

Prognozy zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych przygotowujących do pracy na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Prognozy zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych przygotowujących do pracy na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym

raport opracowany w ramach projektu: *Program Prak-
tyk Pedagogicznych podnoszący jakość kształcenia przy-
szłych nauczycieli – Wyższa Szkoła Kultury Fizycznej
i Turystyki im. Haliny Konopackiej*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Priorytet III. Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.3. Poprawa jakości kształcenia, Poddziałanie 3.3.2. Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli – projekty konkursowe).

PUBLIKACJA DYSTRYBUOWANA BEZPŁATNIE

Raport opracowany przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych sp. z o.o.

ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 17, lok. 4 A, 90–248 Łódź

tel. (42) 633 17 19

faks (42) 209 36 85

Raport opracował zespół w składzie:

dr Michał Mackiewicz

Krzysztof Kwaśniewski

Edyta Łaskiewicz

Marzena Pawłowska

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

Wstęp.....	7
1. Województwo mazowieckie.....	8
2. Podregion ciechanowsko-płocki.....	11
2.1. Powiat ciechanowski	13
2.2. Powiat gostyniński.....	15
2.3. Powiat mławski.....	17
2.4. Powiat płocki	19
2.5. Powiat płoński	21
2.6. Powiat sierpecki.....	23
2.7. Powiat żuromiński	25
2.8. Powiat m. Płock	27
3. Podregion ostrołęcko-siedlecki	30
3.1. Powiat łosicki.....	32
3.2. Powiat makowski.....	34
3.3. Powiat ostrołęcki	36
3.4. Powiat ostrowski.....	38
3.5. Powiat przasnyski	40
3.6. Powiat pułtusi	42
3.7. Powiat siedlecki	44
3.8. Powiat sokołowski	46
3.9. Powiat węgrowski.....	48
3.10. Powiat wyszkowski	50
3.11. Powiat m. Ostrołęka	52
3.12. Powiat m. Siedlce.....	54
4. Podregion radomski	57
4.5. Powiat białobrzeski.....	59
4.6. Powiat kozienicki	61
4.7. Powiat lipski.....	63
4.8. Powiat przysuski	65
4.9. Powiat radomski.....	67
4.10. Powiat szydłowiecki	69
4.11. Powiat zwoleński	71
4.12. Powiat m. Radom.....	73
5. Podregion m. Warszawa.....	76
6. Podregion warszawski wschodni.....	78
6.5. Powiat garwoliński.....	80
6.6. Powiat legionowski.....	82

6.7. Powiat miński	84
6.8. Powiat nowodworski	86
6.9. Powiat otwocki	88
6.10. Powiat wołomiński.....	90
7. Podregion warszawski zachodni.....	93
7.5. Powiat grodziski.....	95
7.6. Powiat grójecki	97
7.7. Powiat piaseczyński	99
7.8. Powiat pruszkowski	101
7.9. Powiat sochaczewski	103
7.10. Powiat warszawski zachodni	105
7.11. Powiat żyrardowski.....	107
Podsumowanie	110
Metodologia	112
Bibliografia.....	113

Wstęp

Niniejszy raport został opracowany w ramach projektu *Program Praktyk Pedagogicznych podnoszący jakość kształcenia przyszłych nauczycieli – Wyższa Szkoła Kultury Fizycznej i Turystyki im. Haliny Konopackiej*. Celem opracowania jest prezentacja oraz analiza prognoz zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w województwie mazowieckim. Analizie została poddana liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym, liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli, liczba oddziałów przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych a także liczba punktów przedszkolnych oraz zespołów wychowania przedszkolnego.

Badaniem objęty został cały obszar województwa mazowieckiego. Szczegółowe analizy przeprowadzono dla poszczególnych jego podregionów (6 jednostek). Dodatkowo została przedstawiona analiza sytuacji w poszczególnych powiatach każdego z podregionów. Celem podziału województwa mazowieckiego na podregiony oraz powiaty jest dokonanie analizy porównawczej poszczególnych jednostek terytorialnych oraz wskazanie zróżnicowania przestrzennego pod kątem badanych zmiennych dotyczących rynku edukacyjnego w okresie historycznym, jak i w horyzoncie prognozy. Analiza prognoz zapotrzebowania na absolwentów kierunku wychowanie fizyczne wskazuje na wzrost zapotrzebowania na nauczycieli tej specjalności w perspektywie roku 2020.¹ Najwyższe w tym horyzoncie czasowym zapotrzebowanie zgłaszane na absolwentów tego kierunku spodziewane jest w województwie mazowieckim w okolicach roku 2018.

Istotą niniejszej publikacji jest prezentacja zestawu prognoz dotyczących liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz liczby dzieci uczęszczających do tego rodzaju placówek w perspektywie do roku 2025. Prognozy wyżej wymienionych zmiennych oraz niektóre ich statystyki zostały sporządzone dla województwa mazowieckiego oraz wszystkich jego podregionów i powiatów. Opracowane wyniki predykcji uwzględniają również strukturę płci osób zatrudnionych w zawodzie nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Analiza dotycząca struktury płci pomoże odpowiedzieć na pytanie, kto będzie w prognozowanym okresie głównym odbiorcą nauczycielskich etatów na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

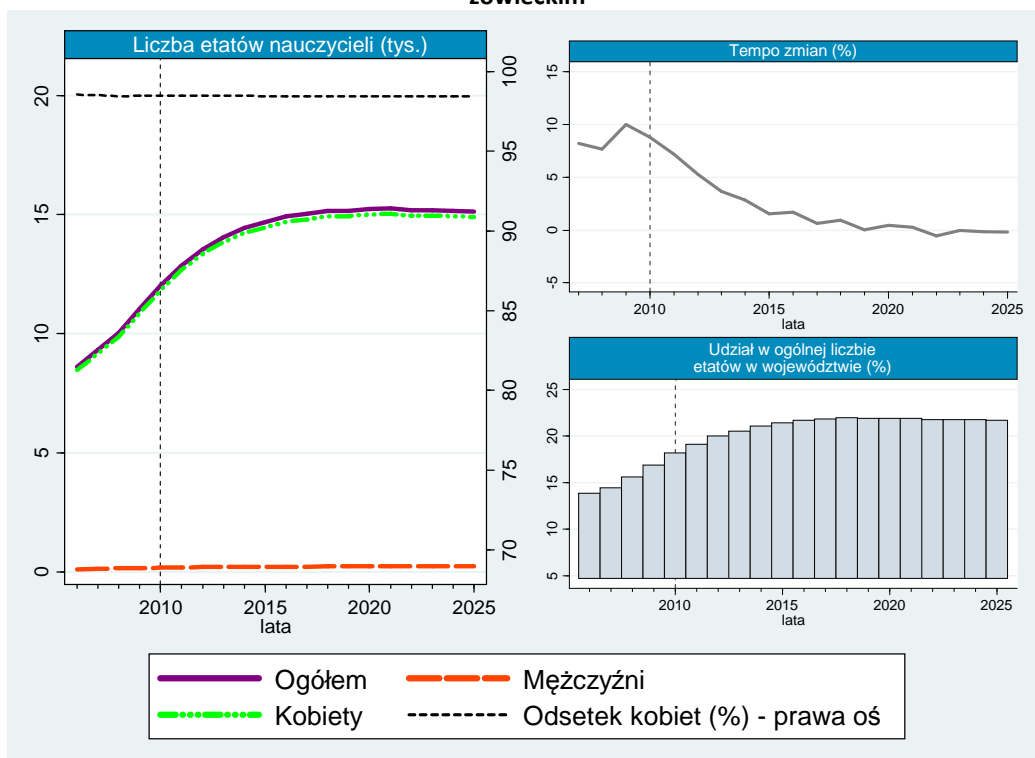
Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli jest istotna z punktu widzenia analizy zapotrzebowania na nauczycieli. Prognozowane zmiany liczby dzieci w placówkach przedszkolnych są ważne dla odpowiedniego dostosowania poziomu zatrudnienia nauczycieli przedszkolnych do rzeczywistych potrzeb występujących na rynku edukacyjnym. Ważnym wskaźnikiem określającym jakość kształcenia w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych oraz zespołach wychowania przedszkolnego jest liczba dzieci przypadająca na jeden etat nauczyciela. Porównanie powyższego wskaźnika w poszczególnych jednostkach terytorialnych umożliwi również porównanie warunków pracy nauczycieli oraz zróżnicowanie możliwości siły roboczej o wskazanych kwalifikacjach.

¹ Rokicki P., „Oszacowanie poziomu zatrudnienia oraz zapotrzebowania rynku pracy dla nauczycieli na absolwentów kierunku wychowanie fizyczne w województwie mazowieckim”, referat wygłoszony na seminarium 20.01.2011 r. w Wyższej Szkole Kultury Fizycznej i Turystyki im. Haliny Konopackiej w Pruszkowie.

1. Województwo mazowieckie²

Na terenie województwa mazowieckiego w roku 2009 funkcjonowało 1286 przedszkoli ogółem (w tym 15 przedszkoli specjalnych). Łączna liczba miejsc w przedszkolach wyniosła 113 829 (w tym 405 w przedszkolach specjalnych). W tym samym okresie, do przedszkoli w województwie mazowieckim uczęszczało 113 096 dzieci. Sześciolatkwie stanowili około 15,80% ogólnej liczby przedszkolaków. Na omawianym obszarze działało także 1328 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, 77 punktów przedszkolnych oraz 6 zespołów wychowania przedszkolnego.

Rysunek 1.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w województwie mazowieckim

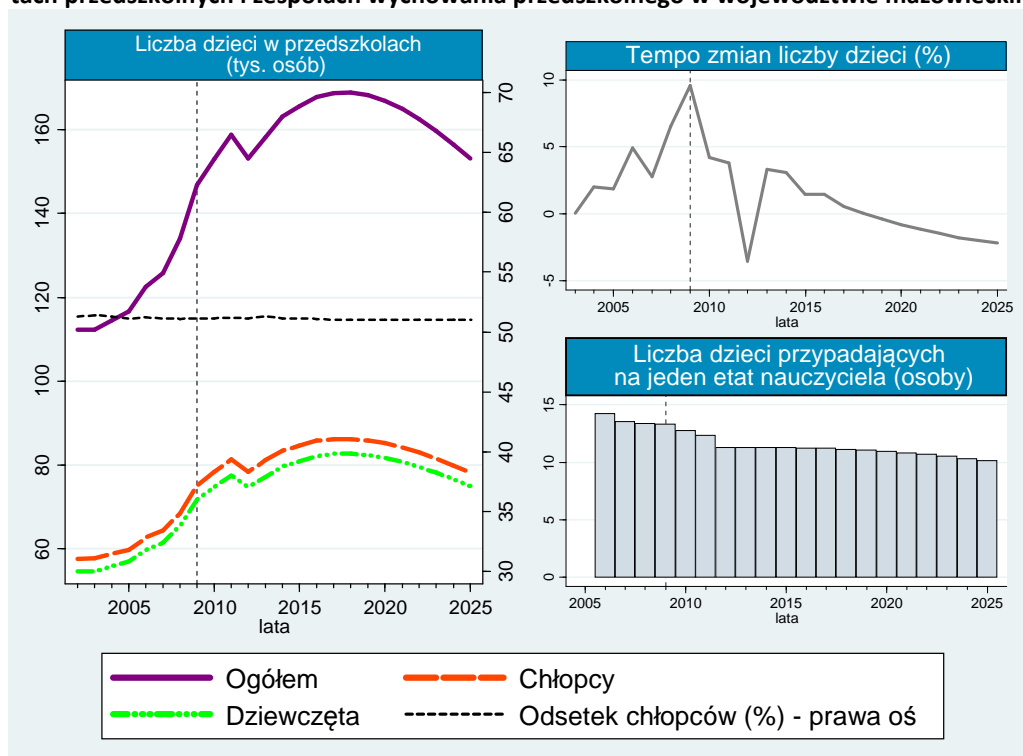

Na rysunku 1.1. zaprezentowane zostały dane historyczne oraz prognozy dotyczące liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w województwie mazowieckim z podziałem na płeć. W okresie historycznym liczba etatów nauczycieli we wskazanej grupie podlegała tendencji rosnącej, (wzrost z 8609 etatów w roku 2006 do 12 007 etatów w roku 2010). Znaczny wzrost liczby etatów nauczycieli dotyczył płci żeńskiej (w 2010 roku wzrost o 39,38% w stosunku do roku 2006). Według przewidywań, w latach 2011–2021 poziom zatrudnienia nauczycieli będzie stopniowo rósł. Szacuje się, że w ostatnim roku predykcji zwiększy się on o 17,54% w porównaniu z rokiem 2011. W ostatnich latach prognozy poziom zatrudnienia nauczycieli ma podlegać stabilizacji. W roku 2025 spodziewana liczba etatów powinna osiągnąć 15 130. Tempo zmian liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w okresie historycznym charakteryzowało się istotnymi wahaniami. W roku 2008 wyniosło 7,67%, zaś w roku następnym (2009) – blisko 10,00%. Według szacunków, tempo zmian poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym będzie podlegało tendencji malejącej, do końca prognozowanego okresu. Należy

² Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

zwrócić uwagę, iż w ostatnich latach predykcji tempo zmian poziomu badanego zatrudnienia będzie ujemne. Istotny jest także fakt o znacznie wyższym zatrudnieniu kobiet, które w roku 2006 stanowiło około 98,56% ogólnej liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Przewiduje się, że przewaga ta utrzyma się na podobnym poziomie w całym okresie predykcji. Zgodnie z prognozą, w latach 2011–2025 liczba mężczyzn pracujących na stanowisku nauczyciela szczebla przedszkolnego i wczesnoszkolnego będzie się zwiększać i w ostatnim roku predykcji wyniesie średnio 226. W okresie historycznym udział etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w porównaniu do ogólnego poziomu zatrudnienia nauczycieli w województwie mazowieckim sukcesywnie się zwiększał. W roku 2006 odsetek ten kształtował się na poziomie około 13,85%, zaś w roku 2010 był o 4,30 punktu procentowego wyższy (w porównaniu do roku 2006). Przewiduje się, że w 2025 roku zatrudnienie nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w województwie mazowieckim wyniesie przeciętnie 21,65% ogólnego poziomu zatrudnienia w województwie.

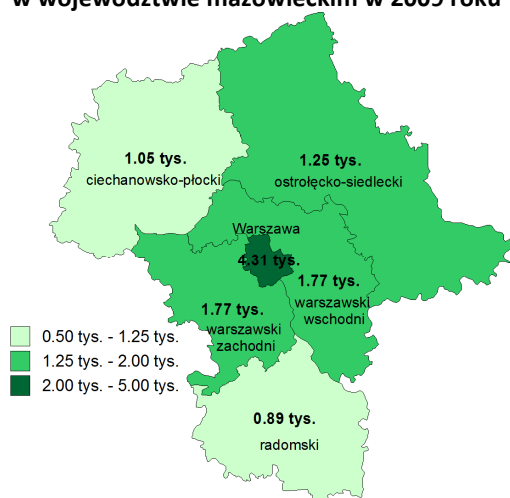
Rysunek 1.2. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w województwie mazowieckim

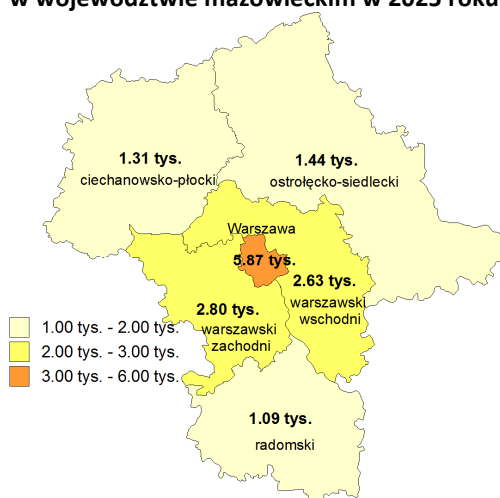
Analizując liczbę dzieci na szczeblu przedszkolnym zauważyć można, iż charakteryzowała się ona tendencją rosnącą w okresie historycznym. W roku 2002 liczba dzieci kształtował się na poziomie 112 273, zaś w 2009 wyniosła 146 856, co stanowiło zwiększenie o 30,80%. Tak znaczny wzrost mógł być spowodowany możliwością odbycia przygotowania przedszkolnego przez 5-latków. Według predykcji największa liczba dzieci w przedszkolach przypadnie na rok 2018 (168 885 osób). Szacuje się, że w 2025 roku liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli będzie wynosiła 153 083 osoby. W latach 2002–2006 chłopcy stanowili średnio 51,28% ogólnej liczby dzieci uczących się w przedszkolach województwa. Prognozy wskazują, iż przewaga ta zostanie zachowana w kolejnych latach. Interpretując wykres (por. rysunek 1.2.) dotyczący tempa zmian liczby dzieci w przedszkolach należy zauważyć liczne wahanie zarówno w okresie historycznym, jak i prognozowanym. W roku 2003 badane tempo zmian oscylowało wokół 0,04%, zaś w roku 2009 wyniosło 9,58%. Oczekuje się, że w latach 2010–2025 liczba dzieci w przedszkolach będzie zmieniać się z roku na rok średnio o 0,28%. Według pro-

gnoz tempo zmian liczby dzieci w przedszkolach w roku 2012 osiągnie najniższą wartość w badanym okresie i kształtować się będzie na poziomie około -3,55%. Warto zwrócić uwagę, że w roku poprzedzającym rok 2012 prognozowane tempo zmian liczby dzieci osiągnie 3,79%, zaś w kolejnym okresie po roku 2012 kształtować się będzie na poziomie 3,33%. Przewidywania wskazują, iż w latach 2013–2025 tempo zmian liczby dzieci będzie się sukcesywnie zmniejszać a w ostatnim roku prognozy osiągnie -2,18%. W 2025 roku liczba dzieci zmniejszy się o 3,29% w porównaniu z rokiem 2013. Na jeden etat nauczyciela przedszkolnego w 2006 roku przypadało 14 osób, zaś w roku 2010 – 12 osób. Szacuje się, że w kolejnych latach liczba ta będzie nieznacznie spadać, aż do roku 2025 (10 osób).

Rysunek 1.3. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w województwie mazowieckim w 2009 roku

Rysunek 1.4. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w województwie mazowieckim w 2025 roku

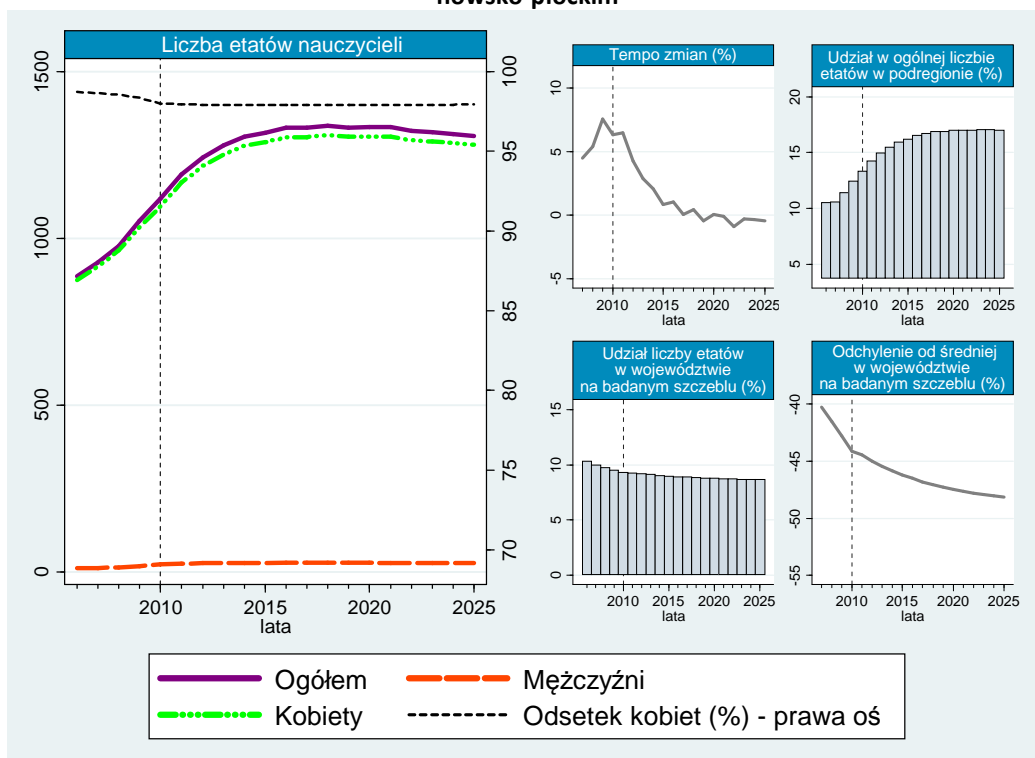
Prognozy pokazują, że liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionach województwa mazowieckiego będzie odznaczać się tendencją rosnącą. Największą liczbą etatów nauczycieli na badanym szczeblu w 2009 roku charakteryzowała się Warszawa (4305 etatów). Szacuje się, że w 2025 roku zatrudnienie na obszarze miasta wyniesie 5871, co stanowić będzie wzrost o 36,38% względem roku 2009. Na tego typu sytuację ma wpływ nie tylko wielkość podregionu miejskiego, ale również gęstość zaludnienia na jego terenie oraz funkcje, jakie on pełni. Analizując kolejne podregiony województwa mazowieckiego w roku 2009 (por. rysunek 1.3.) należy wyróżnić podregion warszawski-zachodni (1773 etaty) oraz warszawski-wschodni (1773 etaty). Podregionem, który charakteryzował się najmniejszą liczbą etatów w 2009 roku był podregion radomski (885 etatów). Tylko w przypadku podregionu ciechanowsko-płockiego prognozuje się, iż w roku 2025 poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym będzie niższy niż w roku 2009 (oznacza to spadek o 15 etatów). Według prognoz, w 2025 roku poziom zatrudnienia w podregionie warszawskim-zachodnim wzrośnie o 63,34% w porównaniu z rokiem 2009.

Należy zwrócić uwagę na występowanie różnych poziomów zarówno w liczbie nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym, jak i liczby dzieci w poszczególnych podregionach województwa mazowieckiego. Prognozy wskazują, iż zatrudnienie nauczycieli na badanym szczeblu będzie ulegało stopniowemu ograniczeniu. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli podlegać ma istotnym wahaniom w okresie predykcji. Od 2016 roku przewiduje się systematyczny spadek. Oznacza to w efekcie zmniejszenie liczby dzieci w przedszkolach, przypadających na jednego nauczyciela zatrudnionego na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w województwie.

2. Podregion ciechanowsko-płocki³

Podregion ciechanowsko-płocki w roku 2009 posiadał na swoim obszarze 101 obiektów przedszkolnych oraz 2 przedszkola specjalne o łącznej liczbie 9716 miejsc dla dzieci, co stanowiło 8,54% ogólnej liczby dostępnych miejsc w przedszkolach na terenie województwa mazowieckiego. W badanym okresie do przedszkoli uczęszczało 10 003 dzieci, z czego 31 osób uczyło się w przedszkolach specjalnych. W podregionie ciechanowsko-płockim znajdowało się także 195 oddziałów przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych.

Rysunek 2.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie ciechanowsko-płockim

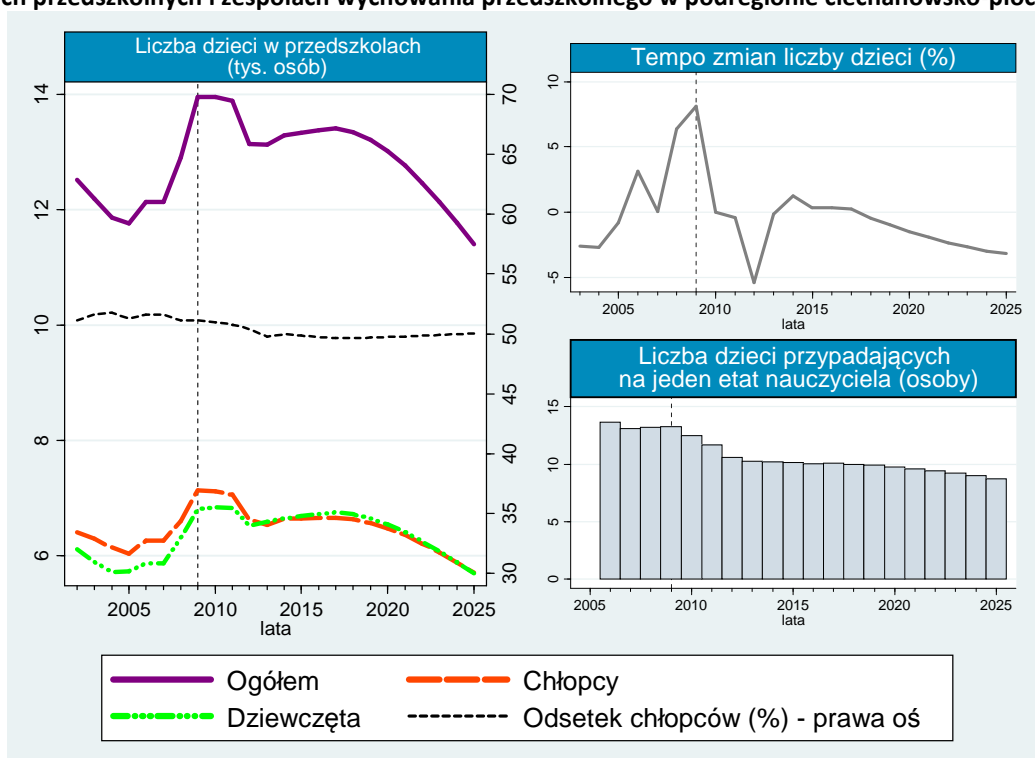

W okresie historycznym liczba etatów nauczycieli na badanym szczeblu w podregionie ciechanowsko-płockim charakteryzowała się tendencją rosnącą. Poziom zatrudnienia w roku 2006 wyniósł 888 etatów, zaś w roku 2010 – 1119 etatów, co oznaczało wzrost o 26,16% względem roku wyjściowego (2006). Zgodnie z predykcją, omawiana liczba etatów, w początkowym etapie prognozy będzie zwiększać się i w roku 2018 wyniesie 1338. Zdecydowaną większość nauczycieli badanego szczebla stanowią kobiety. W latach 2006–2010 poziom zatrudnienia kobiet w przedszkolach, punktach i oddziałach przedszkolnych oraz zespołach wychowania przedszkolnego wyniósł przeciętnie 98,45% ogólnego poziomu zatrudnienia w tej branży. Szacuje się, że w kolejnych latach liczba mężczyzn zatrudnionych w roli nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym nieznacznie zwiększy się i w 2025 roku wyniesie 27 etatów (2,07% ogółu zatrudnionych nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie ciechanowsko-płockim). Analizując rysunek 2.1. należy zauważyć, iż udział liczby nauczycieli na badanym szczeblu w porównaniu do ogólnej liczby etatów nauczycieli w całym podregionie sukcesywnie rósł. Prognozy wskazują, iż w okresie 2011–

³ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

2025 odsetek ten powinien kształtować się średnio na poziomie 16,40%. Udział liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w województwie wyniósł w 2006 roku 10,31%. Przewiduje się, że liczba nauczycieli na badanym szczeblu w porównaniu do ogólnej liczby tych nauczycieli w województwie będzie się nieznacznie zmniejszać i w 2025 roku wyniesie 8,64%. Odchylenie liczby etatów nauczycieli w przedszkolach podregionu ciechanowsko-płockiego od średniej liczby etatów tego samego szczebla w województwie będzie maleć do końca 2025 roku.

Rysunek 2.2. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w podregionie ciechanowsko-płockim

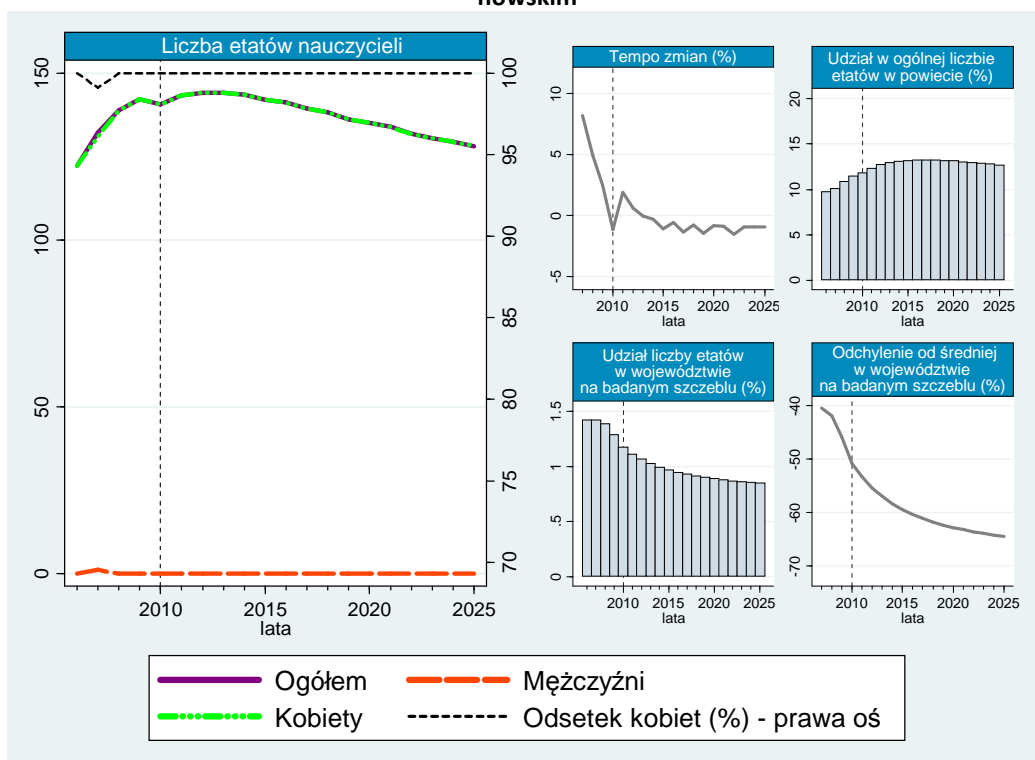

Liczba dzieci uczęszczających do różnego rodzaju placówek przedszkolnych podlegała istotnym wahaniom. W początkowym etapie okresu historycznego poziom zmniejszał się, jednak od 2005 roku obserwowano odwrócenie tej tendencji. W roku 2009 tempo zmian liczby dzieci wyniosło 8,08% w porównaniu do roku poprzedniego. Przewiduje się, że w okresie predykcji liczba dzieci w przedszkolach będzie odznaczać się tendencją malejącą (17,96% spadek, z 13 895 etatów w 2011 roku do 11 400 etatów w roku 2025). W okresie historycznym liczba chłopców uczęszczających do przedszkoli była nieznacznie wyższa od liczby dziewcząt. Przeciętny udział chłopców we wskazanym okresie wynosił 51,42% w porównaniu do ogółu dzieci w przedszkolach podregionu ciechanowsko-płockiego. Według prognoz, w 2013 roku, liczba dziewcząt uczęszczających do placówek przedszkolnych przewyższy liczbę chłopców, zaś w roku 2025 prognozowana liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w podregionie ma wynieść: 5705 dziewcząt oraz 5694 chłopców. Przewiduje się, że tempo zmian liczby dzieci w roku 2012 osiągnie -5,42%, co mogło być skutkiem reformy edukacji, wprowadzającej obowiązek rozpoczęcia nauki w szkole przez dzieci sześciolatek. Na jeden etat nauczyciela przedszkolnego w 2006 roku przypadało 14 dzieci. Wskaźnik ten będzie charakteryzować się tendencją malejącą – w 2025 roku jeden nauczyciel w przedszkolu będzie miał pod swoją opieką 9 dzieci. Prognozy wskazują, iż w podregionie ciechanowsko-płockim liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli będzie ulegała stopniowemu ograniczeniu. W efekcie niższe będzie również zapotrzebowanie na nauczycieli szczebla przedszkolnego i wczesnoszkolnego.

2.1. Powiat ciechanowski⁴

W powiecie ciechanowskim w roku 2009 istniało 15 przedszkoli (w tym jedno przedszkole specjalne). We wszystkich przedszkolach na terenie badanego powiatu było dostępne wówczas 1250 miejsc dla przedszkolaków. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli we wskazanym okresie wyniosła 1206. W przedszkolach specjalnych uczyło się natomiast 17 dzieci. 28,95% ogólnej liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli w powiecie ciechanowskim zajmowały sześciolatki (350 dzieci). W granicach administracyjnych powiatu, w roku 2009 istniały także 4 punkty przedszkolne, 2 zespoły wychowania przedszkolnego oraz 31 oddziałów przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych.

Rysunek 2.3. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie ciechanowskim

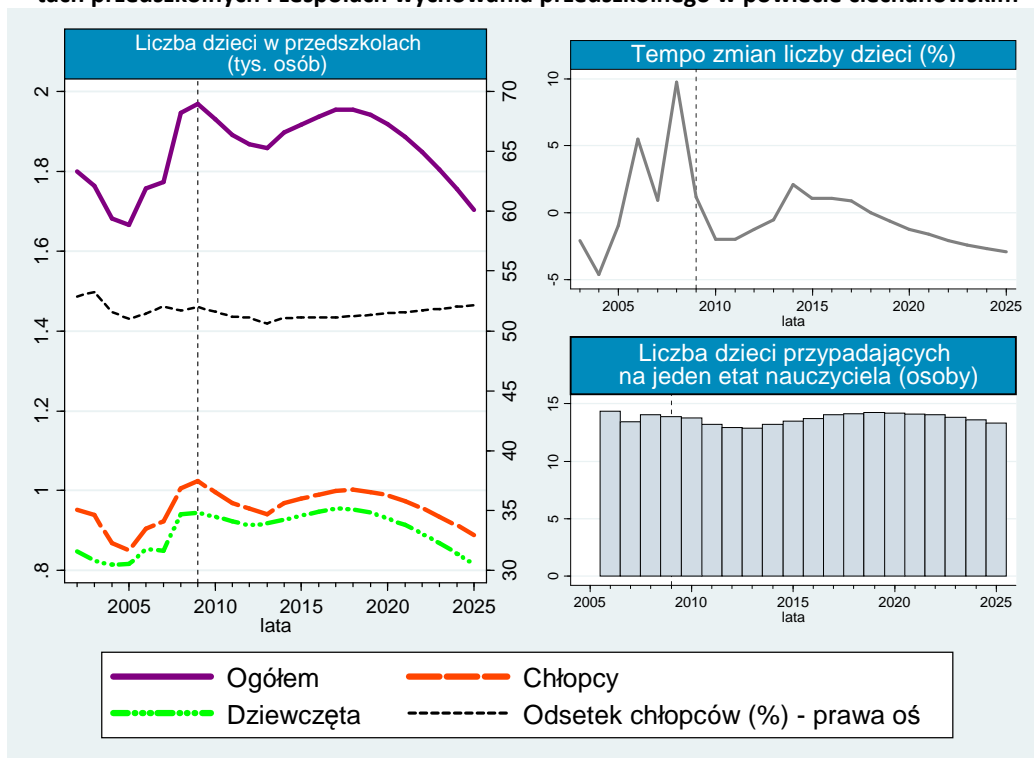

Powiat ciechanowski w badanym okresie charakteryzował się brakiem zatrudnienia mężczyzn, jako nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Prognozy wskazują, iż sytuacja ta zostanie zachowana w kolejnych latach. Należy zauważyć, że w okresie historycznym poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym podlegał tendencji rosnącej. Od 2006 roku (122 etaty) do roku 2010 (141 etatów) odnotowano wzrost zatrudnienia w tej grupie o około 14,75%. Charakterystyczne było także malejące tempo zmian liczby nauczycieli na badanym szczeblu. Według przewidywań w okresie predykcji analizowany poziom zatrudnienia będzie ulegał ograniczeniu. Szacuje się, że w ostatnim roku prognozy liczba etatów nauczycieli wyniesie 128, co w porównaniu do roku 2011 będzie oznaczać 10,61% spadek. Zatrudnienie nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym powiatu ciechanowskiego do ogólnej liczby etatów nauczycieli badanej jednostki terytorialnej, w okresie historycznym kształtowało się przeciętnie w skali roku na poziomie 10,82%. Według prognoz stosunek ten w 2025 roku wyniesie 12,65%. Z kolei malejąca ten-

⁴ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

dencja w całym okresie badania charakteryzuje udział liczby etatów nauczycieli na badanym szczeblu powiatu ciechanowskiego względem tychże etatów w województwie (por. rysunek 2.3.). Szacunki wskazują, że w roku 2025 udział liczby etatów w powiecie w stosunku do województwa będzie kształtował się na poziomie 0,85%. Jak podają prognozy, odchylenie liczby etatów nauczycieli w porównaniu do województwa będzie oscylowało przeciętnie wokół -60,69%.

Rysunek 2.4. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie ciechanowskim

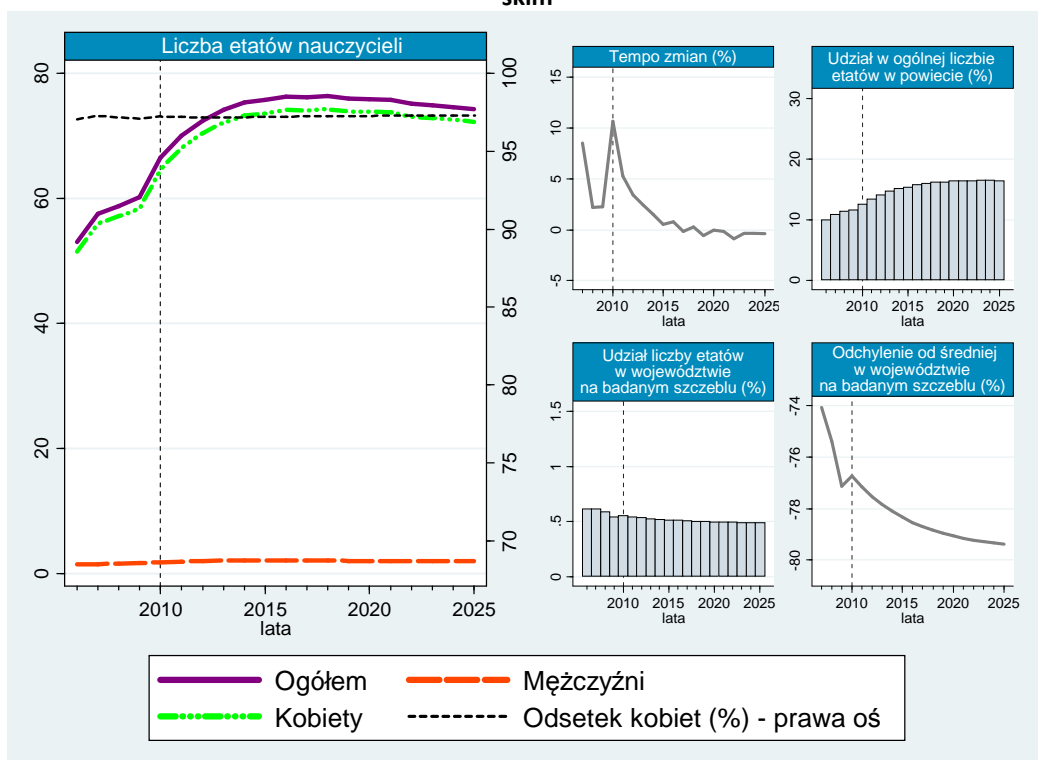
Na rysunku 2.4. widać wyraźne wahania liczby dzieci w przedszkolach powiatu ciechanowskiego w całym badanym okresie. Poziom liczby przedszkolaków w okresie historycznym wahał się od 1666 w roku 2005 do 1969 w roku 2009. Liczba dziewczynek uczęszczających do placówek przedszkolnych była niższa od liczby chłopców w przedszkolach. W 2005 roku dziewczęta stanowiły 48,98% ogólnej liczby dzieci w przedszkolach powiatu ciechanowskiego. Szacuje się, że w 2025 roku liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli wyniesie 1704 (w tym 816 dziewczynek oraz 889 chłopców). Największe tempo wzrostu liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli zanotowano w roku 2008 (9,76% w porównaniu do roku 2007). Na początku prognozowanego okresu zauważyć można spadek liczby przedszkolaków, co może być konsekwencją reformy edukacji. Predykcja wskazuje, że w latach 2018–2025 tempo zmian liczby dzieci w przedszkolach będzie ujemne. Liczba dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym przypadających na jeden etata nauczyciela w całym badanym okresie utrzymywała się na względnie stabilnym poziomie (około 13–14 dzieci). Przyczyną takiego stanu było podobne kształtowanie się tempa zmian liczby nauczycieli badanego szczebla oraz dzieci.

Przewidywania wskazują, iż liczba nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz przedszkolaków podlegała podobnym tendencjom. W konsekwencji przyczyniło się to do utrzymania podobnego poziomu liczby dzieci przypadających na jednego nauczyciela. W związku z prognozowaną, malejącą liczbą dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych w powiecie ciechanowskim, będzie istniało mniejsze zapotrzebowanie na kadrę nauczycielską na badanym szczeblu.

2.2. Powiat gostyński⁵

Na terenie powiatu gostyńskiego w 2009 roku funkcjonowało 7 przedszkoli (w tym 23 oddziały). W powiecie wówczas nie istniało żadne przedszkole specjalne, co zapewne było dużym utrudnieniem dla rodziców i dzieci, które wymagają szczególnej opieki. Przedszkola mieszczące się w powiecie gostyńskim zapewniały miejsce dla 506 dzieci, zaś rzeczywista liczba uczęszczających wyniosła 514 dzieci. Blisko 19,84% ogółu uczęszczających do przedszkoli stanowiły dzieci w wieku sześciu lat (102 dzieci). Powiat gostyński w roku 2009 posiadał 13 oddziałów przedszkolnych (17 grup), do których uczęszczało 306 dzieci. Warto zwrócić uwagę na fakt, że na terenie powiatu nie odnotowano istnienia żadnego punktu przedszkolnego oraz zespołu wychowania przedszkolnego.

Rysunek 2.5. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie gostyńskim

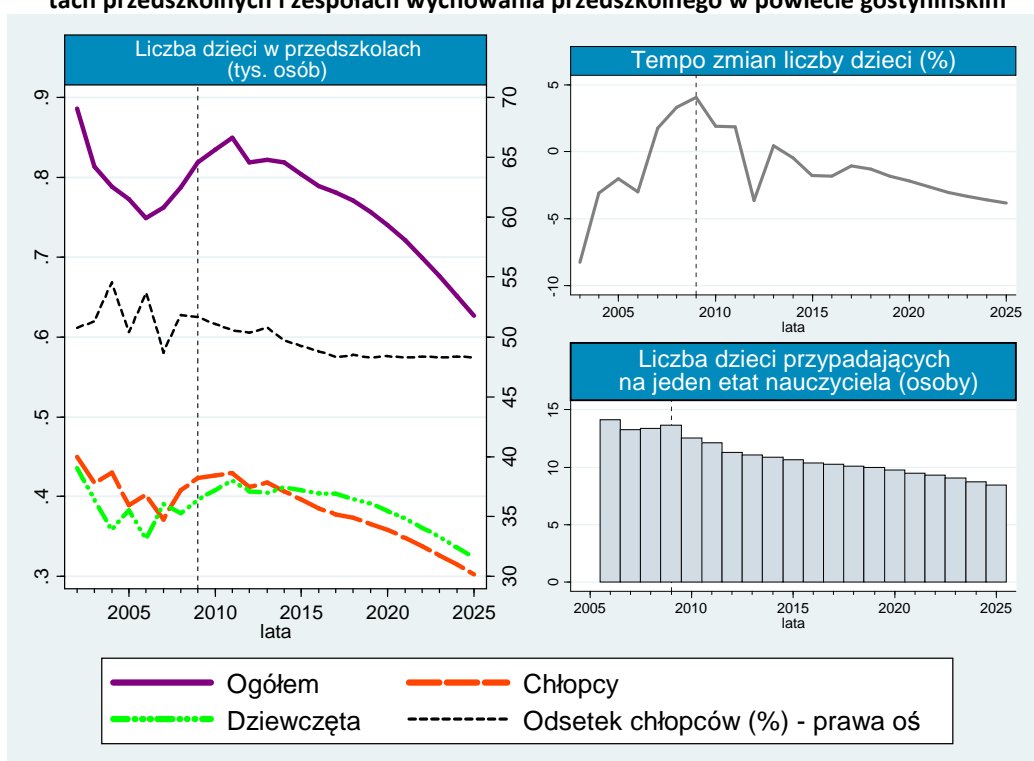

Na rysunku 2.5. zaprezentowane zostały dane historyczne oraz prognozy dotyczące zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie gostyńskim, w podziale na płeć. W okresie historycznym zatrudnienie nauczycieli wykazywało tendencję rosnącą. Liczba nauczycieli zwiększyła się w latach 2006–2010 o 26,42% (z 53 etatów w roku 2006 do 67 etatów w roku 2010). Według prognoz liczba nauczycieli na badanym szczeblu początkowo będzie rosła, zaś od roku 2016 podlegać ma nieznacznej tendencji malejącej (w roku 2025 poziom zatrudnienia wyniesie 74 etaty). Liczba mężczyzn – nauczycieli zatrudnionych na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w analizowanym powiecie kształtowała się na poziomie niespełna dwóch etatów rocznie. Przewiduje się, że zbliżony poziom zatrudnienia mężczyzn utrzymywać się będzie w całym okresie predykcji. Odchylenie liczby etatów nauczycieli danego szczebla w powiecie od średniej w województwie wyniesie przeciętnie w okresie prognozowanym -78,63%. Prognozy pokazują, że udział liczby nauczycieli zatrudnionych na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie gostyńskim

⁵ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

w stosunku do ogólnej liczby nauczycieli w powiecie będzie podlegał tendencji rosnącej (wzrost z 13,40% do 16,40% w latach 2011–2025). Należy również zwrócić uwagę na nieznaczny spadek udziału liczby zatrudnionych nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w porównaniu do liczby zatrudnionych nauczycieli badanego szczebla w województwie mazowieckim (w 2025 roku redukcja o 0,05 punktu procentowego w porównaniu do stanu z roku 2011). Szacuje się, że w 2025 roku wskazany wyżej udział wyniesie 0,49%.

Rysunek 2.6. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie gostyńskim

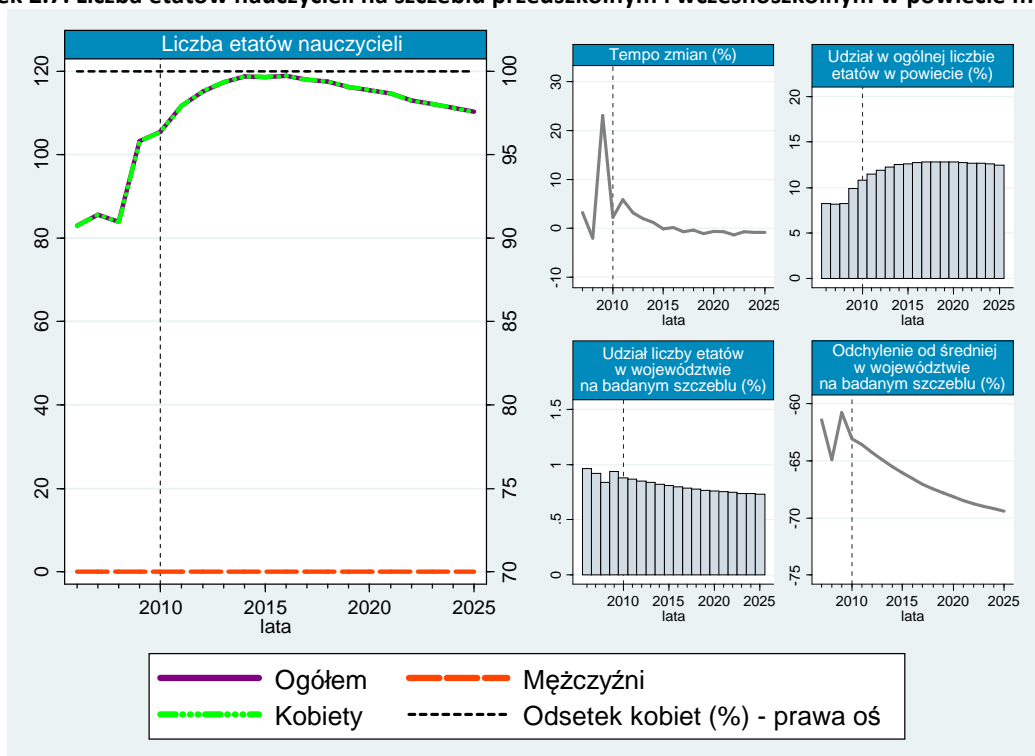
Powiat gostyński charakteryzował się istotnymi wahaniami w liczbie dzieci uczęszczających do przedszkoli. W roku 2005 zanotowano ujemne tempo zmian badanej liczby (-2,03%), zaś w roku 2009 tempo to było dodatnie i wyniosło wówczas aż 4,07%. Według prognoz największe tempo zmian liczby dzieci w przedszkolach przypadnie w 2025 roku (-3,82%). Liczba dziewcząt i chłopców uczących się w przedszkolach będzie podlegała nieznacznym zmianom. W okresie historycznym około 51,61% dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych stanowili chłopcy. Według predykcji, w 2025 roku udział chłopców w przedszkolach wyniesie 48,32% w porównaniu do ogólnej liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli. Całkowita liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie gostyńskim podlegała licznym wahaniom w całym badanym okresie. Zauważyć można spadek tejże liczebności z 886 dzieci w roku 2002 do 819 dzieci w roku 2009 (redukcja o 7,56%). W okresie predykcji liczba dzieci w przedszkolach będzie podlegała tendencji malejącej (spadek o 23,84%, z 822 dzieci w roku 2013 do 626 dzieci w roku 2025).

Prognozowany spadek liczby dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie gostyńskim przyczyni się do ograniczenia liczby etatów nauczycieli na badanym szczeblu. Zapotrzebowanie na absolwentów pedagogiki w okresie prognozowanym będzie mniejsze. Szacuje się, że liczba dzieci przypadających na jednego nauczyciela zatrudnionego na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym ulegnie ograniczeniu z 12 dzieci w roku 2011 do około 8 dzieci w roku 2025.

2.3. Powiat mławski⁶

W granicach administracyjnych powiatu mławskiego w roku 2009 funkcjonowało 9 przedszkoli, 30 oddziałów przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych oraz 4 punkty przedszkolne. Zanotowano istnienie tylko jednego przedszkola specjalnego oraz brak zespołów wychowania przedszkolnego. Łączna liczba miejsc w przedszkolach różnego typu wyniosła 986, zaś liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli kształtowała się na poziomie 878. Dzieci w wieku od 3 do 6 lat stanowiły aż 91,69% ogólnej liczby dzieci w przedszkolach, włączając przedszkola specjalne. Punkty przedszkolne znajdujące się w powiecie posiadały 16 miejsc, jednak uczęszczało do nich aż 34 dzieci.

Rysunek 2.7. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie mławskim

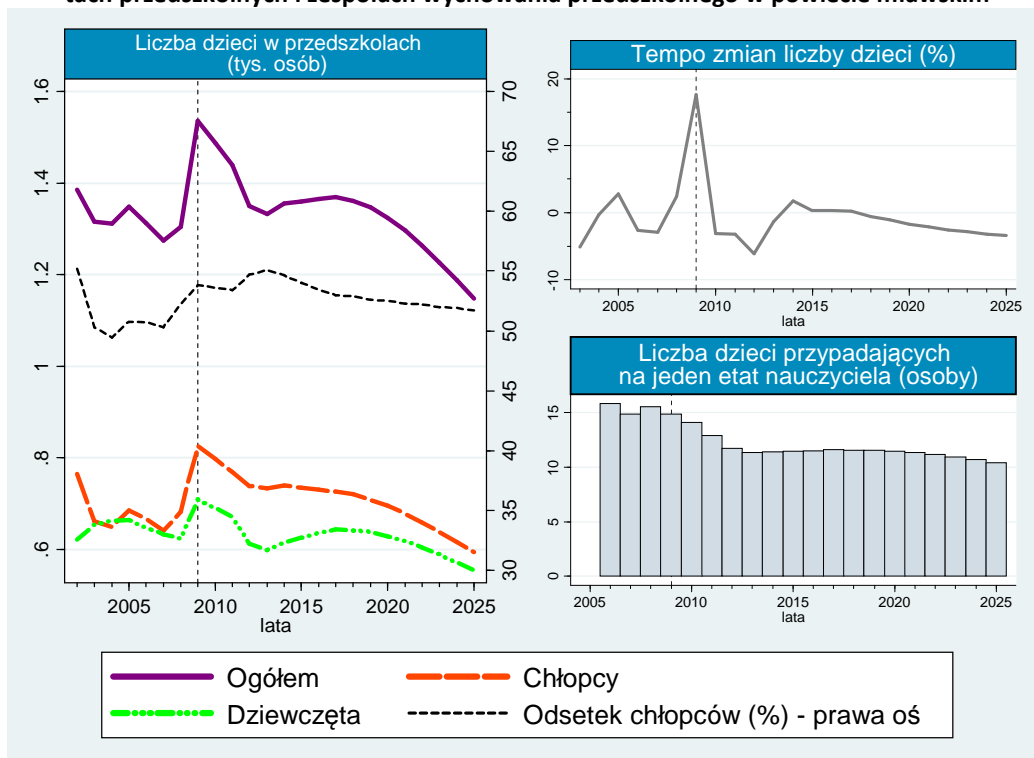

Interpretując poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie mławskim należy zwrócić uwagę, iż w całym badanym okresie (zarówno historycznym, jak i prognozowanym) nie odnotowano istnienia etatów mężczyzn na wskazanym szczeblu. Oznacza to, że nauczycielami zatrudnionymi w przedszkolach były wyłącznie kobiety. W okresie historycznym liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym podlegała tendencji rosnącej. W latach 2006–2009 zatrudnienie w omawianej grupie wzrosło z 83 do 103 etatów. Od 2010 roku liczba etatów nauczycieli ma się zwiększać, zaś od roku 2016 będzie podlegała tendencji malejącej. Przewidywana liczba nauczycieli zatrudnionych w ostatnim roku prognozy wyniesie 110 etatów. Odchylenie liczby etatów nauczycieli na badanym szczeblu w powiecie w porównaniu do liczby etatów nauczycieli na danym szczeblu w województwie wyniesie w ostatnim roku prognozy 69,40%. Udział liczby etatów w powiecie mławskim w porównaniu do liczby etatów w województwie na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w roku 2006 wyniósł 0,96%. Szacuje się, że udział ten będzie nieznacznie obniżał się w kolejnych latach i w ostatnim roku prognozy wyniesie 0,73%. W roku 2009 udział liczby nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach

⁶ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

podstawowych, punktach przedszkolnych oraz zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie mławskim stanowił 9,90% ogólnej liczby nauczycieli zatrudnionych w powiecie. Jak podają prognozy, odsetek ten będzie odznaczał się tendencją rosnącą w całym okresie prognozowanym i w 2025 roku osiągnie 12,47%. Należy także zwrócić uwagę na tempo zmian liczby etatów nauczycieli w badanej grupie, które w okresie predykcji ma być bliskie zeru.

Rysunek 2.8. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie mławskim

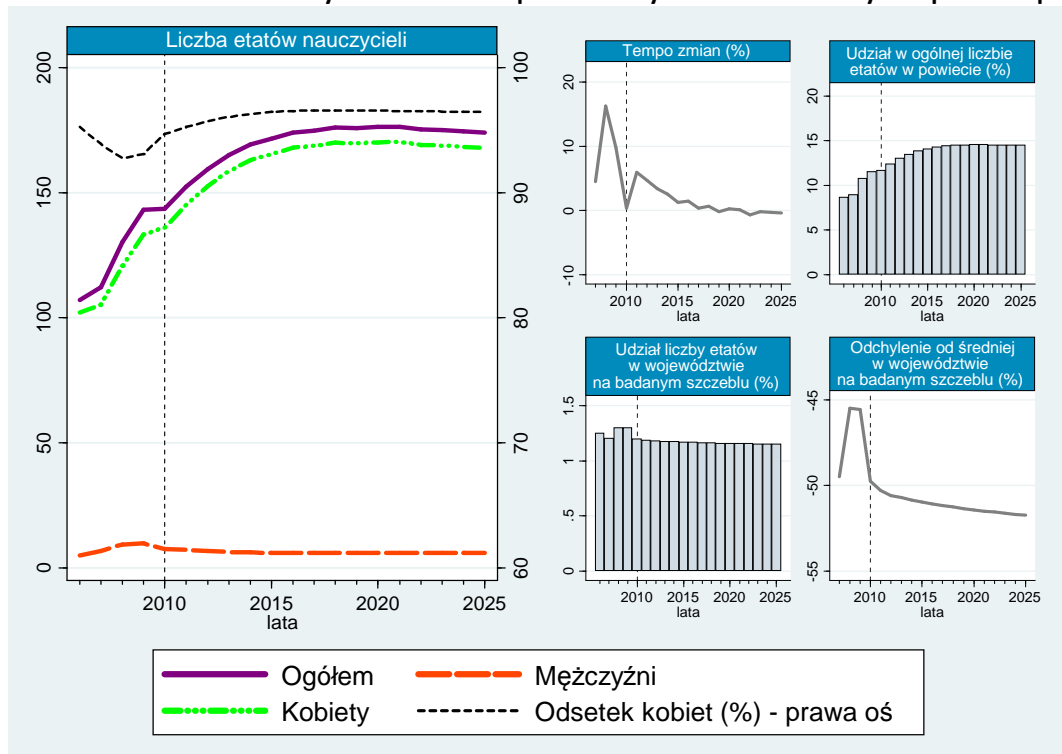
Najwyższą wartość tempa zmian liczby dzieci w przedszkolach odnotowano w roku 2009 (17,62%). Prognozuje się, że w przeważającym okresie predykcji tempo zmian będzie charakteryzowało się ujemnymi wartościami. Najwyżej oszacowane ujemne tempo zmian liczby przedszkolaków przypadnie na 2012 rok (-6,15%), co może być wynikiem reformy edukacji. W okresie historycznym liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli podlegała znacznym zmianom. W 2007 roku do przedszkoli uczęszczało 1274 dzieci (633 dziewczęta oraz 641 chłopców), z kolei dwa lata później o 261 dzieci więcej. Według prognoz liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli będzie podlegała tendencji malejącej. Szacuje się ponad 20,29% spadek omawianej liczebności w latach 2011–2025 (redukcja z 1439 do 1147 dzieci). W powiecie mławskim na jednego nauczyciela zatrudnionego na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym przypadło średnio 15 dzieci. Prognozy wskazują, że w kolejnych latach liczba dzieci przypadających na jeden etat nauczyciela nieznacznie się obniży i w ostatnim roku predykcji jeden nauczyciel będzie miał pod swoją opieką około 10 dzieci. W okresie historycznym liczba chłopców uczęszczających do przedszkoli przewyższała liczbę dziewcząt. Zakłada się, że przewaga ta utrzyma się do końca prognozowanego okresu. Według szacunków w roku 2025 do przedszkoli powiatu mławskiego będzie uczęszczać 593 chłopców i 554 dziewczęta.

Podsumowując należy wskazać, że prognozowany spadek liczby dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, może przyczynić się do spadku liczby nauczycieli zatrudnionych na badanym szczeblu w powiecie mławskim. W konsekwencji doprowadzi to do mniejszego zapotrzebowania na kadre pedagogiczną na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w badanym regionie.

2.4. Powiat płocki⁷

W powiecie płockim w 2009 roku działało 18 przedszkoli. Mimo, że posiadały one 1245 miejsc dla uczniów, to rzeczywista liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w owym czasie była wyższa o 137. Aż 499 dzieci uczących się w przedszkolach na terenie badanego powiatu stanowiły sześciolatki (nieco ponad 36,11% ogólnej liczby dzieci). W regionie płockim nie istniało wówczas żadne przedszkole specjalne. Zanotowano natomiast istnienie 46 oddziałów przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych. W większości wskazanych oddziałów uczyły się dzieci w wieku sześciu lat (453 dzieci). Odnotowano także istnienie 2 punktów przedszkolnych oraz 2 zespołów wychowania przedszkolnego funkcjonujących na terenie powiatu płockiego.

Rysunek 2.9. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie płockim

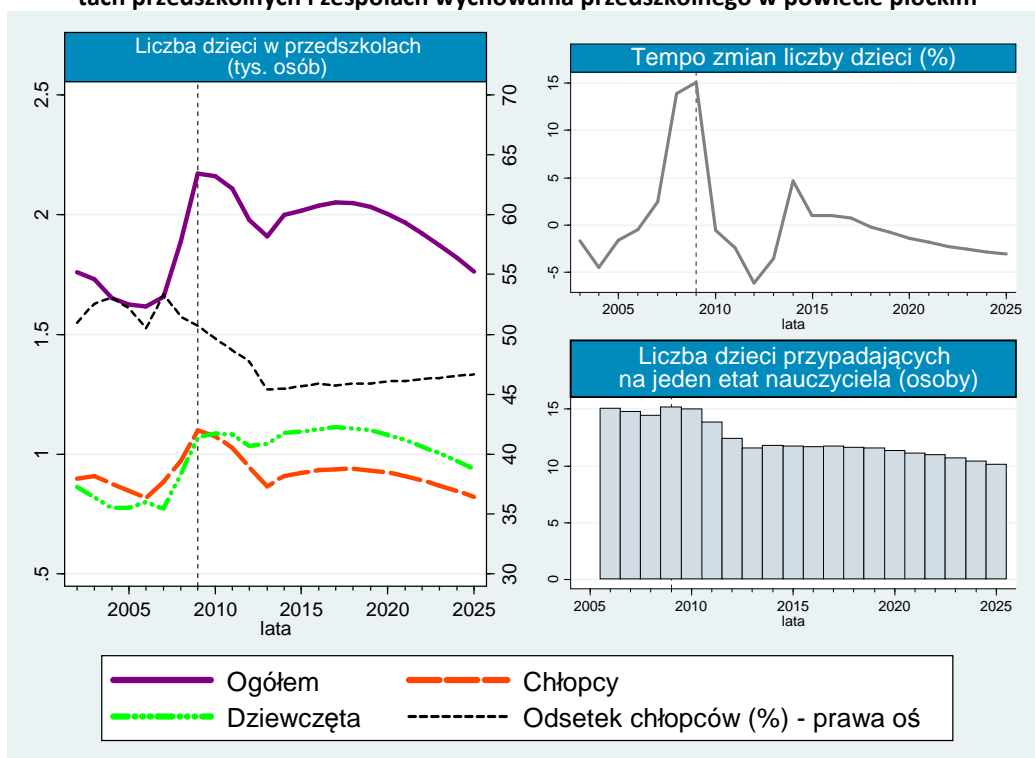

Rysunek 2.9. pokazuje, że liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w całym analizowanym okresie podlegała tendencji rosnącej. Zmiany te dotyczyły głównie zatrudnienia kobiet. Liczba mężczyzn zatrudnionych w zawodzie nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w okresie historycznym wyniosła 8 etatów. W roku 2008 liczba kobiet stanowiła 92,72% ogólnej liczby zatrudnionych nauczycieli na badanym szczeblu. Liczba etatów nauczycieli pracujących na danym obszarze w 2006 roku wyniosła 107, co stanowiło około 8,71% ogólnej liczby nauczycieli zatrudnionych w powiecie płockim oraz blisko 1,25% ogólnej liczby nauczycieli zatrudnionych w województwie mazowieckim na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Przewidywany wzrost liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie płockim wyniesie 15,79% w latach 2011–2021 (ze 152 etatów w 2011 roku do 174 etatów w roku 2021), z kolei poziom zatrudnienia w ostatnim roku predykcji wyniesie 174 etaty. Udział liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w ogólnej liczbie etatów w powiecie płockim ma ulegać tendencji rosnącej. W okresie prognozowanym wskaźnik ten będzie oscylował średnio

⁷ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

wokół 14,15%. Istotny jest także udział liczby etatów nauczycieli badanego szczebla w porównaniu do liczby tychże nauczycieli w województwie, który w latach 1011–2025 powinien osiągnąć 1,16%.

Rysunek 2.10. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie plockim

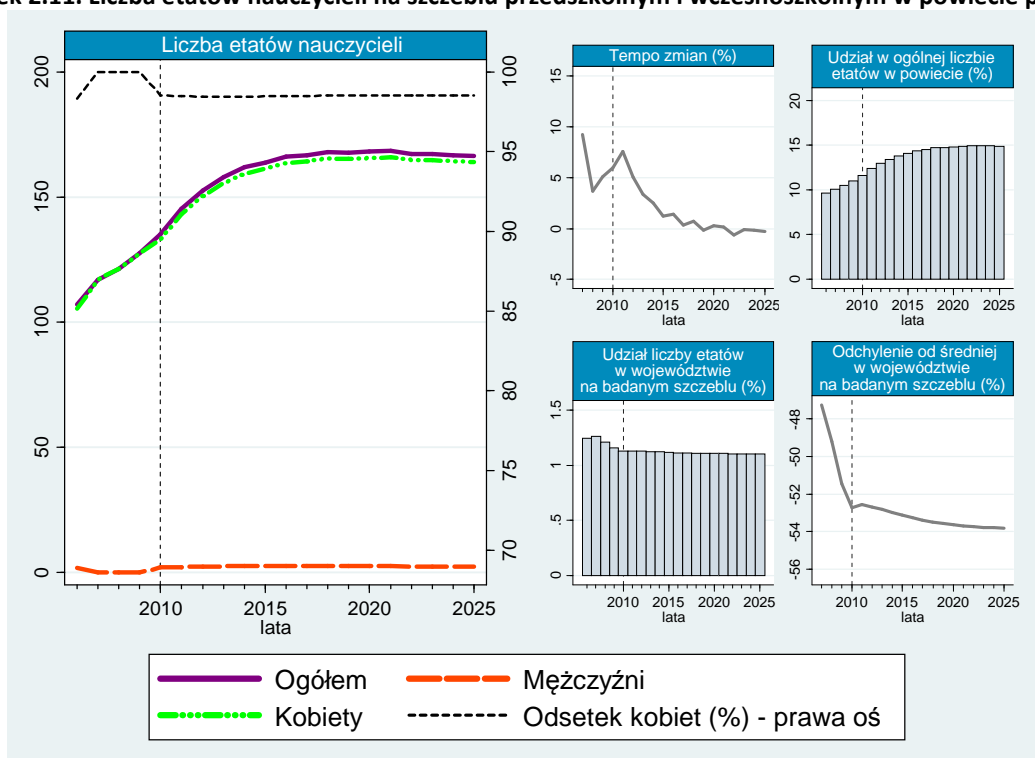
Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych oraz zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie plockim podlegała wahaniom w okresie historycznym. Najmniejsza liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli przypadała na rok 2006 i wyniosła wówczas 1617 (w tym 800 dziewcząt oraz 817 chłopców). Według prognoz wahania liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli będą pojawiały się także w okresie predykcji. Szacowane średnie roczne tempo zmian liczby dzieci w przedszkolach wyniesie -1,32%. Przewiduje się, że w 2025 roku do przedszkoli powinno być zapisanych 1762 dzieci. W 2009 roku obserwowano najwyższe, bo wynoszące aż 15,10% tempo wzrostu liczby uczniów przedszkoli (2172 dzieci). Główną przyczyną takiego stanu mogło być wprowadzenie możliwości odbycia przez dziecko w wieku pięciu lat przygotowania przedszkolnego. Na jednego nauczyciela w powiecie plockim w 2006 roku przypadało 15 osób. W początkowym etapie badania liczba dziewcząt uczęszczających do przedszkoli była nieco niższa od liczby chłopców. W 2009 roku liczebność obu grup wyniosła odpowiednio 1101 chłopców oraz 1071 dziewcząt. Szacuje się, że w 2025 roku do przedszkoli będzie zapisanych 822 chłopców i 940 dziewcząt. Liczba dziewcząt będzie stanowiła 53,35% przedszkolaków.

Zgodnie z prognozami, w wyniku zmniejszającej się liczby dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych, ograniczeniu ulegnie liczba dzieci przypadająca na jednego zatrudnionego nauczyciela. Z punktu widzenia dzieci i ich rodziców takie zjawisko będzie miało pozytywne konsekwencje, jednak w dłuższym okresie może także wpłynąć na ograniczenie zatrudnienia pedagogów w przedszkolach powiatu plockiego. Szacuje się, że w 2012 roku tempo spadku liczby dzieci w przedszkolach wyniesie 6,16%.

2.5. Powiat płoński⁸

W roku 2009 w powiecie płońskim zlokalizowanych było 12 przedszkoli, które oferowały 1053 miejsca. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli wyniosła wówczas 1065, z czego 281 osób to dzieci w wieku 6 lat. Na terenie powiatu funkcjonowało 35 oddziałów przedszkolnych znajdujących się przy szkołach podstawowych oraz 2 punkty przedszkolne. Nie odnotowano jednak istnienia żadnego przedszkola specjalnego.

Rysunek 2.11. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie płońskim

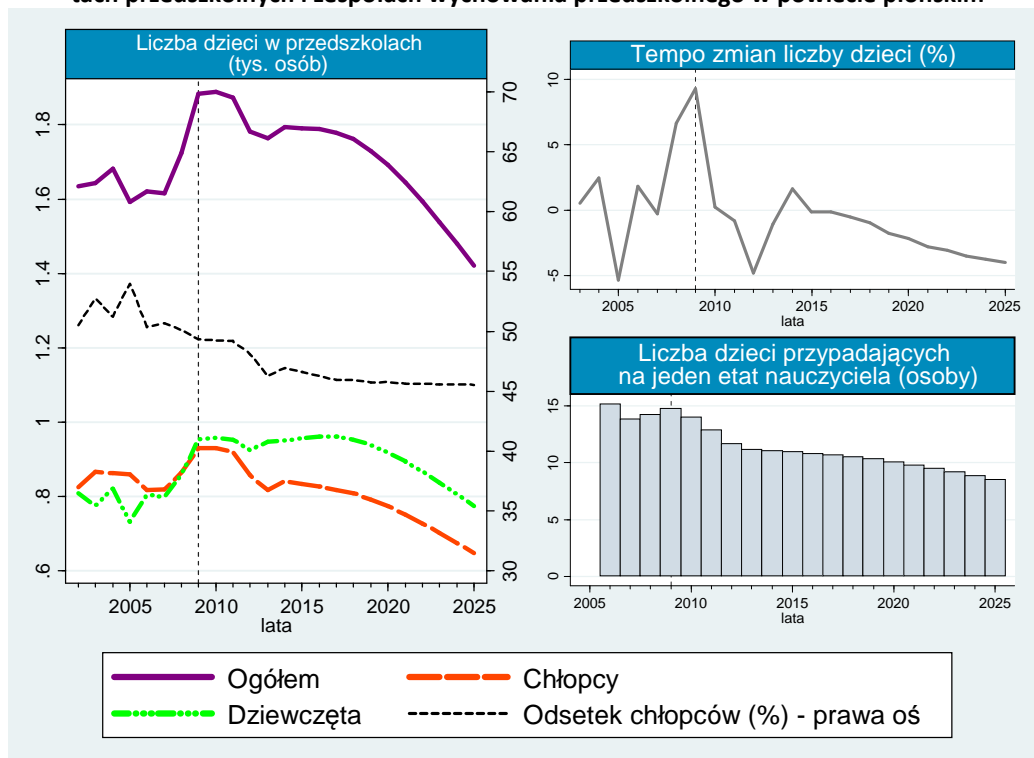

Poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w badanym powiecie zarówno w okresie historycznym, jak i prognozowanym podlegał tendencji rosnącej. W latach 2006-2010 zanotowano wzrost liczby etatów nauczycieli ze 107 do 135 (w 2010 roku wzrost o 26,17% względem roku 2006). Istotnym wahaniem podlegało tempo zmian liczby etatów nauczycieli badanego szczebla. W roku 2007 wyniosło ono 9,24%. Zgodnie z prognozami poziom zatrudnienia nauczycieli w placówkach przedszkolnych w perspektywie horyzontu czasowego predykcji powinien rosnąć do 2021 roku, kiedy wyniesie 168 etatów. W kolejnych latach przewidywać ma on ulec ograniczeniu i będzie oscylował średnio wokół 167 etatów. Poziom zatrudnienia nauczycieli płci żeńskiej na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w analizowanym okresie był znacznie wyższy od poziomu zatrudnienia mężczyzn. W 2006 roku stanowił on 98,34% ogółu nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach badanego powiatu. Przewiduje się, że liczba mężczyzn nauczycieli omawianego szczebla będzie kształtowała się na względnie stałym poziomie 2 etatów w całym okresie prognozy. Udział liczby etatów nauczycieli przedszkolnych i wczesnoszkolnych w ogólnej liczbie nauczycieli powiatu płońskiego odznaczał się tendencją rosnącą. W perspektywie horyzontu czasowego udział ten nie będzie wyższy niż 15%. W 2006 roku liczba nauczycieli na badanym szczeblu w stosunku do ogólnej liczby nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w województwie wyniosła

⁸ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

1,24%. Szacuje się, że odsetek ten nieznacznie się obniży i w 2025 roku będzie oscylował wokół 1,10%. W okresie prognozowanym tempo zmian liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w analizowanym powiecie będzie się odznaczać tendencją malejącą.

Rysunek 2.12. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie płońskim

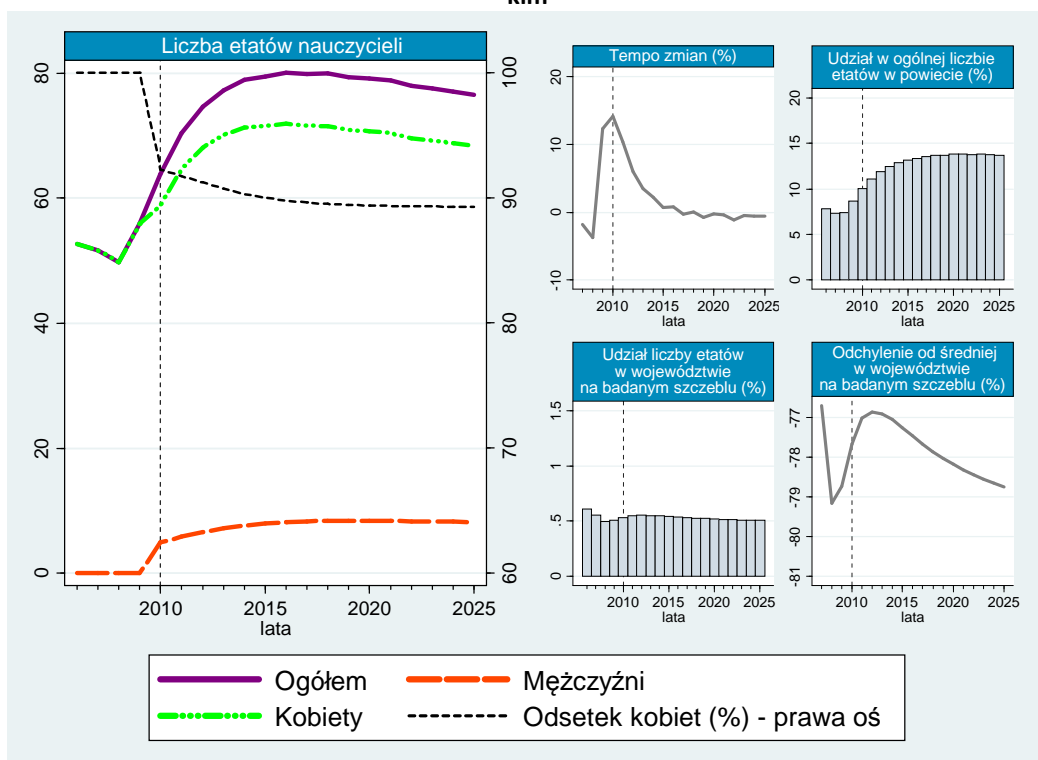
W okresie historycznym najwięcej, bo 1884 dzieci uczęszczało do placówek przedszkolnych w 2009 roku (954 dziewczęta oraz 930 chłopców). Najmniej przedszkolaków zarejestrowano w roku 2005 (1593 osoby). W perspektywie horyzontu czasowego predykcji szacuje się stopniowy spadek liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych, punktów przedszkolnych oraz zespołów wychowania przedszkolnego. Prognozy wskazują, że w ostatnim roku przewidywań liczba dzieci w przedszkolach w powiecie płońskim wyniesie 1422, co stanowić będzie 12,47% liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli w podregionie ciechanowsko-płońskim. Tempo zmian liczby dzieci w przedszkolach podlegało wyraźnym wahaniom w całym analizowanym okresie historycznym. W roku 2005 odnotowano ujemne tempo zmian, wynoszące -5,35%. Prognozuje się, że w roku 2012 tempo zmian badanej liczby dzieci wyniesie -4,82%, co może być spowodowane nałożeniem obowiązku szkolnego na sześciolatków. Na jednego nauczyciela w 2006 roku przypadało około 15 dzieci. Prognozuje się, że wskaźnik ten będzie się stopniowo obniżał i w ostatnim roku przewidywań jeden nauczyciel w przedszkolach powiatu będzie miał pod opieką około 8 dzieci. W okresie prognozowanym pogłębia się przewaga liczby chłopców nad liczbą dziewcząt uczęszczających do placówek przedszkolnych. Szacuje się, że w 2025 roku w przedszkolach powinno uczyć się 775 dziewcząt i 648 chłopców, czyli 45,54% ogólnej liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli w powiecie płońskim.

Według predykcji, zapotrzebowanie na nauczycieli szczebla przedszkolnego i wczesnoszkolnego będzie wykazywać tendencję rosnącą do 2018 roku. Jak podają szacunki, odwrócenie tej tendencji nastąpi od 2021 roku.

2.6. Powiat sierpecki⁹

W powiecie sierpeckim w 2009 roku funkcjonowało jedynie 5 przedszkoli (co stanowiło zaledwie 4,95% ogółu przedszkoli w podregionie ciechanowsko-płockim), nie wyróżniono istnienia żadnego przedszkola specjalnego. Liczba dzieci w przedszkolach wyniosła 506, z czego aż 502 osoby były w wieku od 3 do 6 lat. Na terenie powiatu działało 19 oddziałów przedszkolnych znajdujących się przy szkołach podstawowych oraz 4 punkty przedszkolne.

Rysunek 2.13. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie sierpeckim

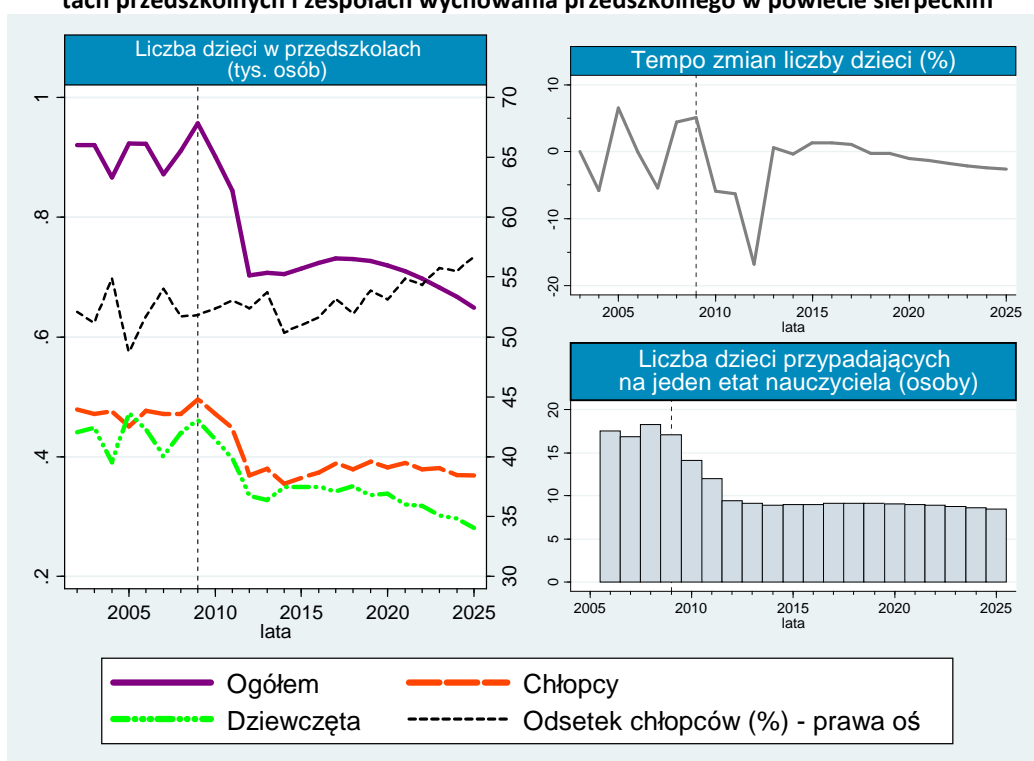

W okresie historycznym zatrudnienie nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym zmniejszało się do 2008 roku. Tempo wzrostu liczby etatów nauczycieli w 2009 roku wyniosło 12,28% (wzrost z 50 etatów w roku 2008 do 56 etatów w roku kolejnym). Najniższe tempo zmian zanotowano w 2008 roku (-3,72% w stosunku do roku 2007). Według prognozy, w początkowym etapie przewidywać, tempo zmian będzie się zmniejszać, natomiast od roku 2015 do końca prognozy będzie bliskie zeru (w roku 2025 wyniesie -0,62%). W latach 2006–2009 poziom zatrudnienia mężczyzn w zawodzie nauczyciela na badanym szczeblu w powiecie sierpeckim wynosił zero. W perspektywie horyzontu czasowego prognozuje się, że liczba etatów mężczyzn omawianej grupy zawodowej zwiększy się. W ostatnim roku przewidywać, w przedszkolach powiatu sierpeckiego powinno nauczać 8 mężczyzn, co stanowić będzie 10,71% ogólnej liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym na badanym obszarze. Szacuje się, że w 2016 roku poziom zatrudnienia nauczycieli przedszkolnych wyniesie łącznie 80 etatów, następnie w perspektywie do 2025 roku będzie się zmniejszać i w ostatnim roku przewidywać osiągnie 77 etatów. Liczba etatów nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, zlokalizowanych na terenie powiatu sierpeckiego, w okresie próby stopniowo rosła (w roku 2007 wyniosła około 7,36%) w porównaniu do ogólnej liczby etatów nauczycieli w tym-

⁹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

że powiecie. Prognozy wskazują, że w ostatnim roku przewidywań odsetek ten wyniesie aż 13,70%. Udział liczby etatów nauczycieli na badanym szczeblu w powiecie w porównaniu do liczby tychże etatów w województwie w roku 2006 wyniósł jedynie 0,61% (liczba etatów w powiecie osiągnęła wówczas 53). Szacuje się, że w 2025 roku odchylenie liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie sierpeckim w porównaniu do liczby etatów nauczycieli danego szczebla w analizowanym powiecie wyniesie -78,74%.

Rysunek 2.14. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie sierpeckim

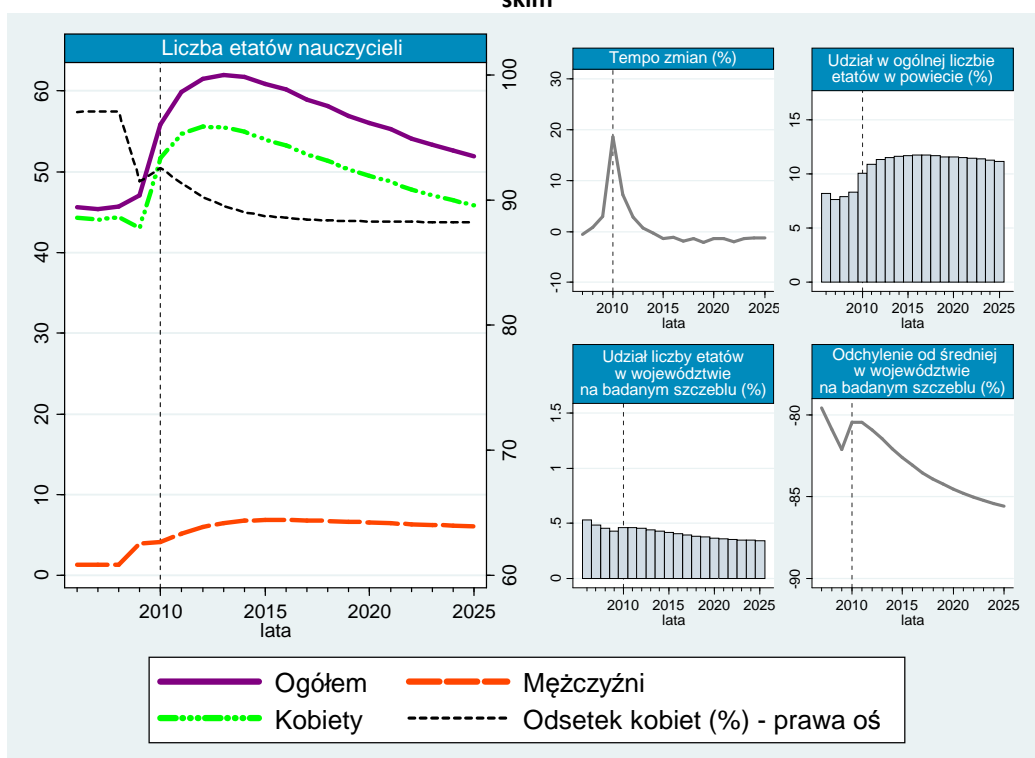
Analizując liczbę dzieci uczęszczających do przedszkoli w powiecie sierpeckim (por. rysunek 2.14.) można zaobserwować liczne wahania w całym badanym okresie. W latach próby najwięcej dzieci uczęszczało do placówek w roku 2009 (957 dzieci), co w porównaniu do roku poprzedniego stanowiło wzrost o 5,05%. W perspektywie prognozy liczba dzieci będzie się stopniowo zmniejszała. W okresie historycznym tempo zmian liczby dzieci charakteryzowało się licznymi wahaniami. Dramatyczny spadek liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli według przewidywań przypadnie na lata 2011–2013. Szacuje się, że największa redukcja omawianej liczebności wystąpi w 2012 roku (zmniejszenie liczby uczniów o 142 osoby w porównaniu do roku poprzedniego). Wówczas w przedszkolach będzie uczyło się około 703 dzieci. Można przypuszczać, iż będzie to konsekwencją objęcia obowiązkiem szkolnym dzieci w wieku sześciu lat. Na jeden etat nauczyciela w 2008 roku przypadało około 18 dzieci. Według prognoz liczba ta będzie się zmniejszać a w 2025 roku będzie ponad dwukrotnie niższa (około 8 dzieci na jeden etat). W 2008 roku do przedszkoli uczęszczało 440 dziewcząt i 471 chłopców. Przewiduje się, że w okresie predykcji przewaga przedszkolaków płci męskiej powinna się powiększać (w ostatnim roku prognoz wyniesie 56,70% w stosunku do ogólnej liczby dzieci w przedszkolach).

Predykcja wskazuje, że liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli będzie odznaczać się tendencją malejącą. Stopniowo zmniejszająca się liczba dzieci przypadająca na jeden etat nauczyciela w powiecie sierpeckim wskazuje na to, iż zatrudnienie nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w horyzoncie prognozy będzie ulegać ograniczeniu.

2.7. Powiat żuromiński¹⁰

W powiecie żuromińskim wyróżniono 7 obiektów przedszkolnych, które oferowały w 2009 roku 519 miejsc. W owym czasie do przedszkoli uczęszczało 496 dzieci, w tym blisko 41,94% stanowiły dzieci w wieku sześciu lat. Na terenie omawianego regionu nie zanotowano istnienia żadnego przedszkola specjalnego, punktu przedszkolnego, ani zespołu wychowania przedszkolnego. Duże znacznie w badanym powiecie miały oddziały przedszkolne (21 oddziałów) działające przy szkołach podstawowych. Liczba sześciolatków w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych w powiecie stanowiła 68,35% ogólnej liczby dzieci uczęszczających do tego typu przedszkoli.

Rysunek 2.15. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie żuromińskim

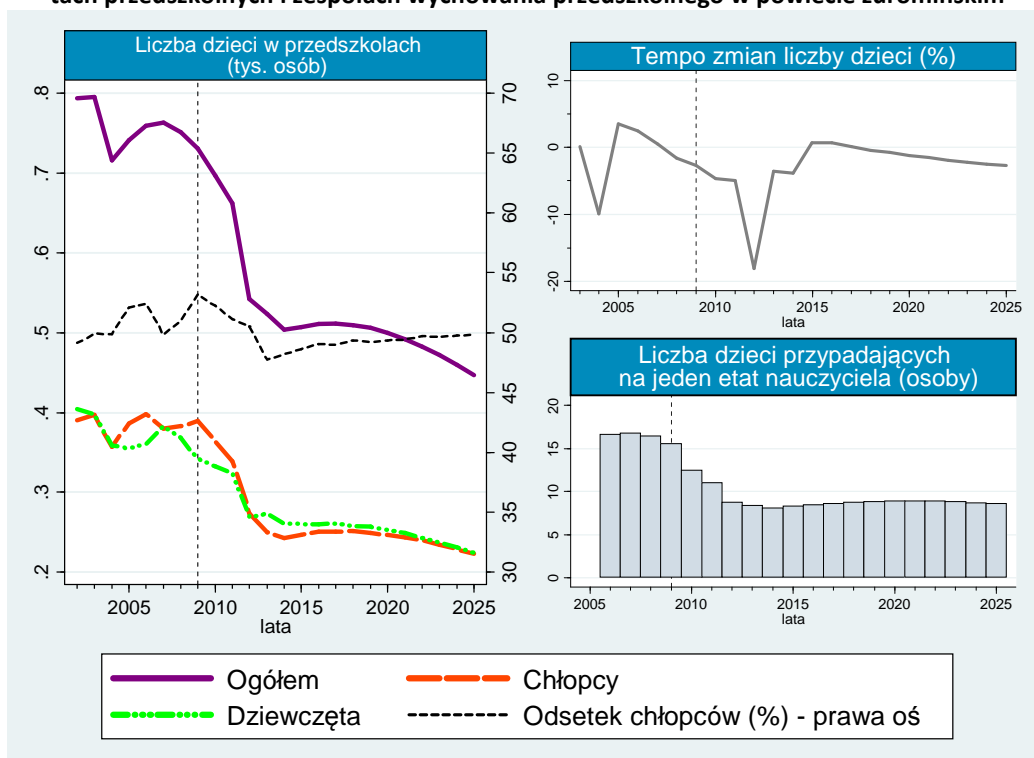

Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie żuromińskim w latach 2009-2010 zwiększyła się o 18,62% (z 47 etatów do 56 etatów). Według prognoz, poziom zatrudnienia w powiecie od 2013 roku będzie podlegał tendencji malejącej. Szacuje się, że w 2025 roku (52 etaty) liczba etatów nauczycieli zredukuje się o 16,13% w porównaniu do roku 2013 (62 etaty). Tempo zmian omawianej wielkości w okresie predykcji oscylować będzie wokół -1,00%. W całym analizowanym okresie liczba kobiet zatrudnionych na stanowisku nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie była znacznie wyższa od liczby mężczyzn. W latach 2006–2008 w przedszkolach powiatu żuromińskiego uczył zaledwie jeden nauczyciel płci męskiej. Liczba etatów mężczyzn w zawodzie nauczyciela na poziomie przedszkolnym i wczesnoszkolnym w perspektywie horyzontu czasowego predykcji będzie kształtowała się średnio na poziomie 6, czyli 11,48% ogółu zatrudnionych nauczycieli na badanym szczeblu w powiecie żuromińskim. Odchylenie liczby etatów nauczycieli danego szczebla w powiecie od liczby etatów nauczycieli omawianego typu przypadających przeciętnie na jeden powiat było ujemne i wyniosło w 2006 roku -77,74%. Szacuje

¹⁰ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

się, że w okresie predykcji odchylenie to będzie się zwiększać i w ostatnim roku przewidywać wyniesie -85,58%. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie żuromińskim w całym okresie analizy kształtowała się na poziomie niższym niż 0,5% liczby nauczycieli badanego szczebla w województwie mazowieckim.

Rysunek 2.16. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie żuromińskim

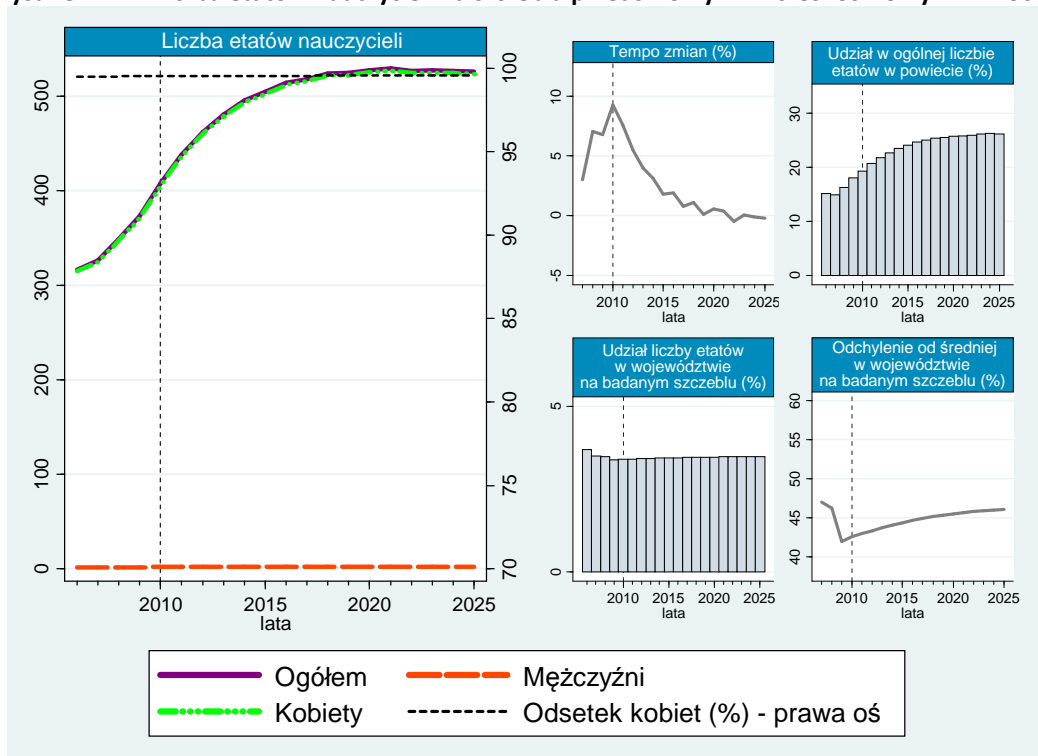
W 2003 roku do przedszkoli zapisano 795 dzieci, zaś w 2009 już o 65 dzieci mniej (spadek o 8,05%). Przewiduje się, że największe tempo zmian omawianej liczebności zostanie zanotowane w roku 2012 (spadek o 18,09% względem roku poprzedniego). W owym czasie pojawi się obowiązek pójścia do szkoły dzieci w wieku sześciu lat, a w efekcie liczba przedszkolaków będzie niższa niż przed nałożeniem obowiązku szkolnego na dzieci w wieku sześciu lat. Według prognoz liczba dzieci w przedszkolach w ostatnim roku przewidywać wyniesie 447, co w porównaniu do roku 2011 (662 dzieci) będzie stanowiło spadek blisko o 32,48%. Szacowane tempo zmian liczby dzieci w przedszkolach w powiecie żuromińskim w ostatnim roku przewidywać wyniesie -2,72% w porównaniu do roku poprzedniego. W latach próby liczba dziewcząt uczęszczających do przedszkoli była nieco niższa niż liczba chłopców w przedszkolach. W 2008 roku liczba dziewcząt wyniosła 368, zaś liczba chłopców – 383. Prognozy wskazują, że poziom dziewcząt i chłopców w kolejnych latach będzie kształtował się na podobnym poziomie. W roku 2020 liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli wyniesie ma 500, w tym 253 dziewczęta oraz 247 chłopców, zaś w ostatnim roku przewidywać – 224 dziewczęta oraz 223 chłopców. Na jednego nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie żuromińskim przypadało w okresie historycznym średnio 16 dzieci. Według prognoz liczba ta znacznie zmniejszy się i w roku 2025 jeden nauczyciel będzie miał pod swoją opieką 9 dzieci.

Podsumowując należy wskazać, iż zmniejszająca się liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w powiecie żuromińskim, wpłynie na ograniczenie zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych. Prognozy pokazują, że liczba etatów nauczycieli będzie w kolejnych latach malała.

2.8. Powiat m. Płock¹¹

W Płocku w roku 2009 istniało 30 przedszkoli oraz 160 oddziałów tychże przedszkoli. Uczęszczało do nich 3939 dzieci, co przewyższało liczbę miejsc w przedszkolach o 253. Aż 3866 dzieci uczęszczających do przedszkoli było w wieku od 3 do 6 lat, z czego 1120 stanowiły sześciolatki. W badanym powiecie nie odnotowano istnienia żadnego przedszkola specjalnego. W regionie nie funkcjonowały także oddziały przedszkoli znajdujące się przy szkołach podstawowych, punkty przedszkolne, ani zespoły wychowania przedszkolnego.

Rysunek 2.17. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w Płocku

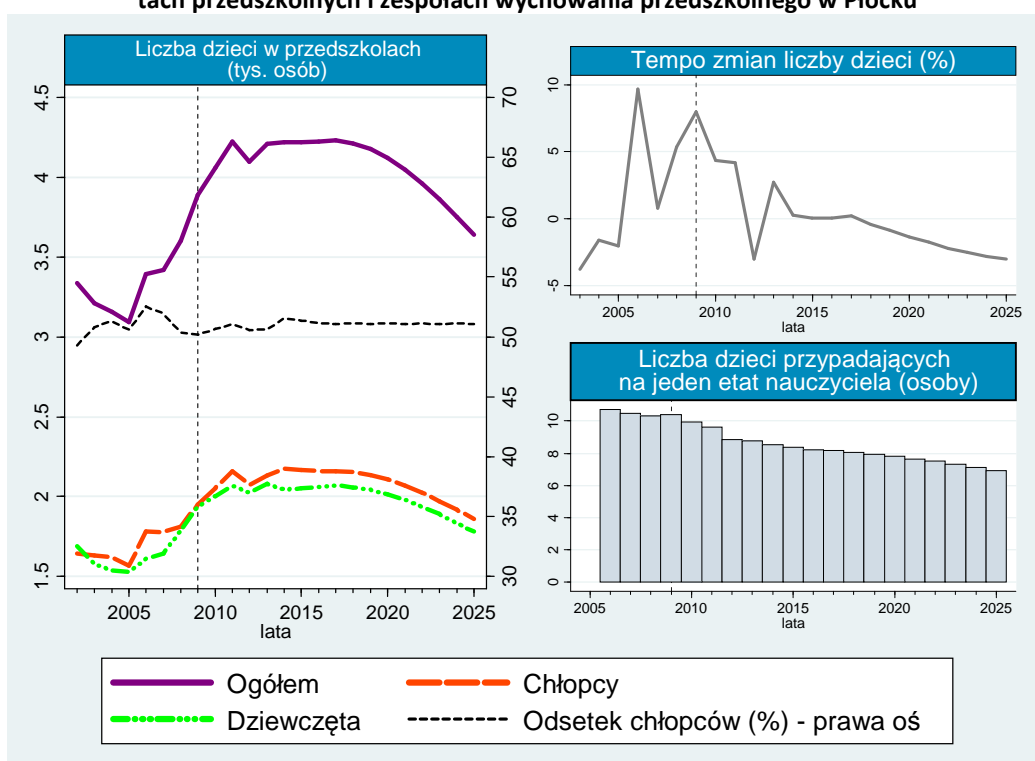

Analizując liczbę etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w Płocku według płci, warto zauważyć znaczną przewagę liczby kobiet zatrudnionych na tychże stanowiskach. W 2006 roku liczebność tej grupy stanowiła 99,51% w porównaniu do ogólnej liczby zatrudnionych nauczycieli badanego szczebla). Według prognozy liczba etatów mężczyzn w zawodzie nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w Płocku wyniesie przeciętnie 2 etaty rocznie. W okresie historycznym zatrudnienie nauczycieli omawianej grupy podlegało tendencji rosnącej. Było to szczególnie widocznie w przypadku zatrudnionych kobiet, gdyż stanowiły one znaczną większość. Wskazać można, iż w 2006 roku poziom zatrudnienia nauczycieli badanego szczebla wyniósł 316 etatów, zaś w roku 2009 – 373 etaty (wzrost o blisko 18,04%). W perspektywie lat prognozy zauważyć można sukcesywny wzrost liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym. W roku 2021 prognozowany poziom zatrudnienia ma wynieść 530, zaś w kolejnych latach będzie ulegać ograniczeniu (w ostatnim roku przewidywać – 526 etatów). Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie względem ogólnej liczby nauczycieli w Płocku (według prognoz) będzie podlegała tendencji rosnącej. Szacuje się zauważalny wzrost tego wskaźnika z 20,65% w roku 2011 do 26,14% w roku 2025. Udział liczby etatów nauczycieli na szczeblu przed-

¹¹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

szkolnym i wczesnoszkolnym w badanym powiecie w porównaniu do liczby etatów nauczycieli na badanym szczeblu w województwie w okresie historycznym i prognozowanym kształtował się na podobnym poziomie – przeciętnie 3,46%. Płock wyróżnia się na tle sąsiednich powiatów dodatnim odchyleniem liczby etatów na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym od liczby etatów nauczycieli na danym szczeblu przypadających przeciętnie na jeden powiat. Przewiduje się, że w 2025 roku w Płocku odchylenie to wyniesie 46,01% w porównaniu do średniej w województwie.

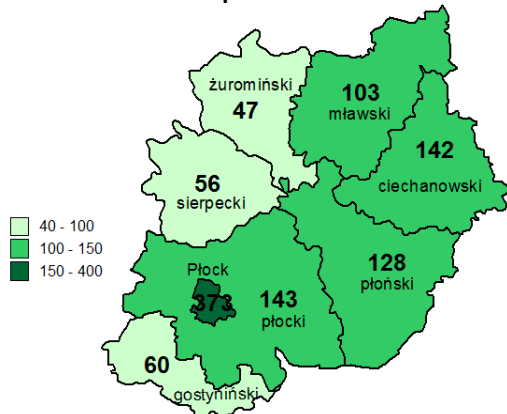
Rysunek 2.18. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w Płocku

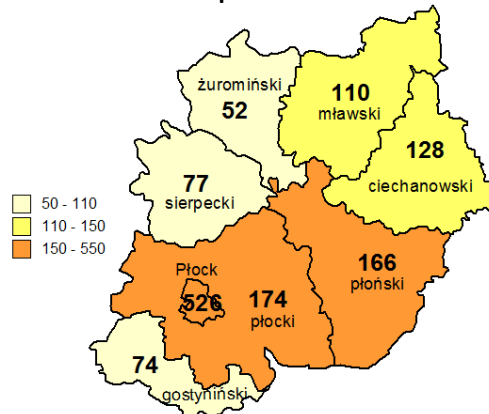
Liczba dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych w Płocku charakteryzowała się wyraznymi wahaniami w całym analizowanym okresie. W 2006 roku zanotowano wzrost liczby uczniów omawianego szczebla o 9,63% w porównaniu do roku poprzedniego (z 3094 w roku 2005 do 3392 we wskazanym okresie). W perspektywie lat prognozy liczba dzieci w przedszkolach początkowo będzie się zwiększała, zaś od roku 2017 ulegnie tendencji spadkowej. Przewiduje się, że w ostatnim roku oszacowań liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli wyniesie 3640 (w tym 1780 dziewcząt oraz 1860 chłopców). Należy zauważyć, iż w całym analizowanym okresie liczba chłopców uczęszczających do przedszkoli była wyższa od liczby dziewcząt w tychże placówkach. Według prognoz, udział chłopców w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolach będzie oscylować wokół 51,09%. Na jeden etata nauczyciela zatrudnionego w Płocku przypadało w 2006 roku około 11 dzieci. Prognozuje się jednak, że liczba ta będzie się zmniejszać i w roku 2025 jeden nauczyciel powinien mieć pod swoją opieką około 7 dzieci. Istotny jest fakt, iż prognozy wskazują na spadek liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych, punktów przedszkolnych oraz zespołów wychowania przedszkolnego w 2012 roku. W tym roku zostanie, bowiem nałożony obowiązek szkolny na dzieci w wieku sześciu lat. Sześcioletki będą zobowiązane pójść do szkoły, a nie jak wcześniej do tzw. "klasy zerowej". Zapotrzebowanie na kadrę pedagogiczną na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w Płocku ulegnie ograniczeniu. Przyczyni się do tego prawdopodobnie zmniejszająca się liczba dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych.

Na podstawie analizy poniższych map (porównanie rysunek 2.19. i 2.20.) można zauważyć, iż w latach 2009 i 2025 najniższymi liczbami etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym charakteryzowały się powiaty: gostyński, sierpecki oraz żuromiński, a najwyższymi: miasto Płock, płocki, płoński oraz ciechanowski. Porównując dane dla lat 2009 i 2025 przewidyuje się, w każdym z analizowanych powiatów wzrost zatrudnienia omawianej grupy. Najwyższym tempem wzrostu poziomu zatrudnienia nauczycieli na badanym szczeblu (oprócz wyróżniającego się powiatu miasta Płock, w którym tempo wzrostu osiągnie według prognoz 41,02%) charakteryzować się będzie powiat sierpecki (37,50%) oraz płoński (31,50%). Szacuje się, że liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie ciechanowskim we wskazanym okresie zmniejszy się, a prognozowane tempo spadku zatrudnienia w 2025 roku osiągnie 9,86% (redukcja ze 142 etatów w roku 2009 do 128 etatów w ostatnim roku prognozy).

Rysunek 2.19. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie ciechanowsko-płockim w 2009 roku

Rysunek 2.20. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie ciechanowsko-płockim w 2025 roku

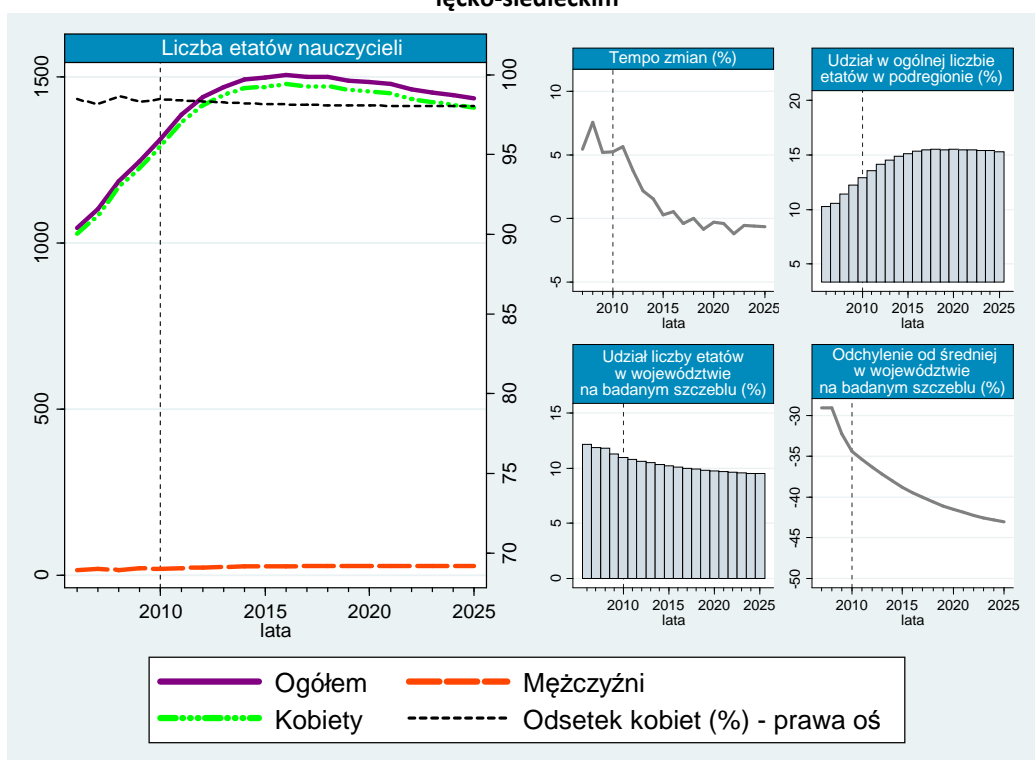
Powiatem, który wyróżniał się na tle sąsiadujących w podregionie ciechanowsko-płockim był Płock. Głównym powodem zróżnicowania był status miasta funkcjonującego na prawach powiatu. W 2009 roku w Płocku funkcjonowało aż 30 przedszkoli (co stanowiło 29,70% ogólnej liczby przedszkoli w podregionie ciechanowsko-płockim), do których uczęszczało blisko 4000 dzieci. W związku z dużą liczbą placówek przedszkolnych, istniało większe zapotrzebowanie na kadrę z wykształceniem pedagogicznym. Przewidywania wskazują, iż liczba etatów w horyzoncie prognozy w porównaniu do okresu historycznego będzie stosunkowo wyższa. Zatrudnienie na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w 2025 roku w Płocku wzrośnie o 41,01% względem poziomu z roku 2009.

Podsumowując sytuację poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz liczby dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych w podregionie ciechanowsko-płockim można stwierdzić, iż ulegnie ona ograniczeniu. W każdym z powiatów podregionu w okresie predykcji zanotowano zmniejszającą się liczbę dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych oraz zespołach wychowania przedszkolnego. Najbardziej radykalne zmiany dotyczyły takich powiatów jak: płoński, sierpecki oraz żuromiński. Liczba nauczycieli przedszkolnych poszczególnych powiatów, w początkowym etapie prognozy podlegać ma tendencji rosnącej, zaś w kolejnych latach sytuacja ulegnie odwróceniu. Jedynie powiaty: płocki, płoński oraz miasto Płock, według przewidywań będą charakteryzować się wzrostem liczby etatów tychże nauczycieli z perspektywą do roku 2025. W związku ze zmniejszającą się liczbą dzieci w horyzoncie prognozy, zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych do 2025 może ulec ograniczeniu w badanym podregionie.

3. Podregion ostrołęcko-siedlecki¹²

W podregionie ostrołęcko-siedleckim w roku 2009 funkcjonowały 163 przedszkola, stanowiąc około 12,82% ogólnej liczby przedszkoli w województwie mazowieckim. Liczba dostępnych miejsc w przedszkolach wyniosła 12 250, zaś liczba dzieci uczęszczających do nich – 12 836. Istotne było, iż niemal 12 792 dzieci uczęszczających do przedszkoli miało nie więcej niż sześć lat. W podregionie nie istniało wówczas żadne przedszkole specjalne. Wyróżniono natomiast 317 oddziałów przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach podstawowych (do których w 2009 roku uczęszczało aż 3480 sześciolatków) oraz 15 punktów przedszkolnych.

Rysunek 3.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie ostrołęcko-siedleckim

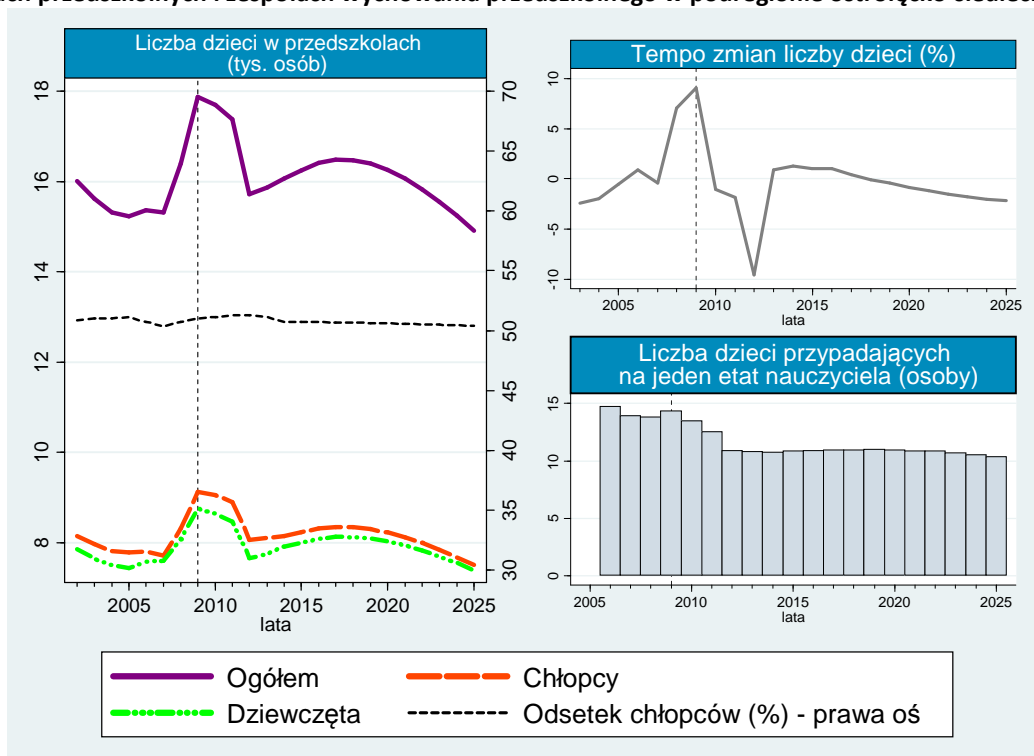

Na rysunku 3.1. zaprezentowane zostały dane historyczne oraz prognozy dotyczące zatrudnienia nauczycieli przedszkolnych w podregionie ostrołęcko-siedleckim, w podziale na płeć. W latach 2006-2010 poziom zatrudnienia w tym zawodzie charakteryzował się tendencją rosnącą. W tym czasie liczba etatów nauczycieli wzrosła z 1045 etatów w roku 2006 do 1312 etatów w roku 2010 (wzrost o blisko 25,55%). Było to szczególnie widocznie w przypadku kobiet, wśród których liczba etatów wzrosła w badanym okresie z 1029 do 1292. Udział mężczyzn zatrudnionych w tej samej grupie wyniósł średniorocznie 1,57% (w okresie historycznym). Według oszacowań udział mężczyzn zatrudnionych w zawodzie nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w ostatnim roku prognozy wynieść osiągnie 1,96%. W początkowym okresie predykcji poziom zatrudnienia nauczycieli badanego szczebla w podregionie podlegać ma tendencji rosnącej, i w roku 2016 wyniesie 1506. W horyzoncie prognozy – od roku 2016 – liczba etatów nauczycieli przedszkolnych będzie ulegała ograniczeniu. Jednakże jak podają szacunki, średni poziom zatrudnienia nauczycieli w okresie prognozowanym

¹² GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

ma być stosunkowo wyższy niż w okresie historycznym. Przewiduje się, że liczba etatów nauczycieli przedszkolnych w 2025 wyniesie 1436 (w tym 1408 kobiet oraz 28 mężczyzn). Predykcje podają, że udział liczby nauczycieli danego szczebla w porównaniu do liczby nauczycieli zatrudnionych w podregionie ma się zwiększać i w latach 2011–2025 wyniesie przeciętnie 15,09%.

Rysunek 3.2. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w podregionie ostrołęcko-siedleckim

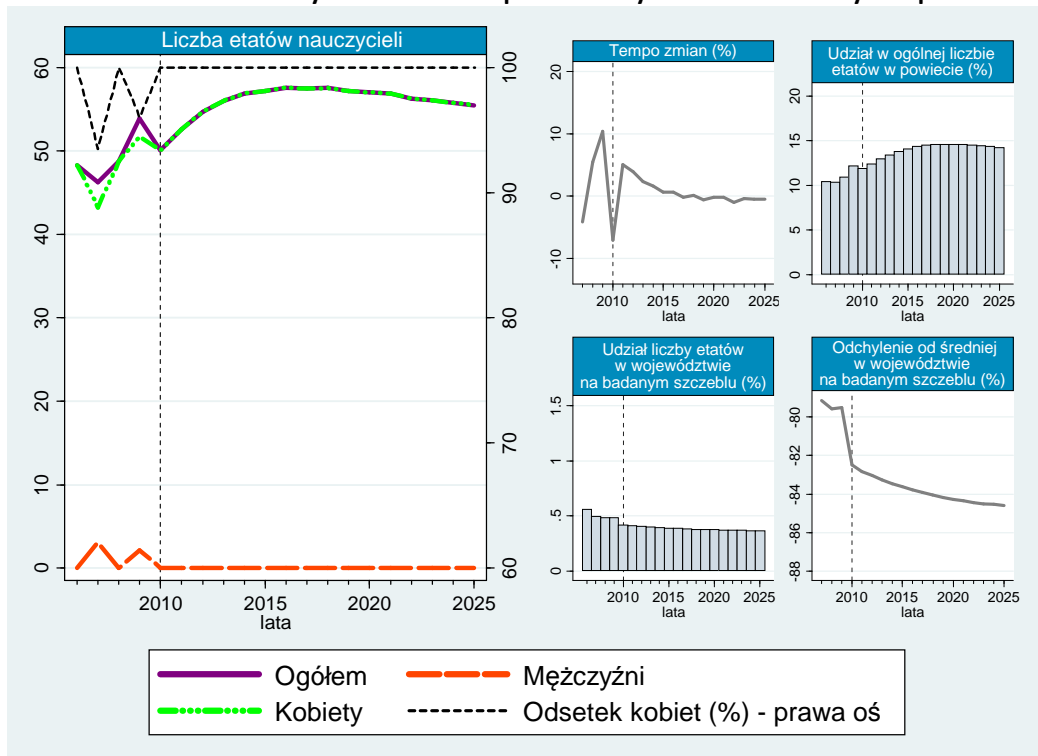
Analizując liczbę dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych w podregionie ostrołęcko-siedleckim w okresie historycznym należy wskazać, iż podlegała ona istotnym wahaniom. Najmniejszą liczbę dzieci w przedszkolach zanotowano w roku 2007 (15 313 dzieci), zaś największą w roku 2009 (17 880 dzieci). Prognozy wskazują, iż w roku 2012 tempo spadku liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli wyniesie 9,53% w porównaniu do roku 2011. Według przewidywań w kolejnych latach liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli będzie niższa niż w roku 2009, kiedy to osiągnęła najwyższą wartość. W ostatnim roku prognozy w przedszkolach będzie uczyło się 14 906 dzieci (w tym 7511 chłopców oraz 7395 dziewcząt). W całym badanym okresie (zarówno historycznym, jak i prognozowanym) liczba chłopców uczęszczających do przedszkoli przewyższa liczbę dziewcząt. W roku 2006 w podregionie ostrołęcko-siedleckim jeden nauczyciel przedszkolny przypadał średnio na około 15 dzieci. Według przewidywań liczba ta zmniejszy się i w ostatnim roku prognozy wyniesie około 10. Najwyższe tempo wzrostu liczby dzieci w przedszkolach zanotowano w 2009 roku (9,07%). Mogło to wynikać z faktu, iż w latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011 dziecko w wieku pięciu lat miało prawo do odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w przedszkolu, oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej, zespole wychowania przedszkolnego lub punkcie przedszkolnym.

Prognozuje się, że w podregionie ostrołęcko-siedleckim w perspektywie do roku 2025 liczba nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym ulegnie ograniczeniu. W konsekwencji może to doprowadzić do zmniejszającego się zapotrzebowania na kadrę pedagogiczną.

3.1. Powiat łosicki¹³

Powiat łosicki w roku 2009 posiadał na swoim terenie 9 przedszkoli, które zapewniały dzieciom 500 miejsc. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli była jednak wyższa i wyniosła 529 (w tym 166 dzieci w wieku sześciu lat), co wskazuje na przekroczenie limitu oferowanych miejsc. Należy zwrócić uwagę, iż w badanym powiecie nie istniało żadne przedszkole specjalne. Odnotowano natomiast funkcjonowanie 14 oddziałów przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych, do których uczęszczało 73 sześciolatków. Stanowili oni nieco ponad połowę wszystkich dzieci uczęszczających do tego rodzaju przedszkoli. Wyróżniono także 15 punktów przedszkolnych zajmujących się 202 dziećmi w wieku od 3 do 6 lat.

Rysunek 3.3. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie łosickim

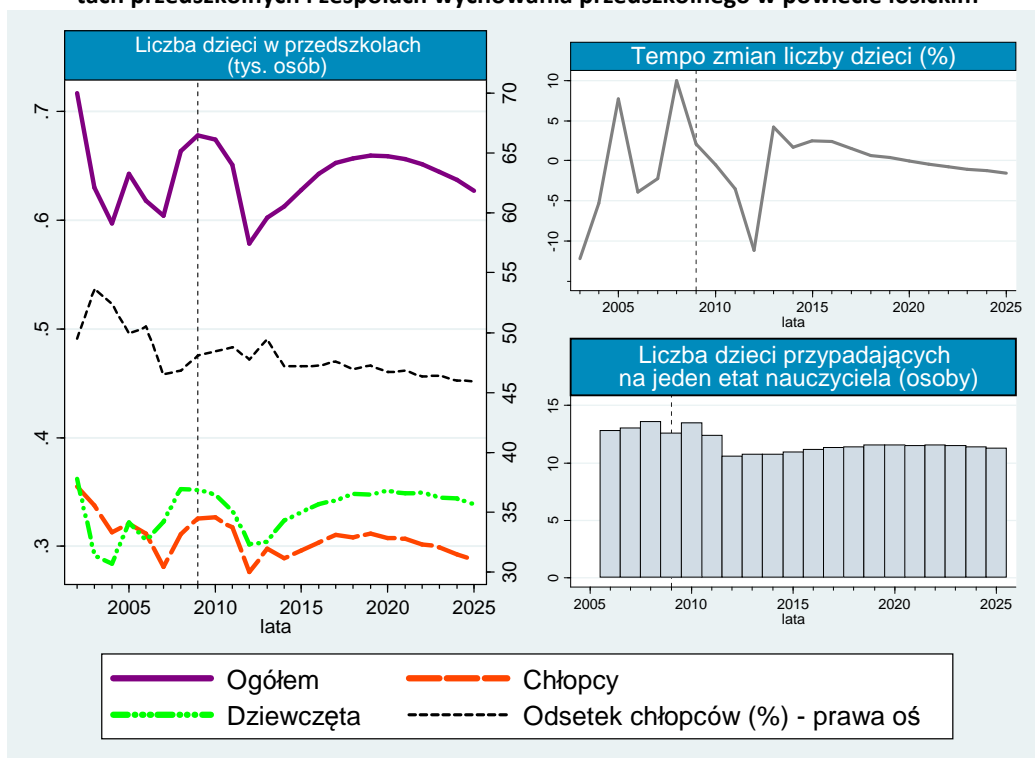

Wyraźnym wahaniom w okresie historycznym podlegała liczba etatów nauczycieli płci męskiej (spadek z 3 do 2 etatów w latach 2007–2009). W perspektywie horyzontu czasowego predykcji w kolejnych latach liczba ta będzie się kształtowała na poziomie zerowym. W związku z powyższym całość etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie łosickim będzie zajmowana przez kobiety. Według przeprowadzonych analiz, największe zmiany dotyczące liczby nauczycieli wystąpiły w okresie historycznym. W roku 2007 zanotowano w powiecie 46 etatów nauczycieli badanego szczebla, zaś w roku 2009 – 54 etaty, co oznaczało wzrost omawianej liczebności o blisko 17,39%. Przewiduje się, że w początkowym etapie prognozy liczba nauczycieli odznaczać się będzie tendencją rosnącą (w 2011 roku zatrudnienie wyniesie już 53 etaty). W okresie oszacowań prognozowane jest utrzymywanie się wysokiego poziomu zatrudnienia grupy zawodowej omawianego szczebla. Nieznaczny spadek do 58 etatów odnotowany zostanie w 2018 roku. Średnie roczne tempo zmian poziomu zatrudnienia w powiecie łosickim w latach 2011–2025 wyniesie 0,70%. Przewiduje się, że udział liczby etatów nauczycieli przedszkolnych w ogólnej liczbie nauczycieli w powiecie

¹³ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

łosickim będzie się zwiększał i w ostatnim roku prognoz wyniesie 14,26%. Z kolei udział liczby nauczycieli badanego szczebla w powiecie łosickim w porównaniu do tejże liczby w całym województwie mazowieckim powinien odznaczać się tendencją malejącą (spadek z 0,41% do 0,37% w latach 2011–2025).

Rysunek 3.4. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie łosickim

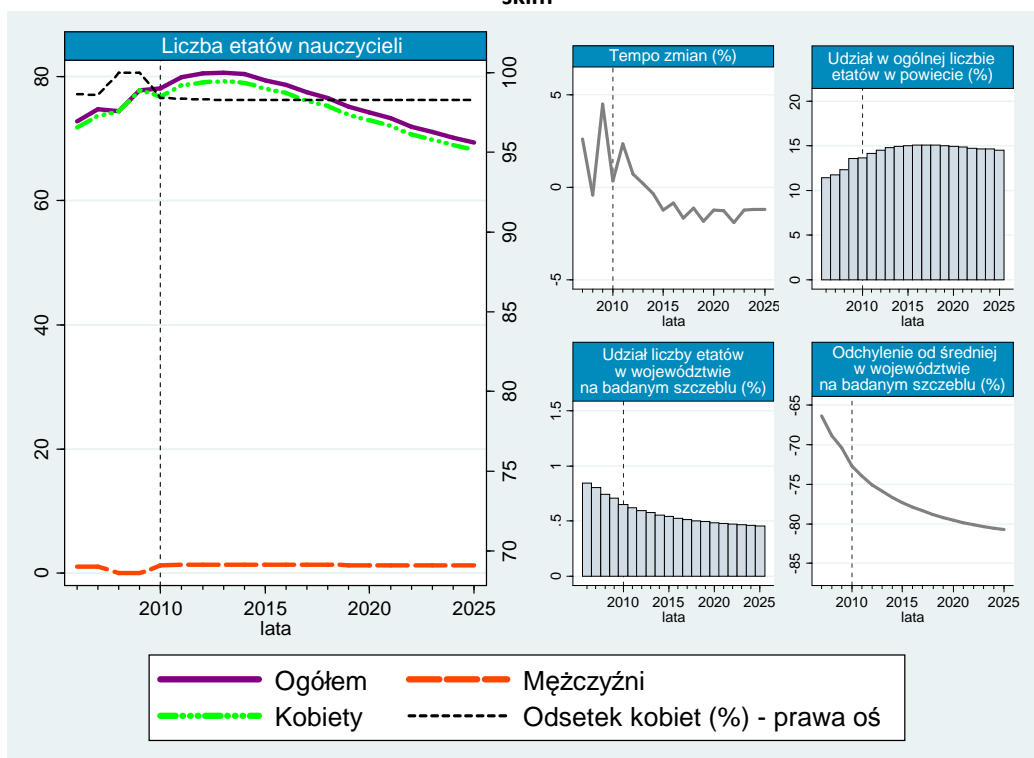
Jak wynika z rysunku 3.4. liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych oraz zespołach wychowania przedszkolnego, zlokalizowanych na terenie powiatu łosickiego, podlegała znacznym wahaniom w całym analizowanym okresie. Tempo zmian liczby dzieci w przedszkolach oscylowało w okresie historycznym w przedziale od -12,13% do 9,93% (rozstęp wyniósł aż 22,23 punktów procentowych). Według przewidywań, największe wahania wystąpią w początkowych latach prognozy (do 2015 roku). W roku 2025 szacowane tempo zmian liczby dzieci w przedszkolach wyniesie -1,48%. Charakterystyczna dla powiatu łosickiego była przewaga liczby dziewcząt uczęszczających do przedszkoli. W 2009 roku udział dziewczynek w przedszkolach wyniósł 51,92% ogólnej liczby dzieci do nich uczęszczających do przedszkoli. Prognozy podają, że w ostatnim roku przewidywań w przedszkolach powiatu będzie się uczyć 627 dzieci (288 chłopców i 339 dziewcząt). Na jeden etat nauczyciela szczebla przedszkolnego i wczesnoszkolnego w okresie historycznym przypadało średnio 13 dzieci. Szacuje się, że w 2025 roku wskaźnik ten wyniesie około 11. Najmniej, bo 578 dzieci zostanie zapisanych do przedszkoli powiatu łosickiego w 2012 roku (47,78% stanowią będą chłopcy).

Według prognoz spadek liczby dzieci w końcowych latach predykcji przyczyni się do obniżenia liczby dzieci przypadających na jednego nauczyciela przedszkolnego w badanym powiecie. Z tego względu, poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym zacznie się zmniejszać. W efekcie, redukcji powinien ulec także popyt na absolwentów szkół pedagogicznych w powiecie łosickim. Warto zwrócić uwagę na to, że powiat łosicki od 2007 roku charakteryzuje się przewagą liczby dziewcząt w przedszkolach.

3.2. Powiat makowski

Na terenie powiatu makowskiego w 2009 roku funkcjonowało 10 obiektów przedszkolnych. Uczęszczało do nich wówczas 692 dzieci, z czego 35,69% uczniów miało sześć lat. W badanym powiecie w roku 2009 nie istniało żadne przedszkole specjalne. Nie zanotowano także istnienia punktów przedszkolnych oraz zespołów wychowania przedszkolnego. Przy szkołach podstawowych w powiecie makowskim działało 18 oddziałów przedszkolnych, w których uczyło się 404 dzieci.

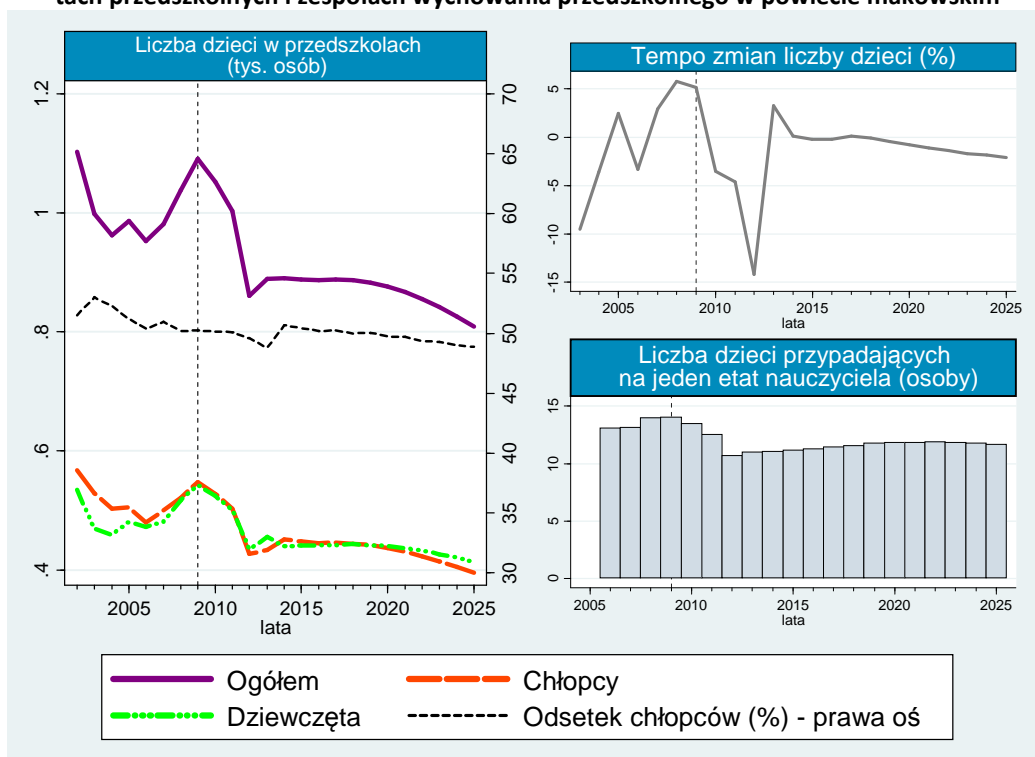
Rysunek 3.5. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie makowskim

W okresie historycznym liczba nauczycieli zatrudnionych w powiecie makowskim na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym wzrosła z 73 etatów w roku 2006 do 78 etatów w roku 2009. Przewiduje się, że do 2013 roku poziom zatrudnienia w badanym powiecie będzie podlegał tendencji rosnącej. Od tego momentu tendencja ulegnie odwróceniu. W latach 2013–2025 szacuje się spadek liczby etatów omawianej grupy o około 14,81% (z 81 etatów w 2013 roku do 69 etatów w ostatnim roku przewidywań). Powiat makowski w ostatnim roku prognozy powinien charakteryzować się niższą liczbą etatów nauczycieli w porównaniu do średniego poziomu zatrudnienia z okresu historycznego. Odsetek kobiet zatrudnionych w zawodzie nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym na terenie powiatu makowskiego w okresie prognozowanym będzie utrzymywać się na względnie stałym poziomie, oscylującym średnio wokół 98,29%. Szacunki podają, że nauczyciele płci męskiej będą obejmować na przestrzeni tego samego okresu mniej niż 2 etaty rocznie. Udział liczby etatów nauczycieli danego szczebla w ogólnej liczbie etatów nauczycieli w powiecie makowskim w roku 2006 wyniósł 11,41%. Odsetek ten ustabilizuje się w horyzoncie prognozy i w ostatnim roku predykcji osiągnie 14,57%. W latach 2011–2025 w przedszkolach powinno nauczać średnio 14,83% planowanej liczby osób zatrudnionych w zawodzie nauczyciela na badanym obszarze. Przewiduje się, że udział liczby etatów nauczycieli przedszkolnych w porównaniu do tejże liczby w województwie kształtować się będzie na poziomie niższym niż 0,70%, z kolei w 2025 roku wyniesie 0,46%. Odchyle-

nie liczby etatów nauczycieli na danym szczeblu w powiecie od liczby etatów nauczycieli tego szczebla (według oszacowań) będzie podlegało tendencji malejącej. W 2015 roku osiągnie ono -77,29%, zaś dziesięć lat później -80,74%.

Rysunek 3.6. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie makowskim

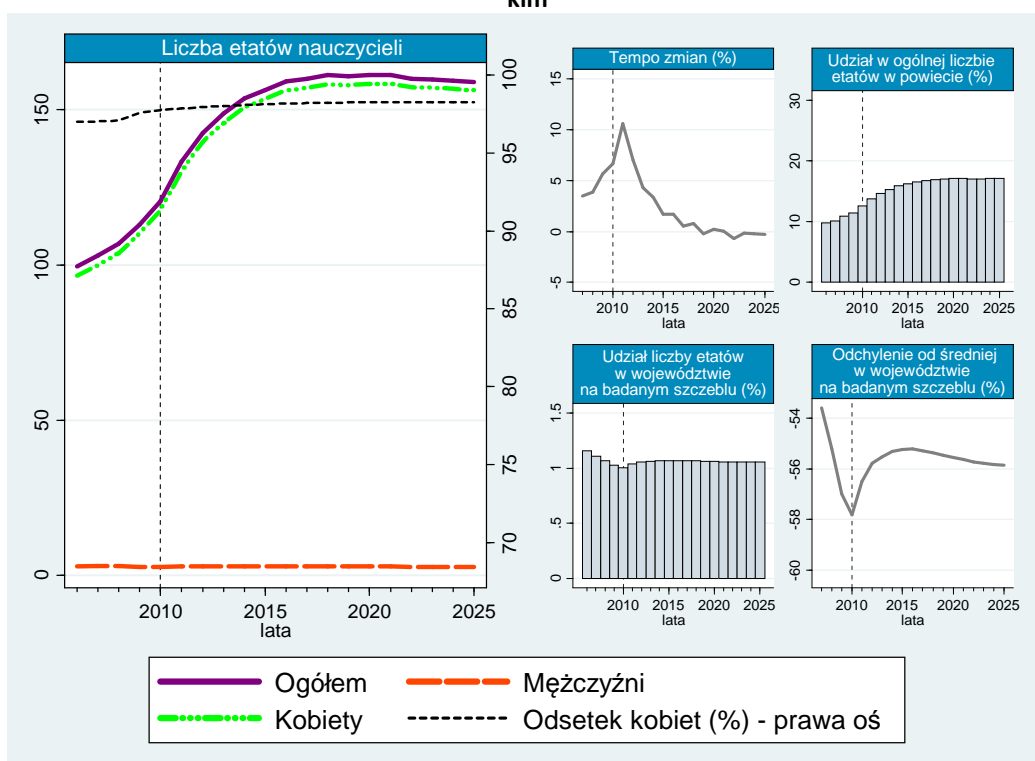
Na rysunku 3.6. zaprezentowano dane dotyczące liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktów przedszkolnych zespołów wychowania przedszkolnego w powiecie makowskim. W okresie historycznym tempo zmian liczby dzieci w przedszkolach oscylowało między -9,52% a 5,81%. W okresie próby zanotowano spadek liczby dzieci z 1103 w 2002 roku do 953 w roku 2006. W latach 2007–2009 pojawiła się tendencja rosnąca, zaś w 2009 roku do przedszkoli uczęszczało już 1091 maluchów (548 chłopców oraz 543 dziewczęta), co w porównaniu do roku 2006 stanowiło wzrost o 14,48%. Odsetek dziewcząt i chłopców w analizowanym okresie znajdował się na podobnym poziomie. Największą różnicę zanotowano w roku 2003, kiedy to udział chłopców w całkowitej liczbie dzieci uczęszczających do przedszkoli wyniósł 53,01% (529 chłopców, zaś 469 dziewcząt). Przewiduje się, że tempo zmian liczby dzieci w powiecie makowskim w latach 2010–2012 będzie ujemne. Według prognoz, najwyższe tempo spadku równe 14,20%, zostanie odnotowane w 2012 roku. Prawdopodobnie przyczyną spadku liczby dzieci w przedszkolach w badanym powiecie będzie nałożenie obowiązku szkolnego na dzieci w wieku sześciu lat. Od 2017 roku liczba dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych będzie odznaczać się tendencją malejącą. Jak podają prognozy, średnioroczne tempo zmian omawianej liczebności w latach 2017–2025 wyniesie -1,02%. Na jeden etat nauczyciela w okresie historycznym przypadało przeciętnie 14 uczniów. Szacuje się, że w 2025 roku jeden nauczyciel powinien mieć pod swoją opieką 12 dzieci.

Prognozowany spadek liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli w 2012 roku przyczyni się do zmniejszenia liczby nauczycieli przedszkolnych w kolejnych latach. Systematyczna redukcja liczby uczniów, spowoduje, że zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych w powiecie makowskim może być niższe niż to obserwowane w okresie historycznym.

3.3. Powiat ostrołęcki¹⁴

W granicach administracyjnych powiatu ostrołęckiego w 2009 roku funkcjonowało 11 przedszkoli (w tym 36 oddziałów). Jednostki te oferowały wówczas 669 miejsc, zaś rzeczywista liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli wyniosła aż 832. W powiecie zanotowano także istnienie 66 oddziałów przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych, do których uczęszczało 526 dzieci w wieku sześciu lat. W omawianym okresie odnotowano także działanie 2 punktów przedszkolnych, oferujących 50 miejsc. Na terenie powiatu ostrołęckiego nie funkcjonowało wówczas żadne przedszkole specjalne.

Rysunek 3.7. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie ostrołęckim

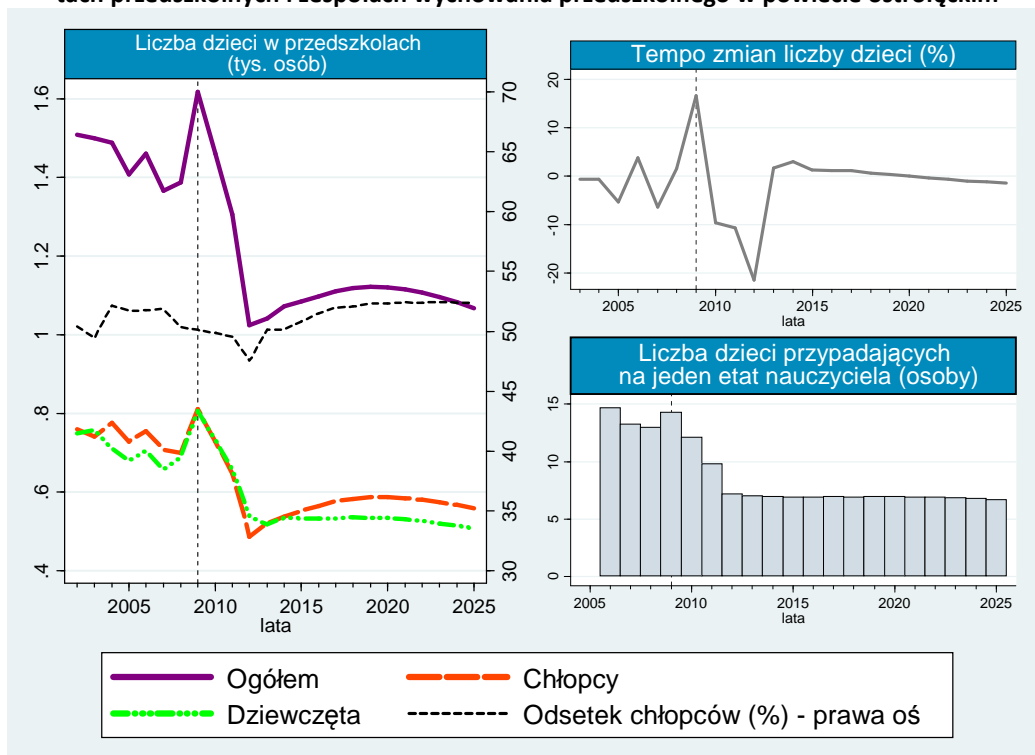

W okresie historycznym liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie ostrołęckim charakteryzowała się tendencją rosnącą. W 2009 roku odnotowano wzrost powyższej liczebności o około 14,14% w porównaniu do 2006 roku (zwiększenie z 99 do 113 etatów). W perspektywie horyzontu czasowego predykcji poziom zatrudniania nauczycieli w przedszkolach będzie się nadal zwiększał, aż do roku 2021, kiedy to osiągnie 161 etatów (w tym 158 etatów kobiet oraz 3 etaty mężczyzn). W latach 2022–2025 zatrudnienie omawianej grupy zawodowej będzie odpowiadać 160 etatom. W całym analizowanym okresie liczba etatów mężczyzn zatrudnionych w zawodzie nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym utrzymywała się na względnie stałym poziomie (3 etaty rocznie). Szacunki wskazują, że taki stan utrzyma się do końca okresu predykcji. W 2006 roku udział liczby etatów nauczycieli badanego szczebla w porównaniu do całkowitej liczby etatów nauczycieli w powiecie ostrołęckim wyniósł 9,78%. Oczekuje się, że w okresie przewidywań udział ten znacznie się zwiększy i w 2025 roku wyniesie 17,08%. Udział liczby etatów nauczycieli w przedszkolach powiatu względem liczby tychże nauczycieli w województwie mazowieckim był

¹⁴ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

stabilny w badanym okresie. Prognozy pokazują, że w latach 2011–2025 omawiany udział wyniesie przeciętnie 1,06%. Z kolei odchylenie liczby nauczycieli (na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym) w powiecie od średniej w województwie zmieni się w tym samym czasie z -56,50% do -55,85%.

Rysunek 3.8. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie ostrołęckim

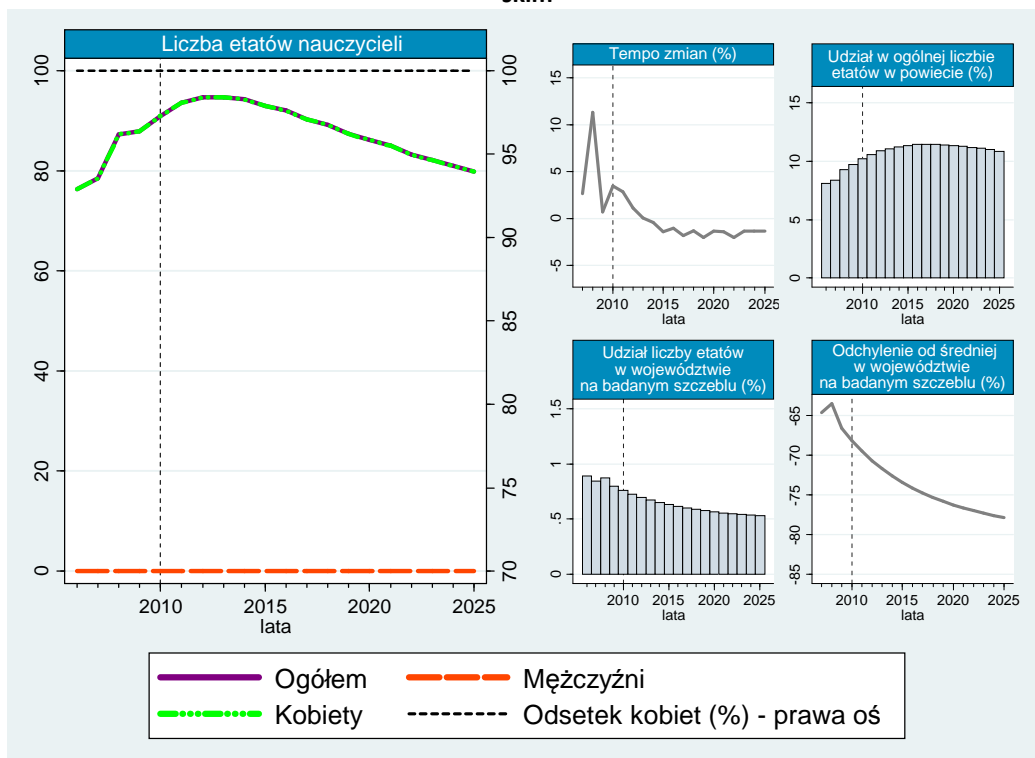
Liczba dzieci w przedszkolach powiatu ostrołęckiego w okresie historycznym wykazywała istotne wahania. W 2008 roku liczebność dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych wyniosła 1388, zaś w kolejnym roku 1618. Tempo wzrostu osiągnęło wówczas 16,57% (było to najwyższe tempo wzrostu w badanym okresie). Według przewidywań, w latach 2011–2012 tempo zmian liczby dzieci w przedszkolach będzie ujemne, i zmieni się z -10,69% do -21,52%. Przyczyną takiej sytuacji może być obowiązek szkolny nałożony na sześciolatków. Prognozy wskazują, że do placówek przedszkolnych w 2012 roku będzie uczęszczać 1024 dzieci (537 dziewcząt oraz 487 chłopców). Szacuje się, że w owym roku liczba dziewcząt ma stanowić 52,45% ogólnej liczby dzieci w przedszkolach. W kolejnych latach przewidywań liczba chłopców w całkowitej liczbie dzieci przewyższy udział dziewcząt w przedszkolach. W okresie historycznym jeden nauczyciel miał pod swoją opieką średnio 14 dzieci. W perspektywie horyzontu czasowego predykcji liczba dzieci przypadająca na jeden etat nauczyciela w powiecie ostrołęckim zmniejszy się ponad dwukrotnie (średnio 6–7 dzieci). Szacuje się, że w ostatnim roku przewidywań liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych oraz zespołach wychowania przedszkolnego wyniesie 1067 (spadek o około 26,97% w porównaniu do roku 2010).

Podsumowując należy zwrócić uwagę na prognozowaną redukcję liczby dzieci w placówkach przedszkolnych, która może przyczynić się do ograniczenia zapotrzebowania na kadrę pedagogiczną w badanym powiecie. Według predykcji liczba nauczycieli w przedszkolach powiatu ostrołęckiego w kolejnych latach przewidywań będzie podlegała tendencji malejącej. Przeprowadzona reforma edukacji powinna, zatem istotnie wpłynąć na sytuację na rynku pracy badanego regionu.

3.4. Powiat ostrowski¹⁵

W powiecie ostrowskim w 2009 roku funkcjonowało 7 obiektów przedszkolnych, 38 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz 5 punktów przedszkolnych. Przedszkola oferowały w owym czasie 798 miejsc, zaś liczba dzieci uczęszczających do placówek tego typu wyniosła aż 995 (przekroczenie limitu miejsc o blisko 24,69%). Około 1/3 dzieci uczęszczających do przedszkoli w owym czasie stanowiły dzieci sześćioletnie. W powiecie nie istniało żadne przedszkole specjalne.

Rysunek 3.9. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie ostrowskim

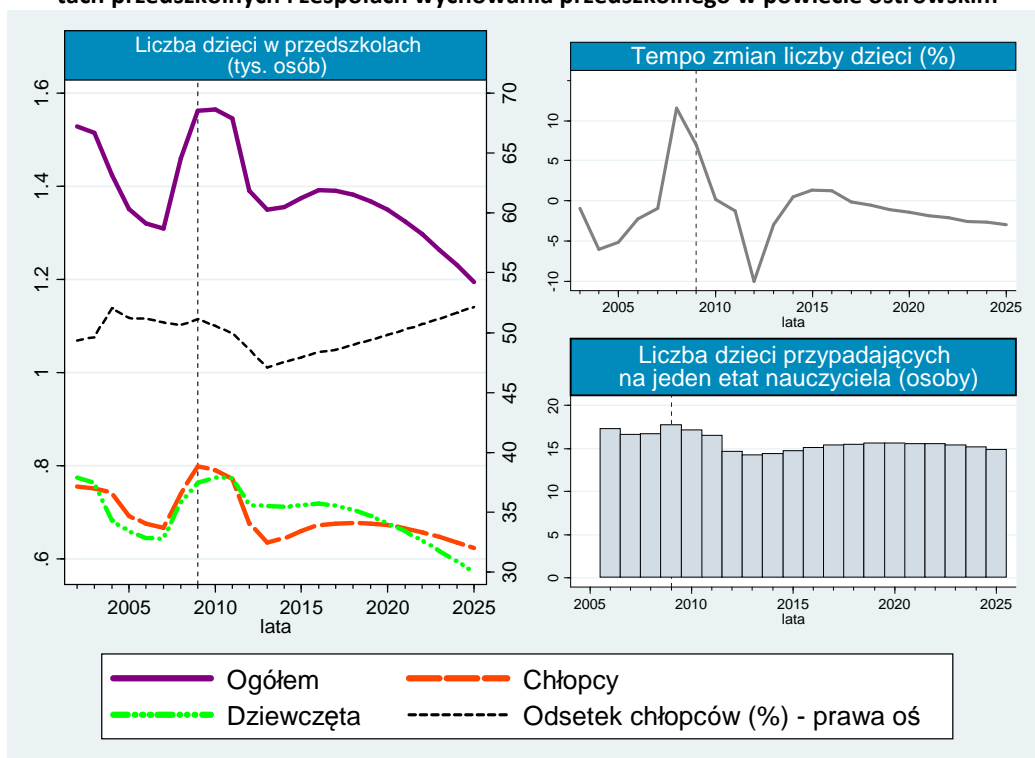

Rozpatrując poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie ostrowskim w latach 2006–2010 należy wskazać na jego tendencję rosnącą. W okresie historycznym odnotowano wzrost liczby etatów badanej grupy zawodowej z 76 do 91. Całość zajmowanych etatów we wskazanym okresie należała do kobiet. Analiza wykonanych prognoz pozwala wnioskować, że od roku 2013 zatrudnienie będzie charakteryzować tendencją malejącą. W ostatnim roku predykcji, w przedszkolach powiatu ostrowskiego powinno nauczać 80 nauczycieli, co oznacza spadek o blisko 15,79% w porównaniu do roku 2013 (95 etatów). Warto zauważyć, że zarówno w okresie historycznym, jak i prognozowanym, liczba kobiet zatrudnionych na stanowisku nauczyciela szczebla przedszkolnego i wczesnoszkolnego stanowiła 100% ogólnej liczby etatów nauczycieli na tym poziomie nauczania w powiecie ostrowskim. Odchylenie liczby etatów nauczycieli badanego szczebla na omawianym obszarze od średniej liczby etatów nauczycieli tego samego typu w województwie w 2007 roku wyniosło aż -64,65%. Według wykonanych prognoz, odchylenie to będzie stopniowo się zwiększało i w ostatnim roku przewidywać wyniesie -77,82%. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie ostrowskim stanowiła w 2008 roku 0,87% całkowitej liczby etatów nauczycieli tego szczebla w województwie. W latach predykcji udział ten ma kształto-

¹⁵ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

wać się na średnim poziomie 0,60%. Porównując stosunek liczby nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym do ogólnej liczby nauczycieli w powiecie ostrowskim stwierdzić można, że był on dość niski (w 2006 roku wyniósł 8,11%). W perspektywie lat prognozy odsetek ten ma nieznacznie wzrosnąć, do poziomu 10,87% w 2025 roku.

Rysunek 3.10. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie ostrowskim

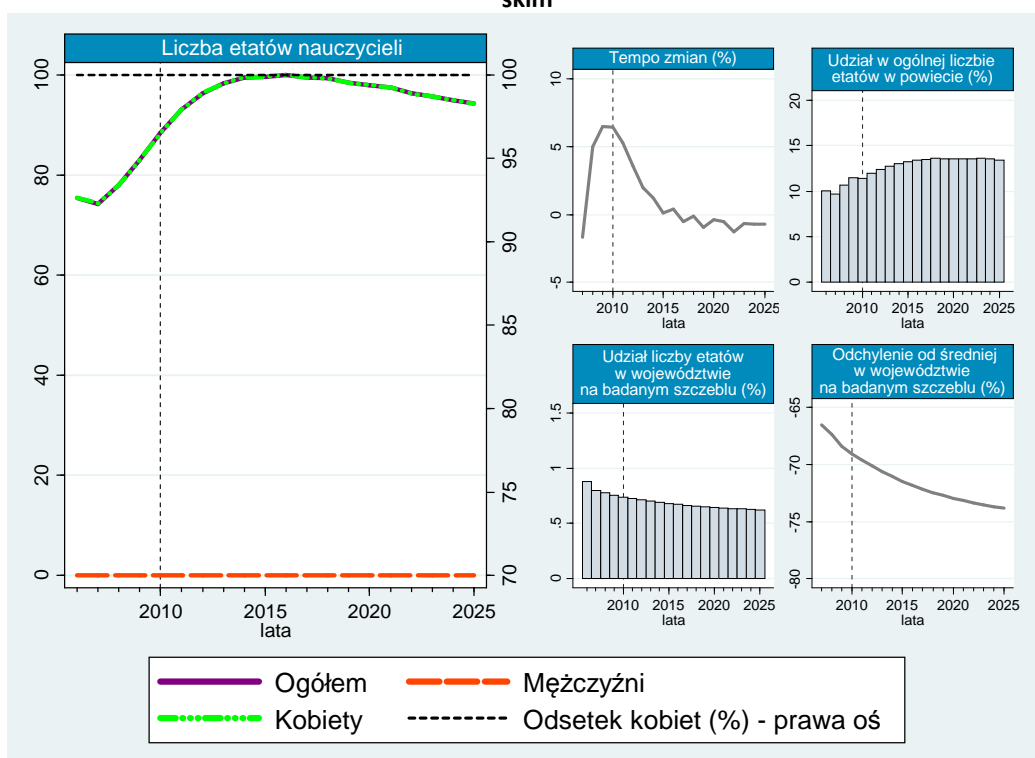
Udział liczby dziewcząt i chłopców uczęszczających do placówek przedszkolnych w powiecie ostrowskim znajdował się na podobnym poziomie w całym okresie próby. W 2005 roku uczniami przedszkoli było 659 dziewcząt oraz 692 chłopców. Należy zwrócić uwagę na wyraźne zmiany liczby dzieci w przedszkolach w okresie historycznym (por. rysunek 3.10.). W 2008 roku odnotowano 11,54% wzrost omawianej liczebności w porównaniu do roku poprzedniego (z 1309 do 1460 dzieci). Według wykonanych prognoz, w całym okresie predykcji liczba dzieci w przedszkolach podlegać będzie tendencji malejącej, z nielicznymi wahaniami. Największe tempo spadku wystąpi w roku 2012 i wyniesie ono wówczas 10,02%. Radykalny spadek liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli spowodowany będzie najprawdopodobniej nałożeniem obowiązku szkolnego na dzieci w wieku sześciu lat. Przewidywana liczba dzieci w placówkach przedszkolnych w ostatnim roku przewidywać ma wynieść 1194 (w tym 623 chłopców oraz 571 dziewcząt). Na przestrzeni lat 2012–2025 szacuje się, że średnioroczne tempo spadku tej liczebności osiągnie około 11,49%. Liczba dzieci przypadająca na jeden etat nauczyciela w powiecie ostrowskim w całym analizowanym okresie ma być dość stabilna. Jak podają prognozy, w ostatnim roku predykcji, na jednego nauczyciela przypadnie około 15 dzieci.

Podsumowując sytuację rynku edukacyjnego w powiecie ostrowskim należy zauważyć, że zarówno liczba etatów nauczycieli przedszkolnych, jak i dzieci uczęszczających do przedszkoli w horyzoncie prognozy będzie podlegała tendencji malejącej. Z uwagi na to, liczba dzieci przypadająca na jednego nauczyciela będzie znajdowała się na podobnym poziomie w okresie historycznym i prognozowanym. W związku z malejącymi wartościami badanych zmiennych, poziom zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych w perspektywie prognozy może ulec ograniczeniu.

3.5. Powiat przasnyski¹⁶

Na terenie powiatu przasnyskiego w 2009 roku funkcjonowało 8 przedszkoli, w ramach których wyróżniono 32 oddziały. Do wskazanych wyżej przedszkoli uczęszczało 764 dzieci, z czego 219 stanowiły sześciolatki. Zanotowano także istnienie 31 placówek przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych, gdzie uczyło się 438 dzieci. Większość maluchów uczęszczających do przedszkoli przy szkołach podstawowych miało sześć lat. W granicach administracyjnych powiatu odnotowano występowanie 4 punktów przedszkolnych, do których zapisano wówczas 68 dzieci. W powiecie przasnyskim nie działało wówczas żadne przedszkole specjalne.

Rysunek 3.11. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie przasnyskim

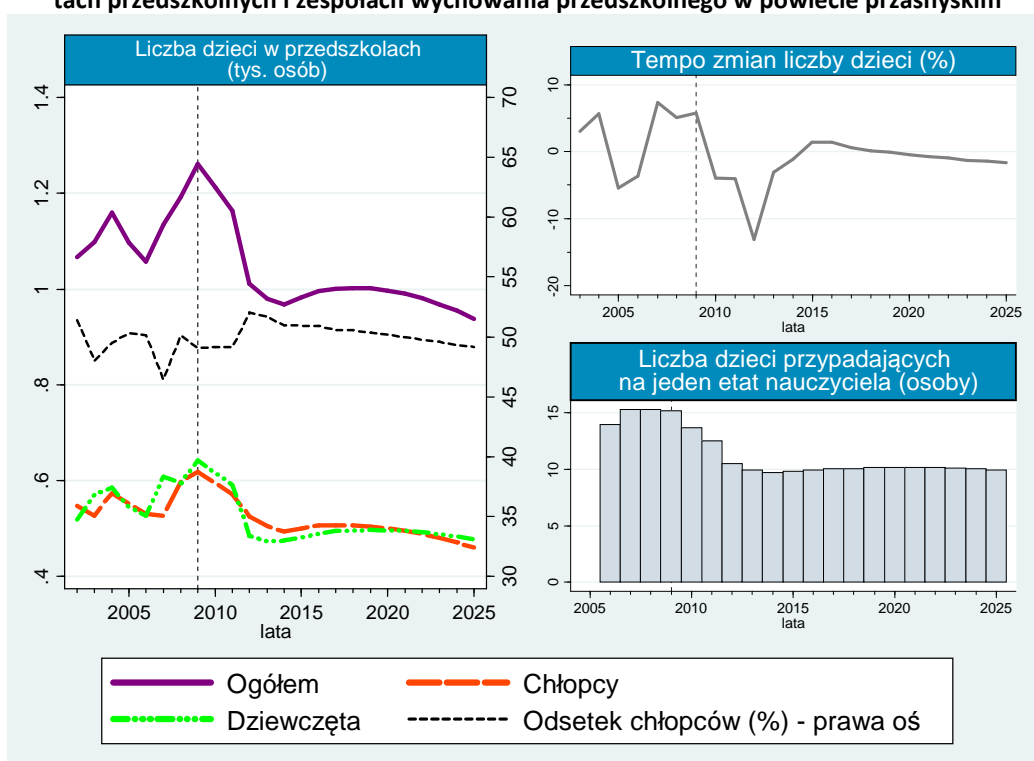

Jak widać na rysunku 3.11., liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w okresie próby podlegała tendencji rosnącej. Zanotowano wzrost z 74 etatów w 2007 roku do 83 etatów w roku 2009 (wzrost o 12,16%). W perspektywie horyzontu czasowego predykcji można wyróżnić dwa podokresy: pierwszy, w którym następować będzie dalszy sukcesywny wzrost poziomu zatrudnienia (lata 2011–2016) oraz drugi, w którym liczba etatów będzie się zmniejszała (lata 2017–2025). W 2016 roku w powiecie przasnyskim będzie zatrudnionych (według przewidywań) 100 nauczycieli badanego szczebla. Prognozy wskazują, iż będzie to najwyższy poziom zatrudnienia badanej grupy nauczycieli w powiecie (przypadający na lata 2011–2025). Najwyższe tempo zmian zatrudnienia, wynoszące 6,47% oraz 6,49% zanotowano odpowiednio w latach 2009 i 2010. Według przewidywań, tempo spadku liczby nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym, w latach 2017–2025 wyniesie przeciętnie 0,65%. Odchylenie liczby etatów nauczycieli analizowanego szczebla od średniej w województwie, w horyzoncie prognozy będzie ulegało tendencji malejącej, zaś w ostatnim roku przewidywań wyniesie -73,80%. W okresie prognozowanym (podobnie jak w historycznym) nie

¹⁶ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

przewiduje się zatrudnienia mężczyzn na stanowisku nauczyciela w przedszkolach powiatu przasnyskiego. Udział liczby etatów nauczycieli badanej grupy w powiecie przasnyskim wyniósł w 2006 roku 0,88% ogólnej liczby nauczycieli przedszkolnych w województwie. Przewidywania wskazują na nieznaczny spadek tego udziału w okresie predykcji. Z kolei liczba nauczycieli badanego szczebla w porównaniu do ogólnej liczby etatów nauczycieli tego samego typu w całym powiecie kształtować się będzie w 2025 roku na poziomie 13,43%.

Rysunek 3.12. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie przasnyskim

Liczba dzieci w placówkach przedszkolnych podlegała w okresie historycznym wyraźnym wahanom. W latach 2006–2009 na jednego nauczyciela przypadało średnio 15 dzieci. W horyzoncie prognozy liczba ta ma się zmniejszyć i w ostatnim roku przewidywać jeden nauczyciel ma mieć pod swoją opieką na około 10 dzieci. W okresie historycznym najniższą wartość liczby dzieci w przedszkolach zanotowano w 2006 roku (527 dziewcząt oraz 530 chłopców), zaś najwyższą w roku 2009 (642 dziewczęta oraz 619 chłopców). Szacunki wskazują, że liczba dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych w latach 2010–2014 oraz 2018–2025 będzie odznaczać się tendencją malejącą. Jak podają prognozy, w 2012 roku liczebność ta zmniejszy się względem roku poprzedniego o około 13,10% (największa redukcja: ze 1163 dzieci do 1010). W perspektywie horyzontu czasowego predykcji, liczba dzieci w przedszkolach, w ostatnim okresie przewidywać wyniesie 938, co w porównaniu do roku 2010 będzie stanowiło spadek o 22,61%. Przewidywane tempo zmian liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli w powiecie przasnyskim w okresie predykcji wyniesie przeciętnie -1,77%. W analizowanym okresie liczba dziewcząt i chłopców uczęszczających do placówek przedszkolnych była na podobnym poziomie. Przewiduje się, że w 2025 roku w przedszkolach powiatu będzie zarejestrowanych 477 dziewcząt oraz 460 chłopców.

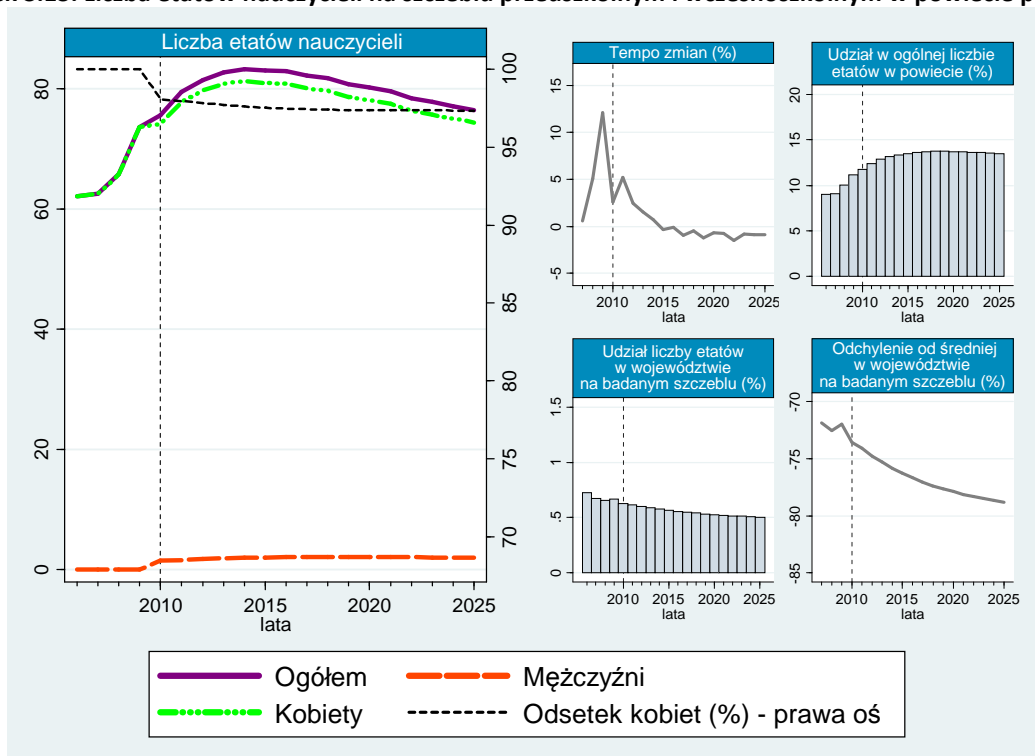
Reasumując należy wskazać na spadającą liczbę dzieci uczęszczających do przedszkoli w badanym powiecie w horyzoncie prognozy. Taki stan przyczyniać się będzie do spadku liczby nauczycieli przedszkolnych oraz do ograniczenia popytu na nowych pracowników w omawianej branży.

3.6. Powiat pułtuski¹⁷

W powiecie pułtuskim w 2009 roku było 714 miejsc w 10 przedszkolach. Uczęszczało do nich 662 dzieci w wieku od 3 do 6 lat, w tym 153 sześciolatków. Dodatkowo w powiecie było wówczas 25 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Zarejestrowana liczba dzieci w wieku od 3 do 6 lat w tych placówkach wyniosła 463 osób z czego 330 (71%) było w wieku sześciu lat.

Na rysunku 3.13 zaprezentowane zostały dane historyczne oraz predykcje zatrudnienia nauczycieli przedszkolnych z podziałem na płeć w powiecie pułtuskim. W latach 2006–2010 liczba etatów nauczycieli wzrosła z 62 do 76. W omawianym okresie kobiety stanowiły 100% nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Roczne tempo zmian liczby etatów w latach historycznych osiągnęło maksymalny poziom 12,08% w 2009 roku. W wyniku silnej dynamiki wzrostu zatrudnienia, w latach 2006–2010 zwiększył się udział liczby nauczycieli przedszkolnych w ogólnym zatrudnieniu w powiecie (wzrost z 9,03% do 11,11%). Odsetek liczby pracujących na badanym

Rysunek 3.13. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie pułtuskim

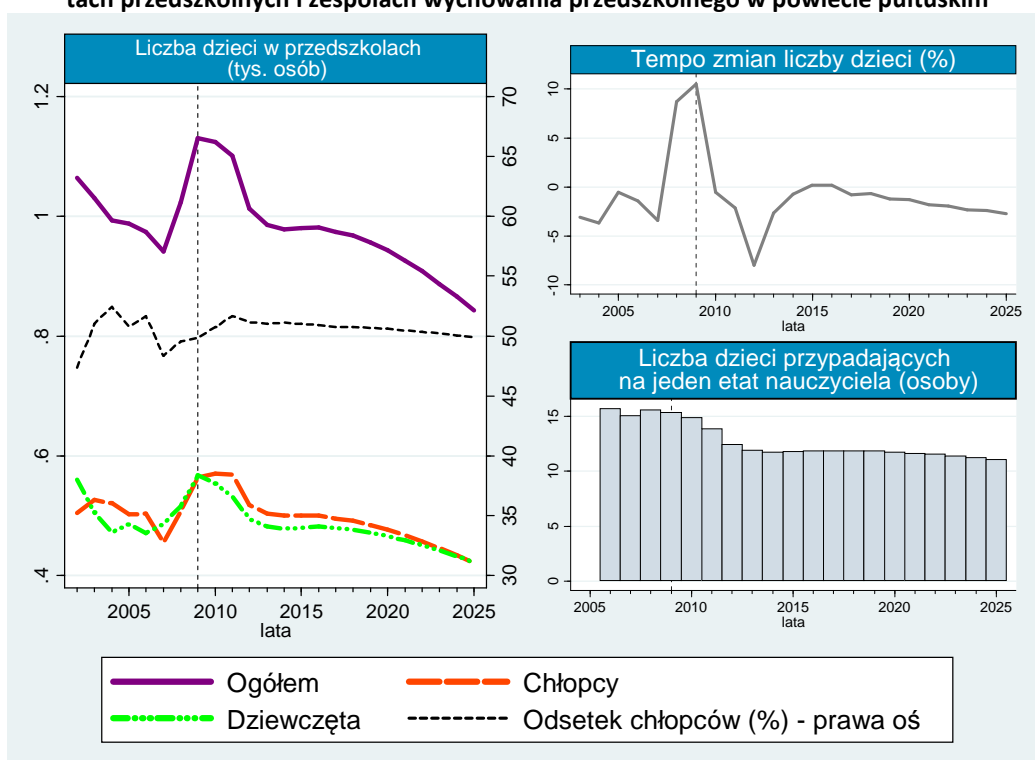
szczeblu w ogólnej liczbie etatów nauczycieli w województwie w omawianym okresie zmniejszył się z 0,72% do 0,67%. W 2006 roku liczba nauczycieli przedszkolnych w powiecie pułtuskim była niższa o ponad 99,28% od liczebności badanej grupy w województwie. Prognozy zatrudnienia wskazują, że liczba etatów nauczycieli przedszkolnych do 2014 roku wzrośnie do 83. Przewiduje się, że w kolejnych latach tendencja ta nie utrzyma się i do 2025 roku liczba zatrudnionych w omawianej grupie wyniesie 76 osób. Wyniki prognoz wskazują, że na etatach nauczycieli nadal dominować będą kobiety. Szacuje się, że w okresie prognozowanym nauczyciele płci żeńskiej będą stanowili około 97,50% osób pracujących w danej branży na terenie powiatu. Według predykcji, w okresie prognozy udział zatrudnionych nauczycieli na badanym szczeblu w ogólnej liczbie etatów w powiecie pułtuskim wzrośnie

¹⁷ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

z 11,77% do 13,47%. W 2025 roku szacowana liczba etatów w powiecie będzie stanowiła 0,51% wszystkich nauczycieli pracujących w przedszkolach województwa.

Analizując liczbę przedszkolaków można zauważyć, że w latach historycznych liczba dzieci zmniejszyła się z 1064 osób w 2002 roku do 941 osób w 2007 roku, po czym ponownie wzrosła do 1131 osób w 2009 roku. W latach 2002–2009 udział chłopców w łącznej liczbie dzieci w przedszkolach naprzemiennie rósł i malał przyjmując średnio 50,14% ($\pm 1,70$ punktów procentowych). Liczba przedszkolaków przypadających na jeden etat nauczyciela badanego szczebla nie uległa zmianie i w latach historycznych wyniosła 15 osób. Pierwsze lata objęte prognozą to okres, gdy w życie wejdą ustalenia reformy edukacji z zakresu wychowania przedszkolnego. W okresie predykcji liczba dzieci w przedszkolach będzie charakteryzowała się tendencją malejącą. Przewiduje się, że w latach 2010–2025 liczebność ta zmniejszy się z 1125 osób (571 chłopców i 554 dziewczęta) do 842

Rysunek 3.14. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie pułtuskim

osób (421 chłopców i 422 dziewczęta). W latach objętych prognozą w łącznej liczbie uczniów przedszkoli utrzyma się nieznaczna dominacja chłopców – w całym badanym okresie 50,72%. Wyniki prognoz wskazują, że średniorocznie liczba dzieci w przedszkolach będzie spadać w tempie 1,81%. Według szacunków najwyższe tempo spadku, równe 8,00% zostanie odnotowane w 2012 roku (od tego okresu obowiązkiem szkolnym objęte będą dzieci w wieku 6 lat). Prognozy wskazują, że w latach 2010–2025 liczba przedszkolaków przypadających na jeden etat nauczyciela zmniejszy się z 15 do 11.

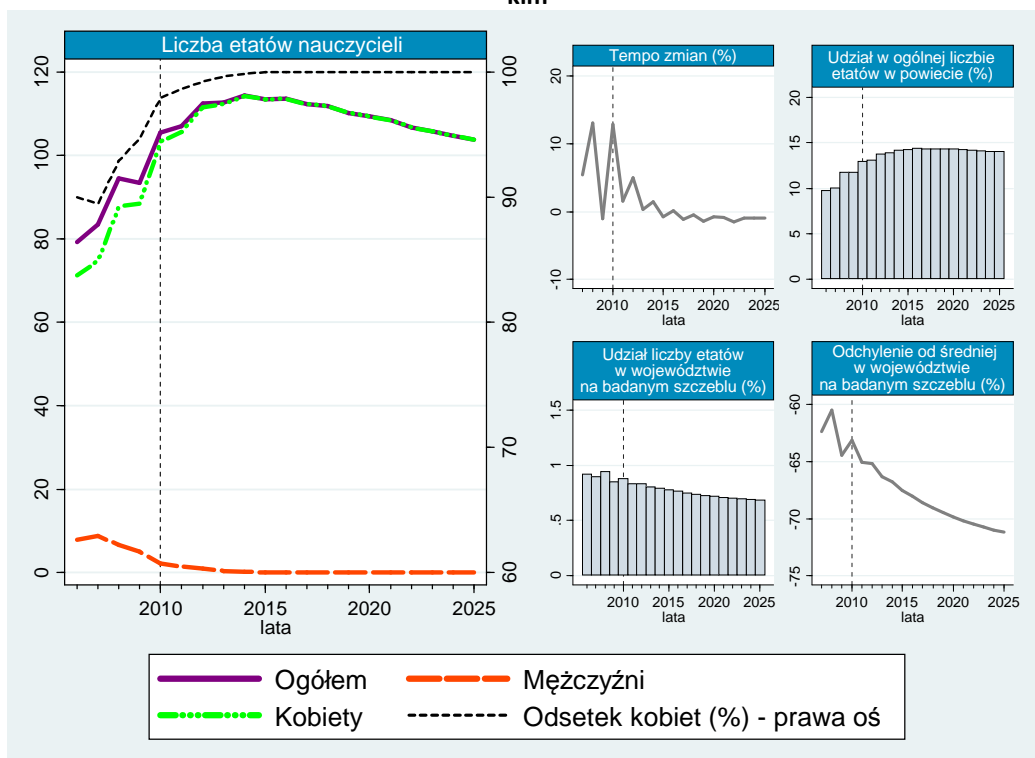
Podsumowując wyniki prognoz liczby etatów nauczycieli oraz liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli możemy zauważyć, że w latach 2010–2025 zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych na badanym szczeblu w powiecie będzie nieznacznie wyższe niż w okresie historycznym. Szacuje się, że redukcja liczby dzieci w przedszkolach spowoduje zmniejszenie się liczby etatów nauczycieli. Według prognozy, tempo spadku liczby uczniów będzie wyższe niż tempo spadku liczby etatów.

3.7. Powiat siedlecki¹⁸

W powiecie siedleckim w 2009 roku zarejestrowano 826 miejsc w 20 przedszkolach. Uczęszczało do nich 918 przedszkolaków poniżej szóstego roku życia, w tym 200 sześciolatek. W 39 oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych utworzono 48 klas. W 2009 roku w placówkach tych było 777 dzieci, z czego 69,11% stanowiły sześciolatki. Dodatkowo z 30 miejsc w 2 punktach przedszkolnych na terenie powiatu korzystało 28 dzieci.

Analizując liczbę etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie w latach historycznych oraz okresie objętym prognozą możemy zauważyć, że w latach 2006-2010 liczba pracujących nauczycieli kształtowała się z niewielkimi wahaniami okresowymi zgodnie z trendem rosnącym. W latach 2006–2009 wzrosła z 79 do 93 etatów. Bazując na rysunku 3.15. możemy zauważyć silną feminizację w. w. grupy zawodowej. W latach historycznych udział kobiet w ogólnym zatrudnieniu wzrósł z 89,6% do 94,70%. Nauczyciele na badanym szczeblu stanowili w latach 2006–2009 średnio 10,84% zatrudnionych w powiecie siedleckim. W latach historycznych na terenie powiatu pracowało 0,90% wszystkich nauczycieli przedszkolnych zatrudnionych w województwie.

Rysunek 3.15. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie siedleckim

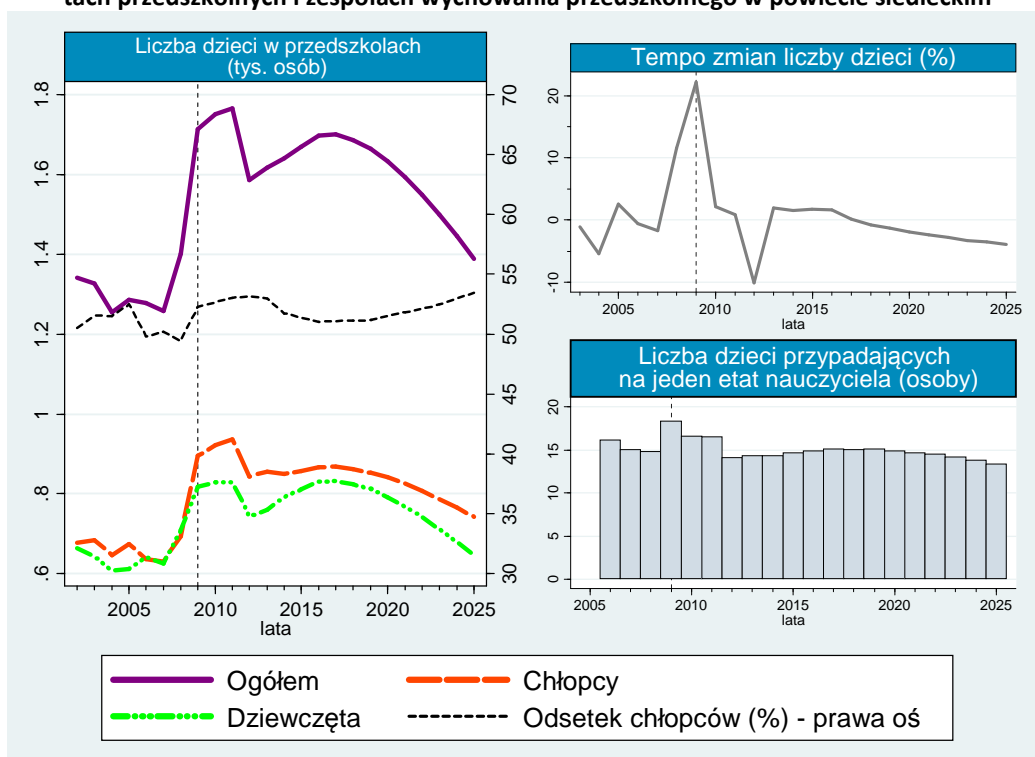
Wyniki prognoz wskazują, iż początkowo liczba etatów nauczycieli będzie rosła do poziomu 114 w 2014 roku. W kolejnych latach szacowany poziom zatrudnienia omawianej grupy będzie odznaczał się tendencją malejącą i ostatecznie w 2025 roku osiągnie 104 etaty. W okresie objętym prognozą nadal będą dominowały kobiety – blisko 100% pracujących. Przewiduje się, że w latach 2011–2025 udział liczby etatów nauczycieli przedszkolnych w łącznej licznie etatów w powiecie utrzyma się na relatywnie stałym poziomie około 14,10%. Szacuje się, że zatrudnieni w powiecie będą stanowili w okresie prognozy średnio 0,75% wszystkich nauczycieli przedszkolnych w województwie. Jak poda-

¹⁸ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

ją prognozy, w 2025 roku liczba etatów nauczycieli badanego szczebla w województwie będzie blisko 146 razy większa od liczby nauczycieli w powiecie

Liczba przedszkolaków w latach historycznych naprzemiennie rosła i malała i ostatecznie w 2009 roku wyniosła 1714 (o 27,72% więcej niż w 2002 roku). W latach 2002–2009 w grupie dzieci uczęszczających do przedszkoli nieznacznie dominowali chłopcy – stanowili średnio 50,97% ogólnej liczby przedszkolaków. W omawianym okresie wahaniom podlegała także liczba dzieci przypadających na jeden etat nauczyciela na badanym szczeblu. Najwyższą wartość wskaźnik ten osiągnął w 2009 roku, kiedy na jednego nauczyciela przypadało 18 dzieci. Analizując wyniki prognoz liczby dzieci w przedszkolach można zauważyć, że w pierwszych latach ich liczba będzie rosła – w 2011 roku osiągnie maksimum na poziomie 1765 osób. Przewiduje się, że w kolejnym roku w wyniku wprowadzenia obowiązku szkolnego dla sześciolatków, liczba dzieci w przedszkolach gwałtownie się zmniejszy o 10,16%. Jak podają prognozy, od 2012 roku liczba dzieci w przedszkolach powiatu siedleckiego ponownie będzie się zwiększać i w 2017 roku osiągnie 1700 osób. W 2025 roku do przedszkoli powinno uczęszczać 1389 dzieci, w tym 742 chłopców i 647 dziewcząt. W okresie prognozy wzrośnie udział chłopców w łącznej liczbie dzieci w przedszkolach. Przewiduje się, że w latach 2010–2025 odsetek ten wyniesie średnio 52,11%. Wyniki predykcji wskazują, że liczba dzieci przypadających na jeden etat w powiecie siedleckim będzie podlegać okresowym wahaniom. W 2010 roku jeden nauczyciel powinien mieć pod swoją opieką 17 dzieci a 15 lat później 13 dzieci.

Rysunek 3.16. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie siedleckim

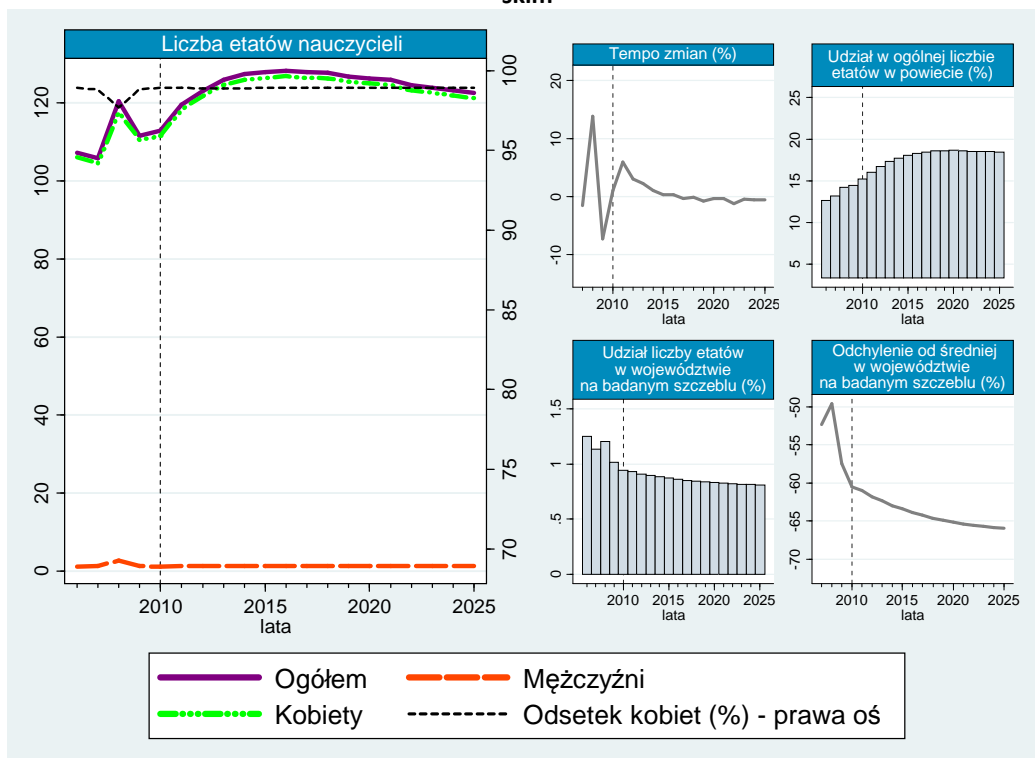
Podsumowując wyniki predykcji liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz liczby dzieci w przedszkolach, możemy zauważyć, że zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych na szczeblu przedszkolnym w powiecie będzie niższe niż w latach historycznych. Do 2014 roku liczba etatów nauczycielskich będzie rosła, a następnie zacznie się zmniejszać. Szacuje się, że w 2025 roku w porównaniu z rokiem 2009 liczba uczniów w przedszkolach zmaleje o 18,95%, a liczba etatów będzie niższa o 1,62% w porównaniu do roku 2010.

3.8. Powiat sokołowski¹⁹

Na terenie powiatu sokołowskiego w 2009 roku funkcjonowały 22 przedszkola. W placówkach tego typu były dostępne 1453 miejsc, z których skorzystało zaledwie 1326 dzieci do 6 lat łącznie, w tym 379 sześciolatków. Dodatkowo w analizowanym roku do 10 klas oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych uczęszczało 123 przedszkolaków w wieku do 6 lat a 78,05% z nich stanowiły sześciolatki.

Rysunek 3.17. przedstawia liczbę etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym z podziałem na płeć w latach 2006–2010 oraz prognozy w perspektywie do 2025 roku. W latach historycznych liczba etatów nauczycielskich w przedszkolach wyraźnie się wahała. Zatrudnienie w 2006 roku wyniosło 107, a w 2010 roku 113 etatów. W latach 2006–2010 udział mężczyzn pracujących jako nauczyciele przedszkolni i wczesnoszkolni był znikomy, kształtował się średnio na poziomie 1,37%. Liczba etatów nauczycieli badanego szczebla w porównaniu do łącznej liczby pracujących w omawianym zawodzie w powiecie wzrosła z 12,66% w 2006 roku do 15,22% w roku 2010.

Rysunek 3.17. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie sokołowskim

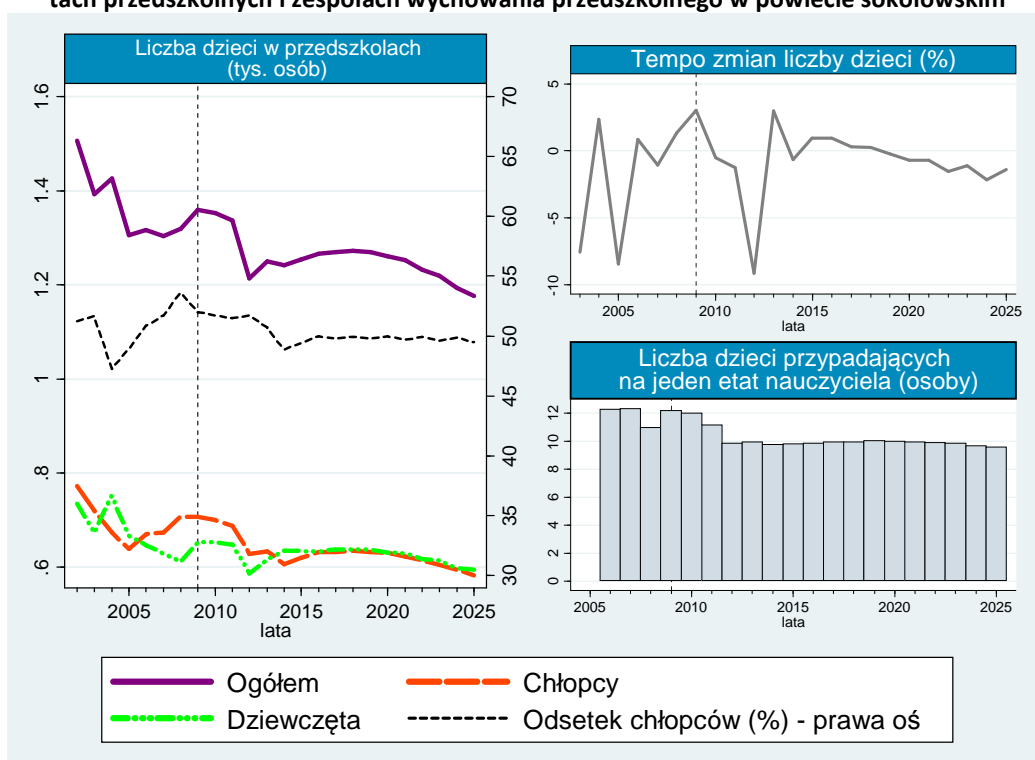
Odsetek nauczycieli zatrudnionych w powiecie w ogólnej licznie etatów w województwie w latach 2006–2010 kształtował się średnio na poziomie 1,11%. Wyniki prognoz wskazują, że w 2016 roku liczba etatów nauczycieli przedszkolnych wzrośnie o 7,32% (o około 9 etatów) w porównaniu do roku 2011. Szacuje się, że w kolejnych latach zatrudnienie w omawianej grupie będzie wykazywać tendencję malejącą i w 2025 roku wyniesie 123. W okresie prognozowanym w danym roku mężczyznom nie będą przysługiwać więcej niż 2 etaty. Szacowany udział liczby nauczycieli w łącznej liczbie etatów badanej grupy w powiecie w 2025 roku wyniesie ponad 18,43%. W ostatnim roku predykcji pracujący w wyżej wymienionym. zawodzie na terenie powiatu będą stanowili 0,81% nauczycieli przedszkol-

¹⁹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

nych zatrudnionych w województwie mazowieckim. Przewiduje się, że średnia liczba etatów w powiecie w latach 2011–2025 będzie ponad 117 razy niższa od średniej wojewódzkiej.

Analizując liczbę dzieci w przedszkolach na terenie powiatu sokołowskiego (por. rysunek 3.18.) można zauważyć, że w latach 2002–2009 liczba przedszkolaków kształtowała się, z okresowymi wahaniami, zgodnie z tendencją malejącą. W latach historycznych liczebność ta zmniejszyła się z 1507 osób (772 chłopców i 735 dziewcząt) w 2002 roku do 1360 osób (707 chłopców i 653 dziewcząt) w roku 2009. Jednocześnie udział chłopców w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolach naprzemiennie rósł i malał przyjmując wartości z przedziału od 47,27% do 53,64%. W latach 2006–2009 w powiecie sokołowskim liczba dzieci przypadających na jeden etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym wyniosła średnio 12 osób. Wyniki prognoz wskazują, że w liczba przedszkolaków początkowo wyraźnie się zredukuje w odpowiedzi na wejście w życie od 2012 roku zmian dotyczących obowiązku szkolnego

Rysunek 3.18. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie sokołowskim

dla sześciolatków. Przewiduje się, że w latach 2013–2018 liczba przedszkolaków wzrośnie, jednak w kolejnych latach ponownie zacznie wykazywać malejącą tendencję. Zgodnie z przewidywaniami w 2025 roku w przedszkolach powiatu sokołowskiego będzie uczyć się 1176 osób, w tym 582 chłopców i 594 dziewczynki. Wyniki prognoz wskazują, że do 2025 roku udział chłopców w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolach zmniejszy się o 2 punkty procentowe w porównaniu z rokiem 2010 (51,74%). Bazując na rysunku 3.18. można zauważyć, że w latach objętych prognozą liczba dzieci przypadająca na jeden etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym zmniejszy się z 12 osób w 2010 roku, do 10 osób w 2025 roku.

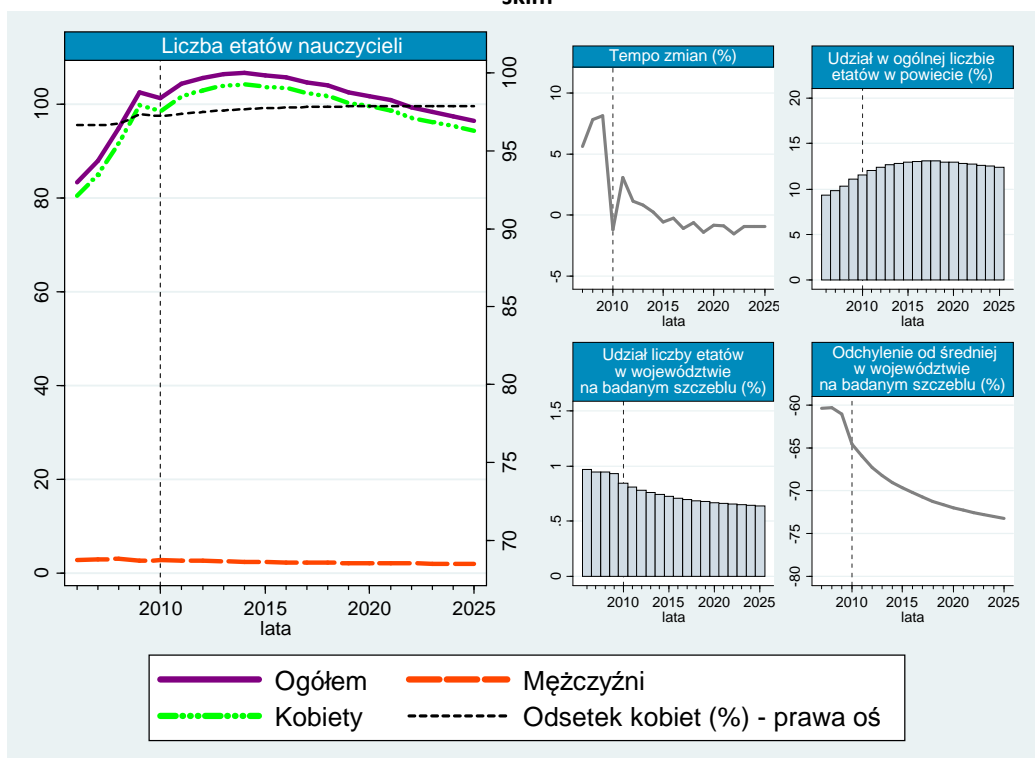
Podsumowując wyniki prognoz w powiecie sokołowskim możemy zauważyć, że przewiduje się spadek liczby przedszkolaków o 13,48% w porównaniu z 2009 rokiem. Predykcje wskazują, że zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych na szczeblu przedszkolnym do 2016 roku będzie rosło, po czym zacznie się zmniejszać. Szacowana liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w 2025 roku będzie wyższa o 8,66% w porównaniu z 2010 rokiem.

3.9. Powiat węgrowski²⁰

W powiecie węgrowskim w 2009 roku 16 przedszkoli oferowało dzieciom 962 miejsca. Do placówek tych uczęszczało jednak 945 dzieci w wieku do 6 lat włącznie, z czego 19,79% stanowiły dzieci sześciolatnie. Na terenie powiatu znajdowało się 30 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz 1 punkt przedszkolny. W 2009 roku zarejestrowano w nich odpowiednio 537 (w tym 69,36% sześciolatków) i 13 dzieci w wieku do 6 lat włącznie.

Rysunek 3.19. przedstawia wartości rzeczywiste i prognozy liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym z podziałem na płeć w powiecie węgrowskim. W latach 2006–2010 poziom zatrudnienia w tych zawodach kształtował się zgodnie z tendencją rosnącą – liczba etatów wzrosła z 83 do 101. W latach historycznych liczba mężczyzn pracujących w ww. grupie zawodowej utrzymywała się na relatywnie stałym poziomie równym 3. Udział nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w łącznym zatrudnieniu w powiecie w latach 2006–2010 wzrósł z 9,33% do 11,53%. W tym samym

Rysunek 3.19. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie węgrowskim

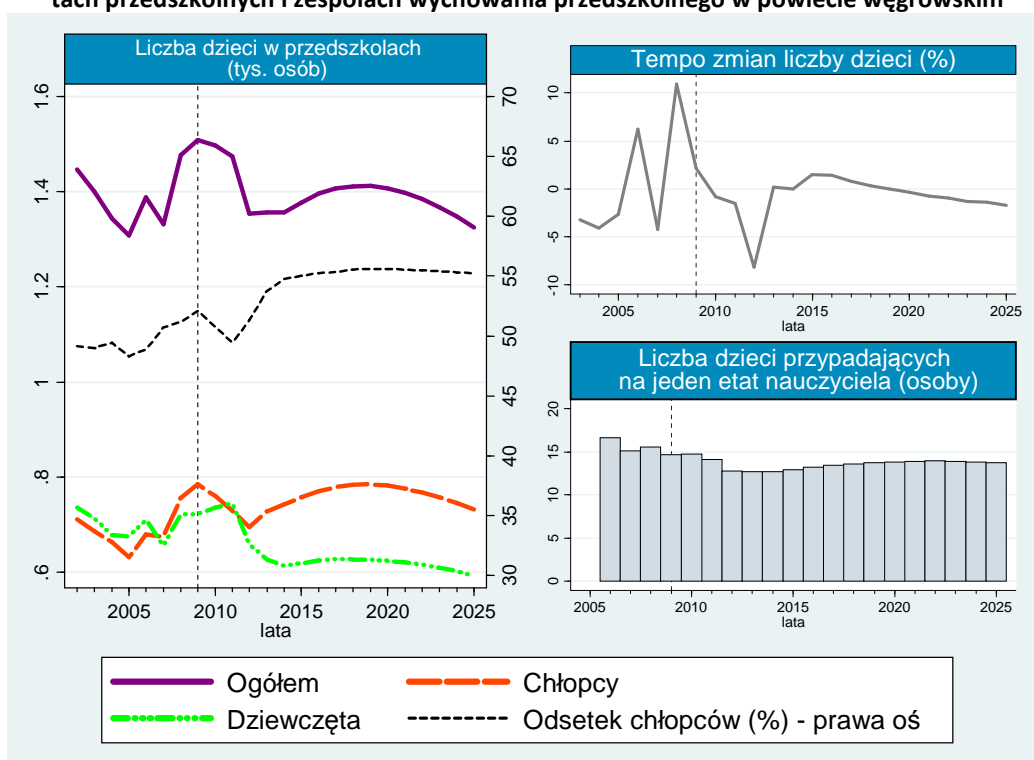
okresie średni odsetek pracujących w badanej branży na terenie powiatu węgrowskiego w łącznej liczbie etatów nauczycieli w województwie wyniósł 0,93%. Wyniki prognoz liczby etatów nauczycieli przedszkolnych wskazują, że do 2014 roku zatrudnienie omawianej grupy wzrośnie do 107 etatów. W kolejnych latach przy średnim rocznym tempie spadku równym 0,91% ($\pm 0,36$ pkt proc.) liczba etatów osiągnie 96 w 2025 roku. W okresie prognozy w badanych zawodach nadal będą przeważały kobiety – ich udział w łącznym zatrudnieniu wyniesie średnio 97,74%. Przewidywany udział liczby nauczycieli pracujących w przedszkolach w ogólnej liczbie etatów w powiecie wyniesie w tym samym czasie średnio 12,73%. Natomiast szacowany udział zatrudnionych w powiecie w łącznej liczbie etatów w województwie na badanym szczeblu w latach 2011–2025 zmniejszy się z 0,81% do 0,64%.

²⁰ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

Zgodnie z wynikami predykcji, liczba etatów w powiecie węgrowskim w 2025 roku będzie prawie 157 razy niższa niż w województwie mazowieckim.

Analizując liczbę dzieci w przedszkolach w powiecie węgrowskim w latach 2002–2009 oraz prognozy w perspektywie do 2025 roku można zauważyć, że liczba przedszkolaków w latach historycznych naprzemiennie rosła i malała przyjmując wartości z przedziału 1308–1509. W 2009 roku liczebność ta wyniosła 1509 osób (786 chłopców i 723 dziewcząt). Także udział chłopców w łącznej liczbie dzieci w przedszkolach, charakteryzował się okresowymi wahaniami – w 2002 roku wyniósł 49,14%, w 2009 roku 52,09%. W latach 2006-2009 zmalała z 17 do 15 osób liczba przedszkolaków przypadająca na jeden etat nauczyciela. Wyniki predykcji na kolejne lata wskazują, że początkowo liczba dzieci w przedszkolach będzie spadać w rocznym tempie odpowiednio równym 0,81%, 1,49% i 8,17% w 2012 roku (od tego roku obowiązkiem szkolnym zostaną objęte dzieci w wieku 6 lat). Przewiduje się, że lata 2013–2019 przyniosą wzrost liczby dzieci w przedszkolach z 1356 osób

Rysunek 3.20. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie węgrowskim

(w tym 729 chłopców) do 1412 osób (w tym 785 chłopców). Prognozy na kolejne lata wskazują, że liczba przedszkolaków zacznie ponownie wykazywać tendencję malejącą – w 2025 roku wyniesie 1325 osób (732 chłopców i 593 dziewcząt). Jak podają szacunki, w latach 2010–2025 zostanie odnotowany wzrost udziału chłopców w łącznej liczbie dzieci w przedszkolach z 50,92% do 50,91%. Bazując na rysunku 3.20. można zauważyć, że w powiecie węgrowskim w latach objętych prognozą na jeden etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym przypadnie przeciętnie 14 dzieci.

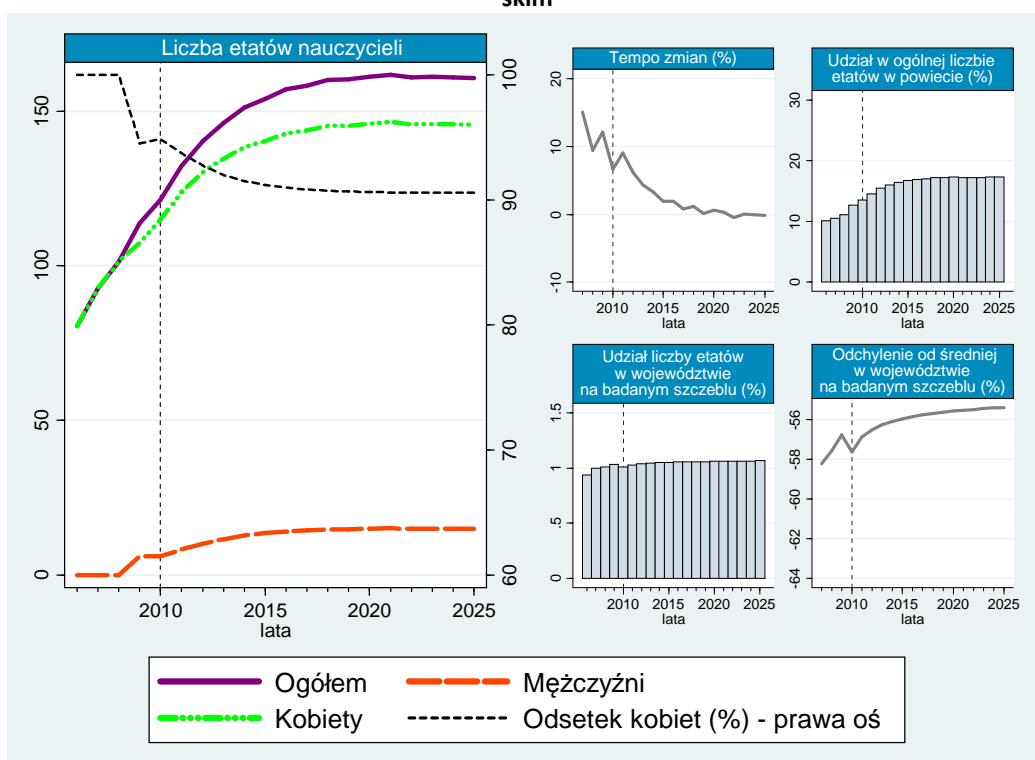
Podsumowując wyniki prognoz w powiecie węgrowskim można zauważyć, że w 2025 roku przewidywana liczba przedszkolaków zmniejszy się o 12,17% względem roku 2009. Wyniki predykcji wskazują, że do 2016 roku liczba etatów nauczycieli na badanym szczeblu będzie rosła, jednak w kolejnych latach zacznie z roku na rok spadać. Szacuje się, że w 2025 roku zapotrzebowanie na pracowników szczebla przedszkolnego i wczesnoszkolnego będzie niższe o 5,93% w porównaniu z 2010 rokiem.

3.10. Powiat wyszkowski²¹

W powiecie wyszkowskim w 2009 roku było 1112 miejsc w 12 przedszkolach. Liczba dzieci w wieku do 6 lat włącznie uczęszczających do tych placówek wyniosła 1149 osób, w tym 329 sześciolatków. Dodatkowo w powiecie utworzono 41,5 grup w 37 oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W 2009 roku w powiecie zarejestrowano w nich 543 dzieci w wieku do 6 lat włącznie, w tym 395 sześciolatków.

Rysunek 3.21. przedstawia liczbę etatów nauczycieli przedszkolnych i wczesnoszkolnych z podziałem na płeć w powiecie wyszkowskim w latach historycznych oraz w okresie objętym prognozą. W latach 2006–2010 liczba etatów nauczycieli kształtowała się zgodnie z wyraźną tendencją rosnącą – w omawianym okresie wzrosła z 81 do 121 etatów. Roczne tempo wzrostu zatrudnienia w tych latach przyjmowało wartości z przedziału 6,65%–15,07%. W latach historycznych w zawodzie nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym dominowały kobiety – ich udział w ogólnym

Rysunek 3.21. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie wyszkowskim

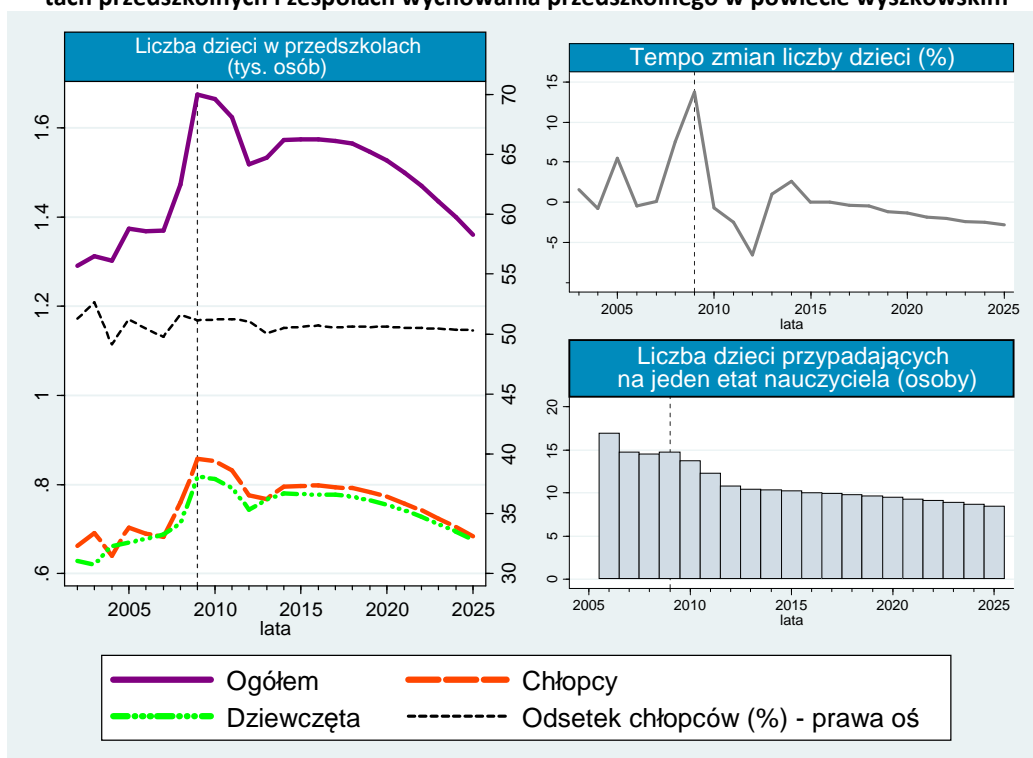
zatrudnieniu zmniejszył ze 100% (2006 rok) do 94,87% (2010 rok). Udział nauczycieli badanego szczebla w ogólnej liczbie etatów powiatu w latach historycznych wzrósł z 10,09% do 13,50%. Liczba pracujących nauczycieli w powiecie w 2010 roku stanowiła 1,03% etatów na badanym szczeblu w województwie mazowieckim. Zatrudnienie ww. grupie zawodowej na terenie powiatu w 2010 roku było 125 razy niższe niż w województwie. Wyniki prognoz wskazują, że latach 2011–2025 liczba etatów nauczycieli będzie rosła do 2021 roku (162 etaty), a w kolejnych latach nieznacznie spadnie – w 2025 roku wyniesie 161 (146 kobiet i 15 mężczyzn). Przewidywany udział pracujących nauczycieli w łącznym zatrudnieniu w powiecie nadal będzie rósł do poziomu 17,29% w 2025 roku. Zgonie z predykcjami w perspektywie do 2025 roku liczba etatów w regionie będzie stanowiła nieco ponad 1% na-

²¹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

uczycieli na badanym szczeblu w województwie (1,06% w 2025 roku). Szacuje się, że w 2025 roku zatrudnienie w ww. zawodzie będzie już 94 razy niższe niż w województwie mazowieckim.

Analizując liczbę dzieci z podziałem na płeć w placówkach przedszkolnych w powiecie wyszkowskim w latach historycznych oraz w okresie predykcji możemy zauważyć, że w latach 2002-2009 odnotowano wzrost liczby przedszkolaków o 29,74%. Roczne tempo zmian liczby dzieci w latach historycznych charakteryzowało się wysokimi okresowymi wahaniami (por. rysunek 3.22.). W 2009 roku liczba przedszkolaków wyniosła 1 675 osób, w tym 857 chłopców i 818 dziewcząt. Średni udział chłopców w ogólnej liczbie dzieci wynosi 50,91%. W latach 2006-2009 zmalała liczba dzieci przypadająca na jeden etat nauczyciela z 17 do 15 osób. Wyniki predykcji wskazują, że początkowo liczba dzieci w przedszkolach będzie wyraźnie spadać. Najsilniej w 2012 roku – przewidywane roczne tempo spadku wyniesie 6,52%. Szacuje się, że kolejne cztery lata przyniosą nieznaczny wzrost liczby

Rysunek 3.22. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie wyszkowskim

przedszkolaków, a od 2017 roku ich liczba będzie kształtować się zgodnie z wyraźną tendencją malejącą. Przewidywany poziom liczby dzieci w przedszkolach w 2025 roku wyniesie 1 360 osób, w tym 684 chłopców i 676 dziewcząt. W perspektywie lat prognozy utrzyma się nieznaczna dominacja chłopców. W latach 2010-2025 ich udział w ogólnej liczbie dzieci będzie kształtował się na poziomie 50,6%. Malejąca trend w liczbie dzieci oraz rosnąca liczba nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym przyczyni się do spadku liczby przedszkolaków przypadających na jeden etat nauczyciela w powiecie wyszkowskim, z poziomu 13 osób w 2010 roku do 8 w 2025 roku.

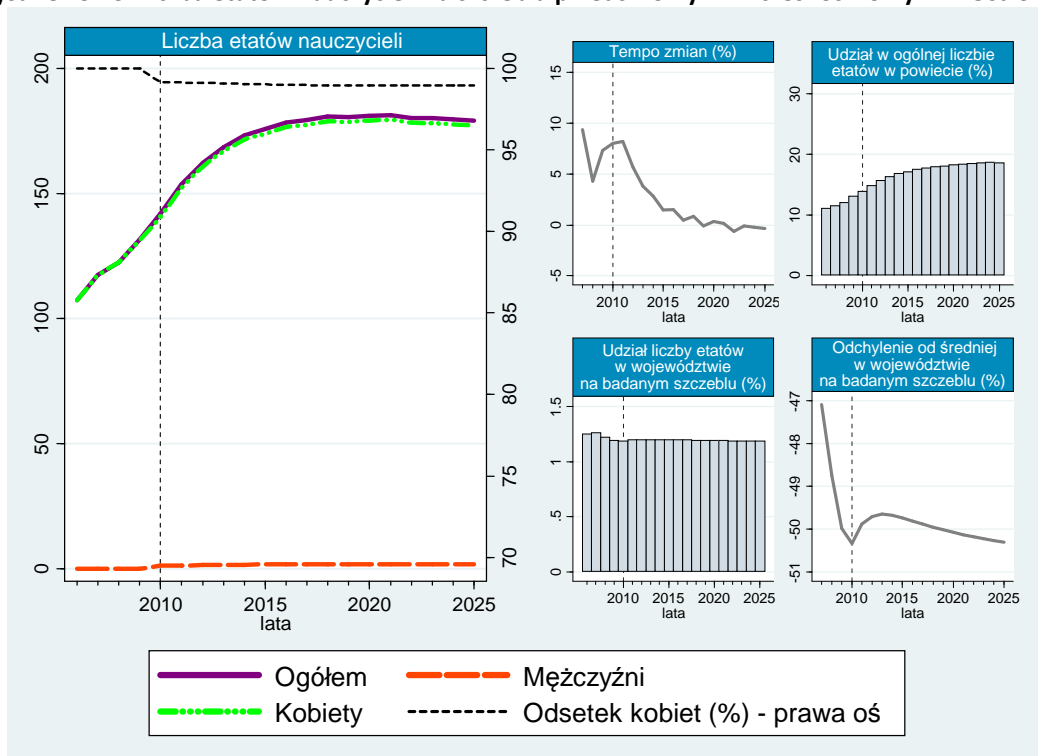
Podsumowując wyniki prognoz liczb etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym oraz liczby dzieci w przedszkolach w powiecie wyszkowskim można zauważyć, że do 2025 roku liczba przedszkolaków będzie niższa o 18,8% w porównaniu z 2009 rokiem. Przewidywana liczba etatów nauczycielskich początkowo będzie rosła (do 2016 roku), a następnie w odpowiedzi na spadki ogólnej liczby dzieci w przedszkolach zacznie nieznacznie spadać. Przewiduje się, że zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych na szczeblu przedszkolnym w latach 2010-2025 wzrośnie o około 32,6%.

3.11. Powiat m. Ostrołęka²²

W Ostrołęce w 2009 roku było 1 315 miejsc w 11 przedszkolach. Uczęszczało do nich 1 389 dzieci w wielu do 6 lat włącznie, w tym 478 sześciolatków. Na terenie miasta na prawach powiatu Ostrołęka znajdowały się 2 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. W 3 klasach utworzonych w tych oddziałach zarejestrowano w analizowanym roku 41 przedszkolaków w wieku do 6 lat włącznie, w tym 41 dzieci w wieku 6 lat.

Na rysunku 3.23. zostały zaprezentowane dane historyczne oraz prognozy liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w Ostrołęce. W latach 2006-2010 liczba pracujących nauczycieli przedszkolnych kształtowała się zgodnie z tendencją rosnącą – w badanym okresie wzrosła z 107 do 142. Udział mężczyzn w ogólnej liczbie pracujących nauczycieli analizowanego szczebla był znikomy – w okresie historycznym był niższy niż 1%. W latach 2006-2010 odnotowano wzrost liczby etatów nauczycieli w ogólnym zatrudnieniu w powiecie. Udział pracujących nauczycieli w ogólnej liczbie etatów wzrósł z 11,15% do 13,89%. W tym samym okresie odsetek zatrudnionych w powiecie w łącznej liczbie pracujących na danym szczeblu w województwie mazowieckim spadł z 1,25% do 1,18%. W 2010

Rysunek 3.23. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w Ostrołęce

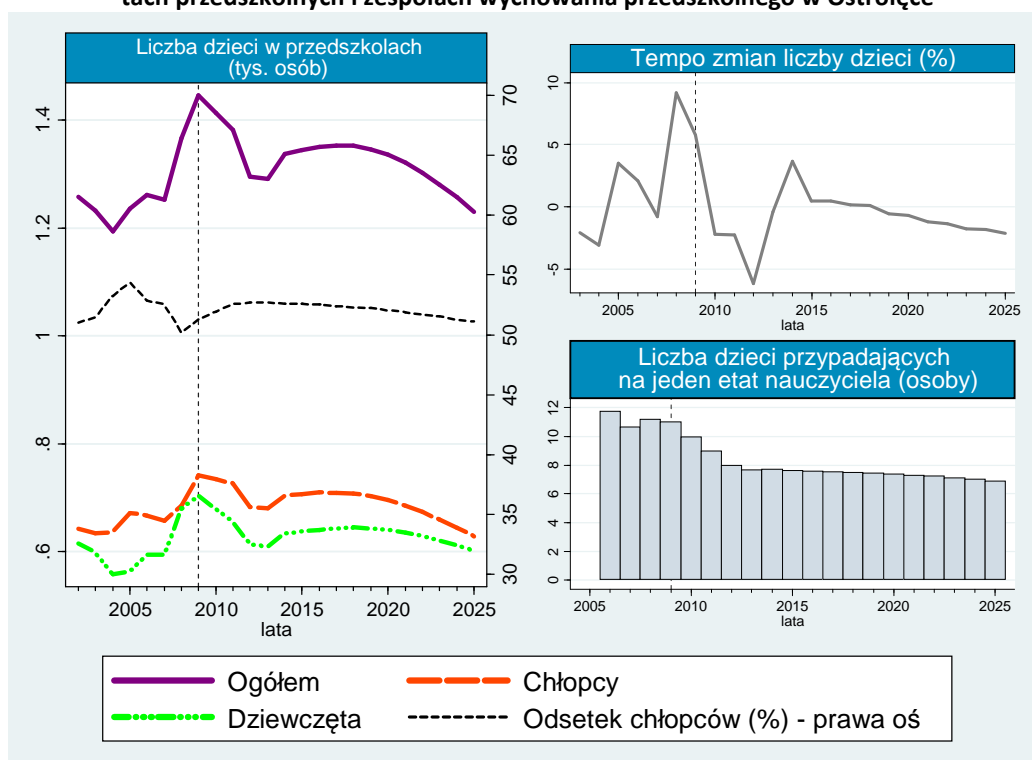
roku liczba etatów nauczycieli była o 50,34% niższa niż średnia na szczeblu przedszkolnym w województwie. Wyniki prognoz wykazują, że w kolejnych latach liczba etatów nauczycieli przedszkolnych nadal będzie rosła, jednak w coraz wolniejszym tempie. Po osiągnięciu maksimum w 2021 roku (181 etatów) zatrudnienie w ww. grupie zawodów zacznie nieznacznie spadać do poziomu 179 etatów w 2025 roku – mniej o 50,31% niż średnia liczba etatów na badanym szczeblu w województwie. Przewiduje się, że w Ostrołęce blisko 99% zatrudnionych w zawodzie nauczycieli przedszkolnych będą kobiety. W latach predykcji nadal będzie rósł udział pracujących w ww. zawodach w łącznej liczbie etatów w powiecie – z 14,84% w 2011 roku do 18,63% w 2025 roku. Szacuje się, że zatrudnienie

²² GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

w zawodach nauczycieli przedszkolnych w omawianym powiecie w stosunku do łącznej liczby etatów w badanym szczebla w województwie utrzyma się na relatywnie stałym poziomie około 1,19%.

Analizując liczbę dzieci w przedszkolach w Ostrołęce (por. rysunek 3.24.) można zauważyć, że po początkowych spadkach w latach 2002–2004 liczba przedszkolaków, z niewielkimi wahaniami okresowymi, kształtowała się zgodnie z trendem rosnącym. Najwyższą liczbę dzieci w wieku przedszkolnym odnotowano w 2009 roku (1446 osób: 742 chłopców i 704 dziewcząt). W latach historycznych udział chłopców w ogólnej liczbie przedszkolaków w Ostrołęce wahał się i kształtował się średnio na poziomie 52,13%. Na jeden etat nauczyciela w latach 2006–2009 przypadało średnio 11 dzieci. Wyniki predykcji wskazują, że liczba przedszkolaków do 2013 roku powinna wyraźnie się zmniejszyć do poziomu 1291 osób (680 chłopców i 610 dziewcząt). Przewiduje się, że najwyższe roczne tempo spadku liczby dzieci w przedszkolach zostanie odnotowane w 2012 roku (6,2% względem roku poprzedniego), bowiem od tego roku obowiązkiem szkolnym zostaną objęte dzieci w wieku 6 lat. W kolejnych latach omawiana liczebność powinna wzrosnąć, a następnie od 2019 roku szacuje się spadek jej wartości do poziomu 1230 osób (629 chłopców i 601 dziewcząt) w ostatnim roku predykcji. W całym okresie objętym prognozą przewiduje się nieznaczną przewagę liczby chłopców – szacuje się, że średnio będą stanowili 51,24% ogólnej liczby dzieci w przedszkolach powiatu.

Rysunek 3.24. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w Ostrołęce

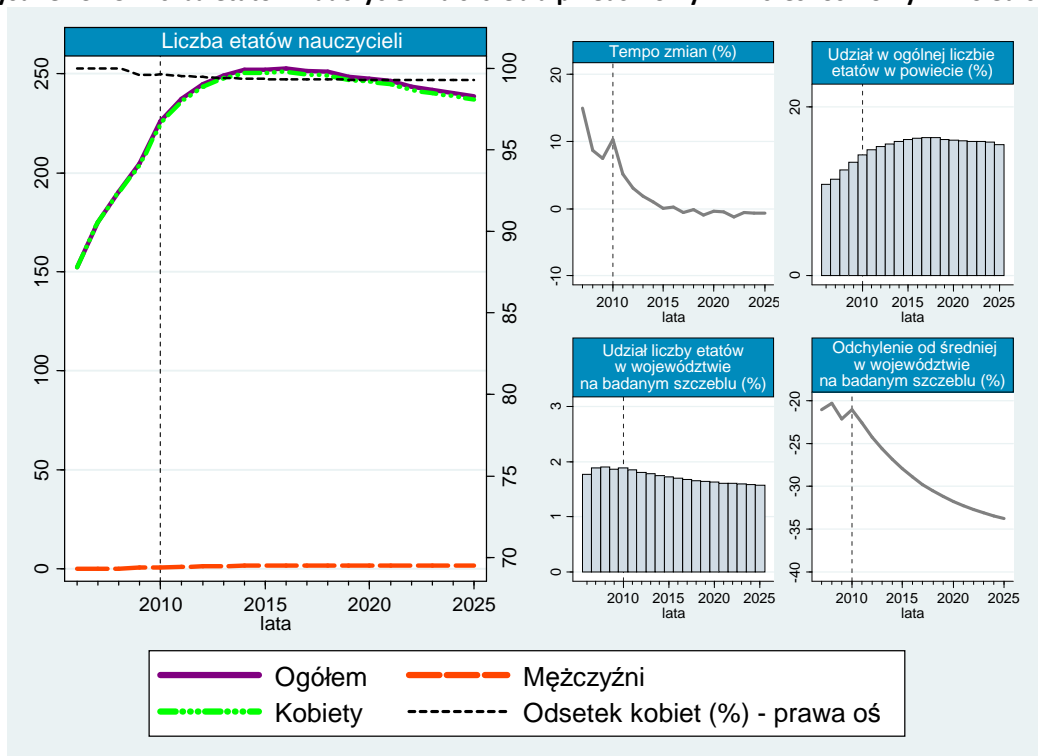
Zgodnie z przewidywaniami w wyniku wzrostu liczby pracujących nauczycieli oraz spadku liczby dzieci w przedszkolach, w badanym okresie zmniejszy się liczba przedszkolaków przypadających na jeden etat nauczyciela, z 10 osób w 2009 roku do mniej niż 7 osób w 2025 roku. Szacowana liczba przedszkolaków będzie o 14,95% niższa niż jej historyczny poziom z 2009 roku. Przewiduje się, że silny spadek liczby dzieci wpłynie jedynie na spowolnienie wzrostu liczby etatów. Zgodnie z wynikami prognoz, popyt na pracowników szkół pedagogicznych badanego szczebla w 2025 roku wzrośnie o 26,08% w porównaniu do 2010 roku.

3.12. Powiat m. Siedlce²³

W Siedlcach w 2009 roku w 27 przedszkolach i 105 oddziałach było łącznie 2506 miejsc przeznaczonych dla dzieci. Do placówek tych uczęszczało 2603 dzieci w wieku do 6 lat włącznie, w tym 529 sześciolatków. Dodatkowo w mieście zlokalizowano wówczas 8 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W utworzonych w ich ramach 16 klasach zarejestrowano 285 dzieci w wieku do 6 lat włącznie a 92,28% z nich miało 6 lat.

Rysunek 3.25. przedstawia wartości historyczne oraz predykcje liczby etatów nauczycieli przedszkolnych z podziałem na płeć w Siedlcach. W latach 2006–2010 liczba pracujących w ww. grupie zawodowej kształtowała się zgodnie z tendencją rosnącą – w omawianym okresie wzrosła ze 152 do 226 etatów. Zatrudnienie w tym zawodzie w Siedlcach było zdominowane przez kobiety, stanowiące blisko 100% wszystkich pracujących wówczas nauczycieli na szczeblu przedszkolnym. Udział pracujących na danym szczeblu w łącznej liczbie etatów nauczycieli przedszkolnych w Siedlcach wzrósł z 10,86% w 2006 roku do 14,36% w 2010 roku. W 2010 roku w mieście zatrudnionych było 1,88% wszystkich nauczycieli przedszkolnych pracujących w województwie. Przeciętna liczba etatów

Rysunek 3.25. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w Siedlcach

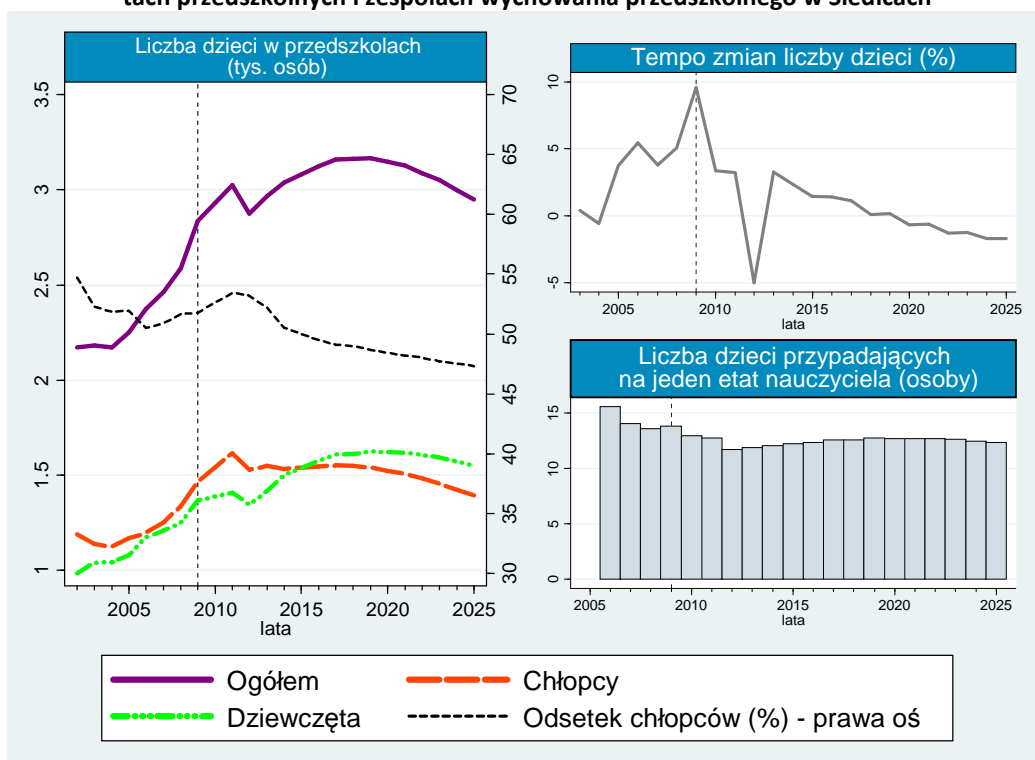
nauczycieli w regionie była w okresie historycznym niemalże 54 razy niższa niż w województwie mazowieckim. Wyniki prognoz wskazują, że szacowane zatrudnienie w omawianej grupie będzie się zwiększać do 2016 roku (wówczas osiągnie 253 osoby). W kolejnych latach przy średnim rocznym tempie spadku wynoszącym 0,63%, liczba etatów nauczycieli osiągnie wartość 239 etatów w 2025 roku. Szacuje się, że liczba etatów na badanym szczeblu w stosunku do województwa w 2011 roku będzie niższa o ponad 54 razy, a w 2025 roku o 63 razy. Zgodnie z wynikami predykcji, do 2025 roku liczba etatów przeznaczonych dla mężczyzn nie przekroczy 2. Szacuje się, że w latach prognozy pracujący w zawodzie nauczycieli przedszkolnych i wczesnoszkolnych będą stanowić około 15,90% nauczy-

²³ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

cieli zatrudnionych w Siedlcach. W latach 2011–2025 udział liczby pracujących w mieście w stosunku do ogólnej liczby nauczycieli przedszkolnych w województwie zredukuje się z 1,84% do 1,58%.

Analizując wykres liczby dzieci w przedszkolach na terenie Siedlec (por. rysunek 3.26.) można zaobserwować, że w latach 2002–2009 liczba przedszkolaków kształtowała się zgodnie z wyraźną tendencją rosnącą. Liczebność maluchów w przedszkolach w analizowanym okresie wzrosła z 2173 osób (1189 chłopców i 984 dziewcząt) w 2002 roku do 2835 osób (1468 chłopców i 1367 dziewcząt) w roku 2009. W przedszkolach uczyło się więcej chłopców niż dziewcząt – udział chłopców w łącznej liczbie uczniów w okresie historycznym zmniejszył się z 54,72% do 51,78%. Z kolei w latach 2006–2009 redukcji z 16 do 14 osób uległa także liczba dzieci przypadająca na jeden etat nauczyciela. W pierwszych latach objętych prognozą wchodzi w życie ustalenia reformy edukacji z zakresu wychowania przedszkolnego. Przewiduje się, że wprowadzone w 2012 roku zmiany przyczynią się w pierwszej kolejności do stopniowego zahamowania wzrostu liczby dzieci w przedszkolach.

Rysunek 3.26. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w Siedlcach

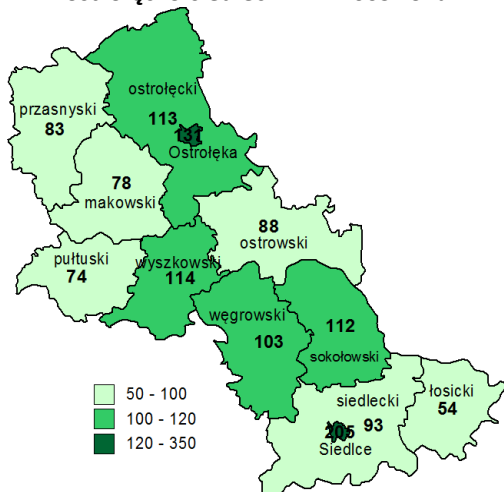

W 2012 roku tempo spadku liczby przedszkolaków wyniesie 5,00%. Szacuje się, że liczba dzieci w przedszkolach będzie ponownie zwiększała się do 2019 roku, a w kolejnych latach powinna charakteryzować się tendencją malejącą. Przewidywana liczba dzieci w przedszkolach w 2025 roku wyniesie 2947 osób, w tym 1395 chłopców i 1552 dziewcząt. Szacuje się, że w latach 2010–2025 udział chłopców w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolach zmniejszy się z 52,63% do 47,32%. Wyniki prognoz wskazują, że liczba dzieci przypadająca na jeden etat nauczyciela na badanym szczeblu utrzyma się na względnie stabilnym poziomie 13 osób.

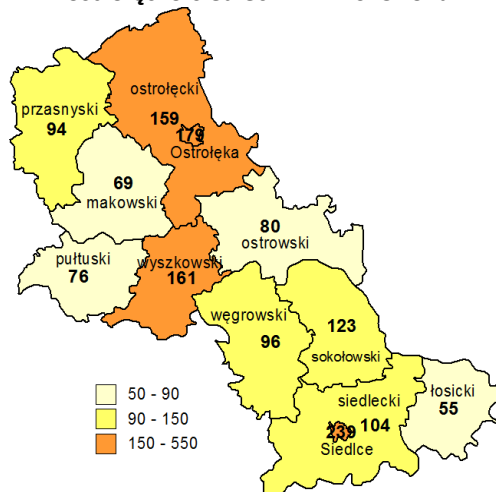
Podsumowując wyniki prognoz liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz predykcje liczby dzieci w przedszkolach na terenie Siedlec można zauważyć, że w 2025 roku liczba przedszkolaków będzie o ponad 3,95% wyższa niż w roku 2009. Z kolei prognozy wskazują, że liczba etatów nauczycielskich będzie silnie rosła do 2016 roku, po czym zacznie nie-

znacznie się zmniejszać. Przewidywane zapotrzebowanie na pracowników z wykształceniem pedagogicznym na szczeblu przedszkolnym w 2025 r. będzie wyższe o 5,71% w porównaniu z 2010 rokiem.

Rysunek 3.27. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie ostrołęcko-siedleckim w 2009 roku

Rysunek 3.28. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie ostrołęcko-siedleckim w 2025 roku

Analizując poziom zatrudnienia nauczycieli w podregionie ostrołęcko-siedleckim w 2009 roku oraz prognozy liczby etatów na 2025 rok (rysunki 3.27 i 3.28) możemy zważyć, że w okresie historycznym najczęściej pracujących w ww. zawodach było w Siedlcach – 205 etatów. Wysokie zatrudnienie, jednak na znacznie niższym poziomie odnotowano w Ostrołęce – 131 nauczycieli. W powiatach wyszkowskim, ostrołęckim, sokołowskim i węgrowskim liczba etatów nauczycieli przedszkolnych wyniosła odpowiednio 114, 113, 112 i 103. Powiaty przasnyski, makowski, pułtuski, ostrowski, siedlecki i łosicki odznaczały się na tle podregionu najniższą liczbą pracujących nauczycieli na badanym szczeblu (50 – 100 etatów nauczycieli). Wyniki prognoz liczby etatów nauczycieli przedszkolnych wskazują, że w 2025 roku najwyższe zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych na szczeblu przedszkolnym będzie w Siedlcach (239 etatów). W Ostrołęce, powiatach ostrołęckim oraz wyszkowskim, szacowana liczba etatów wyniesie odpowiednio 179, 159 i 161. Zgodnie z predykcjami liczby nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w 2025 roku w powiatach: przasnyskim, węgrowskim, sokołowskim i siedleckim zatrudnienie wyniesie od 90 do 150 etatów (por. rysunek 3.28.). Przewiduje się, że najniższy poziom pracujących w ww. grupie zostanie zarejestrowany w powiatach: makowskim, pułtuskim, ostrowskim i łosickim.

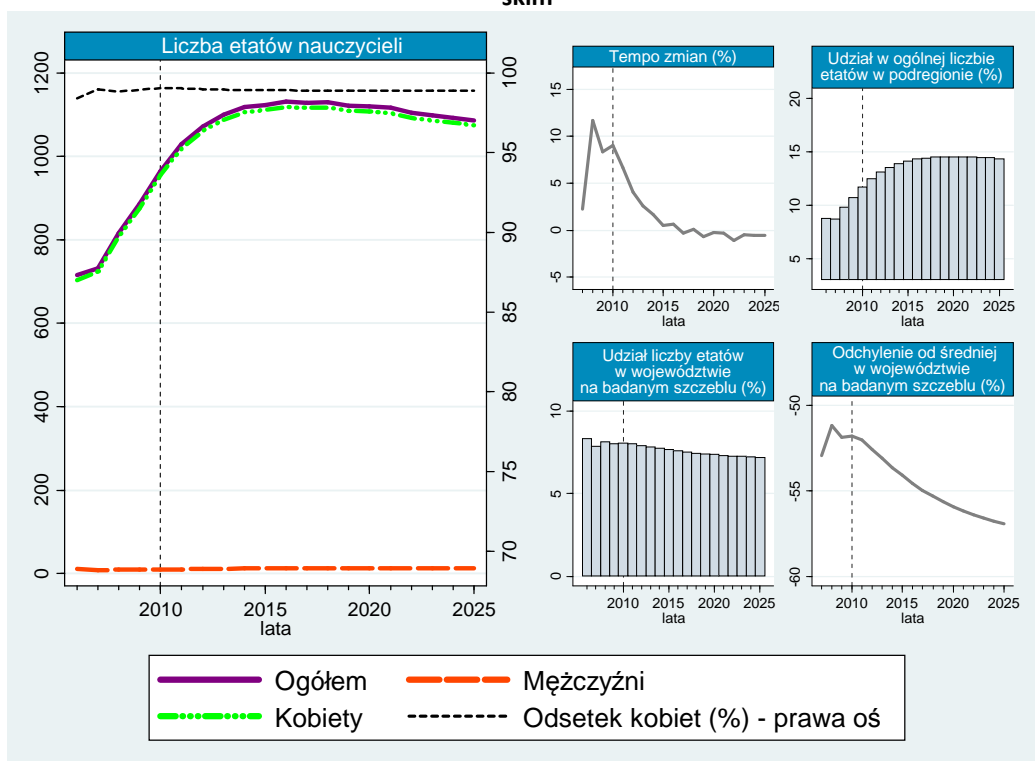
Porównując prognozy liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w stosunku do zatrudnienia w tej grupie w 2009 roku można zaobserwować, że zgodnie z przewidywaniami w trzech powiatach nastąpi spadek liczby etatów. W 2025 roku w powiatach: makowskim, ostrowskim, węgrowskim zapotrzebowanie na nauczycieli przedszkolnych będzie niższe niż w 2009 roku odpowiednio o 10,79%, 9,09% i 5,93%. Przewiduje się, że w latach 2009–2025 w powiatach pułtuskim i łosickim liczba etatów nieznacznie wzrośnie o około 3,03% i 3,73%. W 2025 roku powiat wyszkowski umocni się na pozycji lidera pod względem najwyższego zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych na szczeblu przedszkolnym. Szacowany wzrost liczby etatów będzie najwyższy w podregionie – wyniesie około 5,75%. Równie wysoki wzrost zatrudnienia nauczycieli przewiduje się w powiatach wyszkowskim (o 41,43%) i ostrołęckim (o 40,72%) oraz w Ostrołęce (o 36,18%). Szacuje się, że w powiatach przasnyskim, sokołowskim i siedleckim zapotrzebowanie na nauczycieli przedszkolnych wzrośnie odpowiednio o 13,57%, 9,80% i 11,03%.

4. Podregion radomski²⁴

W podregionie radomskim w 2009 roku w 85 przedszkolach oraz 1 przedszkolu specjalnym było dostępnych 7444 miejsc. Korzystało z nich 7883 dzieci w wieku do 6 lat włącznie, w tym 1154 sześciolatków. Do 222 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych na badanym obszarze uczęszczało 5627 dzieci w wieku do 6 lat włącznie, z czego 75,97% stanowiły sześciolatki. W 1 punkcie przedszkolnym w 2009 roku, zarejestrowano 17 przedszkolaków do 6 roku życia.

W latach 2006–2010 poziom zatrudnienia nauczycieli badanego szczebla charakteryzował się tendencją rosnącą. W okresie historycznym odnotowano wzrost liczby etatów z 715 w 2006 roku do 965 w 2010 roku. W tym samym czasie kobiety stanowiły średnio 98,84% ogólnej liczby pracujących nauczycieli przedszkolnych. W latach 2006–2010 udział pracujących w ww. grupie zawodów w ogólnej liczbie etatów w podregionie wzrósł z 8,77% do 11,74%. Na przestrzeni owych lat w podregionie radomskim pracowało średnio 8,07% nauczycieli przedszkolnych z terenu województwa mazowieckiego. W latach historycznych średni poziom liczby etatów nauczycieli przedszkolnych w podregionie był ponad 12 razy niższy niż średnia na badanym szczeblu w województwie.

Rysunek 4.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie radomskim

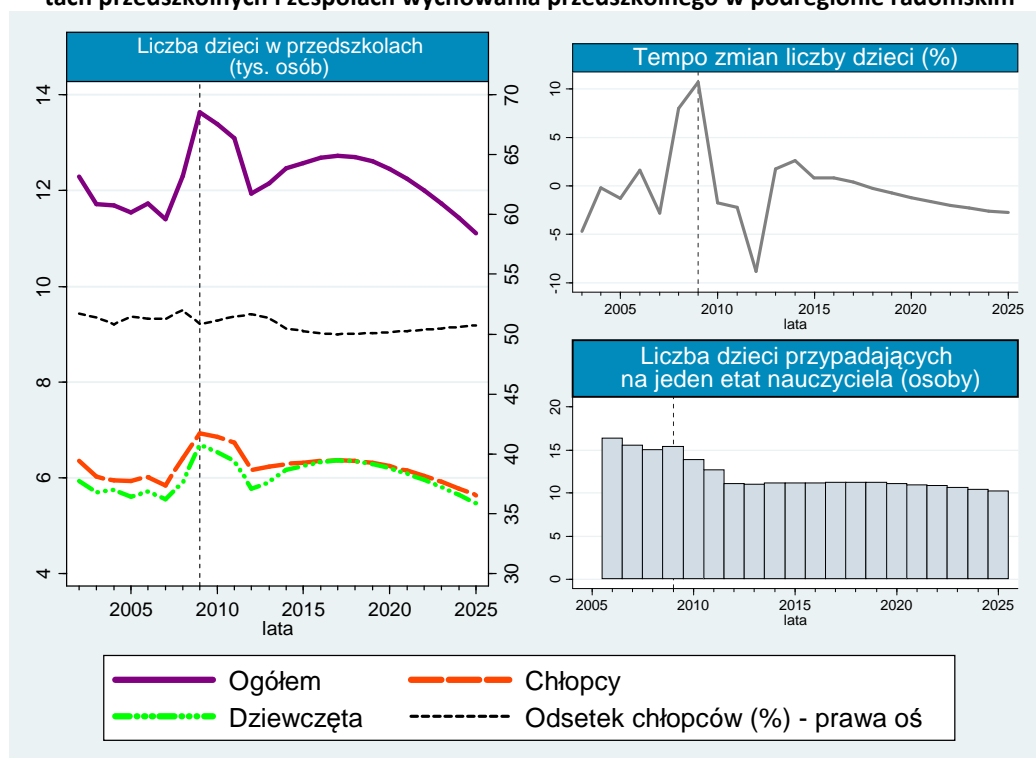
Wyniki prognoz wskazują, że tempo zmian liczby etatów będzie się z roku na rok zmniejszać. W konsekwencji w 2016 roku zostanie osiągnięte maksimum (około 1131 etatów), w kolejnych latach zapotrzebowanie na nauczycieli przedszkolnych zacznie spadać a w 2025 roku wyniesie 1087 etatów. W okresie predykcji udział mężczyzn w ogólnym zatrudnieniu będzie oscylował średnio wokół 1,09%. Szacuje się, że w ostatnim roku prognozy nauczyciele badanego szczebla będą stanowić 14,38% ogół-

²⁴ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

nej liczby etatów tego samego typu w podregionie. W latach 2011–2025 szacowany udział nauczycieli w podregionie w ogólnym zatrudnieniu nauczycieli w województwie zmniejszy się z 8,02% do 7,18%.

W latach 2002–2009 liczba przedszkolaków charakteryzowała się silnymi okresowymi wahaniami. W 2007 roku odnotowano minimalny poziom liczby przedszkolaków w okresie historycznym równy 11 405 osób. W kolejnych dwóch latach w rocznym tempie 7,94% i 10,71% liczba dzieci w przedszkolach wzrosła do poziomu 13 628 osób (6931 chłopców i 6697 dziewcząt). Udział chłopców w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolach utrzymywał się na relatywnie stałym poziomie równym 51,36% w całym okresie historycznym. W latach 2006–2009 z 16 do 15 osób zmniejszyła się liczba dzieci przypadających na jeden etat nauczyciela w podregionie. W wyniku objęcia w 2012 roku obowiązkiem szkolnym dzieci w wieku 6 lat przewiduje się, że ich liczba zmniejszy się wówczas o 8,79% w porównaniu do roku poprzedniego i wyniesie 11 940 osób. Do 2017 roku liczba przedszkolaków będzie rosła, a w kolejnych latach zacznie kształtować się zgodnie z wyraźną tendencją malejącą. Szacunki wskazują, że w 2025 roku liczba dzieci w przedszkolach osiągnie 11 114 osób (5638 chłopców i 5476 dziewcząt). Jak podają prognozy na lata 2010–2025, w przedszkolach podregionu będzie nieznacznie więcej chłopców niż dziewcząt. Szacowana liczba dzieci przypadających na jeden etat nauczyciela początkowo będzie się zmniejszać, a w ciągu ostatnich 14 lat predykcji ustabilizuje się na poziomie 11 osób.

Rysunek 4.2. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w podregionie radomskim

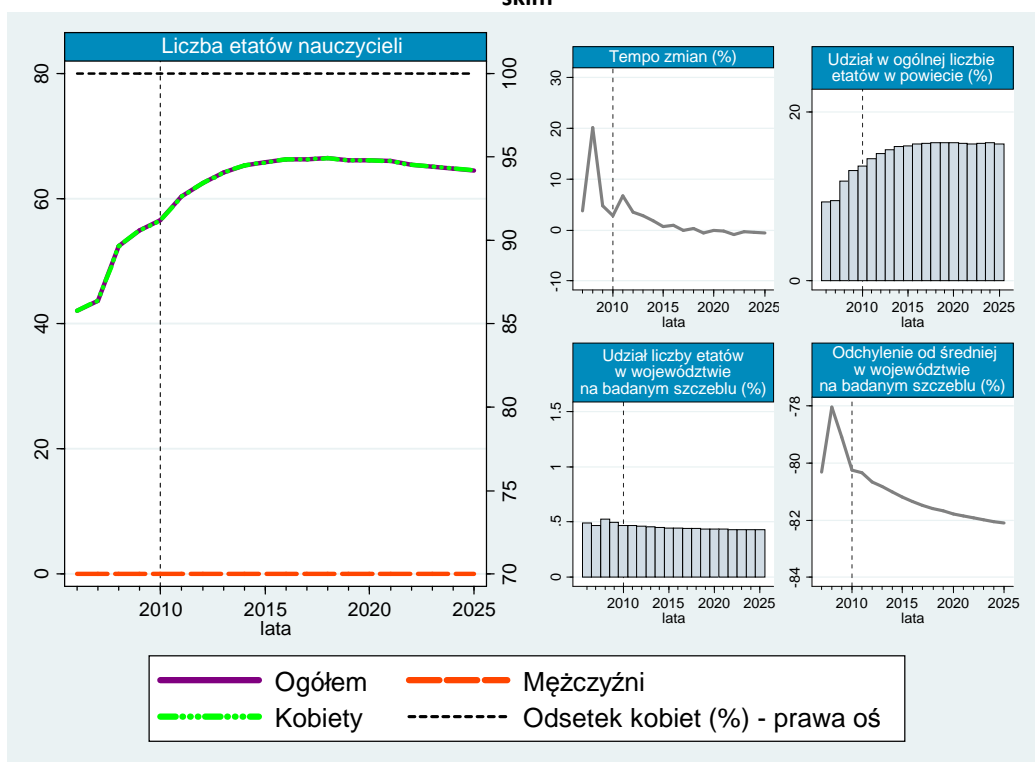
Podsumowując wyniki prognoz liczby etatów nauczycieli oraz liczby dzieci w przedszkolach w podregionie radomskim można zauważyć, że w perspektywie do 2025 roku przewidywana liczba dzieci zmniejszy się w porównaniu z 2009 rokiem o ponad 16,98%. W okresie prognozy liczba etatów nauczycieli będzie początkowo rosła, jednak z roku na rok w coraz wolniejszym tempie. Przewiduje się, że lata 2019–2025 przyniosą spadek zatrudnienia w tej grupie. Zapotrzebowanie na pracowników z wykształceniem pedagogicznym na szczeblu przedszkolnym w podregionie w 2025 roku wzrośnie o 12,59% względem roku 2010.

4.5. Powiat białobrzegi²⁵

W powiecie białobrzeskim w 2009 roku w 4 przedszkolach odnotowano 374 miejsca. Do tych placówek uczęszczało 373 dzieci w wieku do 6 lat włącznie, w tym 116 sześciolatków. W 19 oddziałach przy szkołach podstawowych utworzono 23 klasy. W 2009 roku w tych placówkach zarejestrowano 372 przedszkolaków w wieku do 6 lat włącznie, w tym 66,13% dzieci w wieku 6 lat.

Rysunek 4.3. przedstawia liczbę etatów nauczycieli przedszkolnych w powiecie białobrzeskim w latach historycznych oraz w okresie objętym prognozą. W latach 2006–2010 zatrudnienie w ww. grupie zawodów kształtowało się na poziomie zgodnym z wyraźną tendencją rosnącą. Liczba etatów na szczeblu przedszkolnym w badanej jednostce wzrosła z 42 w 2006 roku do 56 w 2010 roku. W tym samym okresie przeciętna liczba nauczycieli w omawianym regionie była ponad 200 razy niższa niż średnie zatrudnienie na badanym szczeblu w województwie mazowieckim.

Rysunek 4.3. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie białobrzeskim

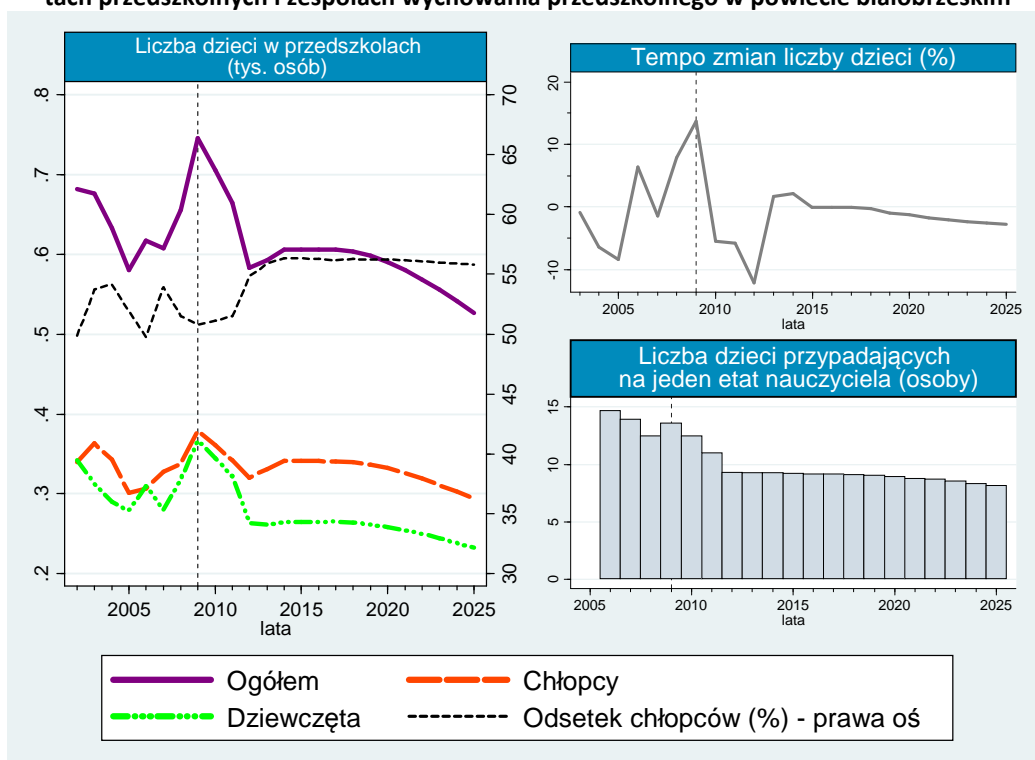
Liczba pracujących w ww. zawodach w stosunku do ogólnej liczby etatów w powiecie w latach 2006–2010 wzrosła z 9,37% do 13,60%. Liczba zarejestrowanych etatów stanowiła w latach historycznych średnio 0,49% ogólnej liczby nauczycieli pracujących na szczeblu przedszkolnym w województwie mazowieckim. Zgodnie z wynikami predykcji, w kolejnych latach liczba etatów nauczycieli będzie kształtowała się zgodnie z malejącym rocznym tempem zmian zatrudnienia. Przewiduje się, że do 2016 roku liczba etatów zwiększy się z 60 w 2011 roku do 66, a następnie będzie nieznacznie spadać i ostatecznie w 2025 roku wyniesie około 64 etaty. Zgodnie z wynikami predykcji kobiety będą stanowić 100% pracujących w ww. grupie zawodów. Szacuje się, że w okresie prognozy wzrośnie udział nauczycieli przedszkolnych w ogólnej liczbie etatów w powiecie z 14,48% w 2011 roku do

²⁵ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

16,24% w 2025 roku. Zatrudnienie w badanych zawodach na terenie powiatu w ostatnim roku prognozy będzie niemalże 235 razy niższe niż zatrudnienie nauczycieli przedszkolnych w województwie.

Rysunek 4.4. przedstawia prognozy zatrudnienia w przedszkolach w powiecie białobrzeskim. W latach 2002–2009 liczba przedszkolaków charakteryzowała się silnymi okresowymi wahaniami. Najniższy jej poziom w okresie historycznym odnotowano w 2005 roku – 580 osób (301 chłopców i 279 dziewcząt), natomiast maksimum na poziomie 746 osób (379 chłopców i 367 dziewcząt) zostało osiągnięte w 2009 roku. Udział chłopców w ogólnej liczbie przedszkolaków wahał się w okresie historycznym wokół 51,96%. W latach 2006–2009 liczba dzieci przypadająca na jeden etat nauczyciela zmniejszyła się z 15 do 14 osób. Zgodnie z wynikami prognozy liczebność przedszkolaków w pierwszych latach objętych prognozą zmniejszy się w szybkim tempie. Szacowane roczne tempo spadku liczby dzieci w przedszkolach będzie najwyższe w 2012 roku – wyniesie 12,16%. Przewiduje się, że w kolejnych latach liczba dzieci nieznacznie wzrośnie, a od 2015 roku będzie kształtować się zgodnie z wyraźną tendencją malejącą. Wyniki szacunków wskazują, że w 2025 roku około 526 dzieci będzie uczęszczało do placówek przedszkolnych zlokalizowanych w powiecie białobrzeskim. W okresie prognozy wyraźnie wzrośnie udział chłopców w łącznej liczbie przedszkolaków – z 51,14% w 2010 roku do 55,1% w 2025 roku. Jak podają prognozy, w latach 2010–2025 nastąpi spadek liczby przedszkolaków przypadających na jeden etat nauczyciela z 12 do 8 osób.

Rysunek 4.4. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie białobrzeskim

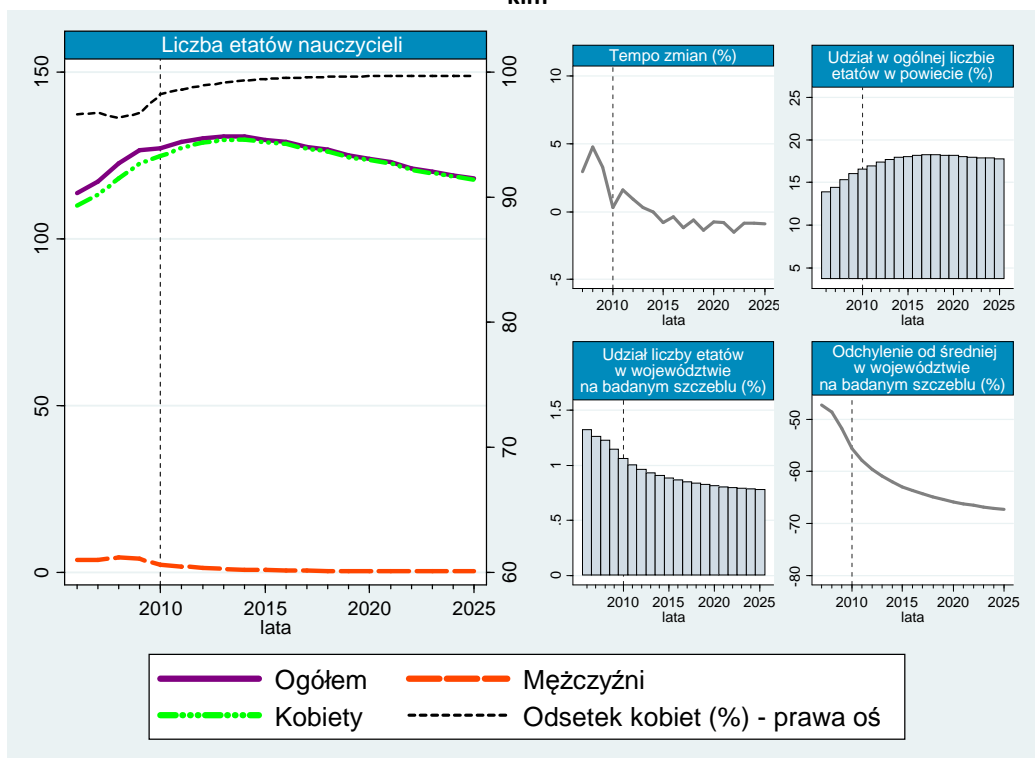
Podsumowując wyniki prognoz liczby etatów nauczycieli przedszkolnych oraz liczby przedszkolaków można zauważyć, że w 2025 roku przewiduje się spadek liczby dzieci w przedszkolach o 25,36% w porównaniu z 2010 rokiem. Szacuje się, że liczba etatów nauczycieli w początkowych latach wzrośnie, jednak po wejściu w życie reformy edukacji, wzrost zatrudnienia zostanie zahamowany, a od 2019 roku liczba etatów na badanym szczeblu zacznie nieznacznie spadać. Wyniki prognoz wskazują, że w 2025 roku zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych szczebla przedszkolnego w powiecie będzie wyższe o 17,40% w porównaniu z 2009 rokiem.

4.6. Powiat kozienicki²⁶

W powiecie kozienickim w 2009 roku w 14 przedszkolach i 42 oddziałach były 894 miejsca. Z tego typu placówek korzystało 920 przedszkolaków w wieku od 3 do 6 lat, w tym 196 sześciolatków. W powiecie zarejestrowano 469 dzieci do 6 lat włącznie uczęszczających do 30 oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy szkołach podstawowych. Dzieci w wieku 6 lat w klasach utworzonych w ww. oddziałach stanowiły 65,25% ogólnej liczby przedszkolaków w tych jednostkach.

Rysunek 4.5. przedstawia liczbę etatów nauczycieli przedszkolnych z podziałem na płeć w powiecie kozienickim w latach historycznych oraz predykcje w perspektywie do 2025 roku. W latach 2006–2010 liczba pracujących na badanym szczeblu kształtowała się zgodnie z tendencją rosnącą – wzrosła ze 114 do 127 etatów. W omawianym okresie w zawodzie nauczycieli dominowały kobiety – ich udział w ogólnym zatrudnieniu w 2010 roku wyniósł 98,24%. Udział nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w ogólnej liczbie etatów w powiecie wzrósł z 13,90% w 2006 roku do 16,55% w 2010 roku. W tym samym czasie odnotowano spadek udziału liczby etatów w powiecie w łącznej liczbie nauczycieli przedszkolnych w województwie z 1,32% do 1,06%.

Rysunek 4.5. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie kozienickim

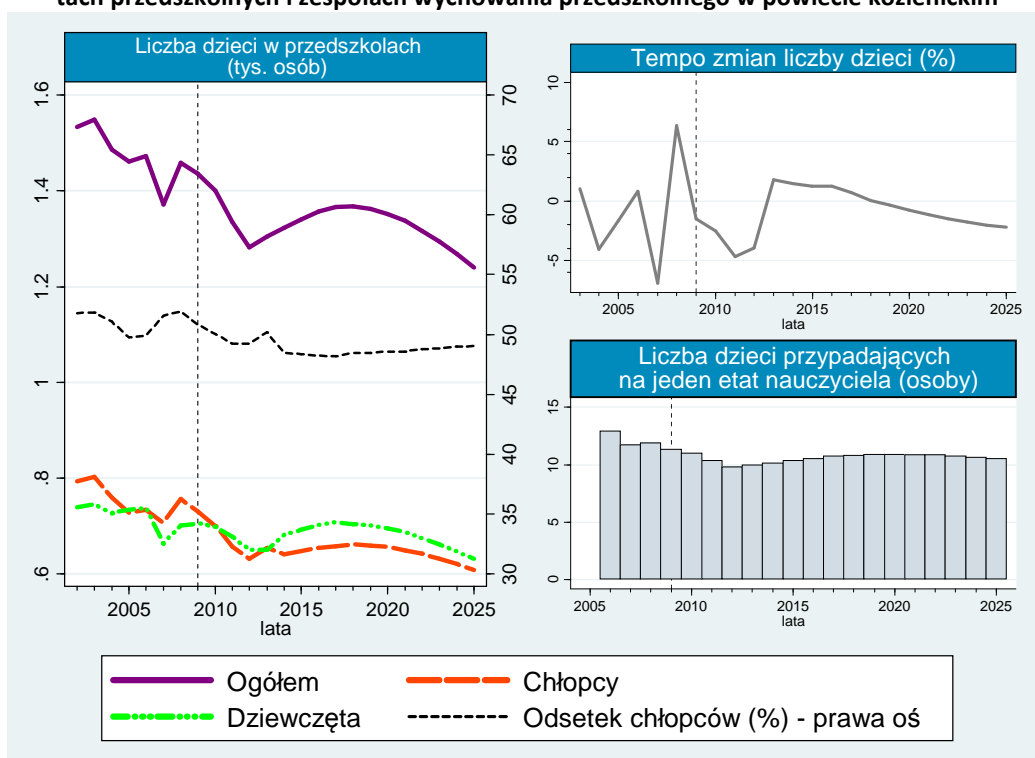
Bazując na rysunku 4.5. należy zauważyć, że liczba etatów nauczycieli przedszkolnych w powiecie kozienickim w 2010 roku była prawie 95 razy niższa niż średnia w województwie. Według prognoz zatrudnienie nauczycieli przedszkolnych początkowo nieznacznie wzrośnie, jednak od 2014 roku znacznie się zmniejszać. Przewidywane zapotrzebowanie na nauczycieli przedszkolnych w powiecie w 2025 roku wyniesie 118 etatów – wszystkie z nich zostaną zajęte przez kobiety. Szacowany udział zatrudnionych ww. grupie zawodów w łącznej liczbie etatów w powiecie w latach 2011–2025 utrzy-

²⁶ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

ma się na relatywnie stałym poziomie około 17,91%. W tym samym czasie przeciętny udział nauczycieli przedszkolnych w ogólnej liczbie etatów w województwie wyniesie 15,76%.

Analizując liczbę dzieci można zauważyć, że liczba przedszkolaków w latach 2002–2009, z okresowymi wahaniami, kształtowała się zgodnie z tendencją spadkową. W latach historycznych liczebność tej grupy zmniejszyła się z 1533 osób (w tym 794 chłopców i 739 dziewcząt) w 2002 roku do 1436 osób (w tym 730 chłopców i 706 dziewcząt) w 2009 roku. W omawianym okresie udział chłopców w łącznej liczbie dzieci w przedszkolach wyniósł 51,09%. W wyniku wzrostu liczby etatów nauczycieli badanego szczebla przy jednoczesnym spadku liczby dzieci w przedszkolach zmniejszeniu z 13 w 2006 roku do 11 w roku 2009 uległa liczba dzieci przypadających na jeden etat nauczyciela.

Rysunek 4.6. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie kozienickim

Wyniki prognoz wskazują, że w dwóch pierwszych latach predykcji zostanie odnotowany wyraźny spadek liczby dzieci w przedszkolach. Szacowane roczne tempo spadku liczby przedszkolaków w 2011 roku wyniesie 4,70%, a w 2012 roku 3,94% (w 2012 roku obowiązkiem szkolnym zostały objęte dzieci w wieku 6 lat). Przewiduje się, że do 2018 roku liczba dzieci w przedszkolach powiatu kozienickiego zwiększy się do poziomu 1367 osób, a w kolejnych latach zacznie ponownie spadać. Zgodnie z prognozą ostatecznie w 2025 roku liczba dzieci wyniesie 1240 osób (608 chłopców i 632 dziewcząt). W okresie objętym prognozą spadnie szacowany udział chłopców w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolach powiatu – z 50,05% do 49,03%. W powiecie kozienickim w latach 2010–2025 na jeden etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym powinno przypadać średnio 11 osób.

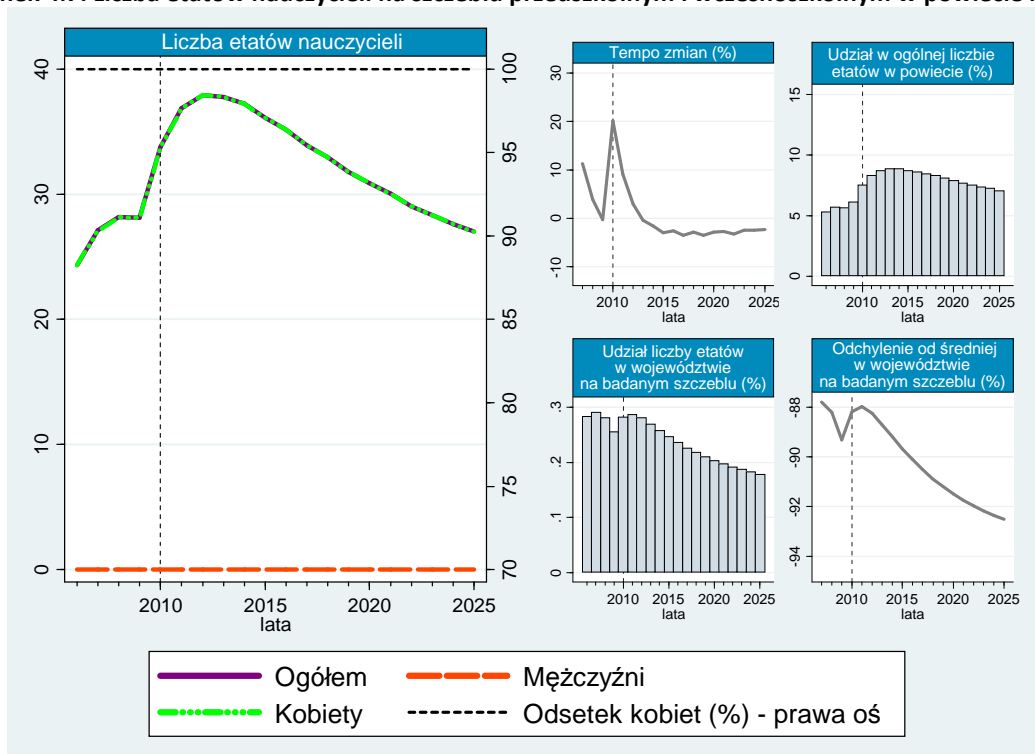
Podsumowując wyniki predykcji liczby etatów nauczycieli oraz liczby dzieci w przedszkolach w powiecie kozienickim można zaobserwować, że w 2025 roku przewidywana liczba przedszkolaków będzie o 13,66% niższa niż w ostatnim roku okresu historycznego. Zgodnie z prognozami, początkowo liczba etatów nauczycieli wzrośnie, a następnie w odpowiedzi na spadek liczby dzieci w przedszkolach zacznie się zmniejszać. Zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych na szczeblu przedszkolnym w roku 2025 będzie niższe o 7,13% w porównaniu z rokiem 2010.

4.7. Powiat lipski²⁷

W powiecie lipskim w 6 przedszkolach bez specjalnych w 2009 roku było 371 miejsc. W omawianym roku skorzystało z nich 374 uczniów w wieku od 3 do 6 lat, w tym 137 sześciolatków. Dodatkowo w powiecie przy szkołach podstawowych działało 14 oddziałów przedszkolnych. Do tego typu placówek uczęszczało 216 przedszkolaków w wieku od 3 do 6 lat a 59,26% z nich stanowiły dzieci sześciolatnie.

Rysunek 4.7. przedstawia liczbę etatów nauczycieli przedszkolnym z podziałem na płeć w powiecie lipskim w okresie historycznym oraz prognozowanym. W latach 2006–2010 liczba pracujących w badanych zawodach charakteryzowała się dynamicznym wzrostem. Najwyższe roczne tempo wzrostu liczby etatów, wynoszące 20,15%, odnotowano w 2010 roku. W latach historycznych liczba nauczycieli przedszkolnych wzrosła z 24 do 34, przy czym wszystkie etaty były zajęte przez kobiety. Nauczyciele przedszkolni w 2010 roku stanowili 7,52% wszystkich nauczycieli pracujących w powiecie.

Rysunek 4.7. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie lipskim

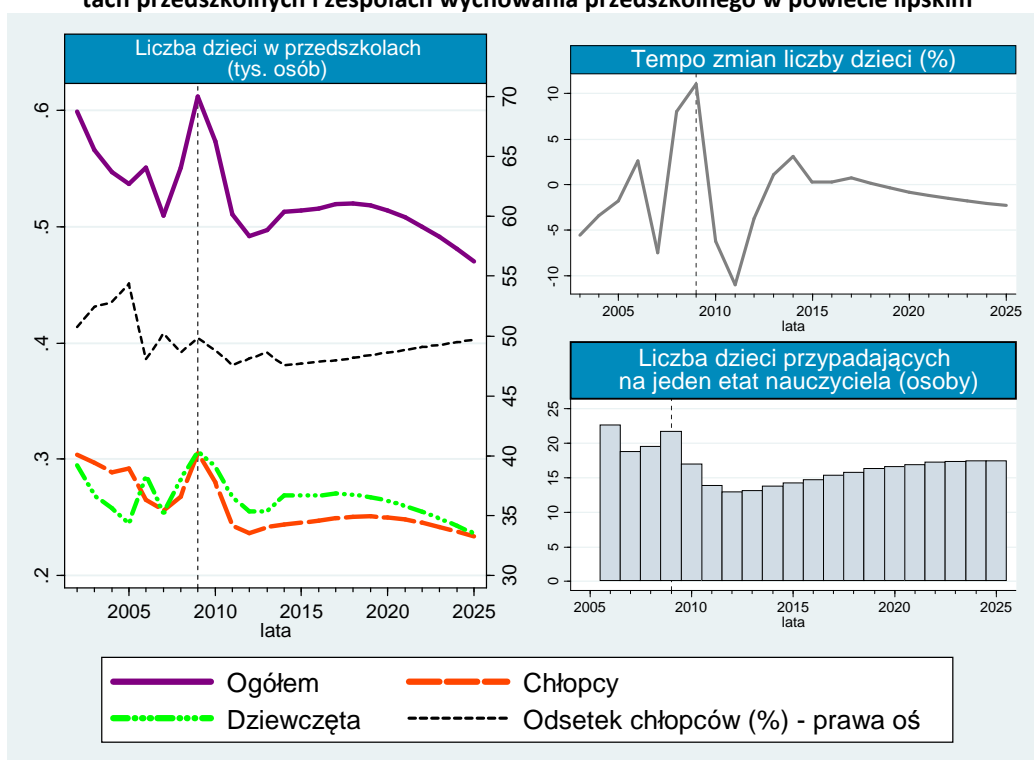

W tym samym czasie liczba etatów w regionie stanowiła 0,28% ich ogólnej liczby w województwie. W latach historycznych średnia liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym była prawie 361 razy niższa od średniej wojewódzkiej. Wyniki predykcji wskazują, że do 2013 roku liczba etatów w badanych zawodach wzrośnie do 38, w kolejnych latach tendencja odwróci się i w 2025 roku szacowane zapotrzebowanie na nauczycieli przedszkolnych zmaleje do 27 etatów. W całym okresie prognozy, wszystkie przewidziane etaty zostaną zajęte przez kobiety. Szacowany udział pracujących nauczycieli badanego szczebla w łącznej liczbie tych etatów na powiatowym rynku pracy zmniejszy się z 8,31% w 2011 roku do 7,07% w 2025 roku. Wyniki prognoz wskazują, że w 2025 roku liczba etatów w powiecie lipskim będzie stanowiła około 0,18% ogólnej liczby etatów nauczycieli przedszkolnych w województwie. W ostatnim roku prognozy szacowane zatrudnienie powinno być o 20,05% niższe od stanu zanotowanego w ostatnim roku danych historycznych (2009 rok).

²⁷ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

Analizując liczbę dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych z podziałem na płeć w województwie lipskim, można zauważyć, że w latach historycznych liczba przedszkolaków naprzemiennie rosła i malała w rocznym tempie zmian oscylującym wokół 0,51% ($\pm 6,89$ pkt proc.). W latach 2002–2009 najniższą liczbę dzieci w przedszkolach odnotowano w 2007 roku (510 osób, w tym 256 chłopców i 254 dziewczęta), natomiast najwyższą, wynoszącą 612 osób (305 chłopców i 307 dziewcząt) zarejestrowano w 2009 roku. Udział chłopców w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolach podlegał okresowym wahaniom – w latach historycznych zmniejszył się z 50,75% w 2002 roku do 49,84% w 2009 roku. Na jeden etat nauczyciela w powiecie w 2006 roku przypadło najwięcej, bo 23 dzieci, a trzy lata później jeden nauczyciel miał pod swoją opieką o jednego ucznia mniej. Wyniki prognozy liczby przedszkolaków wskazują, że do 2012 roku szacowana liczba dzieci w lipskich przedszkolach zmniejszy się do poziomu 492 osób (237 chłopców i 255 dziewcząt).

Rysunek 4.8. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie lipskim

Przewiduje się, że mimo nieznacznego wzrostu liczby przedszkolaków w kolejnych pięciu latach, ich liczba od 2019 roku ponownie zacznie spadać. Prognozy na 2025 rok wskazują, że liczba dzieci ostatecznie ukształtuje się na poziomie 470 osób, w tym 234 chłopców i 236 dziewcząt. Przewiduje się, że w latach prognozy w przedszkolach nieznacznie będą przeważały dziewczęta – średni udział chłopców łącznej liczbie dzieci w latach 2010–2025 wyniesie 48,49%. Zgodnie z szacunkami do 2012 roku zmniejszy się liczba dzieci przypadająca na jeden etat nauczyciela (do 13 osób), natomiast w kolejnych latach ponownie zacznie się zwiększać i w 2025 roku wyniesie 17 osób.

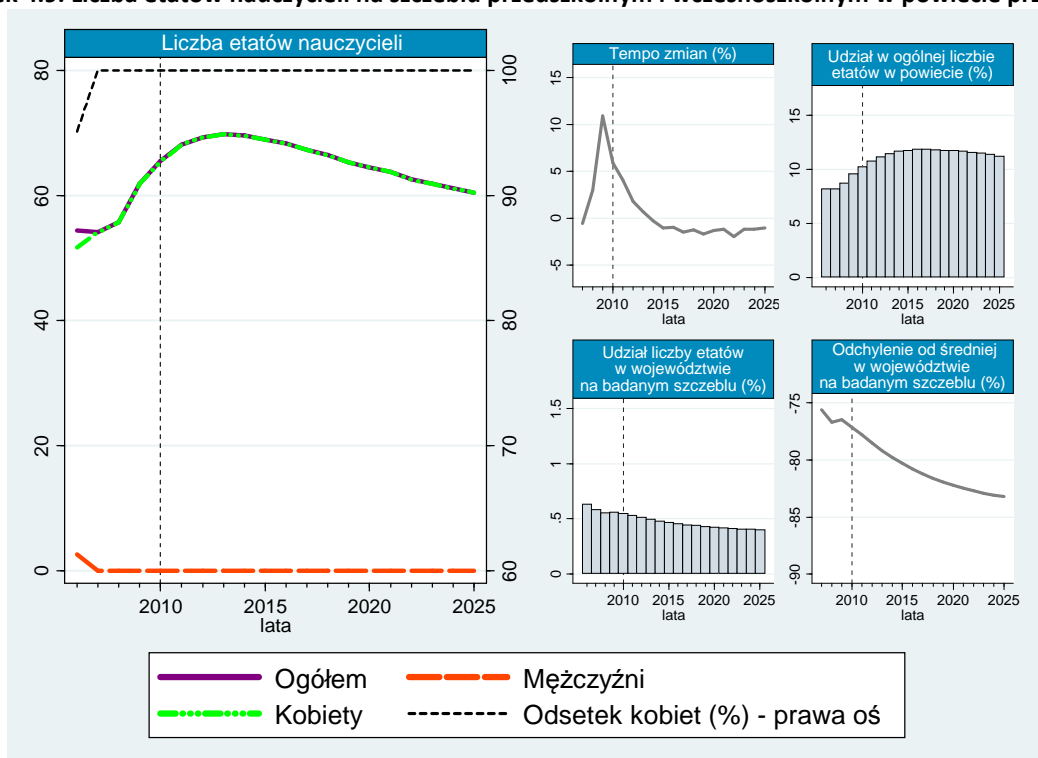
Podsumowując wyniki prognoz liczby etatów nauczycieli na badanym szczeblu oraz liczby dzieci w przedszkolach w powiecie lipskim można zauważyć, że w 2025 roku przewidywana liczba przedszkolaków będzie niższa o 23,18% w porównaniu do stanu z 2009 roku. Szacuje się, że liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym początkowo wykaże silną dynamikę wzrostu, jednak w ostatnim roku prognozy zmniejszy się do poziomu niższego niż w 2010 roku.

4.8. Powiat przysuski²⁸

W powiecie przysuskim w 2009 roku dla przedszkolaków przygotowanych było 499 miejsc w 8 przedszkolach. Uczęszczało do nich 443 dzieci w wieku od 3 do 6 lat, w tym 100 sześciolatków. Dodatkowo w powiecie znajdowało się 21 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W badanym okresie w tego typu placówkach zarejestrowano 388 przedszkolaków w przedziale wiekowym od 3 do 6 lat, w tym 73,71% sześciolatków.

Rysunek 4.9. przedstawia liczbę etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym z podziałem na płeć w powiecie przysuskim w okresie historycznym oraz prognozowanym. W latach 2006–2010 zarejestrowano wyraźny wzrost liczby pracujących w badanej grupie zawodów z 54 do 65 etatów. Jedynie w 2006 roku zarejestrowano 3 mężczyzn pracujących na stanowisku nauczyciela przedszkolnego. W pozostałych latach wszystkie etaty zostały zajęte przez kobiety. W latach historycznych udział nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w łącznym zatrudnieniu w powiecie zwiększył się z 8,18% w 2006 roku do 10,23% w 2010 roku. Nauczyciele zatrudnieni w regionie w 2010 stanowili średnio 0,55% pracujących na badanym szczeblu w województwie

Rysunek 4.9. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie przysuskim

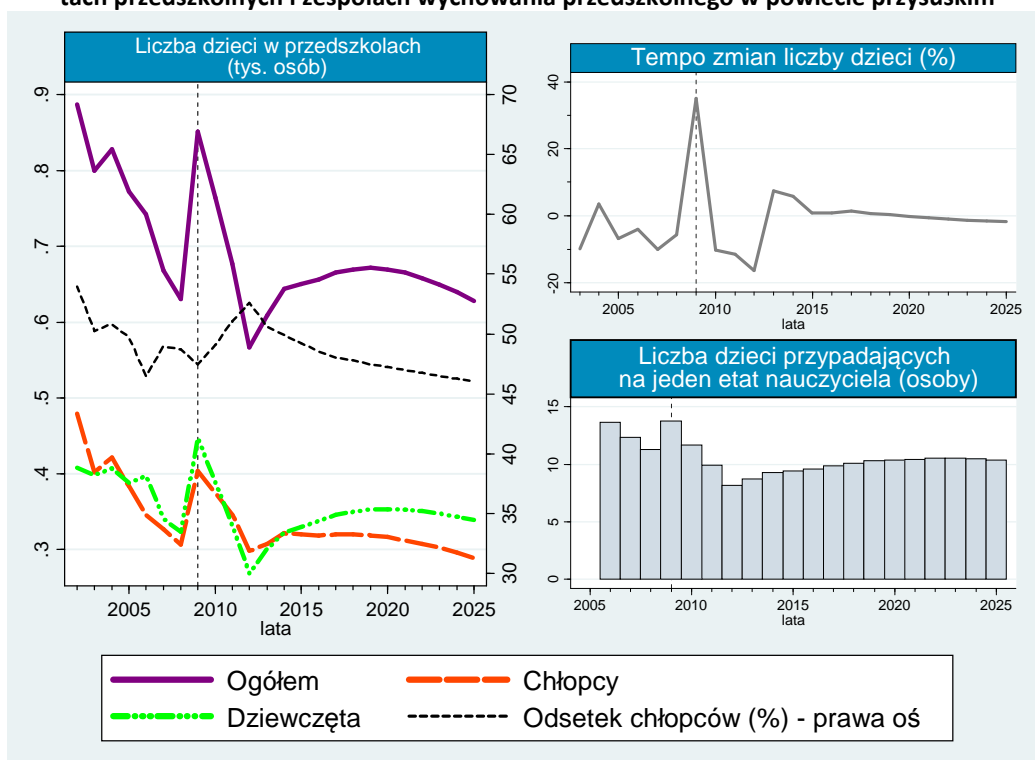
mazowieckim. Wyniki prognoz wskazują, że przewidywana liczba etatów początkowo będzie rosła do maksymalnego poziomu 69 etatów w 2015 roku. W kolejnych latach szacowany poziom zatrudnienia w ww. grupie zawodów będzie kształtował się zgodnie z tendencją malejącą i ostatecznie w 2025 roku osiągnie 61 etatów. Zgodnie z predykcjami, kobiety będą zajmować wszystkie etaty nauczycieli przedszkolnych w powiecie. Wyniki prognoz wskazują, że w latach 2011–2025 pracujący w omawianych zawodach będą stanowili średnio 11,54% ogólnej liczby nauczycieli zatrudnionych w powiecie. W okresie prognozy przewidywana liczba etatów na badanym szczeblu w omawianym regionie bę-

²⁸ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

dzie stanowiła około 0,45% ogólnej liczby pracujących nauczycieli przedszkolnych i wczesnoszkolnych w województwie mazowieckim.

Majwyższa liczba przedszkolaków w powiecie przysuskim w latach historycznych została odnotowana w 2002 roku – 887 osób (479 chłopców i 408 dziewcząt). W 2008 roku liczba przedszkolaków zmniejszyła się do 630 (307 chłopców i 323 dziewczęta). Od tego bowiem roku po raz pierwszy do przedszkoli obligatoryjnie musiały chodzić wszystkie dzieci w wieku 6 lat. W wyniku reformy, w 2009 roku odnotowano wzrost liczby przedszkolaków o ponad 35,08% (względem roku poprzedniego) do poziomu 851 osób, w tym 404 chłopców i 447 dziewcząt. W latach historycznych udział chłopców w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolu charakteryzował się silnymi okresowymi wahaniami. W latach 2002–2009 odsetek ten zmniejszył się z 54% do 47,47%. W latach 2006–2009 liczba dzieci przypadająca na jednego nauczyciela naprzemiennie rosła i malała – przeciętna wartość indykatora wyniosła w wymienionym okresie 13 osób na jeden etat.

Rysunek 4.10. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie przysuskim

Zgodnie z wynikami prognozy, w wyniku wejścia w życie od 2012 roku obowiązku szkolnego dla dzieci w wieku 6 lat, w dwóch pierwszych latach objętych prognozą gwałtownie spadnie liczba dzieci w przedszkolach (566 osób w 2012 roku). Przewiduje się, że w kolejnych latach ich liczba będzie rosła, jednak z roku na rok w coraz niższym tempie, a od 2020 roku ponownie zacznie podlegać tendencji malejącej. Szacuje się, że w 2025 roku liczba przedszkolaków będzie kształtować się na poziomie 628 dzieci, w tym 289 chłopców i 339 dziewcząt. Przewidywana liczba dzieci przypadająca na jednego nauczyciela w 2012 roku osiągnie (minimalną wartość) 8 osób, a w kolejnych latach będzie systematycznie rosła do 10 osób na jeden etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym w 2025 roku.

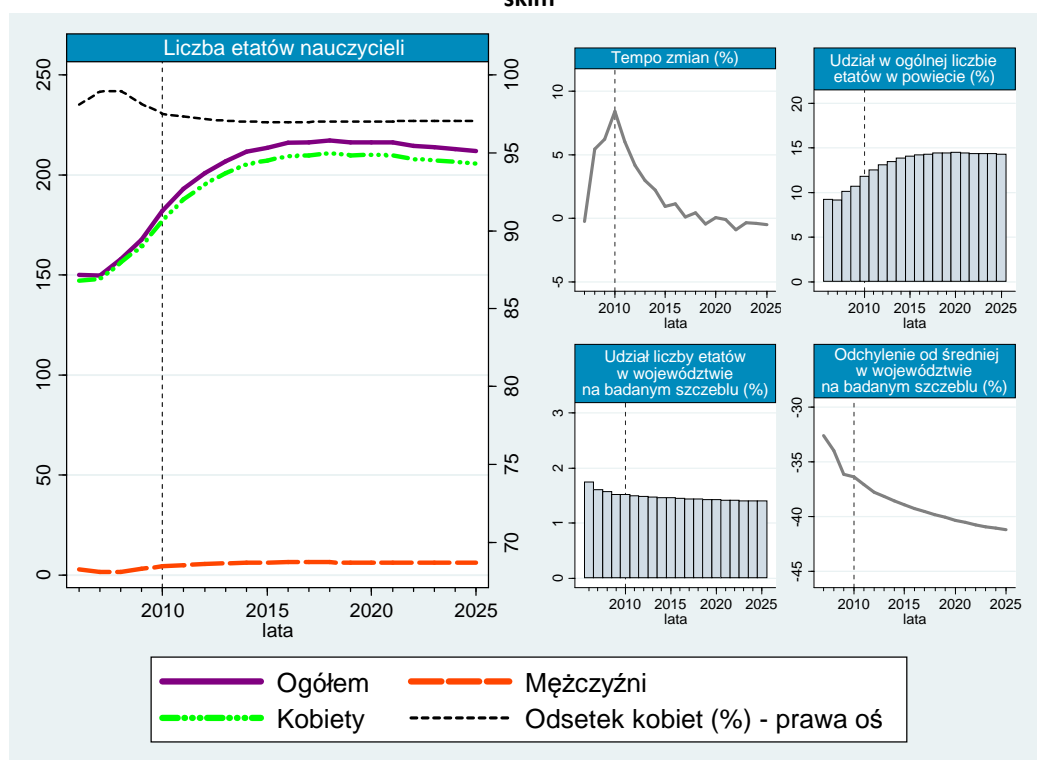
Podsumowując wyniki prognoz liczby etatów nauczycieli przedszkolnych i wczesnoszkolnych oraz liczby dzieci w przedszkolach można zauważyć, że w 2025 roku szacowana liczba przedszkolaków będzie o 26,23% niższa niż w 2009 roku, a zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych na badanym szczeblu w powiecie przysuskim zmniejszy się w porównaniu z 2010 rokiem o 7,56%.

4.9. Powiat radomski²⁹

W powiecie radomskim w 2009 roku zarejestrowano 1435 miejsc w 17 przedszkolach. W analizowanym roku skorzystało z nich 1425 dzieci w wieku od 3 do 6 lat, w tym 411 sześciolatków. Dodatkowo przy szkołach podstawowych zlokalizowane były 64 oddziały przedszkolne. Do tego typu placówek uczęszczało 1357 dzieci od 3 do 6 lat, w tym 71,78% sześciolatków.

Rysunek 4.11. przedstawia liczbę etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym z podziałem na płeć w powiecie radomskim w latach historycznych oraz w okresie objętym prognozą. W latach 2006–2010 liczba zatrudnionych w badanej grupie zawodów charakteryzowała się tendencją rosnącą – odnotowano wzrost liczby etatów ze 150 do 182. W tym okresie wyraźnie wzrósł udział nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w ogólnym zatrudnieniu w powiecie – z 9,24% w 2006 roku do 11,88% w 2010 roku. Pracujący w powiecie w ww. zawodach stanowili w okresie historycznym średnio 1,59% liczby nauczycieli przedszkolnych w województwie mazowieckim. Zatrudnienie nauczycieli

Rysunek 4.11. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie radomskim

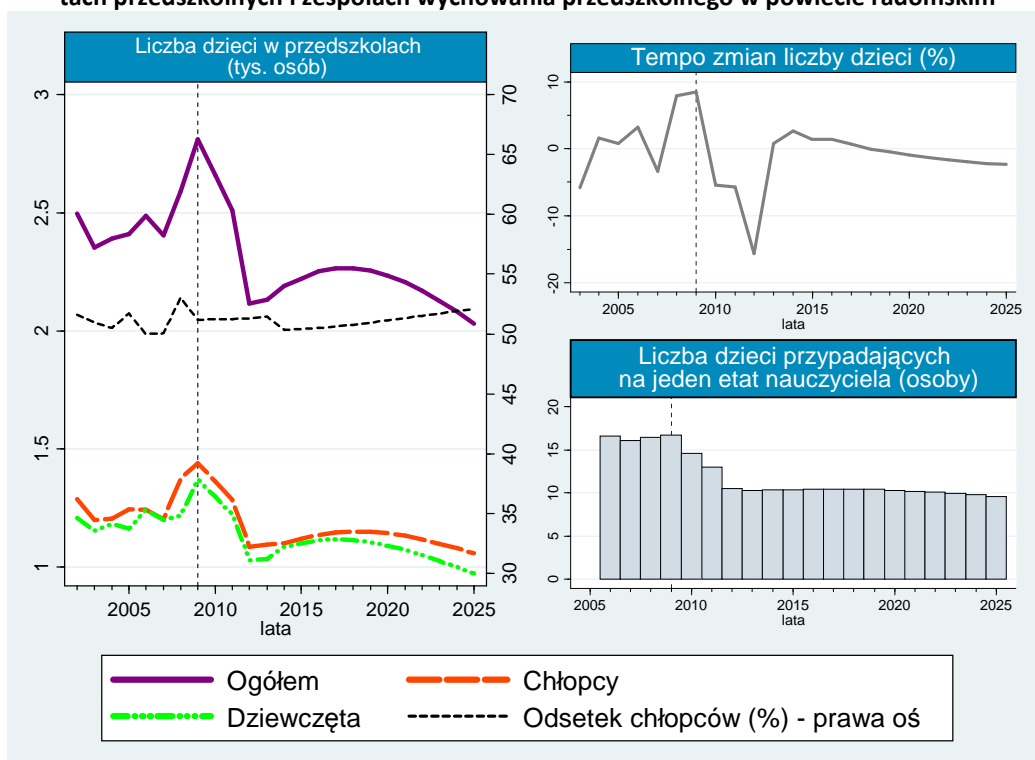
przedszkolnych w powiecie radomskim w 2010 roku było około 66 razy niższe niż w województwie mazowieckim. Wyniki prognoz wskazują, że roczne tempo zmian liczby etatów nauczycieli przedszkolnych będzie odznaczało się tendencją malejącą w całym prognozowanym okresie. Przewiduje się, że początkowo spowoduje to spadek dynamiki wzrostu zatrudnienia w badanej grupie zawodowej, a począwszy od 2018 roku liczba etatów nauczycieli przedszkolnych zacznie nieznacznie spadać i w 2025 roku osiągnie poziom 212 etatów. Szacuje się, że w okresie prognozy średni udział mężczyzn w łącznym zatrudnieniu wyniesie 2,96%. Na przestrzeni lat 2011–2025 prognozowany udział liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w ogólnej liczbie tych etatów w powiecie wzrośnie o prawie 1,78 pkt proc. do poziomu 14,33% w ostatnim roku predykcji. Liczba

²⁹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

pracujących nauczycieli w powiecie radomskim będzie stanowić w latach 2011–2025 średnio 1,44% łącznej liczby etatów na badanym szczeblu w województwie mazowieckim.

Liczbę dzieci w przedszkolach, z podziałem na płeć w latach 2002–2009 odznaczała się silnymi okresowymi wahaniami oraz wyraźną tendencją rosnącą (por. rysunek 4.12.). W latach historycznych liczba dzieci w powiecie radomskim zwiększyła się z 2497 osób (w tym 1289 chłopców i 1208 dziewcząt) w 2002 roku do 2812 osób (w tym 1 440 chłopców i 1 372 dziewcząt) w roku 2009. W analizowanym okresie w przedszkolach zarejestrowano nieznacznie więcej chłopców niż dziewcząt – średni udział chłopców w ogólnej liczbie przedszkolaków w latach 2002–2009 wyniósł 51,14%. Na jeden etat nauczyciela w latach 2006–2009 przypadało średnio 16 osób. Pierwsze lata prognozy to okres, gdy obowiązkiem przedszkolnym zostaną objęte dzieci w wieku 5 lat (od 2011 roku), a dzieci sześciolatnie od 2012 roku będą musiały obowiązkowo uczęszczać do szkoły podstawowej. Powyższe ustalenia reformy znajdą odbicie w silnym spadku liczby przedszkolaków.

Rysunek 4.12. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie radomskim

Szacunki wskazują, że w 2012 roku w przedszkolach uczyć się będzie 2117 osób (o 24,73% mniej niż w 2009 roku). Zgodnie z przewidywaniami, w kolejnych latach liczba uczniów będzie się zwiększała do 2017 roku, a następnie ponownie zacznie spadać. Liczba dzieci w przedszkolach w 2025 roku wyniesie 2032 osób, w tym 1058 chłopców i 973 dziewcząt. W okresie prognozy utrzyma się nieznaczna przewaga chłopców – ich udział w ogólnej liczbie przedszkolaków z terenu powiatu w latach 2010–2025 wyniesie średnio 51,16%. Wyniki prognoz wskazują, że liczba dzieci przypadających na jeden etat nauczyciela w ciągu dwóch pierwszych lat prognozy zmniejszy się do 13 osób, a w kolejnych 14 latach będzie kształtować się na poziomie około 10 osób.

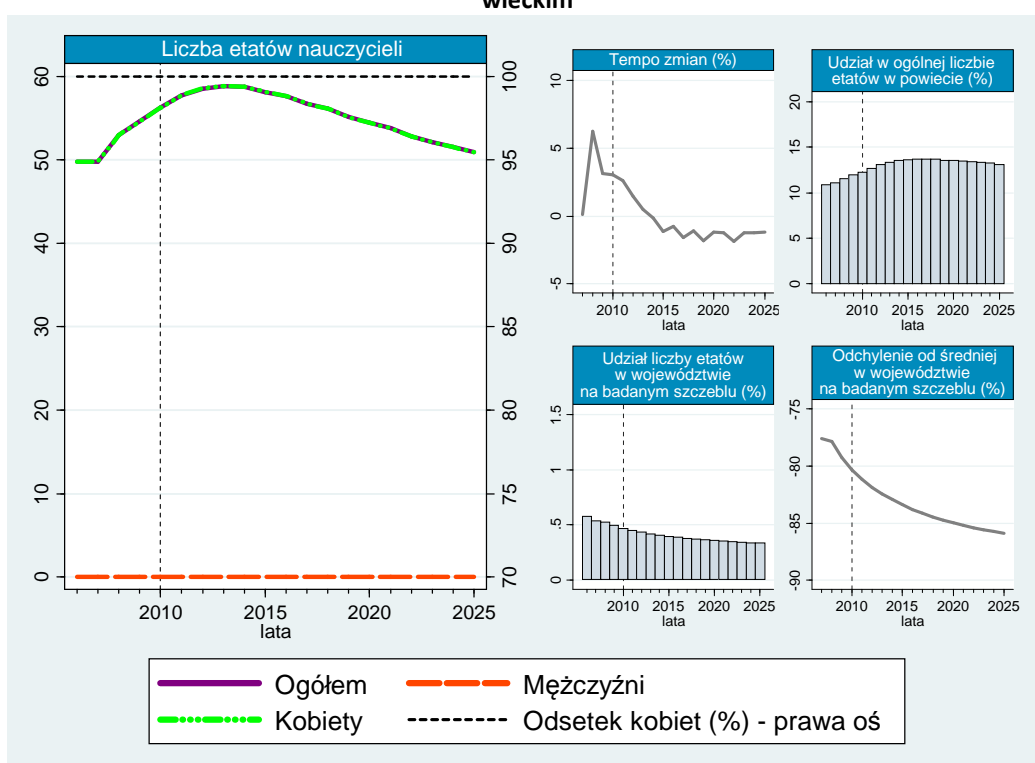
Podsumowując wyniki prognoz liczby etatów nauczycieli oraz liczby dzieci w przedszkolach można zauważyć, że w 2025 roku szacowana liczba przedszkolaków będzie niższa o 27,75% w porównaniu z 2009 rokiem, natomiast przewidywane zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych na szczeblu przedszkolnym w 2025 roku wzrośnie w porównaniu z 2010 rokiem o 16,46%.

4.10. Powiat szydłowiecki³⁰

W powiecie szydłowieckim w 2009 roku w 4 przedszkolach było 284 miejsc. Do tych placówek uczęszczało 269 dzieci w wieku od 3 do 6 lat, w tym 22 sześciolatków. Na terenie powiatu zlokalizowano również 26 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W 30 klasach ww. oddziałów zarejestrowano 423 przedszkolaków od 3 do 6 lat. 68,32% z nich stanowiły sześciolatkowie.

Rysunek 4.13. przedstawia liczbę etatów nauczycieli przedszkolnych z podziałem na płeć w latach historycznych oraz w okresie objętym prognozą. W powiecie szydłowieckim w latach 2006–2010 liczba pracujących nauczycieli badanego szczebla przyjmowała wartości zgodnie z wyraźną tendencją rosnącą – wzrosła z 50 etatów w 2006 roku do 56 w 2010 roku. W latach historycznych na wszystkich etatach nauczycieli przedszkolnych i wczesnoszkolnych powiecie zatrudnione były kobiety. Pracujący w ww. grupie zawodów stanowili w latach 2006–2010 od 10,89% do 12,26% zatrudnienia

Rysunek 4.13. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie szydłowieckim

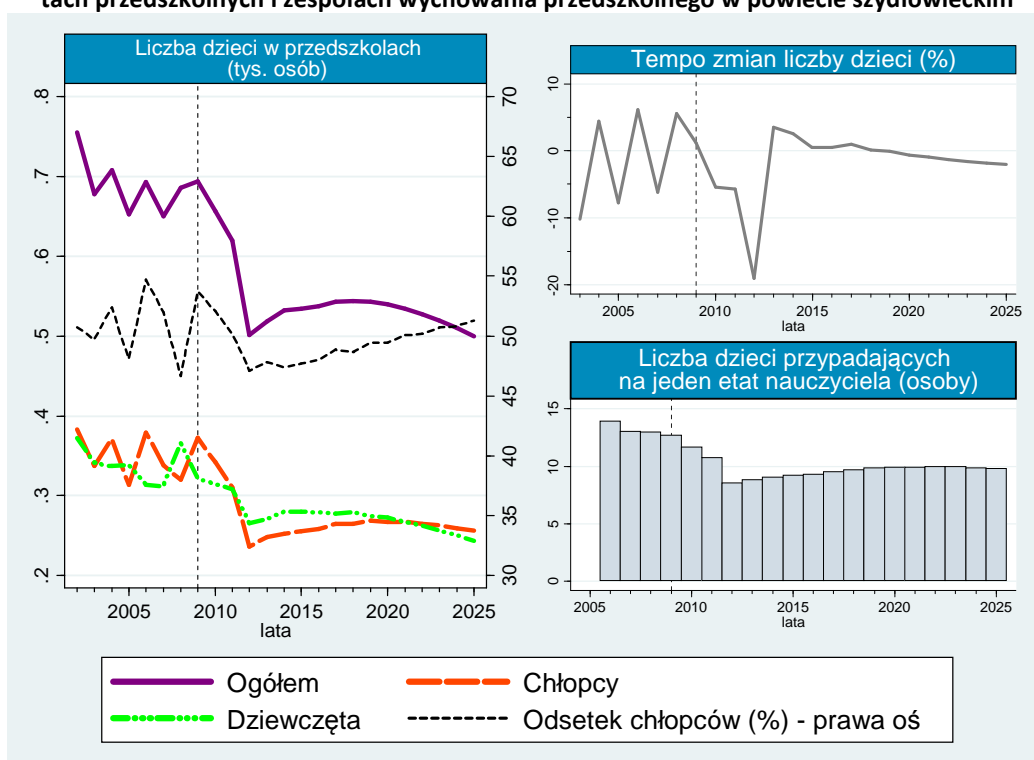

w powiecie. W tym samym okresie liczba nauczycieli zatrudnionych w badanej jednostce terytorialnej do łącznej liczby etatów w województwie zmniejszyła się z 0,58% w 2006 roku do 0,47% w 2010 roku. Wyniki prognozy wskazują, że w 2013 roku liczba etatów nauczycieli zwiększy się do 59, a w kolejnych latach zacznie się zmniejszać do poziomu 51 etatów w 2025 roku. Prognozy wskazują, że do końca analizowanego okresu na terenie powiatu w ww. zawodach mężczyźni nie znajdą zatrudnienia. Zgodnie z prognozą na lata 2011–2025 średni udział liczby etatów nauczycieli przedszkolnych w ogólnej liczbie nauczycieli w powiecie będzie kształtować się na poziomie 13,41%. Szacuje się, że zatrudnienie w analizowanym powiecie znajdzie średnio 0,38% nauczycieli z tej grupy w województwie mazowieckim. Przewiduje się, że w 2025 roku poziom zatrudnienia na badanym szczeblu w powiecie szydłowieckim będzie około 297 razy niższy od poziomu zatrudnienia w województwie mazowieckim.

³⁰ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

Analizując liczbę dzieci w przedszkolach z podziałem na płeć w latach historycznych oraz w okresie objętym prognozą można zauważyć, że liczba przedszkolaków w latach 2002–2009 w powiecie szydłowieckim kształtowała się zgodnie z relatywnie regularnymi wahaniami okresowymi (por. rysunek 4.14.). W 2002 roku w przedszkolach na terenie powiatu uczyło się 755 dzieci (w tym 383 chłopców i 372 dziewcząt), a w 2009 roku już 694 osób (373 chłopców i 321 dziewcząt). Udział chłopców w ogólnej liczbie przedszkolaków oscylował wokół 51,00% ($\pm 2,76$ pkt proc.). Liczba dzieci przypadająca na jeden etat nauczyciela na badanym szczeblu w latach 2006–2009 zmniejszyła się z 14 do 13. Okres objęty prognozą rozpoczyna się w latach, gdy wchodzi w życie ustalenia reformy edukacji na szczeblu przedszkolnym. Przewiduje się, że spowoduje to silny spadek liczby dzieci w przedszkolach – w latach 2010, 2011 i 2012 szacowane roczne tempo spadku liczby przedszkolaków w powiecie wyniesie odpowiednio 5,38%, 5,70% i 18,99%. Zgodnie z wynikami prognoz, liczba dzieci w 2012 roku

Rysunek 4.14. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie szydłowieckim

wyniesie 502 osoby, w tym 236 chłopców i 265 dziewcząt. Przewiduje się, że w kolejnych latach liczba przedszkolaków w powiecie nieznacznie wzrośnie, a następnie ponownie zacznie spadać do poziomu 499 osób (257 chłopców i 243 dziewcząt) w 2025 roku. Zgodnie z wynikami predykcji w latach 2010–2025 udział chłopców w łącznej liczbie dzieci gwałtownie zmniejszy się do 47,07% w 2012 roku, a w ostatnim roku prognozowanym wyniesie 51,30%. Na jeden etat nauczyciela w 2010 roku powinno przypadać 12 uczniów, a w 2025 roku zaledwie 10 osób.

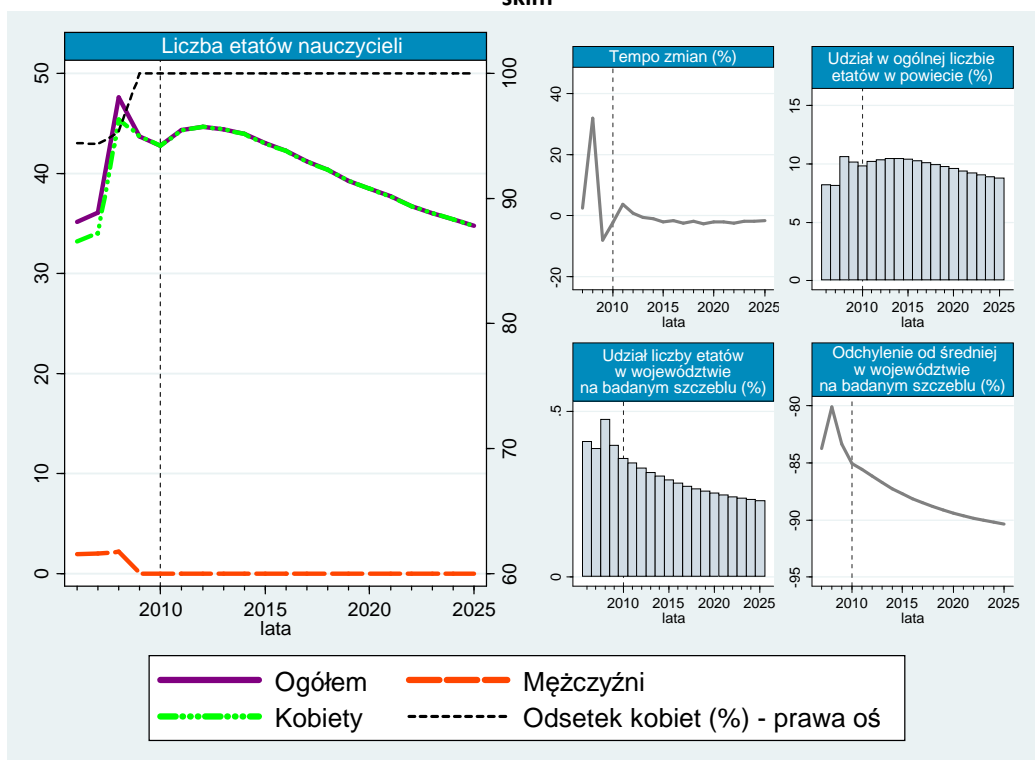
Podsumowując wyniki prognoz liczby etatów nauczycieli oraz liczby dzieci w przedszkolach można zauważyć, że w 2025 roku przewidywana liczba przedszkolaków będzie niższa o ponad 28% w porównaniu z 2009 rokiem. Wyniki prognoz liczby nauczycieli wskazują, że w odpowiedzi na spadek liczby dzieci w przedszkolach początkowo zmniejszy się dynamika wzrostu, a następnie zatrudnienie w powiecie zacznie się zmniejszać. Szacowane zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych w 2025 roku będzie niższe o 9,51% w porównaniu z 2010 rokiem.

4.11. Powiat zwoleński

W powiecie zwoleńskim w 2009 roku odnotowano 279 miejsc w 5 przedszkolach. W badanym roku korzystało z nich 274 przedszkolaków w wieku od 3 do 6 lat, w tym 31 sześciolatków. Dodatkowo na terenie powiatu znajdowało się 17 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W 23 klasach utworzonych w tego typu placówkach zarejestrowano 396 dzieci do 6 lat włącznie, w tym 78,54% sześciolatków.

Rysunek 4.15. przedstawia liczbę etatów nauczycieli przedszkolnych w latach historycznych oraz w okresie objętym prognozą. W latach 2006–2008 liczba etatów w powiecie zwoleńskim zwiększyła się z 35 do 48 (maksymalny poziom w okresie historycznym). W kolejnych latach zatrudnienie w omawianej grupie zmniejszało się do roku 2010, w którym odnotowano 43 nauczycieli na badanym szczeblu w powiecie. Jedynie w trakcie pierwszych trzech lat badania mężczyźni zajmowali stanowiska nauczycieli przedszkolnych (średnio 2 etaty). Udział pracujących nauczycieli w ogólnej liczbie etatów na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie zwoleńskim, z niewielkimi wahaniami okresowymi, w latach 2006–2010 wzrósł z 8,21% do 9,82%. Zatrudnieni w analizowanych zawodach w powiecie stanowili średnio 0,40% wszystkich nauczycieli przedszkolnych w województwie mazowieckim. Według prognoz, zatrudnienie nauczycieli na szczeblu przedszkolnym

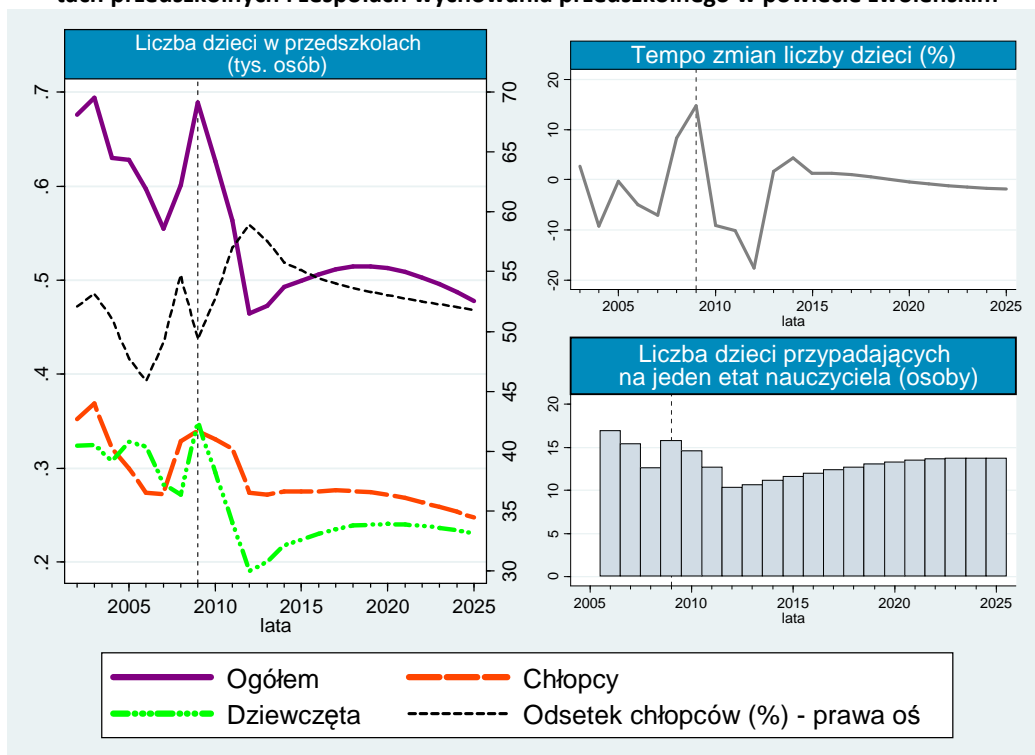
Rysunek 4.15. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie zwoleńskim

i wczesnoszkolnym w 2025 roku zmniejszy się do 35 etatów (redukcja o 18,68% względem 2010 roku). Szacuje się, że w zawodach tych, na wszystkich przewidzianych etatach będą zatrudnione kobiety. Prognozy wskazują, że w latach 2011–2025 redukcji z 10,21% do 8,80% ulegnie także udział pracujących nauczycieli przedszkolnych w ogólnej liczbie etatów w powiecie. W tym samym okresie przewiduje się spadek udziału nauczycieli zatrudnionych w powiecie w łącznej liczbie etatów na badanym szczeblu w województwie. Szacuje się, że w 2025 roku liczba etatów nauczycieli badanego szczebla w powiecie będzie około 435 razy niższa niż średnia w województwie mazowieckim.

Analiza rysunku 4.16. pokazuje, że liczba dzieci w przedszkolach na terenie powiatu zwoleńskiego w latach 2002–2009 charakteryzowała się wysoką zmiennością. Do 2007 roku liczba dzieci z roku na rok zmniejszała się do poziomu 555 osób, w tym 272 chłopców i 283 dziewcząt. W kolejnych latach odnotowano wysoką dynamikę wzrostów liczby dzieci w przedszkolach (w 2009 roku roczne tempo wzrostu było najwyższe na przestrzeni badanego okresu historycznego i wyniosło 14,64%). Do przedszkoli w tym samym roku uczęszczało 689 osób, w tym 340 chłopców i 349 dziewcząt. W latach historycznych naprzemiennie rósł i malał udział chłopców w ogólnej liczbie przedszkolaków. W latach 2002–2009 odsetek ten oscylował średnio wokół 50,39% ($\pm 2,93$ pkt. proc.).

Rysunek 4.16. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie zwoleńskim

Pierwsze lata objęte prognozą to okres kiedy zaczną obowiązywać ustalenia reformy edukacji z zakresu wychowania przedszkolnego. Przewiduje się, że w wyniku wprowadzonych zmian do 2012 roku nastąpi silny spadek liczby dzieci w przedszkolach. Zgodnie z wynikami predykcji tempo spadku liczby przedszkolaków w 2010 roku wyniesie 9,11%, w 2011 roku 10,03%, a w 2012 roku 17,56%. Ostatecznie w 2012 roku przewidywana liczba dzieci wyniesie 464 osób, w tym 274 chłopców i 190 dziewcząt. Wyniki prognoz wskazują, że ponowna tendencja spadkowa liczebności omawianej grupy nastąpi od 2019 roku. Według prognoz, w ostatnim roku predykcji do przedszkoli w powiecie zwoleńskim powinno uczęszczać 478 dzieci (248 chłopców i 230 dziewcząt). Szacuje się, że w całym okresie prognozowanym liczba chłopców będzie przewyższać liczę dziewcząt (udział przedszkolaków płci męskiej w ogólnej liczbie dzieci wyniesie średnio 54,19%). W 2025 roku jeden nauczyciel powinien mieć pod swoją opieką 14 osób.

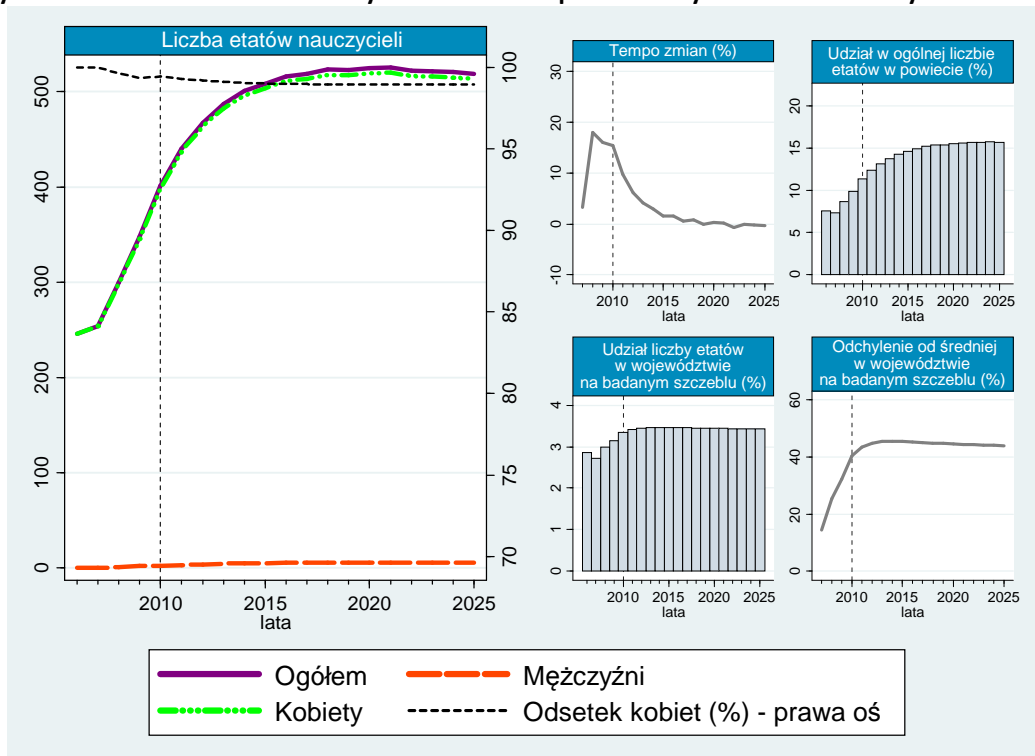
Podsumowując wyniki prognoz liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym oraz liczby dzieci w przedszkolach można zauważyć, że w 2025 roku szacowana liczba przedszkolaków będzie o 30,60% niższa niż w 2009 roku. W latach prognozy przewiduje się konsekwentny spadek liczby nauczycieli. Szacowane zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym będzie w 2025 roku niższe o 18,68% niż w 2010 roku.

4.12. Powiat m. Radom ³¹

W Radomiu w 2009 roku w 27 przedszkolach i 1 przedszkolu specjalnym przygotowano 3810 miejsc. Z tego typu placówek korzystało 3770 przedszkolaków w wieku od 3 do 6 lat, w tym 141 sześciolatków. Na terenie miasta zlokalizowano także 31 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W omawianym roku uczęszczało do nich 2003 dzieci w wieku od 3 do 6 lat, w tym 86,62% sześciolatków. W Radomiu w 1 punkcie przedszkolnym odnotowano 17 dzieci do 6 lat.

Rysunek 4.17. przedstawia liczbę nauczycieli przedszkolnych z podziałem na płeć w latach 2006–2010 oraz w okresie objętym prognozą. W latach historycznych poziom zatrudnienie w omawianej grupie zawodów w Radomiu odznaczał się wyraźną tendencją rosnącą (wzrost z 246 etatów w 2006 roku do 401 w 2010 roku). W latach historycznych blisko 100% pracujących nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym stanowiły kobiety. Udział liczby pracujących w ww. zawodach w ogólnej liczbie etatów nauczycieli przedszkolnych w Radomiu w latach 2006–2010 zwiększył się z 7,55% do 11,38%. Nauczyciele przedszkolni zatrudnieni na terenie miasta stanowili średnio

Rysunek 4.17. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w Radomiu

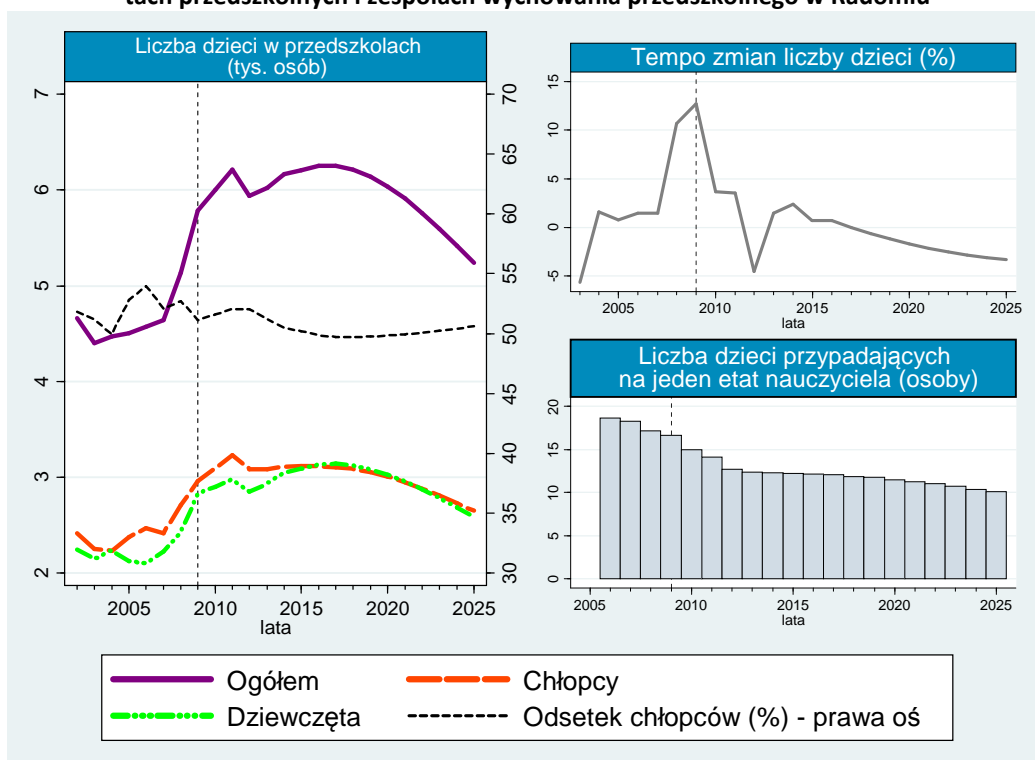
3,01% łącznej liczby pracujących w tej grupie w województwie. W 2010 roku liczba etatów nauczycieli na badanym szczeblu była około 30 razy niższa niż w przypadku województwa. Wyniki prognoz wskazują, że w kolejnych latach szacowana liczba etatów nauczycieli nadal będzie się zwiększać, jednak z każdym rokiem w coraz niższym tempie. Przewiduje się, że od 2022 roku omawiane zatrudnienie zacznie odznaczać się tendencją malejącą i ostatecznie w 2025 roku osiągnie około 519. W okresie predykcji mężczyźni będą stanowili średnio 0,99% pracujących nauczycieli przedszkolnych. Zgodnie z wynikami prognoz w latach 2011–2025 z 12,37% do 15,67% wzrośnie udział etatów w badanych zawodach w łącznym zatrudnieniu w Radomiu. Natomiast szacowany udział pracujących w Radomiu w ogólnej liczbie etatów nauczycieli przedszkolnych i wczesnoszkolnych w województwie mazowiec-

³¹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

kim będzie kształtował się średnio na poziomie 3,45%. Przewidywane zatrudnienie w tej grupie w okresie prognozy będzie przeciętnie 29 razy niższe od średniej w województwie.

Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w Radomiu od 2007 roku odznaczała się tendencją rosnącą. W latach 2007–2010 liczebność omawianej grupy wzrosła z 4400 osób (2252 chłopców i 2148 dziewcząt) do 5788 osób (2960 chłopców i 2828 dziewcząt). W tym samym okresie udział chłopców w ogólnej liczbie przedszkolaków kształtował się na średnim poziomie 51,96%. Liczba dzieci przypadających na jeden etat nauczyciela w latach 2006–2009 zmniejszyła się z 19 do 17. Wyniki prognoz wskazują, że w 2012 roku tempo zmian liczby dzieci w przedszkolach zlokalizowanych na terenie Radomia wyniesie 6,15%, co oznacza redukcję o 9,92 pkt. proc. w porównaniu do 2009 roku). Przyczyną zahamowania silnej dynamiki wzrostu z lat historycznych będzie wprowadzenie w reformie edukacji zmiany wieku przedszkolnego. Przewiduje się, że po początkowym wzroście liczby dzieci w przedszkolach do 6213 osób w 2011 roku, w następnym roku zostanie odnotowany spadek omawianej liczebności o 4,49%. Zgodnie z wynikami predykcji, od 2016 roku do końca okresu

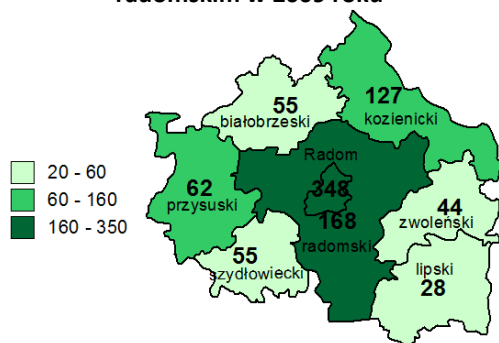
Rysunek 4.18. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w Radomiu

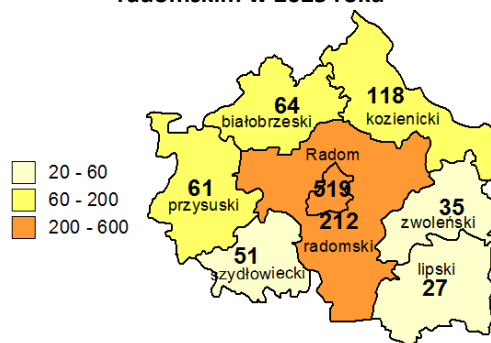
objętego prognozą liczba dzieci będzie kosztować się zgodnie z trendem malejącym. Przewiduje się, że w 2025 roku w przedszkolach powinno uczyć się 5241 osób, w tym 2652 chłopców i 2589 dziewcząt. W latach 2010–2025 szacowany udział chłopców w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolach będzie kształtował się średnio na poziomie 50,48%. Wyniki prognoz wskazują, że przewidywana liczba przedszkolaków przypadająca na jeden etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym zmniejszy się z 15 osób w 2010 roku do 10 osób na jeden etat w 2025 roku

Podsumowując wyniki prognoz liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz liczby dzieci w przedszkolach w Radomiu można zauważyć, że w 2025 roku przewidywana liczba przedszkolaków będzie niższa o 9,46% niż w 2009 roku. W latach 2010–2025 zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych badanego szczebla wzrośnie o około 29,33%.

Rysunek 4.19. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie radomskim w 2009 roku

Rysunek 4.20. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie radomskim w 2025 roku

Rysunki 4.19 i 4.20. prezentują liczbę etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie radomskim w okresie historycznym (2009 roku) oraz jej prognozy na 2025 rok. Najwyższy poziom zatrudnienia nauczycieli przedszkolnych w 2009 roku w podregionie został osiągnięty w Radomiu – 348 etatów. Liczba etatów nauczycieli na badanym szczeblu w powiecie radomskim kształtowała się również na wysokim poziomie – 168 etatów. W 2009 roku w powiecie kozienickim zatrudnienie w omawianej grupie wyniosło 127 etatów, natomiast w powiecie przysuskim (62 etaty) było ponad 2-krotnie niższe. W powiatach białobrzegim, sztydlowieckim i zwoleńskim zarejestrowana liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym wyniosła odpowiednio 55, 55 i 44. Powiat lipski w analizowanym roku odznaczał się najniższym poziomem zatrudnienia ww. zawodach w podregionie radomskim – w 2009 roku zatrudnienie wyniosło w nim 28 etatów. Wyniki predykcji na 2025 rok wskazują, że na przestrzeni lat nieznacznie zmieni się struktura zatrudnienia w zawodzie nauczycieli przedszkolnych w analizowanym podregionie. Szacuje się, że nadal najwyższy poziom liczby etatów ww. zawodach zostanie odnotowany w Radomiu (238 etatów) i w powiecie radomskim (519 etatów). W powiecie kozienickim przewidywana liczba pracujących nauczycieli na badanym szczeblu wyniesie 118. Predykcje na 2025 rok wskazują, że w powiatach białobrzegim i przysuskim liczba etatów nauczycieli osiągnie odpowiednio 64 i 61. Zgodnie z wynikami prognoz liczba nauczycieli przedszkolnych w powiatach sztydlowieckim, zwoleńskim i lipskim będzie mieścić się w przedziale 20 – 60 etatów. Najmniejszy poziom zatrudnienia (27 etatów) zostanie wyznaczony w powiecie lipskim.

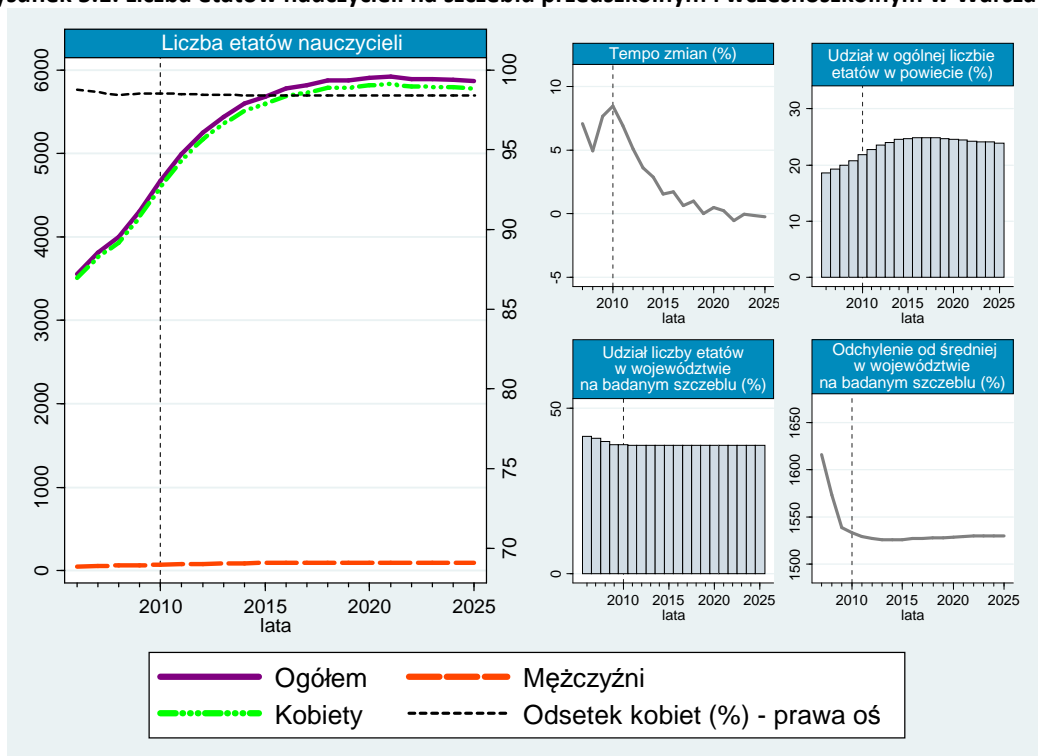
Porównując prognozy liczby etatów nauczycieli przedszkolnych w poszczególnych powiatach podregionu radomskiego na 2025 rok, z poziomem zatrudnienia zarejestrowanym w 2009 roku można zauważyć, że jedynie w 3 powiatach nastąpi wzrost zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych badanego szczebla. Najsilniej – o 49,25% - wzrośnie przewidywana liczba etatów w Radomiu. Przewiduje się, że w powiecie radomskim oraz białobrzegim zostanie odnotowany wzrost zatrudnienia w ww. zawodach odpowiednio o 26,29% i 17,40%. Zgodnie z wynikami prognoz, najwyższy spadek liczby pracujących nauczycieli nastąpi w powiecie zwoleńskim – zatrudnienie w 2025 roku będzie tam niższe o około 20,47% w porównaniu z 2009 rokiem. Podobną dynamiką spadku liczby pracujących nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym będą charakteryzowały się powiaty sztydlowiecki i kozienicki. W ww. powiatach zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych na szczeblu przedszkolnym będzie odpowiednio o 6,77% i 8,83% niższe niż w 2009 roku. Wyniki prognoz wskazują, że liczba etatów nauczycieli przedszkolnych w 2025 roku w powiatach lipskim i przysuskim nieznacznie zmieni się w porównaniu do 2009 roku (zatrudnienie w ww. powiatach zmniejszy się zaledwie o 1 etat).

5. Podregion m. Warszawa³²

W Warszawie w 2009 roku było 47 734 miejsc w 504 przedszkolach oraz 270 miejsc w 8 przedszkolach specjalnych. W badanym roku korzystało z nich odpowiednio 46 164 i 188 dzieci w wieku od 3 do 6 lat. W mieście zlokalizowano również 188 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W 405 klasach zarejestrowano 8077 dzieci od 3 do 6 lat, w tym 93,60% sześciolatków. Dodatkowo na terenie Warszawy było 9 punktów przedszkolnych oraz 2 zespoły wychowania przedszkolnego. Z tego typu placówek korzystało odpowiednio 212 i 10 dzieci.

Rysunek 5.1. przedstawia liczbę nauczycieli przedszkolnych w Warszawie w latach historycznych oraz w okresie prognozy. W latach 2006–2010 w podregionie poziom zatrudnienia w ww. zawodach kształtował się zgodnie z wyraźnym trendem rosnącym. W omawianym okresie liczba etatów nauczycieli badanego szczebla wzrosła z 3556 w 2006 roku do 4670 w 2010 roku. Udział mężczyzn w ogólnej liczbie pracujących nauczycieli był znikomy (przeciętnie 1,41%). Odsetek pracujących

Rysunek 5.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w Warszawie

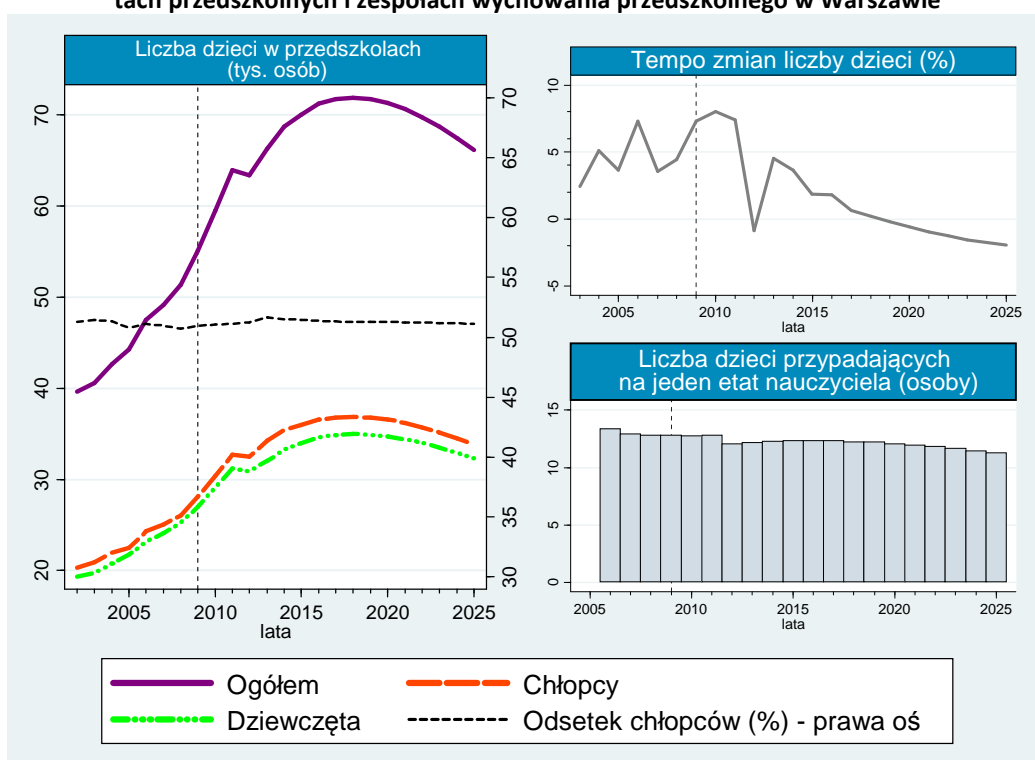
nauczycieli przedszkolnych w Warszawie w latach 2006–2010 zwiększył się z 18,57% do 21,88%. Osoby pracujące wówczas na badanym szczeblu w mieście stanowiły średnio 39,87% nauczycieli na badanym szczeblu w województwie. Jak podają predykcje, rosnąca tendencja zatrudnienia, zapoczątkowana w okresie historycznym, ulegnie odwróceniu od 2022 roku. Przewiduje się, że w ostatnich czterech latach prognozy tempo zmian liczby nauczycieli badanego szczebla w powiecie – w latach 2022–2025 nieznacznie przekroczy 0%. Predykcje wskazują, że w 2025 roku liczba etatów nauczycieli przedszkolnych wyniesie 5871, z czego 98,41% będzie zajętych przez kobiety. Przewiduje się, że udział pracowników ww. grupy zawodowej w łącznej liczbie etatów nauczycieli w Warszawie będzie wahał się w całym okresie prognozy wokół średniego poziomu 24,27%. Według szacunków, w okresie

³² GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

prognozy średnio 38,77% nauczycieli przedszkolnych zarejestrowanych w województwie znajdzie zatrudnienie w Warszawie. W 2025 roku prognozowana liczba etatów nauczycieli przedszkolnych w mieście będzie przeciętnie 2,5 razy niższa niż w województwie.

W latach 2002–2009 liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w Warszawie kształtowała się zgodnie z wyraźnym trendem rosnącym (por. rysunek 5.2.). W okresie tym liczba przedszkolaków zwiększyła się z 39 654 osób (20 334 chłopców i 19 320 dziewcząt) w 2002 roku do 55 109 osób (28 103 chłopców i 27 006 dziewcząt) w 2009 roku. W latach historycznych odsetek chłopców w ogólnej liczbie przedszkolaków utrzymywał się na relatywnie stałym poziomie równym 51,09%. W latach 2006–2009, w przedszkolach z terenu Warszawy, na jeden etat nauczyciela przypadało średnio 13 dzieci. Wyniki prognoz wskazują, liczba dzieci w przedszkolach będzie zwiększała się do 2018 roku, kiedy wyniesie 868 (36 874 chłopców i 34 994 dziewcząt). Szacuje się, że w kolejnych latach liczebność omawianej grupy będzie kształtować się zgodnie z trendem malejącym.

Rysunek 5.2. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w Warszawie

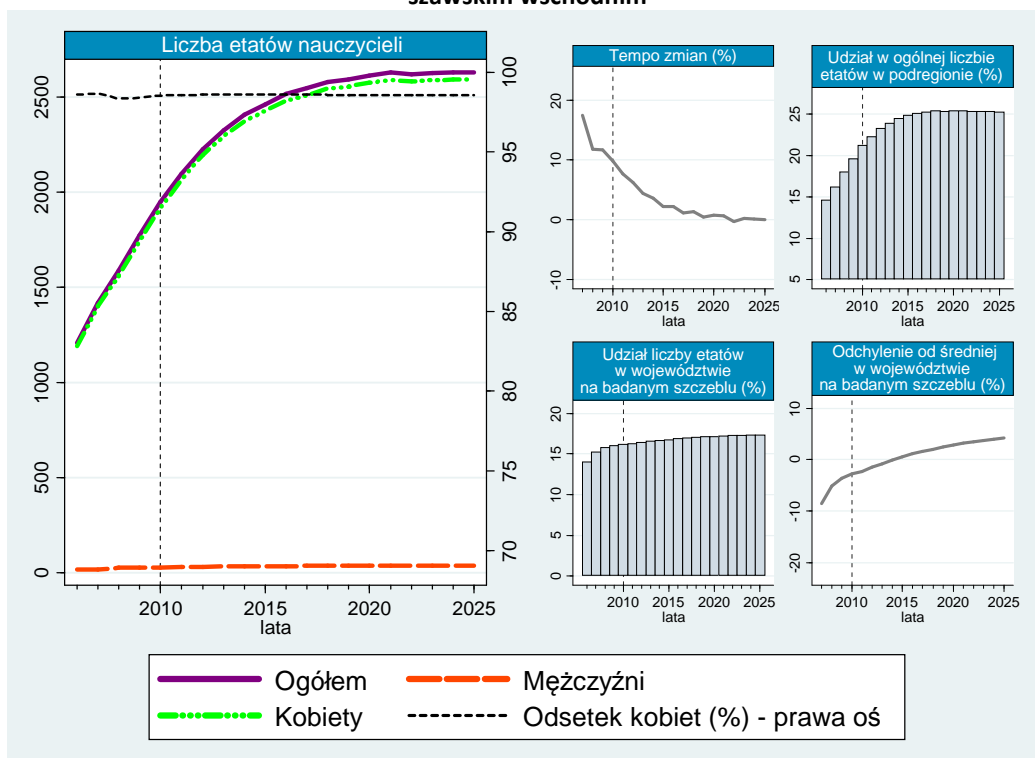
i ostatecznie (w 2025 roku) zbliży się do poziomu 66 162 osób, w tym 33 840 chłopców i 32 322 dziewcząt. Gwałtowny spadek liczby dzieci w przedszkolach w 2012 roku, a także zahamowanie wzrostu liczby przedszkolaków należy interpretować jako efekt wejścia w życie reformy edukacji z zakresu wychowania przedszkolnego. W latach prognozy udział chłopców w ogólnej liczbie przedszkolaków w analizowanym okresie utrzyma się na relatywnie stałym poziomie 51,30%. Szacuje się, że w 2025 roku jeden nauczyciel w przedszkolach w Warszawie będzie mieć pod swoją opieką 11 dzieci.

Podsumowując wyniki predykcji liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz liczby dzieci w przedszkolach w Warszawie, można zauważyć, że w 2025 roku szacowana liczba przedszkolaków będzie o 20,06% wyższa niż w 2009 roku. Zgodnie z predykcjami, w ostatnim roku prognozy (2025 rok) zapotrzebowanie na pracowników z wykształceniem pedagogicznym w badanym podregionie będzie o 25,74% wyższe niż w 2010 roku.

6. Podregion warszawski wschodni³³

Na terenie podregionu warszawskiego wschodniego w 2009 roku znajdowało się 200 przedszkoli, 3 przedszkola specjalne, 225 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz 15 punktów przedszkolnych. W ich skład wchodziło w sumie 1149 oddziałów. W tym samym czasie liczba dzieci w wieku przedszkolnym we wszystkich oddziałach w podregionie wyniosła 23674.

Rysunek 6.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie warszawskim wschodnim

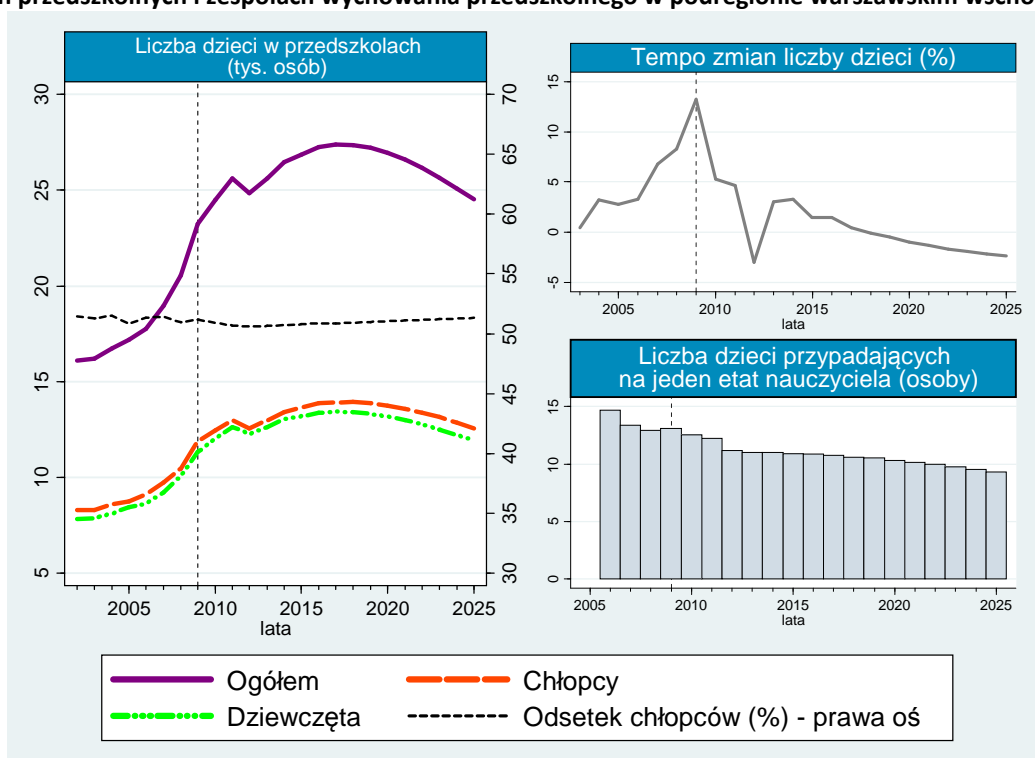
Dane historyczne oraz predykcje liczby etatów w perspektywie do 2025 roku, przysługujących nauczycielom na szczeblu przedszkolnym, na terenie podregionu warszawskiego wschodniego ilustruje rysunek 6.1. W całym badanym przedziale czasowym widoczna jest rosnąca tendencja analizowanej wartości, jednakże wyraźnie wklęsły kształt krzywej tempa zmian wskazuje na zmniejszającą się stopę wzrostu. W okresie historycznym odnotowano, iż liczba etatów uległa zwiększeniu z poziomu 1208 w 2006 roku do poziomu 1947 w 2010 roku. Zgodnie z prognozą od 2010 do 2025 roku wzrosła ona o 35,03%, kształtując się w ostatnim roku predykcji na poziomie 2629 etatów. Udział etatów przysługujących kobietom na omawianym stanowisku będzie utrzymywał się na zbliżonym poziomie we wszystkich analizowanych latach. Szacuje się, iż w 2025 roku 98,58% etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w podregionie warszawskim wschodnim zajmowanych będzie przez kobiety. W 2006 roku wśród wszystkich etatów przysługujących nauczycielom na badanym terenie, jedynie 14,60% zajmowanych było przez wychowawców w przedszkolach. Do 2010 roku powyższa relacja uległa zwiększeniu do poziomu 21,24%, zaś zgodnie z prognozą w 2025 roku będzie ona wynosić 25,25%. Na relatywnie dynamiczny wzrost liczby nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w omawianym podregionie wskazuje również jej udział w całkowitej liczbie etatów na badanym szczeblu

³³ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

w województwie mazowieckim. Przewiduje się, iż wzrośnie on z poziomu 16,22% w 2010 roku do poziomu 17,38% w 2025 roku. Tym samym odchylenie liczby etatów w podregionie warszawskim wschodnim od ich liczby przeciętnie przypadającej na jeden podregion województwa mazowieckiego będzie dodatnie od 2015 roku i ukształtuje się w ostatnim roku prognozy na poziomie 4,27%.

W badanym okresie historycznym charakteryzowała się ona rosnącą tendencją, przy rosnącym tempie zmian – w 2009 roku roczne tempo osiągnęło maksymalny poziom, wynoszący 13,23%. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli uległa w tym czasie zwiększeniu z poziomu 16 124 dzieci w 2002 roku do poziomu 23 252 dzieci w 2009 roku. Przewiduje się, iż rosnący trend utrzyma się do 2017 roku, kiedy to liczba przedszkolaków osiągnie poziom 27 362 dzieci. Wyniki predykcji wskazują, iż w latach 2018–2025 liczba uczniów na szczeblu przedszkolnym ulegać będzie coraz szybszej

Rysunek 6.2. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w podregionie warszawskim wschodnim

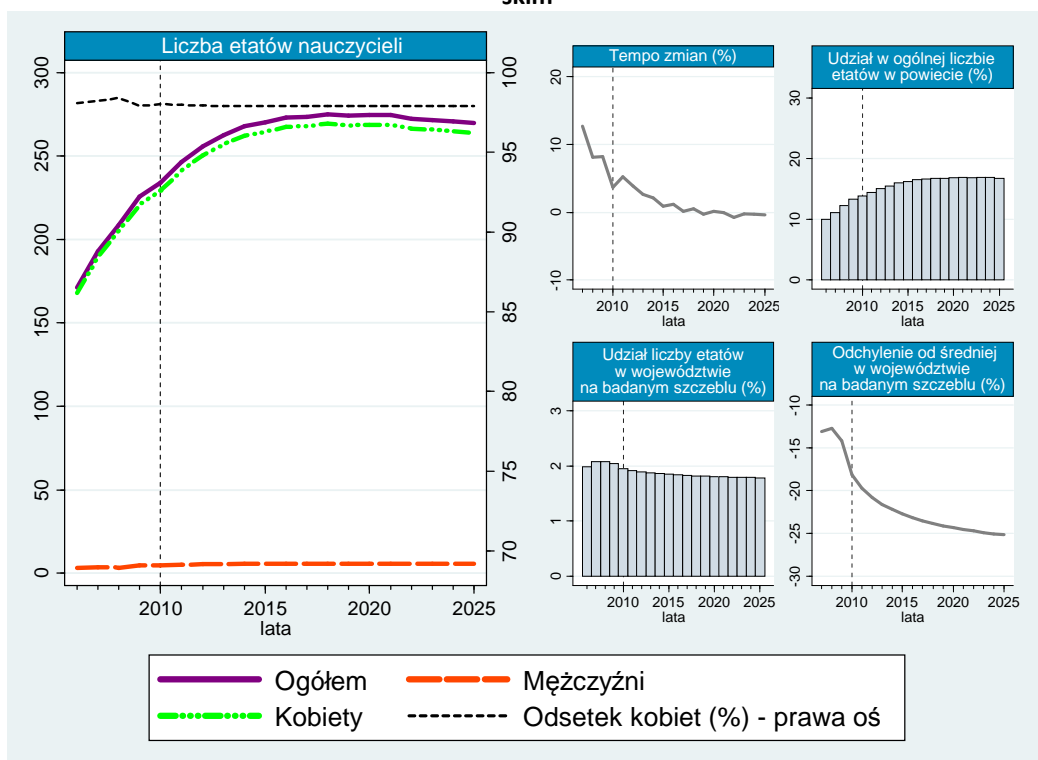
redukcji. Roczne tempo spadków będzie względnie niewielkie w tym czasie – poniżej poziomu 2,34% – w całym horyzoncie czasowym prognozy liczba przedszkolaków wykaże niewielki wzrost – o 5,40%. Przewiduje się, iż w 2025 roku na terenie podregionu warszawskiego wschodniego do przedszkoli uczęszczać będzie 24 503 dzieci, w tym 12 577 chłopców oraz 11 926 dziewcząt. W 2006 roku na jeden etat nauczyciela przypadało 15 dzieci. Pomimo dynamicznego wzrostu liczby przedszkolaków, powyższa relacja uległa obniżeniu w 2009 roku, wynosząc 13 dzieci. Szacuje się, iż w 2025 roku na jeden etat nauczyciela przypadać będzie 9 dzieci.

Reasumując powyższe prognozy warto podkreślić, iż w latach 2010–2025 podregion warszawski wschodni będzie się charakteryzował względnie dynamicznym wzrostem liczby etatów nauczycieli – na szczeblu przedszkolnym – w porównaniu do pozostałej części województwa mazowieckiego. Wyższe tempo zmian szacowane jest jedynie dla podregionu warszawskiego zachodniego. Ponadto, zgodnie z prognozą w 2025 roku na badanym terenie, na jeden etat nauczyciela przypadać będzie mniej dzieci niż przeciętnie w całym województwie.

6.5. Powiat garwoliński³⁴

W powiecie garwolińskim w 2009 roku znajdowało się 20 przedszkoli, w skład których wchodziły 82 oddziały. Łączna liczba miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym w powyższych jednostkach wynosiła 1 748. Ponadto na badanym terenie odnotowano w 2009 roku 59 oddziałów przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach podstawowych, w których przeznaczono 987 miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym.

Rysunek 6.3. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie garwolińskim

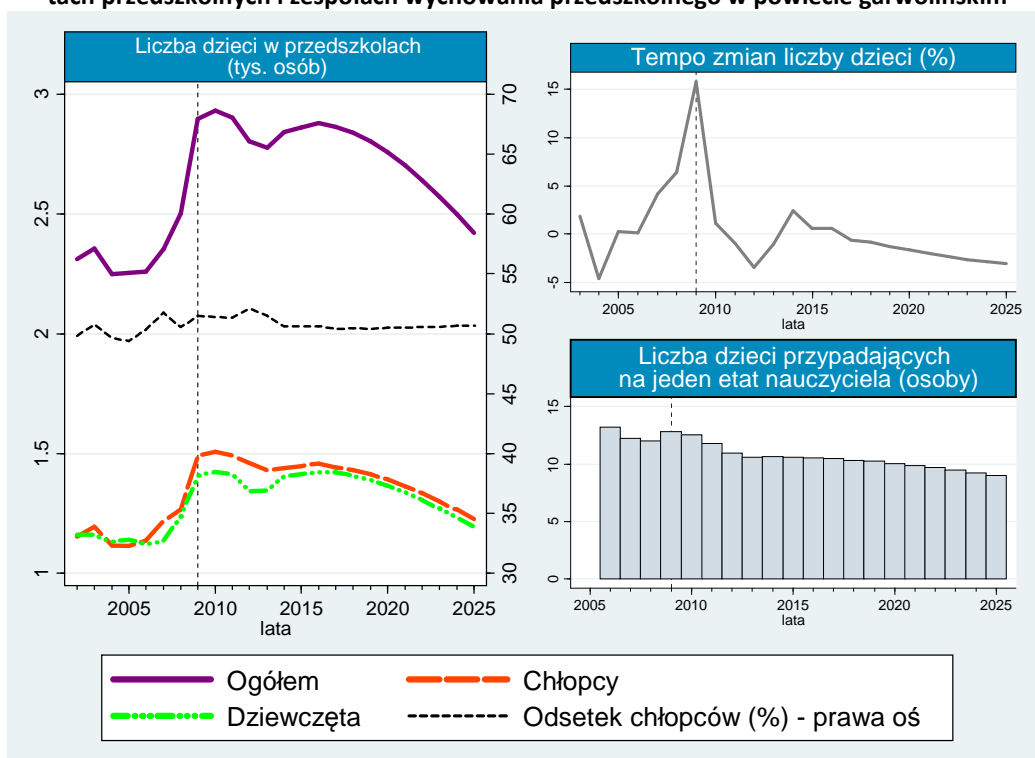
Analizując dane historyczne dotyczące kształtowania się liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w powiecie garwolińskim (por. rysunek 6.3.) można zaobserwować, iż uległa ona zwiększeniu o 36,84% – z poziomu 171 w 2006 roku do poziomu 234 w 2010 roku. Wyniki predykcji wskazują, iż rosnąca tendencja utrzyma się do 2018 roku. W tym czasie liczba etatów w analizowanym zawodzie ukształtuje się na poziomie 275. W pozostałych latach objętych prognozą przewidywana jest redukcja omawianej wartości. Jednakże ze względu na niewielką dynamikę spadków, w całym horyzoncie czasowym predykcji liczba etatów wychowawców przedszkolnych wzrośnie o 15,38%. Szacuje się, iż w 2025 roku w powiecie garwolińskim nauczycielom na szczeblu przedszkolnym przysługiwać będzie 270 etatów. W omawianym przedziale czasowym liczba etatów zajmowanych przez mężczyzn będzie cechować się tendencją rosnącą, jednakże w ostatnim roku prognozy nie przekroczy ona poziomu 6 etatów. W latach 2006–2010 na terenie powiatu garwolińskiego widoczny był wzrost udziału liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w ogólnej ich liczbie – z poziomu 9,97% w 2006 roku do poziomu 13,82% w 2010 roku. Zgodnie z prognozą powyższa relacja ulegać będzie dalszemu wzrostowi, osiągając w 2025 roku poziom 16,77%. Jednakże porównując stosunek etatów w analizowanym zawodzie w powiecie garwolińskim i w województwie mazowieckim można zaob-

³⁴ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

serwować malejącą tendencję. Szacuje się, iż ulegnie on zmniejszeniu z poziomu 1,95% w 2010 roku do poziomu 1,78% w 2025 roku. Wyniki predykcji wskazują, iż w 2025 roku odchylenie liczby etatów na badanym terenie od przeciętnej ich liczby w województwie przypadającej na jeden powiat będzie ujemne, wynosząc -25,15%.

Kształtowanie się liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli w powiecie garwolińskim zaprezentowano na rysunku 6.4. Można zauważyć, iż w latach 2002—2009 odnotowano jej wzrost o 25,29% — z poziomu 2313 dzieci w 2002 roku do poziomu 2898 dzieci w 2009 roku. Zgodnie z predykcją rosnąca tendencja zostanie utrzymana jedynie do 2010 roku (2930 dzieci). W pozostałym przedziale czasowym prognozy liczba przedszkolaków na badanym terenie będzie charakteryzować się spadkowym trendem, wykazując wzrost jedynie w latach 2014—2016.

Rysunek 6.4. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie garwolińskim

Szacuje się, iż w 2025 roku ukształtuje się ona na poziomie 2422 dzieci, w tym 1227 chłopców i 1195 dziewcząt. Tym samym przewiduje się, iż liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli będzie w 2025 roku mniejsza o 16,43% w porównaniu z 2009 rokiem. W latach 2002—2009 odnotowano, iż na badanym terenie dynamicznemu wzrostowi liczby przedszkolaków towarzyszył wzrost liczby etatów wychowawców przedszkolnych. Z tego powodu liczba dzieci przypadająca na jeden etat nauczycielski nie uległa znaczącej zmianie. W 2009 roku na jeden etat wychowawcy przedszkolnego – w powiecie garwolińskim – przypadało prawie 13 dzieci. Analizując wyniki prognozy można jednakże zaobserwować, iż przewidywany jest spadek powyższego wskaźnika. W 2025 roku ukształtuje się on na poziomie 9 przedszkolaków na jeden etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym.

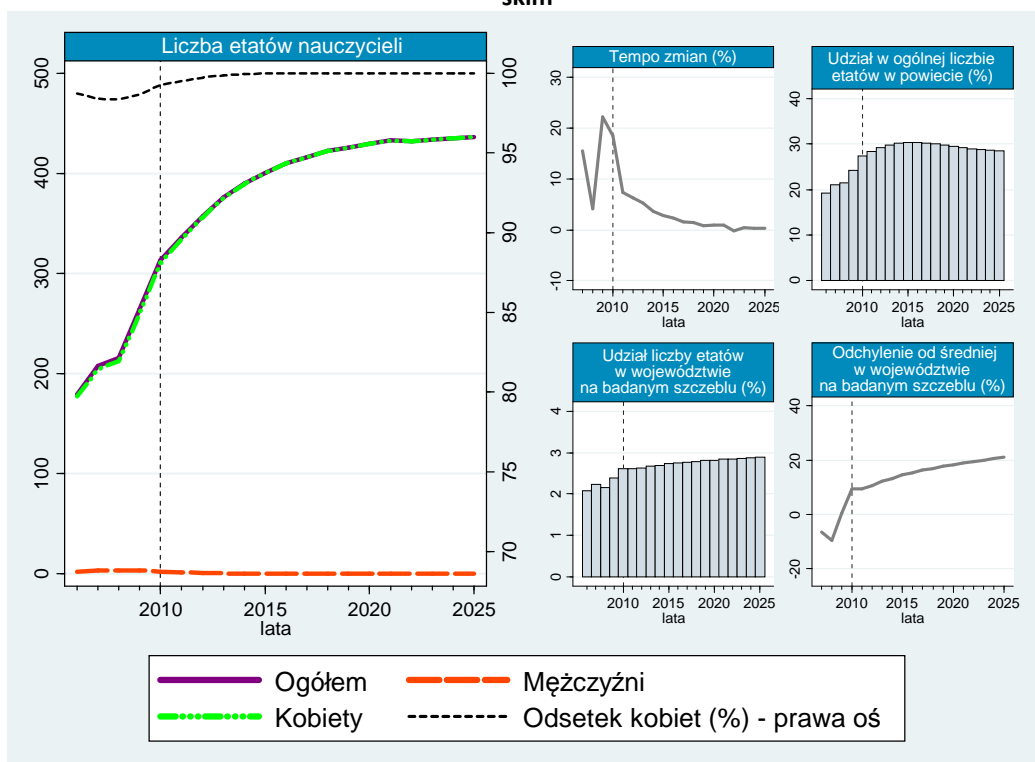
Spośród wszystkich powiatów podregionu warszawskiego wschodniego, dla powiatu garwolińskiego szacowany jest najmniejszy procentowy przyrost liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w latach 2009—2025. Jednakże przewiduje się, iż w ostatnim roku prognozy na badanym terenie, na jeden etat wychowawcy przedszkolnego nadal przypadać będzie mniej dzieci niż przeciętnie w całym analizowanym podregionie.

6.6. Powiat legionowski³⁵

Zgodnie z danymi za 2009 rok, w powiecie legionowskim utworzone były 33 przedszkola, posiadające 140 oddziałów z 3293 miejscami dla dzieci w wieku przedszkolnym. Na badanym terenie, w tym czasie znajdowało się także jedno przedszkole specjalne (14 miejsc), 16 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz 3 punkty przedszkolne z 65 miejscami.

Dane historyczne liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w powiecie legionowskim wskazują na jej dynamiczny wzrost w badanym okresie historycznym (por. rysunek 6.5.). Uległa ona w tym czasie zwiększeniu o 74%, z poziomu 180 etatów w 2006 roku do poziomu 313 etatów w 2010 roku. Analizując wyniki predykcji można zaobserwować, iż rosnący trend liczby etatów zostanie utrzymany we wszystkich latach objętych prognozą, jednakże dynamika zmian będzie wykazywać wyraźną malejącą tendencję. Szacuje się, iż w 2025 roku w powiecie legionowskim wychowawcom przedszkolnym będzie przysługiwać 437 etatów. Omawiany zawód jest silnie sfeminizowany na badanym terenie. W 2010 roku mężczyznom przysługiwały jedynie 2 etaty, a zgodnie z predykcją od 2018 roku 100% etatów zajmowanych będzie przez kobiety. W latach 2006–2010 dynamiczny wzrost liczby etatów nauczycieli przedszkolnych w analizowanym powiecie wpłynął na znaczący wzrost ich udziału w ogólnej liczbie etatów nauczycieli – z poziomu 19,32% w 2006 roku do poziomu 27,43%

Rysunek 6.5. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie legionowskim

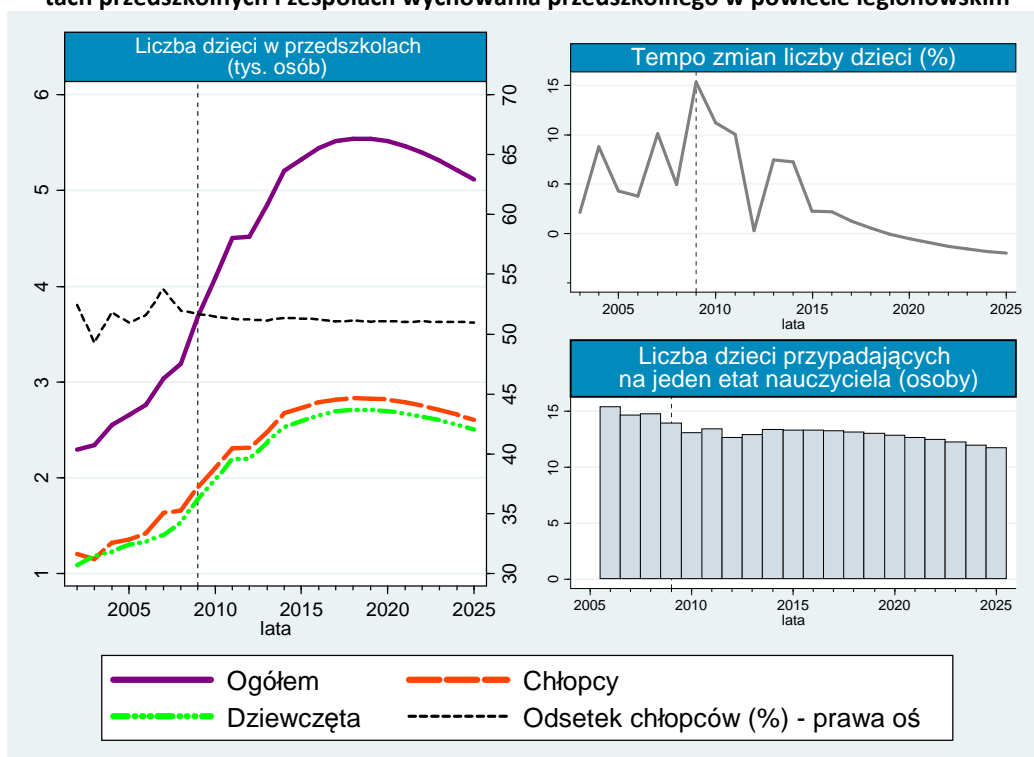
w 2010 roku. Szacuje się, iż badany wskaźnik osiągnie maksymalny poziom, wynoszący 30,31%, w 2015 roku i ukształtuje się w 2025 roku na poziomie 28,56%. Na relatywnie wysokie tempo zmian poziomu zatrudnienia w badanym zawodzie, w powiecie legionowskim, wskazują również wzrost jego udziału w całkowitej liczbie etatów nauczycieli przedszkolnych w województwie mazowieckim. Uległ on zwiększeniu z poziomu 2,09% w 2006 roku do poziomu 2,61% w 2010 roku i zgodnie z predykcją w 2025 roku osiągnie on poziom 2,89%. Na początku okresu historycznego liczba etatów przysługują-

³⁵ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

cych wychowawcom przedszkolnym na badanym terenie była niższa o 12,39% od jej średniego poziomu przypadającego przeciętnie na jeden powiat województwa mazowieckiego. W 2010 roku powyższa relacja uległa odwróceniu, a poziom zatrudnienia w powiecie legionowskim był wyższy niż przeciętnie w województwie o 9,49%. Przewiduje się, iż do 2025 roku powyższe odchylenie będzie rosnąć, kształtując się w ostatnim roku predykcji na poziomie 21,20%

W latach 2002–2009 liczba przedszkolaków charakteryzowała się dynamicznym wzrostem, ulegając zwiększeniu w tym czasie łącznie o 60,49%. Wyniki predykcji wskazują, iż wysoka dynamika zmian utrzyma się jedynie do 2014 roku. Niewielkie wzrosty liczby przedszkolaków przewidywane są również do roku 2018, kiedy to osiągnie ona maksymalny poziom na badanym terenie, wynoszący 5543 dzieci. W kolejnych latach będzie można zaobserwować spadek liczby przedszkolaków. Szacuje się, iż w całym horyzoncie czasowym prognozy ulegnie ona zwiększeniu o 24,93% – z poziomu 4091 dzieci w 2010 roku do poziomu 5111 dzieci w 2025 roku. Przewiduje się, iż w latach 2010–2025 udział chłopców w populacji przedszkolaków będzie oscylował pomiędzy poziomem 51%–52%. Analizując dane historyczne można zaobserwować, iż liczba dzieci w przedszkolach przypadająca na jeden etat nauczyciela obniżyła się z poziomu 15 przedszkolaków w 2006 roku do poziomu 13 przedszkolaków w 2010 roku. Zgodnie z prognozą spadkowa tendencja analizowanej relacji będzie widoczna również w przedziale czasowym predykcji. W 2025 roku w powiecie legionowskim na jeden etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym przypadać będzie prawie 12 dzieci.

Rysunek 6.6. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie legionowskim

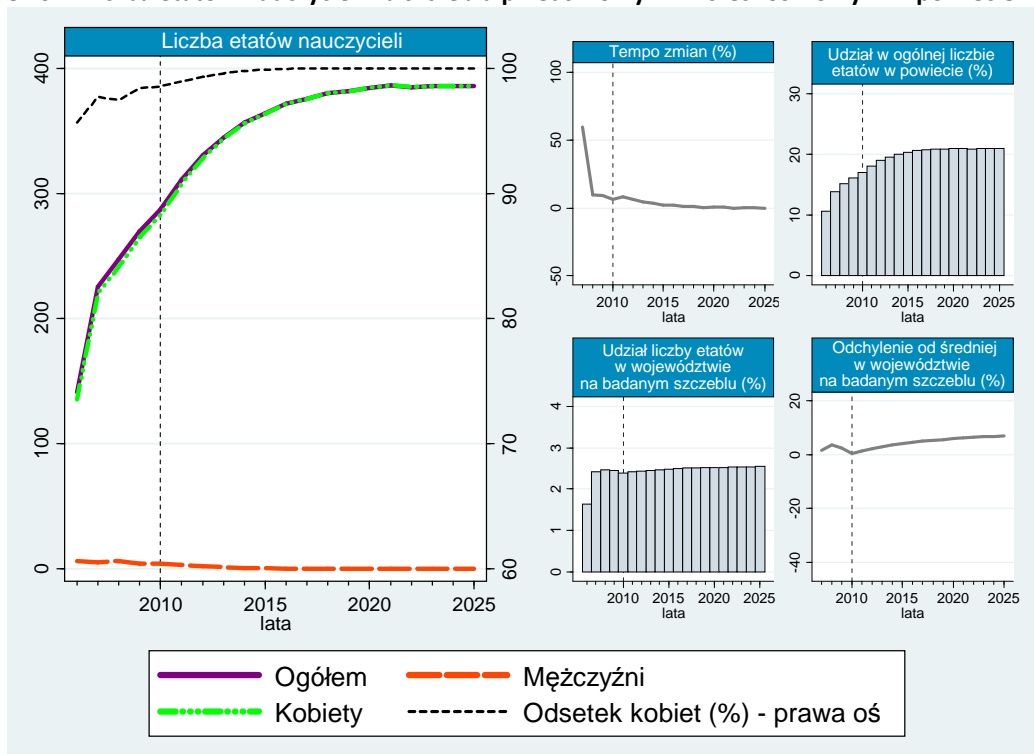
Analizując wyniki prognozy liczby nauczycieli na szczeblu przedszkolnym można zaobserwować, iż spośród wszystkich powiatów podregionu warszawskiego wschodniego, najwyższy procentowy przyrost liczby etatów w latach 2009–2025 szacowany jest dla powiatu legionowskiego. Pomimo tego przewiduje się, iż na powyższym terenie liczba dzieci przypadająca na jeden etat wychowawcy przedszkolnego będzie wyższa, niż w pozostałych powiatach ww. podregionu.

6.7. Powiat miński³⁶

W 2009 roku w powiecie mińskim funkcjonowało 38 przedszkoli, posiadających 120 oddziałów i 2575 miejsc. Ponadto na omawianym terenie znajdowało się 48 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych i 8 punktów przedszkolnych z 164 miejscami dla dzieci. Ogółem we wszystkich wymienionych jednostkach przedszkolnych miejsce znalazło 3904 dzieci.

Analizując dane historyczne liczby etatów przysługujących nauczycielom na szczeblu przedszkolnym w powiecie mińskim (por. rysunek 6.7) można zauważyć, iż wzrosła ona z poziomu 141 etatów w 2006 roku do poziomu 287 etatów w 2010, wykazując najwyższe tempo zmian w 2007 roku – aż o 59,58%. Szacuje się, iż rosnący trend poziomu zatrudnienia wychowawców przedszkolnych widoczny będzie również w latach 2010–2025, jednakże przy malejącej dynamice zmian. Zgodnie z prognozą jedynie w latach 2022 i 2025 można się spodziewać niewielkiej redukcji etatów na omawianym stanowisku. W 2025 roku w powiecie mińskim poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym ukształtuje się na poziomie 386 etatów. W 2010 roku mężczyźni zajmowali 4 etaty w analizowanym zawodzie. Szacuje się, iż do 2020 roku powyższa wartość ulegnie całkowitej redukcji

Rysunek 6.7. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie mińskim

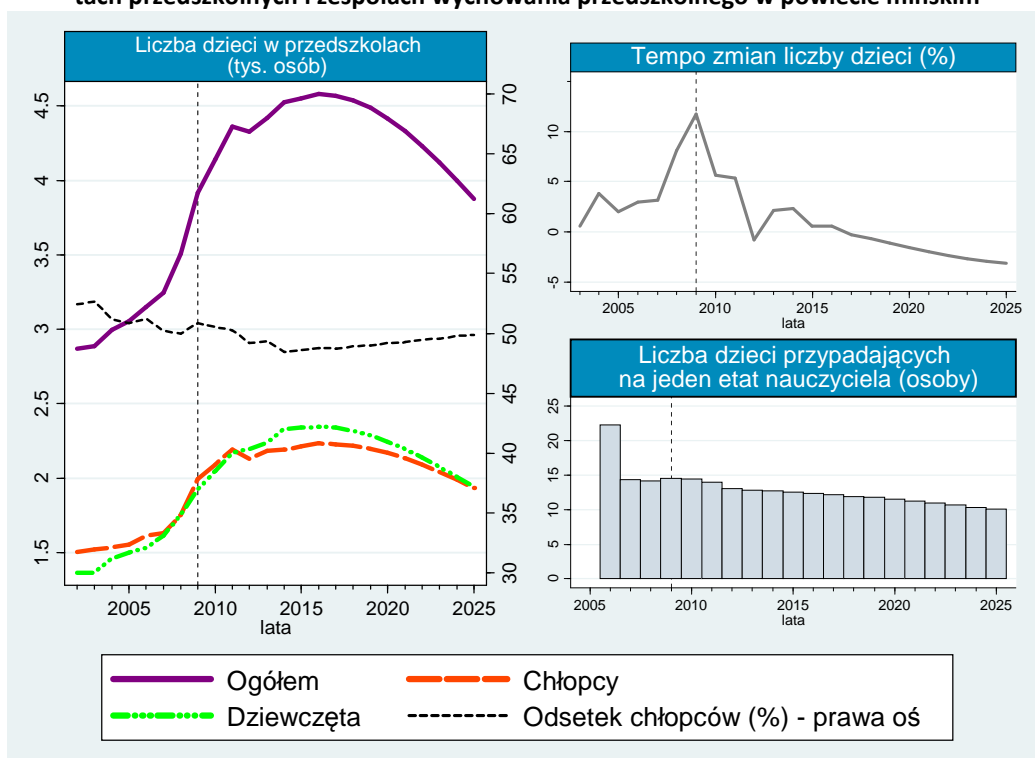
nie ulegając zmianie do końca badanego przedziału czasowego. W 2006 roku nauczyciele na szczeblu przedszkolnym stanowili 10,63% całkowitego poziomu zatrudnienia nauczycieli w powiecie mińskim, natomiast w 2010 roku już 17,07%. Zgodnie z predykcją analizowana relacja ulegnie zwiększeniu w omawianym przedziale czasowym, osiągając poziom 20,92% w 2025 roku. O relatywnie wysokim wzroście liczby etatów w badanym zawodzie na terenie powiatu mińskiego można wnioskować również na podstawie kształtowania się jej udziału w ogólnej liczbie etatów nauczycieli przedszkolnych w województwie mazowieckim. W okresie historycznym uległ on zwiększeniu z poziomu 1,64% w 2006 roku do poziomu 2,39% w 2010 roku, zaś zgodnie z predykcją w 2025 roku ukształtuje się on na poziomie 2,55%. W całym analizowanym okresie historycznym poziom zatrudnienia nauczycieli

³⁶ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

przedszkolnych w powiecie mińskim był wyższy od jego przeciętnej wartości w województwie mazowieckim, przypadającej na jeden powiat. Wyniki prognozy wskazują, iż w całym jej horyzoncie czasowym omawiana relacja ulegnie zwiększeniu z 0,42% w 2010 roku do 7,03% w 2025 roku.

Liczba dzieci uczęszczająca do przedszkoli na terenie powiatu mińskiego (por. rysunek 6.8) uległa zwiększeniu w badanym okresie historycznym z poziomu 2868 dzieci w 2002 roku do poziomu 3920 dzieci w 2010 roku. Najbardziej dynamiczny wzrost w tym czasie odnotowany został w 2009 roku – na poziomie 11,71%. Analizując wyniki predykcji można zaobserwować, iż omawiana wartość będzie się charakteryzować wysokim tempem wzrostu także w latach 2010-2011—powyżej 5% rocznie. Przewiduje się, iż spośród całego analizowanego przedziału czasowego, najwięcej dzieci w przedszkolach na terenie powiatu mińskiego odnotowanych zostanie w roku 2016, kiedy to do badanych placówek będzie uczęszczać 4581 przedszkolaków. W ostatnich latach prognozy szacowany jest spadek liczebności populacji przedszkolaków do poziomu 3875 dzieci w 2025 roku, w tym 1934 chłopców oraz 1941 dziewcząt. Ponadto zgodnie z prognozą od 2012 roku udział dziewcząt w liczbie przedszkolaków będzie nieznacznie przewyższał udział chłopców. W 2006 roku na jedno etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym przypadało przeciętnie 22 dzieci. Jednakże gwałtowny wzrost liczby etatów w kolejnym roku zdeterminował wyraźną redukcją analizowanego wskaźnika do poziomu 14 dzieci w latach 2007-2009. Wyniki predykcji wskazują, iż powyższa relacja będzie charakteryzować się malejącą tendencją w całym przedziale czasowym prognozy. Przewiduje się, iż w 2025 roku na jedno etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym przypadać będzie 10 dzieci.

Rysunek 6.8. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie mińskim

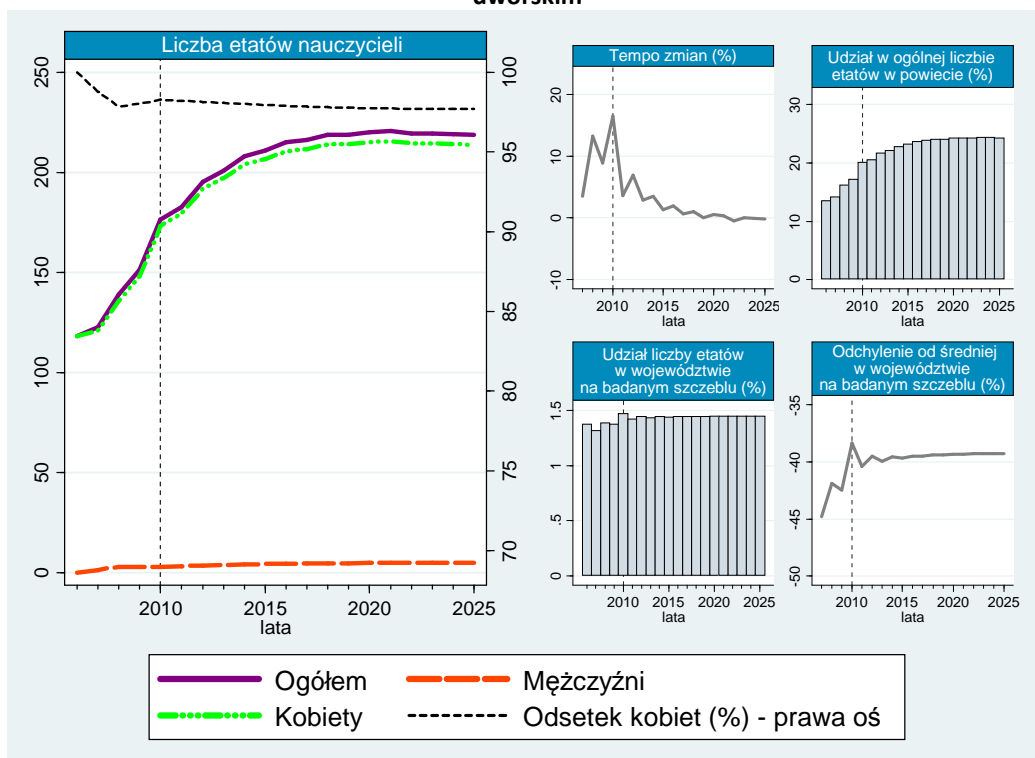
Podsumowując wyniki prognoz dla powiatu mińskiego warto podkreślić, iż zgodnie z prognozą w 2025 roku liczba dzieci przypadająca na jedno etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym będzie na tym terenie wyższa, niż przeciętnie w całym podregionie wschodnim. Ponadto udział nauczycieli na powyższym szczeblu w całkowitym zatrudnieniu nauczycieli w powiecie osiągnie w tym czasie niższy poziom, niż analogiczna wartość w badanym podregionie.

6.8. Powiat nowodworski³⁷

Na terenie powiatu nowodworskiego w 2009 roku było 13 przedszkoli z 51 oddziałami, w których łącznie znajdowało się 1268 miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym. Ponadto na badanym terenie umiejscowione były 22 oddziały przedszkolne działające przy szkołach podstawowych, do których uczęszczało 566 dzieci w wieku przedszkolnym, oraz 1 punkt przedszkolny z 25 dziećmi.

W latach 2006–2010 odnotowano wzrost poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w powiecie nowodworskim z 118 etatów w 2006 roku do 176 etatów w 2010 roku. Najwyższe tempo zmian w tym czasie wystąpiło w 2010 roku – na poziomie 16,61%. Analizując wyniki predykcji (por. rysunek 6.9.) można zaobserwować, iż rosnąca tendencja liczby etatów wychowawców przedszkolnych zostanie utrzymana w okresie prognozy, jednakże zmiany będą mniej dynamiczne niż w okresie historycznym. Najwyższy poziom zatrudnienia w omawianym zawodzie przewidywany jest dla roku 2021 – 221 etatów. Szacuje się, iż w 2025 roku wychowawcom przedszkolnym w powiecie nowodworskim przysługiwać będzie 219 etatów. Omawiana grupa zawodowa cechuje się wysokim stopniem feminizacji na badanym terenie, jednakże zgodnie z predykcją liczba etatów zajmowanych przez mężczyzn ulegnie zwiększeniu z poziomu 3 etatów w 2010 roku do poziomu 5 etatów

Rysunek 6.9. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie nowodworskim

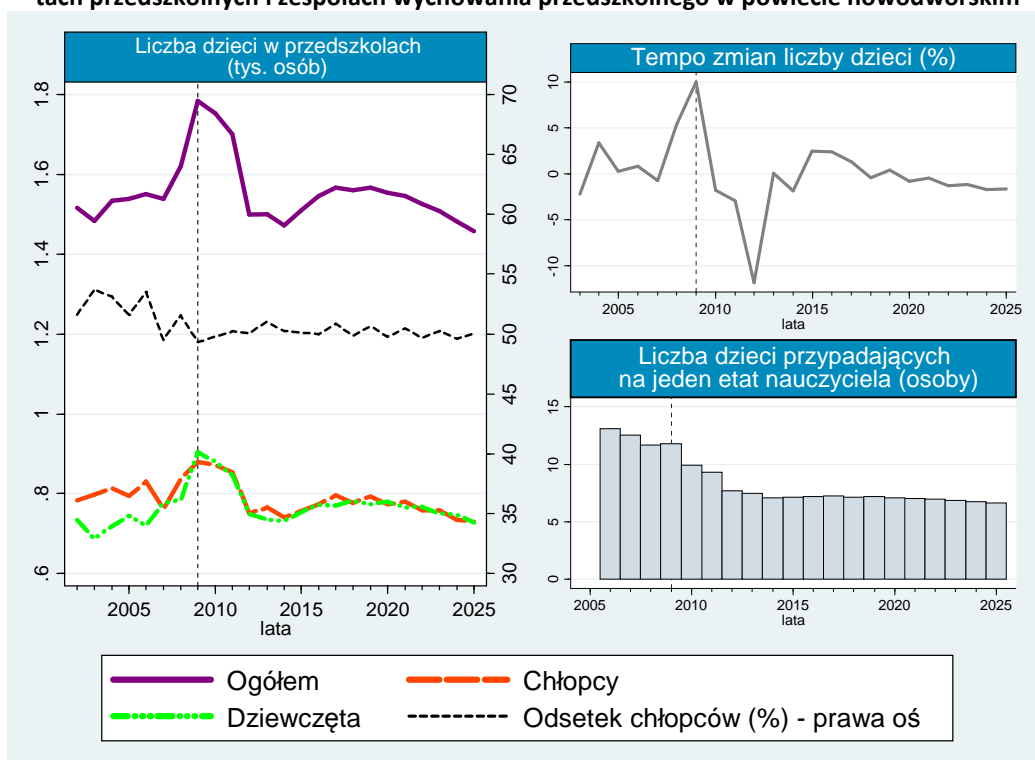
w 2025 roku. Ponadto analizowany szczebel nauczania charakteryzował się w omawianym okresie historycznym relatywnie wysokim przyrostem zatrudnienia nauczycieli. Ich udział w całkowitej liczbie nauczycieli na terenie powiatu nowodworskiego uległ zwiększeniu z poziomu 13,49% w 2002 roku do poziomu 20,04% w 2010 roku. Szacuje się, iż w 2025 roku 24,31% wszystkich nauczycieli na badanym terenie stanowią będą wychowawcy przedszkolni. Jednakże porównując prognozy poziomu zatrudnienia na terenie omawianego powiatu i całego województwa mazowieckiego można zaobserwować niewielki spadek udziału liczby etatów w stosunku do całego województwa – z poziomu 1,47%

³⁷ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

w 2010 roku do poziomu 1,44% w 2025 roku. Szacuje się iż w latach 2010—2025, w powiecie nowodworskim, poziom zatrudnienia wychowawców przedszkolnych będzie niższy od przeciętnej liczby etatów w województwie mazowieckim, przypadającej na jeden powiat. Zgodnie z prognozą w 2025 roku analizowane odchylenie osiągnie poziom -39,25%.

Rysunek 6.10 ilustruje dane historyczne oraz prognozy dotyczące kształtowania się liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli w powiecie nowodworskim. Widoczne jest, iż badana wartość uległa zwiększeniu z poziomu 1517 dzieci w 2002 roku do poziomu 1784 dzieci w 2009 roku, wykazując w międzyczasie niewielkie fluktuacje. Wyniki prognozy wskazują, iż powyższa tendencja ulegnie odwróceniu w kolejnych latach, a liczba przedszkolaków osiągnie poziom 1473 dzieci w 2014 roku. Szacuje się, iż w pozostałych latach prognozy krzywa reprezentująca liczbę dzieci w przedszkolach będzie charakteryzować się wklęsłym trendem parabolicznym, natomiast zmiany liczby przedszkolaków będą mniej dynamiczne niż uprzednio. Zgodnie z prognozą w całym jej horyzoncie czasowym

Rysunek 6.10. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie nowodworskim

liczba dzieci w przedszkolach ulegnie zmniejszeniu o 18,30%, kształtując się w 2025 roku na poziomie 1458 dzieci, w tym 730 chłopców i 728 dziewcząt. W omawianym okresie historycznym relacja dotycząca liczby dzieci przypadających na jeden etata nauczyciela na szczeblu przedszkolnym uległa zmniejszeniu z poziomu 13 dzieci w 2006 roku do poziomu 12 dzieci w 2009 roku. Szacuje się, iż w 2025 roku w powiecie nowodworskim na jeden etata nauczyciela na szczeblu przedszkolnym przypadać będzie 7 dzieci.

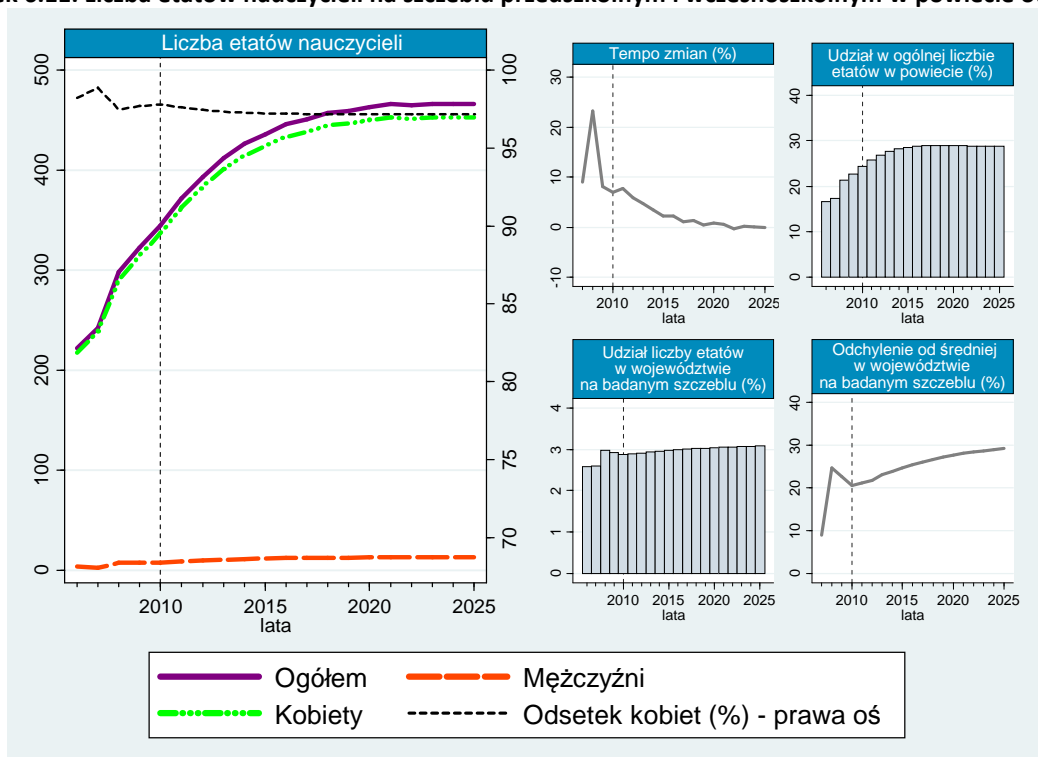
Analiza wyników prognozy dla powiatu nowodworskiego pozwala zauważyć, iż w 2025 roku na badanym terenie na jeden etata nauczyciela na szczeblu przedszkolnym przypadać będzie mniej dzieci, niż w pozostałych powiatach podregionu warszawskiego wschodniego. Jednakże zgodnie z prognozą w tym samym czasie udział wychowawców przedszkolnych w ogólnej liczbie nauczycieli zatrudnionych w powiecie nowodworskim będzie niższy od analogicznej relacji, którą będzie się charakteryzował podregion warszawski wschodni.

6.9. Powiat otwocki³⁸

W 2009 roku na terenie powiatu otwockiego odnotowano 34 przedszkola, w skład których wchodziło 141 oddziałów. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego znajdowało się w nich w tym czasie 3 279 miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym. Ponadto w analizowanym powiecie funkcjonowało 26 przedszkoli przy szkołach podstawowych, do których przyjęto 665 dzieci, oraz 2 przedszkola specjalne, do których mogło uczęszczać 34 przedszkolaków.

Analizując dane historyczne poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym można zaobserwować, iż liczba etatów w badanym zawodzie uległa zwiększeniu o 55,43% — z poziomu 222 etatów w 2006 roku do poziomu 345 etatów w 2010 roku. Roczne tempo zmian oscylowało w tym czasie pomiędzy poziomem 23,27% (2007 rok) a poziomem 6,96% (2010 rok). Na rysunku 6.11 można zaobserwować, iż zgodnie z wynikami predykcji rosnąca tendencja zostanie utrzymana do 2025 roku, jednakże przyrosty w kolejnych latach będą coraz mniej dynamiczne. W całym horyzoncie czasowym prognozy, poziom zatrudnienia wychowawców przedszkolnych w powiecie otwockim wzrośnie o 35,07%, kształtując się w 2025 roku na poziomie 466 etatów. Liczba etatów przysługująca mężczyznom na badanym stanowisku wzrośnie w tym czasie z poziomu 8 etatów w 2010 roku do poziomu 13 etatów w 2025 roku. W 2006 roku w powiecie otwockim 16,57% wszystkich etatów,

Rysunek 6.11. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie otwockim

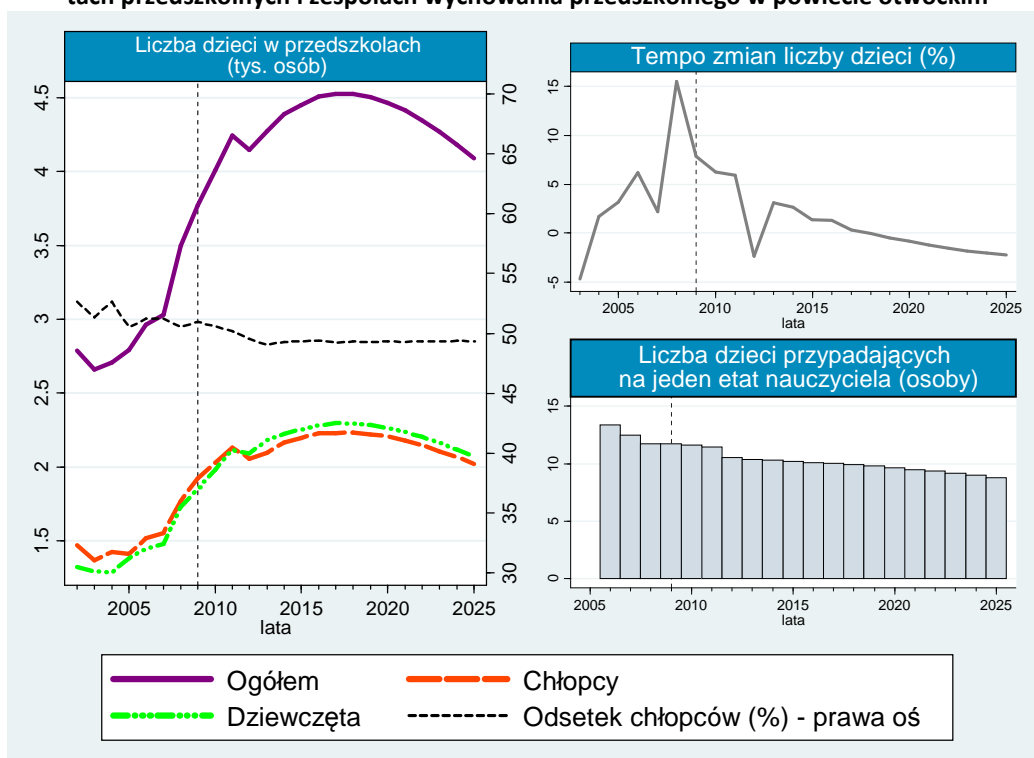
przysługujących nauczycielom, zajmowanych było przez wychowawców przedszkolnych. Do 2010 roku udział ten uległ zwiększeniu do poziomu 24,34%. Przewiduje się, iż jego rosnącą tendencją utrzyma się do ostatniego roku prognozy, kiedy to udział poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym osiągnie poziom 28,67%. Również w przypadku udziału liczby etatów nauczycieli na terenie powiatu otwockiego, w całkowitej ich liczbie znajdującej się w województwie mazowieckim przewidywany jest przewidywany wzrost. Zgodnie z predykcją powyższa relacja wzrośnie z po-

³⁸ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

ziomu 2,87% w 2010 roku do poziomu 3,08% w 2025 roku. Relatywnie wysoki przyrost poziomu zatrudnienia – w badanym zawodzie – potwierdza również analiza odchylenia liczby etatów w powiecie otwockim od ich całkowitej liczby w województwie mazowieckim, przypadającej średnio na jeden powiat. Szacuje się, iż powyższa wartość będzie dodatnia w całym analizowanym okresie. Ulegnie ona zwiększeniu z poziomu 20,59% w 2010 roku do poziomu 29,38% w 2025 roku.

W okresie historycznym liczba dzieci w placówkach przedszkolnych uległa zwiększeniu z 2788 dzieci w 2002 roku do aż 3772 dzieci w 2010 roku. W całym tym przedziale czasowym jedynie w 2003 roku odnotowano spadek liczebności populacji przedszkolaków (o 4,63%), natomiast najwyższe roczne tempo zmian odnotowano w 2008 roku – o 15,52%. Analizując wyniki predykcji można zaobserwować, iż omawiana wartość będzie rosła do 2017 roku, wykazując w międzyczasie jedynie niewielki spadek w 2012 roku. Szacuje się, iż liczba dzieci w przedszkolach na terenie powiatu otwockiego ulegnie redukcji z 4526 dzieci w 2017 roku do 4090 dzieci w 2025 roku. Tym samym zgodnie z prognozą w całym jej horyzoncie czasowym liczebność przedszkolaków na badanym terenie wzrośnie ok. 2%. Wyniki predykcji wskazują, iż od 2012 roku wśród przedszkolaków nieznacznie będzie dominować liczba dziewcząt, jednakże ich udział nie przekroczy 51%. Pomimo dynamicznego wzrostu liczby dzieci w przedszkolach w okresie historycznym, nieznacznie zmalała ich liczba przypadająca na jeden etat nauczyciela – z poziomu ponad 13 dzieci w 2006 roku do poziomu prawie 12 dzieci w 2009 roku. Przewiduje się, iż w latach 2009–2025 powyższy wskaźnik będzie ulegać dalszemu spadkowi, kształtując się w ostatnim roku prognozy na poziomie 9 dzieci przypadających na jeden etat nauczycielski.

Rysunek 6.12. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie otwockim

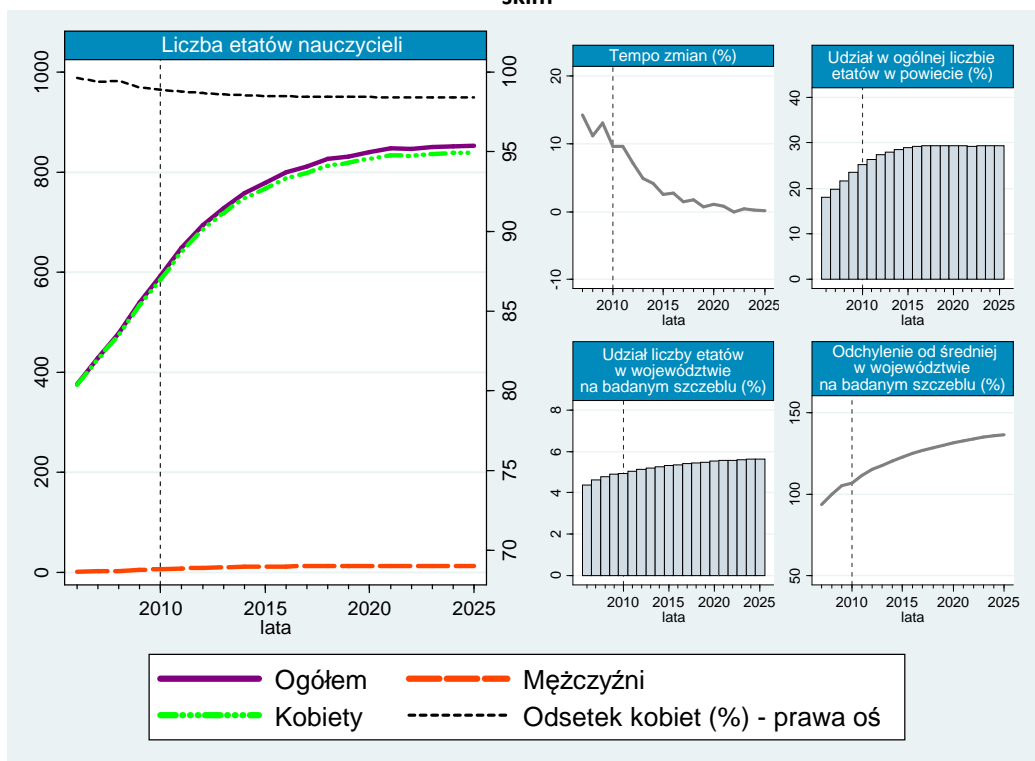
Podsumowując zaprezentowane wyżej prognozy można stwierdzić, iż badany teren będzie charakteryzować się względnie wysokim poziomem zatrudnienia w omawianym zawodzie. Biorąc pod uwagę wszystkie powiaty podregionu warszawskiego wschodniego, w 2025 roku wyższym udziałem liczby etatów wychowawców przedszkolnych cechować będzie się jedynie powiat wołomiński, zaś jedynie w powiecie nowodworskim na jeden etat przypadają będzie mniej dzieci.

6.10. Powiat wołomiński³⁹

Na terenie powiatu wołomińskiego w 2009 roku znajdowały się 62 przedszkola, w których skład wchodziły 265 oddziałów. Ponadto na badanym terenie funkcjonowały 54 przedszkola przy szkołach podstawowych oraz 3 punkty przedszkolne. Łącznie w wymienionych wyżej placówkach utworzono 7410 miejsca dla dzieci w wieku przedszkolnym.

W latach 2002–2010 liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w powiecie wołomińskim charakteryzowała się dynamicznym wzrostem. Uległa ona w tym czasie zwiększeniu o 57,42%, osiągając w 2010 roku poziom 592 etatów. Analizując wyniki predykcji (por. rysunek 6.13), można zaobserwować, iż przewidywane jest utrzymanie się rosnącego trendu poziomu zatrudnienia w badanej grupie zawodowej, jednakże przy malejącym rocznym tempie zmian. Zgodnie z prognozą w 2025 roku liczba etatów wychowawców przedszkolnych kształtuje się w powiecie wołomińskim na poziomie 853. Warto przy tym nadmienić, iż odnotowany w okresie historycznym relatywnie wysoki wzrost poziomu zatrudnienia mężczyzn – z poziomu 1 etatu w 2006 roku do poziomu 7 etatów w 2010 roku – szacowany jest także dla przedziału czasowego, objętego prognozą. Przewiduje się, iż

Rysunek 6.13. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie wołomińskim

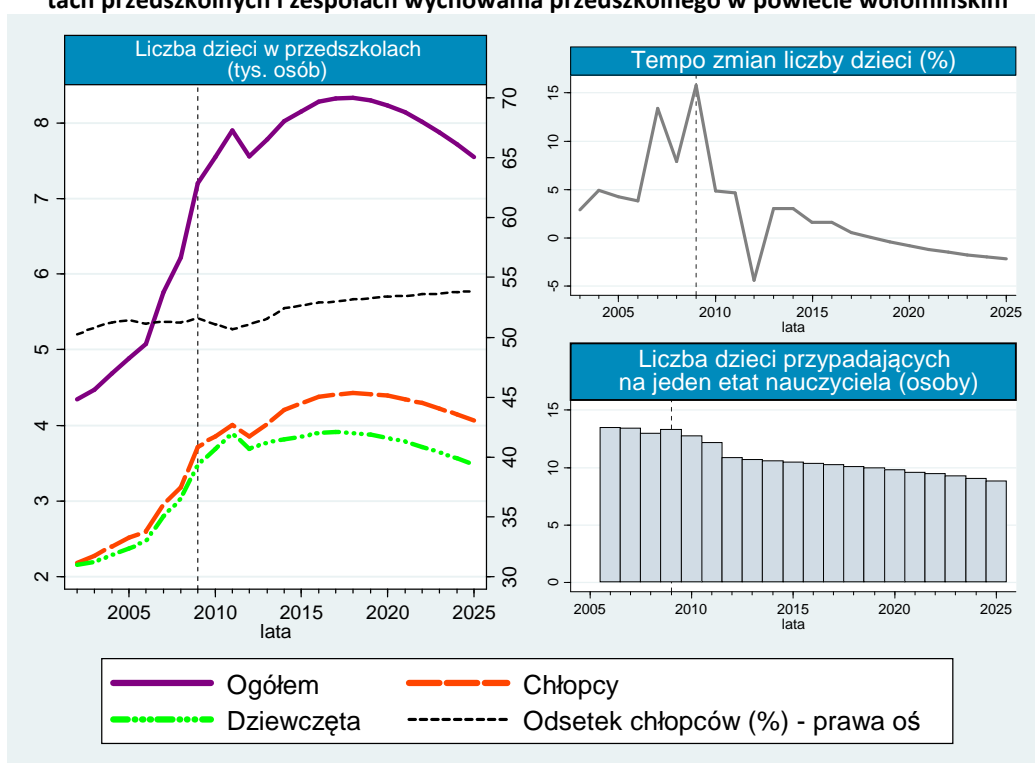
w 2025 roku na badanym terenie mężczyznom przysługiwać będzie 14 etatów w zawodzie nauczyciela na szczeblu przedszkolnym. W 2010 roku w powiecie wołomińskim 25,13% całkowitego poziomu zatrudnienia w zawodzie nauczyciela stanowiły etaty zajmowane przez wychowawców przedszkolnych. Zgodnie z prognozą w latach 2010–2025 udział zatrudnienia w powyższej grupie zawodowej ulegnie zwiększeniu, kształtując się w ostatnim roku predykcji na poziomie 29,29%. Analiza wyników badania pozwala również zaobserwować, iż dla omawianego przedziału czasowego szacowany jest wzrost udziału liczby etatów nauczyciela przedszkolnego znajdujących się w powiecie mińskim, w całkowitej liczbie etatów w województwie mazowieckim. Przewidywany jest wzrost powyższej

³⁹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

relacji z poziomu 4,93% w 2010 roku do poziomu 5,64% w 2025 roku. Badany teren charakteryzuje się relatywnie wysokim poziomem zatrudnienia w zawodzie nauczyciela na szczeblu przedszkolnym. Jego odchylenie od łącznej liczby etatów w województwie mazowieckim, przypadającej przeciętnie na jeden powiat ukształtowało się w 2010 roku na poziomie 107,08%. Zgodnie z prognozą powyższa wartość ulegnie zwiększeniu do poziomu 136,69% w 2025 roku.

Rysunek 6.14 prezentuje dane, dotyczące kształtowania się liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli w powiecie wołomińskim. W omawianym okresie historycznym uległa ona zwiększeniu z poziomu 4345 dzieci w 2002 roku do poziomu 7198 dzieci w 2009 roku. Roczne tempo powyższych zmian podlegało wahaniom w tym czasie, jednakże można było zaobserwować jego rosnącą tendencję – z poziomu 2,90% w 2002 roku do poziomu 15,84% w 2009 roku. Analiza wyników prognozy pozwala stwierdzić, iż wzrost liczebności populacji przedszkolaków utrzyma się do 2018 roku, jednakże zmiany będą mniej dynamiczne niż w okresie historycznym. Najwyższe tempo wzrostu szacowane jest dla 2010 roku (na poziomie 4,88%), najniższe zaś dla 2018 roku – na poziomie 0,05%, po którym

Rysunek 6.14. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie wołomińskim

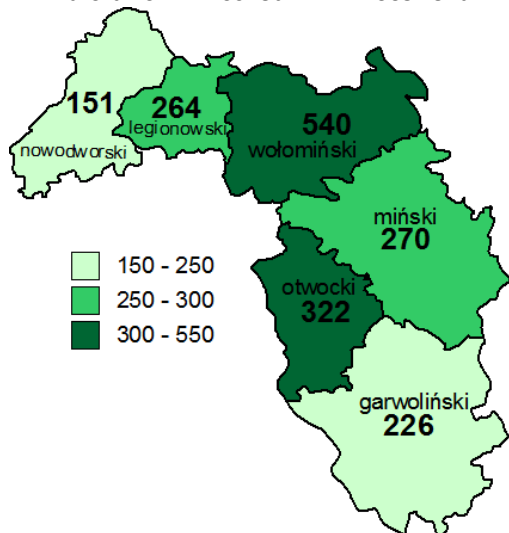

to, tempo zmian będzie wykazywało stałą tendencję spadkową aż do -2,17%. W ostatnich latach prognozy liczba dzieci w przedszkolach ulegnie na badanym terenie zmniejszeniu z poziomu 8329 dzieci w 2018 roku do poziomu 7547 dzieci w 2025 roku. W ostatnim roku prognozy udział chłopców w badanej grupie osiągnie poziom 53,82%, będąc tym samym zauważalnie wyższy niż w 2009 roku (51,57%). Zgodnie z prognozą w badanym powiecie redukcji ulegnie liczba przedszkolaków przypadająca na jeden etat nauczyciela – z poziomu 13 dzieci w 2009 roku do poziomu 9 dzieci w 2025 roku.

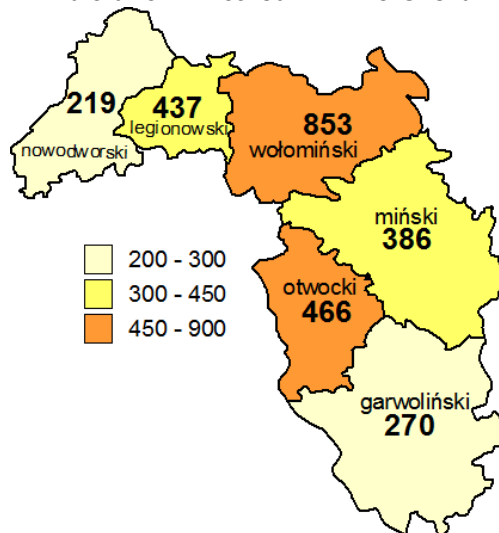
Podsumowując, warto podkreślić, iż w 2025 roku powiat wołomiński będzie się charakteryzował wyższym udziałem poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w całkowitej liczbie nauczycieli, niż pozostałe powiaty podregionu warszawskiego wschodniego. Szacuje się, iż wskaźnik informujący o liczbie dzieci przypadających na jeden etat będzie w tym czasie wyższy na

badanym terenie, niż w powiatach otwockim i nowodworskim, jednakże nadal będzie utrzymywał się poniżej jego wartości, wyliczonej dla całego podregionu.

Rysunek 6.15. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie warszawskim wschodnim w 2009 roku

Rysunek 6.16. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie warszawskim wschodnim w 2025 roku

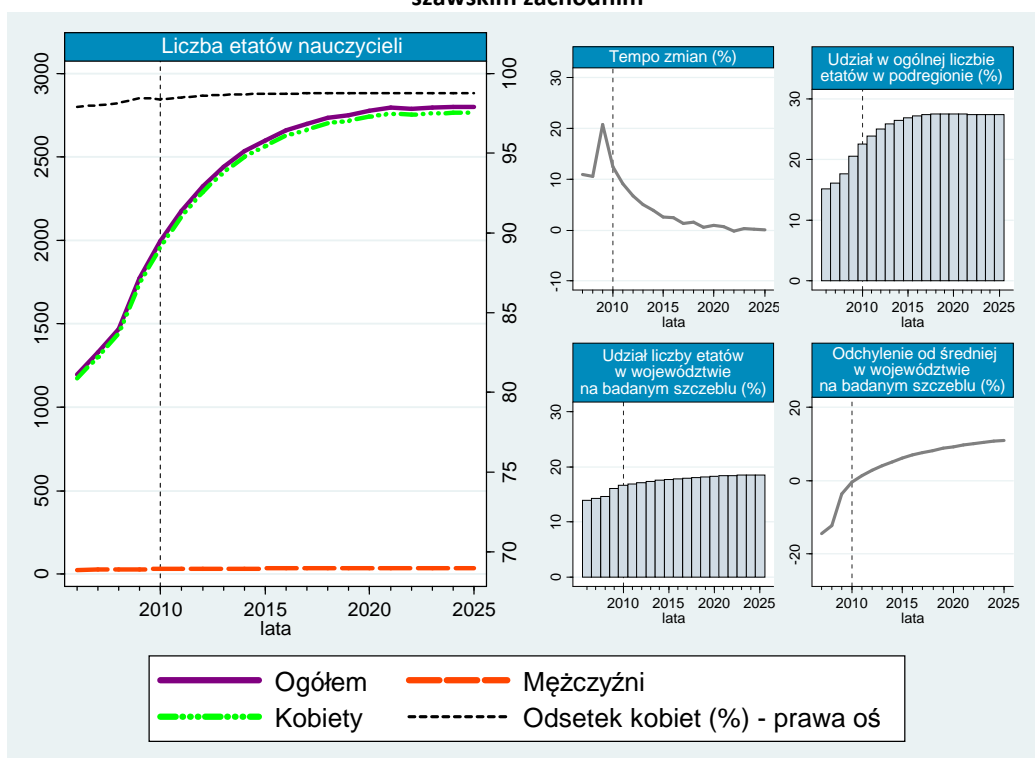
Na rysunku 6.15 zilustrowano liczbę etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym, którą w 2009 roku charakteryzowały się powiaty wchodzące w skład podregionu warszawskiego wschodniego. Łatwo zauważyć, iż w tym czasie najmniejszy poziom zatrudnienia w omawianym zawodzie odnotowano w powiecie nowodworskim (151 etatów w 2009 roku), który znajduje się na najbardziej wysuniętym na zachód terenie podregionu warszawskiego wschodniego. Ponadto relatywnie niewielką liczbą etatów wychowawców przedszkolnych cechuje się powiat garwoliński – 226 etatów w 2009 roku – który umiejscowiony jest w południowej części analizowanego podregionu. Tym samym najwyższy poziom zatrudnienia nauczycieli w przedszkolach widoczny jest w centrum ww. podregionu. Najwięcej etatów w 2009 roku znajdowało się w powiecie wołomińskim. Analizując przedstawione na rysunku 6.16 predykcje omawianej wartości dla 2025 roku można zaobserwować, iż powyższe tendencje nie ulegną zmianie w całym horyzoncie czasowym prognozy. Najwyższy poziom liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym szacowany jest dla powiatu wołomińskiego, która zgodnie z predykcją ukształtuje się w 2025 roku na poziomie 853. Przewiduje się, iż w tym czasie na terenie podregionu warszawskiego wschodniego najmniej etatów przysługiwać będzie nauczycielom przedszkolnym w powiecie nowodworskim (219 etatów) oraz w powiecie garwolińskim (270 etatów). W latach 2009-2025 we wszystkich powiatach podregionu warszawskiego wschodniego odnotowany zostanie wzrost poziomu zatrudnienia w badanej profesji. Bardziej szczegółowa analiza wyników prognozy pozwala zaobserwować, iż jego najwyższy procentowy przyrost wystąpi na terenie powiatu legionowskiego. Odpowiadająca mu liczba etatów wychowawców przedszkolnych ulegnie zwiększeniu o 65,53% – z poziomu 264 etatów w 2009 roku do poziomu 437 etatów w 2025 roku. W 2009 roku powiat miński cechował się wyższym poziomem badanej wartości, niż powiat legionowski. Jednakże dynamiczny wzrost liczby etatów w powiecie legionowskim przyczyni się do odwrócenia powyższej relacji w horyzoncie czasowym prognozy. Relatywnie wysokie tempo zmian poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym szacowane jest również dla powiatu wołomińskiego (57,96%). Najmniejszym względnym przyrostem liczby etatów w analizowanym przedziale czasowym będzie cechował się powiat garwoliński. Zgodnie z predykcją ulegnie on zwiększeniu o 19,47%.

7. Podregion warszawski zachodni⁴⁰

Zgodnie z danymi GUS w 2009 roku na terenie podregionu warszawskiego zachodniego znajdowało się 218 przedszkoli (831 oddziałów), 1 przedszkole specjalne (4 oddziały), 181 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, 25 punktów przedszkolnych (31 oddziałów) oraz 2 zespoły wychowania przedszkolne. W sumie w wyżej wymienionych placówkach miejsce znalazło 23578 dzieci w wieku przedszkolnym.

W latach 2006–2010 poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w podregionie warszawskim zachodnim uległo zwiększeniu o 66,53% – z poziomu 1198 etatów w 2006 roku do poziomu 1995 etatów w 2010 roku. Analizując wyniki predykcji (por. rysunek 7.1) można zauważyć, iż rosnąca tendencja badanej wartości utrzyma się do końca analizowanego przedziału czasowego. Ponadto przewiduje się, iż powyższe zmiany będą charakteryzować się malejącą dynamiką – spadek rocznego tempa zmian z poziomu 12,46% w 2010 roku do poziomu 0,02% w 2025 roku. W ostatnim roku predykcji liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym ukształtuje się w podregionie warszawskim zachodnim na poziomie 2799. Omawiany zawód charakteryzuje się silną dominacją

Rysunek 7.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie warszawskim zachodnim

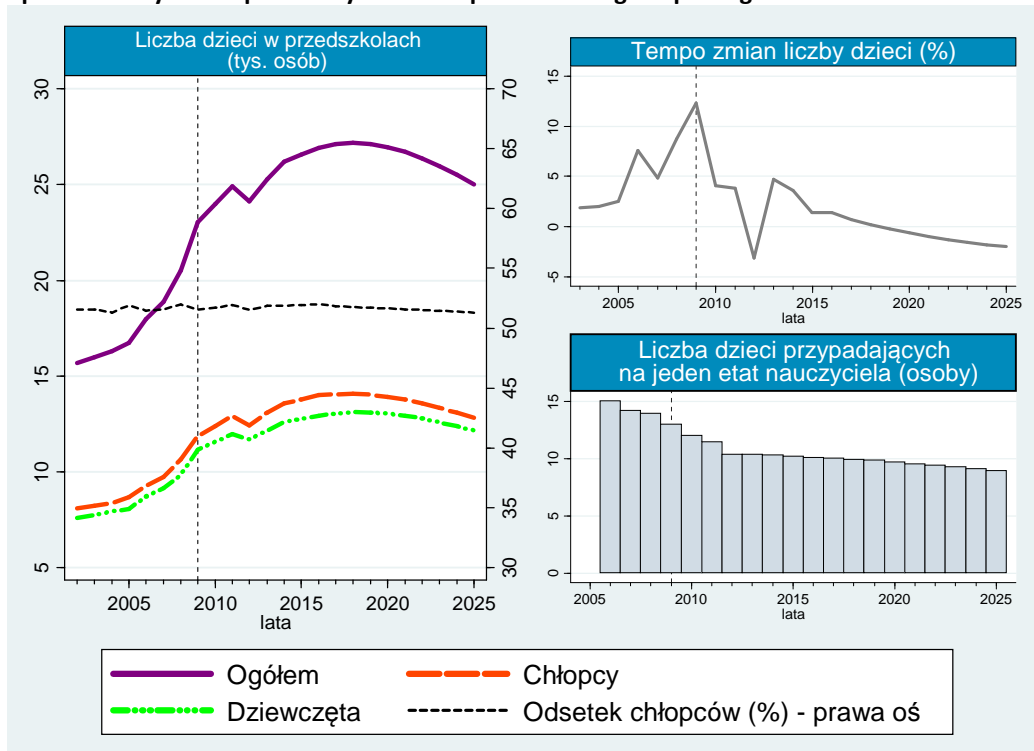

liczby kobiet, jednakże w okresie historycznym widoczny był wzrost poziomu zatrudnienia mężczyzn – z poziomu 25 etatów w 2006 roku do poziomu 32 etatów w 2010 roku. Szacuje się, iż w 2025 roku na badanym terenie mężczyznom przysługiwać będzie 35 etatów. W 2010 roku 22,54% wszystkich etatów nauczycieli zatrudnionych w podregionie warszawskim zachodnim, stanowiły etaty zajmowane przez wychowawców przedszkolnych. Zgodnie z prognozą względnie dynamiczny wzrost ich liczby będzie implikował zwiększenie się powyższej relacji do poziomu 27,36% w 2025 roku. Analizując predykcje poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w podregionie warszawskim

⁴⁰ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

zachodnim można zaobserwować ponadto, iż jego udział w województwie mazowieckim będzie podlegał rosnącej tendencji – szacowana jest zmiana z poziomu 16,61% w 2010 roku do poziomu 18,50% w 2025 roku. W całym zaprezentowanym okresie historycznym, liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym na badanym terenie, była niższa od jej wartości przypadającej średnio na jeden podregion w województwie mazowieckim. Jednakże wartość bezwzględna omawianego odchylenia ulegała zmniejszeniu – z poziomu 16,54% w 2006 roku do poziomu 0,34% w 2010 roku. Przewiduje się, iż w kolejnych latach odchylenie będzie dodatnie i osiągnie ono w 2025 roku poziom 11,00%.

Rysunek 7.2. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w podregionie warszawskim zachodnim

Rysunek 7.2. prezentuje liczebność populacji przedszkolaków na terenie podregionu warszawskiego zachodniego. W latach 2002–2009 odnotowano wzrost liczby dzieci w przedszkolach – z poziomu 15 681 dzieci w 2002 roku do poziomu 23 032 dzieci w 2009 roku. Roczne tempo zmian oscylowało w tym czasie pomiędzy wartością 1,92% (2002 rok) a wartością 12,30% (2009 rok). Szacuje się, iż rosnąca tendencja liczby przedszkolaków utrzyma się jedynie do 2018 roku, zaś w międzyczasie przewidywany jest niewielki spadek badanej zmiennej (w 2012 roku). Analiza predykcji wskazuje, iż w kolejnych latach odnotowana zostanie redukcja liczby dzieci w przedszkolach, zaś roczne tempo spadków będzie w kolejnych latach przejawiać niewielką rosnącą tendencję, osiągając w 2025 roku poziom 1,95%. Zgodnie z prognozą liczba przedszkolaków ulegnie w tym czasie redukcji z poziomu 27 172 dzieci w 2018 roku do poziomu 24 999 dzieci w 2025 roku. Szacuje się, iż liczba dzieci w przedszkolach przypadająca na 1 etat nauczyciela zmniejszy się z 12 dzieci w 2009 roku do 9 w 2025 roku.

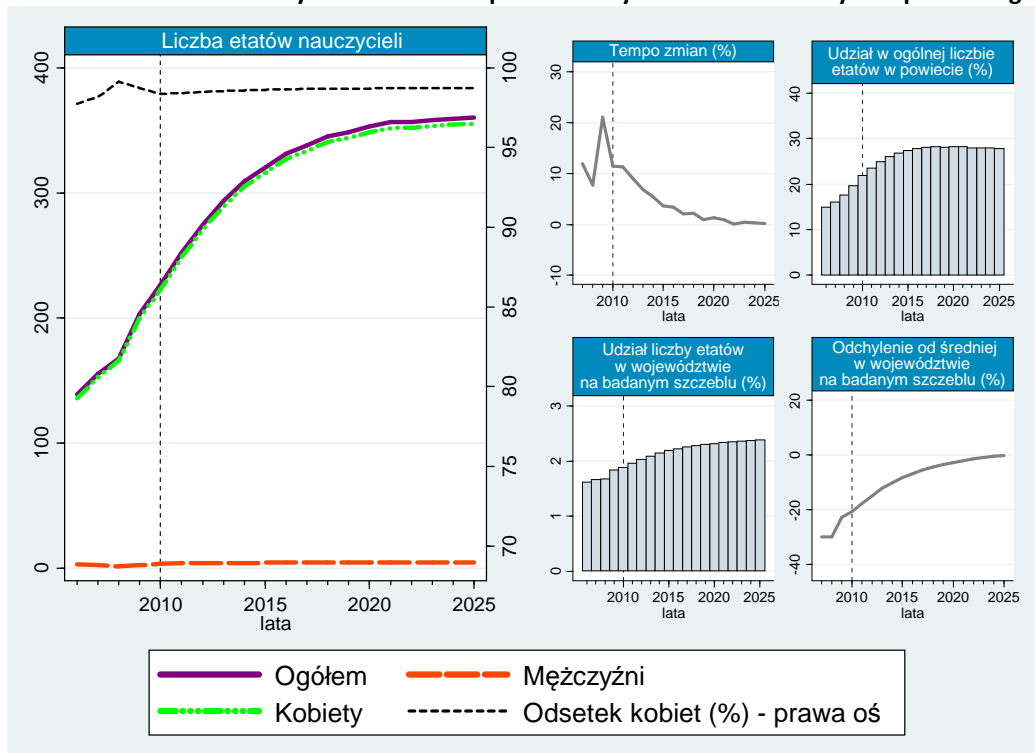
Zgodnie z prognozą w 2025 roku 18,50% wszystkich etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w województwie mazowieckim będą stanowić etaty nauczycieli zatrudnionych w podregionie warszawskim zachodnim. Ponadto udział zatrudnienia na badanym szczeblu w całkowitym poziomie zatrudnienia nauczycieli będzie w tym czasie wyższy w omawianym podregionie, niż w pozostałych podregionach województwa mazowieckiego. Szacuje się, iż liczba przedszkolaków przypadająca na jeden etat będzie niższa jedynie w podregionie ciechanowsko-płockim.

7.5. Powiat grodziski⁴¹

W 2009 roku na terenie powiatu grodzkiego znajdowały się 22 przedszkola, na które łącznie składało się 87 oddziałów. Dodatkowo otworzono 16 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, 5 punktów przedszkolnych, posiadających w sumie 7 oddziałów oraz 2 zespoły wychowania przedszkolnego. Do wymienionych wyżej jednostek w 2009 roku łącznie przyjęto 2432 dzieci.

Analizując dane historyczne kształtowania się poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w powiecie grodziskim (por. rysunek 7.3) można zauważyć, iż cechował się on rosnącą tendencją w czasie. Roczne tempo zmian wahało się pomiędzy poziomem 21,14% (2009 rok) a poziomem 7,73% (2008 rok). Odnotowano w tym czasie wzrost liczby etatów w ww. zawodzie z poziomu 139 w 2002 roku do poziomu 226 w 2010 roku.

Rysunek 7.3. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie grodziskim

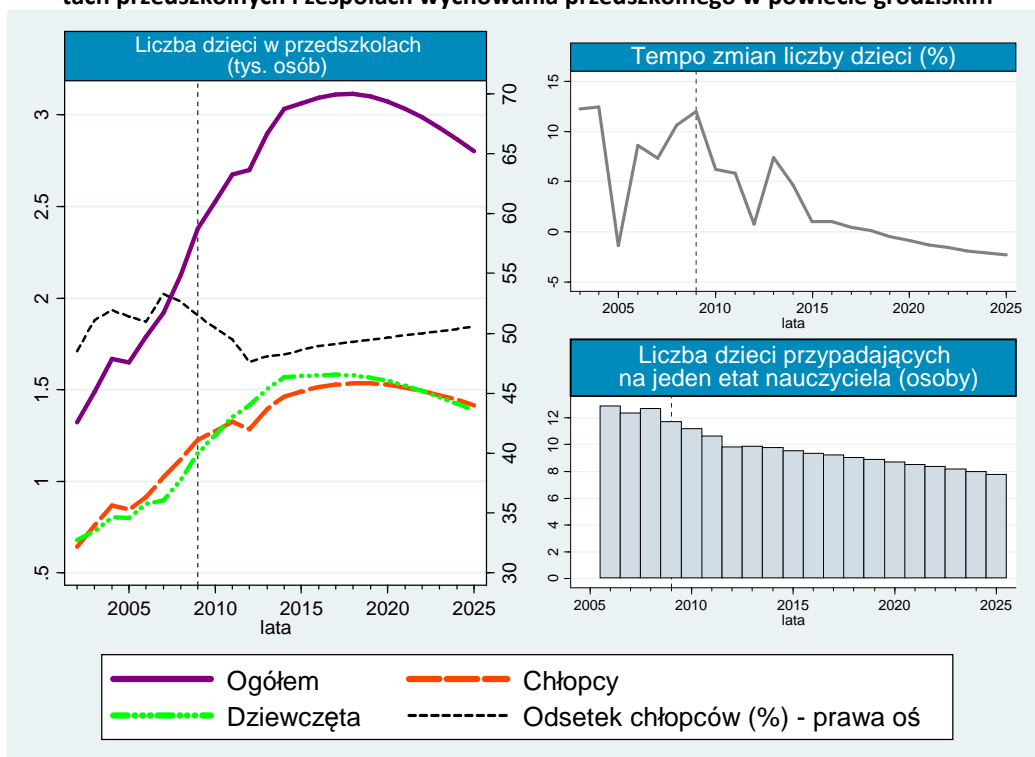

Analiza wyników predykcji wskazuje, iż również w okresie objętym prognozą widoczny będzie przyrost poziomu zatrudnienia wychowawców przedszkolnych w powiecie grodziskim. Odpowiadająca mu liczba etatów osiągnie w 2025 roku poziom 360. W całym horyzoncie czasowym prognozy badana wartość będzie wykazywać malejące roczne tempo zmian – spadek z poziomu 11,36% w 2011 roku do poziomu 0,15% w 2025 roku. Pomimo przewidywanego wzrostu poziomu zatrudnienia mężczyzn – do ponad 4 etatów w 2025 roku – udział kobiet w badanym zawodzie wzrośnie z poziomu 98,36% w 2010 roku do poziomu 98,72% w 2025 roku. W 2010 roku liczba etatów wychowawców przedszkolnych stanowiła 21,83% wszystkich etatów zajmowanych przez nauczycieli na terenie powiatu grodzkiego, zaś zgodnie z przewidywaniami ich udział osiągnie w 2025 roku wartość 27,81%. Biorąc pod uwagę zarówno okres historyczny, jak i lata objęte predykcją, poziom zatrudnienia w omawianym zawodzie cechuje się w powiecie grodziskim niższą wartością, od jego przeciętnego poziomu przypadającego średnio na jeden powiat województwa mazowieckiego. Jednakże szacowany jest spadek wartości bezwzględnej omawianego odchylenia z poziomu 20,80% w 2010 roku do

⁴¹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

poziomu 0,09% w 2025 roku. Tym samym szacowany jest wzrost udziału liczby badanych etatów w całkowitym poziomie zatrudnienia wychowawców przedszkolnych na terenie województwa mazowieckiego – do poziomu 2,38% w 2025 roku.

Rysunek 7.4. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie grodziskim

Rysunek 7.4 ilustruje dane historyczne oraz prognozy liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli w powiecie grodziskim. W latach 2002–2009 badana wartość uległa zwiększeniu łącznie o 79,89%, kształtując się ostatecznie na poziomie 2380 dzieci w 2009 roku. Zgodnie z prognozą liczebność populacji przedszkolaków będzie charakteryzować się rosnącą tendencją na badanym terenie do 2018 roku. Osiągnie ona w tym czasie poziom 3115 dzieci. Szacuje się, iż pomimo znaczących oscylacji tempa zmian liczby przedszkolaków w latach 2010–2018, będzie ono wykazywać malejącą tendencję w powyższym przedziale czasowym. Kolejne lata predykcji będą cechować się coraz bardziej dynamiczną redukcją liczby dzieci w przedszkolach na terenie powiatu grodziskiego, jednakże roczne tempo spadków nie przekroczy poziomu 2,29% (2025 rok). Przewiduje się, iż w 2025 roku do przedszkoli będzie uczęszczać 2802 dzieci. W latach 2011–2021 badana populacja będzie charakteryzować się większym udziałem liczby dziewcząt, jednakże wyniki prognozy wskazują, iż w 2025 roku 50,53% przedszkolaków będą stanowić już chłopcy. Pomimo dynamicznego wzrostu liczby dzieci w przedszkolach w latach 2002–2009, ich liczba przypadająca na jeden etat nauczyciela uległa redukcji z poziomu 13 dzieci w 2002 roku do poziomu 11 dzieci w 2009 roku. Szacuje się, iż również w kolejnych latach na terenie powiatu grodziskiego omawiana relacja będzie się stopniowo obniżać. W 2025 roku wyniesie 8 dzieci przypadających na jeden etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym.

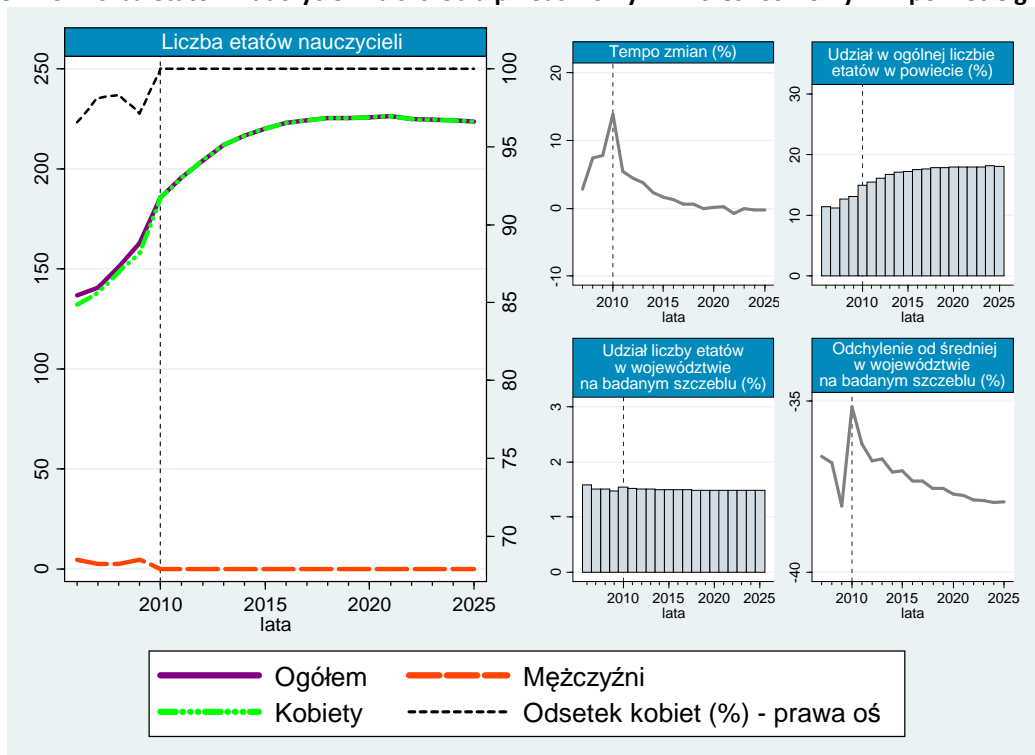
Wyniki predykcji wskazują, iż w 2025 roku liczba dzieci przypadająca na jeden etat wychowawcy przedszkolnego będzie niższa w powiecie grodziskim, niż na terenie podregionu warszawskiego zachodniego. Analizując prognozy można ponadto zaobserwować, iż badany powiat będzie się cechować podobnym udziałem poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w całkowitej liczbie etatów nauczycieli, co cały podregion warszawski zachodni.

7.6. Powiat grójecki⁴²

W powiecie grójeckim w 2009 roku znajdowało się 14 przedszkoli, w skład których wchodziło 49 oddziałów. Łączna liczba miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym w powyższych jednostkach wynosiła 1095. Ponadto na badanym terenie odnotowano w 2009 roku 43 oddziały przedszkolne, funkcjonujących przy szkołach podstawowych, w którym powstało 65 oddziałów oraz 1 punkt przedszkolny, w którym utworzono w tym czasie 50 miejsc.

Na rysunku 7.5 zaprezentowano kształtowanie się poziomu zatrudnienia wychowawców przedszkolnych w powiecie grójeckim. Zgodnie z danymi historycznymi uległo ono zwiększeniu z poziomu 137 etatów w 2006 roku do poziomu 185 etatów w 2010 roku. Analiza wyników prognozy wskazuje, iż badana wartość będzie cechować się trendem rosnącym również w latach objętych predykcją. W 2025 roku liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w omawianym powiecie ukształtuje się na poziomie 224. Warto przy tym nadmienić, iż roczne tempo zmian poziomu zatrudnienia w wyżej wymienionym zawodzie wykazywało wzrost w omawianym okresie historycznym, natomiast dla okresu prognozy szacowana jest jego malejąca tendencja. Ponadto przewiduje się, iż od 2022 roku widoczny będzie niewielki spadek liczby etatów wychowawców przedszkolnych. Tym

Rysunek 7.5. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie grójeckim

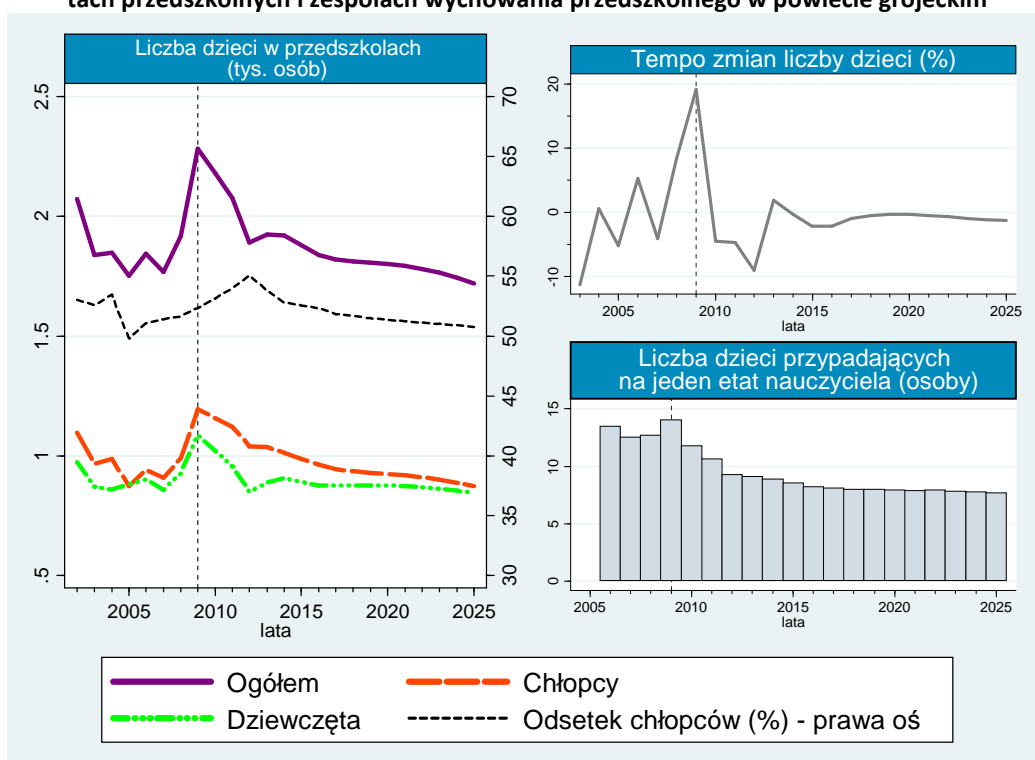
samym biorąc pod uwagę cały analizowany przedział czasowy, najwyższym poziomem zatrudnienia nauczycieli w przedszkolach na terenie powiatu grójeckiego będzie cechować się rok 2021 (227 etatów). W latach 2006—2009 liczba etatów przysługujących mężczyznom oscylowała pomiędzy poziomem 5 etatów (rok 2006), a poziomem 2 etatów (2008 rok). Szacuje się, iż w latach 2010-2025 w powiecie grójeckim 100% etatów na badanym stanowisku zajmowanych będzie przez kobiety. Wyniki prognozy wskazują na wzrost udziału liczby etatów wychowawców przedszkolnych w ogólnym poziomie zatrudnienia nauczycieli na terenie powiatu grójeckiego. Ulegnie on zwiększeniu z poziomu 13,11% w 2009 roku do poziomu 18,03% w 2025 roku. Jednakże analiza prognoz pozwala zauważyć,

⁴² GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

iż udział omawianej wartości w całkowitej liczbie etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w województwie mazowieckim nie ulegnie zmianie w całym horyzoncie czasowym prognozy, wynosząc średnio 1,48% rocznie. Tym samym badany powiat będzie cechował się względnie niewielkim poziomem zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym. Jego odchylenie od całkowitej liczby etatów w województwie mazowieckim przypadającej przeciętnie na jeden powiat będzie ujemne w latach 2010—2025 i ukształtuje się w 2025 roku na poziomie 37,94%.

Predykcje kształtowania się liczebności populacji przedszkolaków w powiecie grójeckim prezentuje rysunek 7.6. Zgodnie z danymi historycznymi analizowana wartość podlegała nieregularnym fluktuacjom w latach 2002-2009. Najwyższe tempo wzrostu odnotowano dla 2009 roku – na poziomie 19,04% – natomiast najwyższą procentową redukcją liczby dzieci w przedszkolach charakteryzował się w tym czasie rok 2003 – o 11,30%. W sumie liczba przedszkolaków uległa zwiększeniu

Rysunek 7.6. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie grójeckim

z poziomu 2071 dzieci w 2002 roku do poziomu 2282 dzieci w 2009 roku. Wyniki prognozy wskazują, iż w latach 2009—2025 liczebność dzieci w przedszkolach na badanym terenie będzie charakteryzować się malejącą tendencją, osiągając w ostatnim roku prognozy poziom 1721 przedszkolaków. Przewiduje się, iż największa dynamika zmian widoczna będzie w początkowych latach, objętych badaniem. Największy względny spadek liczby dzieci w przedszkolach szacowany jest dla 2012 roku – o 9,03% – najmniejszy zaś dla 2020 roku – o 0,28%. Powyższe tendencje będą implikować spadek liczby dzieci przypadających średnio na jeden etat wychowawcy przedszkolnego w powiecie grójeckim. Zgodnie z prognozą ulegnie ona obniżeniu z 14 dzieci w 2009 roku do 8 dzieci w 2025 roku.

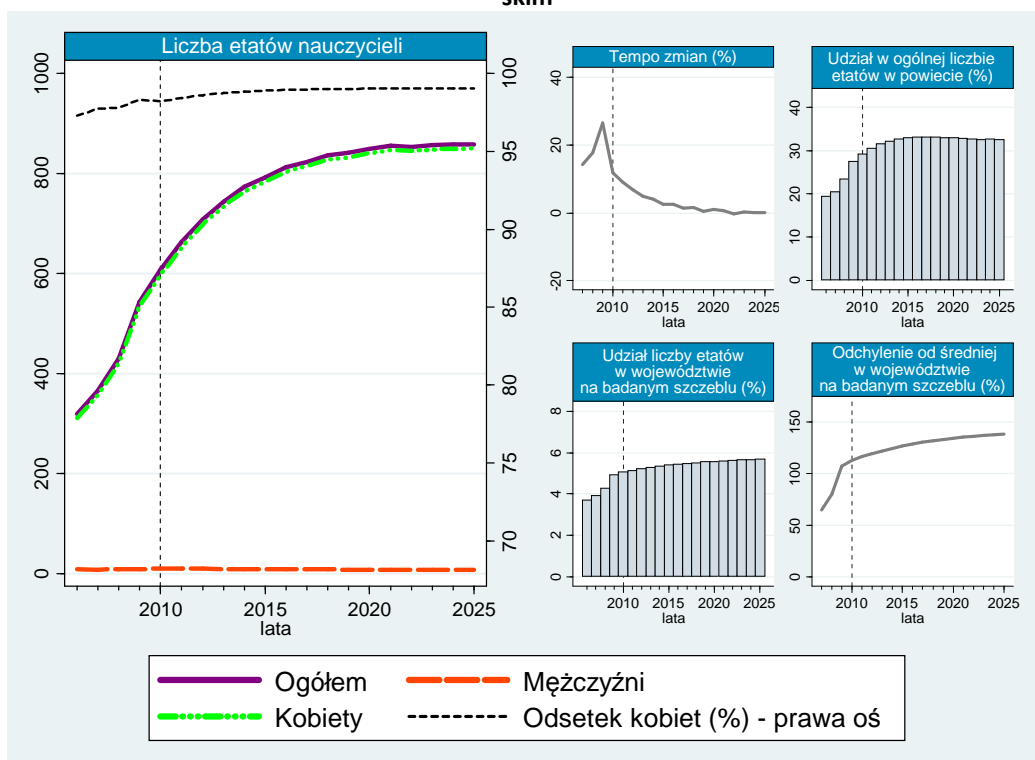
Analizując wyniki prognozy dla 2025 roku można zaobserwować, iż w porównaniu do całego podregionu warszawskiego wschodniego, badany teren będzie cechował się relatywnie niskim udziałem etatów wychowawców przedszkolnych w całkowitym zatrudnieniu nauczycieli. Jednakże liczba dzieci przypadająca na jeden etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym będzie niższa w powiecie grójeckim, niż w pozostałych powiatach znajdujących się na terenie ww. podregionu

7.7. Powiat piaseczyński⁴³

Według danych udostępnionych przez GUS, w 2009 roku na terenie powiatu piaseczyńskiego umiejscowionych było 75 przedszkoli, składających się łącznie z 280 oddziałów. W powyższych placówkach utworzono w tym czasie 5779 miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym. Ponadto na omawianym terenie znajdowało się 37 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (z 66 grupami) oraz 6 punktów przedszkolnych (118 miejsc).

Rysunek 7.7 ilustruje dane historyczne oraz prognozy liczby etatów wychowawców przedszkolnych w powiecie piaseczyńskim. Podlegała ona dynamicznemu wzrostowi w latach 2006–2010. Odnotowano jej silny wzrost z poziomu 320 etatów w 2006 roku do poziomu 608 etatów w 2010 roku. Roczne tempo powyższych zmian utrzymywało się w tym czasie pomiędzy poziomem 11,77% (2010 rok) i poziomem 26,42% (2009 rok). Wyniki predykcji wskazują, iż rosnąca tendencja poziomu zatrudnienia w badanej grupie zawodowej utrzyma się do 2025 roku, jednakże przy malejącej dynamice zmian. Szacuje się, iż w 2025 roku nauczycielom na szczeblu przedszkolnym w powiecie piaseczyńskim przysługiwać będzie 858 etatów. Zgodnie z prognozą w całym jej horyzoncie czasowym widoczny będzie spadek poziomu zatrudnienia mężczyzn na stanowisku wychowawcy przedszkolnego. Przysługująca im liczba etatów ulegnie redukcji z 10 w 2010 roku do poziomu 8 w 2025 roku.

Rysunek 7.7. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie piaseczyńskim

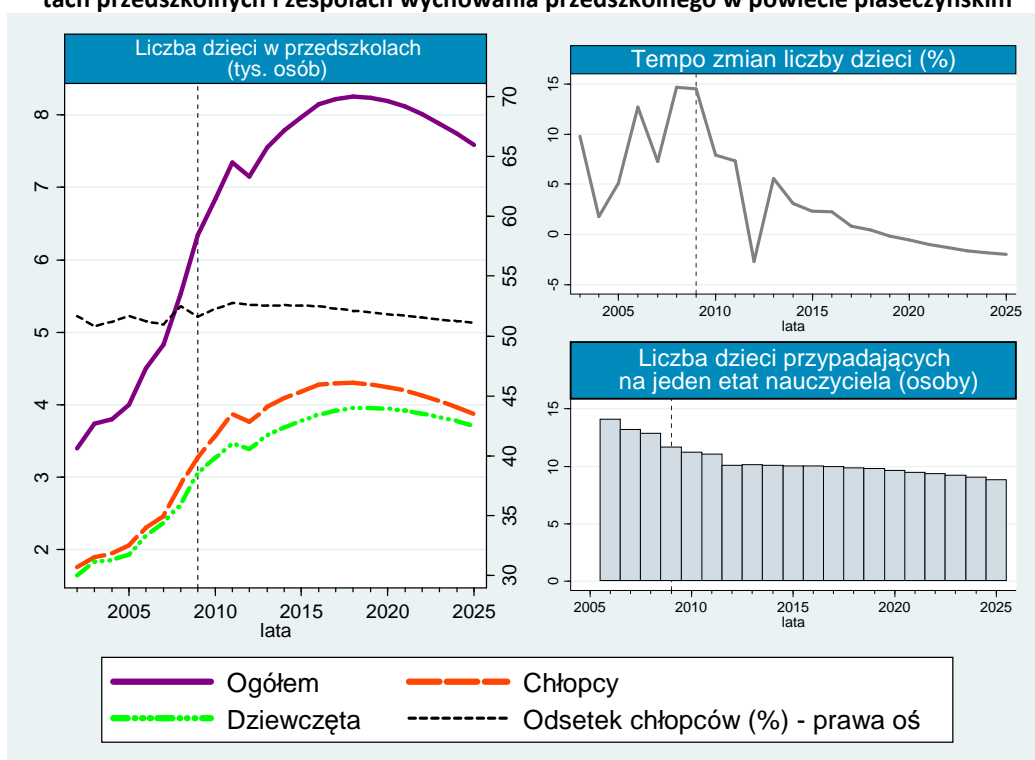
W 2006 roku 19,49% nauczycieli w powiecie piaseczyńskim zatrudnionych było na szczeblu przedszkolnym. Do 2010 roku ich udział wzrósł do poziomu 29,26%. Również w okresie predykcji przewidywany jest wzrost powyższej relacji, która w 2025 roku ukształtuje się na poziomie 32,60%. Na względnie dynamiczny wzrost badanej zmiennej wskazywać będzie także wzrost jej udziału w ogólnej liczbie nauczycieli w przedszkolach na terenie województwa mazowieckiego. Szacuje się, iż

⁴³ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

ulegnie on zwiększeniu z poziomu 5,06% w 2010 roku do poziomu 5,67% w 2025 roku. Tym samym wyniki prognozy wskazują, iż w 2025 roku analizowana wartość będzie wyższa aż o 138,13% od liczby etatów przypadającej przeciętnie na jeden powiat województwa mazowieckiego.

Na rysunku 7.8 zostały przedstawione dane, dotyczące liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli na terenie powiatu piaseczyńskiego. Obejmują one swym zasięgiem okres historyczny za lata 2002—2009 oraz predykcje w perspektywie do 2025 roku. Na badanym terenie odnotowano wzrost liczebności populacji przedszkolaków z poziomu 3403 dzieci w 2002 roku do poziomu 6340 dzieci w 2009 roku. Roczne tempo zmian było w tym czasie zróżnicowane, wahając się pomiędzy poziomem 1,79% (2004 rok) i poziomem 14,68% (2008 rok). Analiza wyników predykcji pozwala zauważyć, iż rosnący trend omawianej zmiennej zostanie utrzymany do 2018 roku, kiedy to ukształtuje się ona na poziomie 8254 dzieci. Szacuje się, iż w kolejnych latach liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli

Rysunek 7.8. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie piaseczyńskim

w powiecie piaseczyńskim będzie ulegać redukcji do poziomu 7587 dzieci w 2025 roku — w tym 3878 chłopców oraz 3709 dziewcząt. Zgodnie z wynikami predykcji w latach 2010—2025 dynamika zmian analizowanej wartości będzie przejawiać malejącą tendencję. Najwyższe roczne tempo wzrostu przewidywane jest dla roku 2010 – na poziomie 7,92%. Najwyższym procentowym spadkiem liczby dzieci w przedszkolach będą cechować się rok 2012 (o 2,63%) oraz rok 2025 (o 1,99%). W całym horyzoncie czasowym prognozy liczba dzieci przypadająca na 1 etat nauczyciela na szczeblu przedszkolnym w powiecie piaseczyńskim ulegnie obniżeniu z 11 dzieci w 2009 roku do 9 dzieci w 2025 roku.

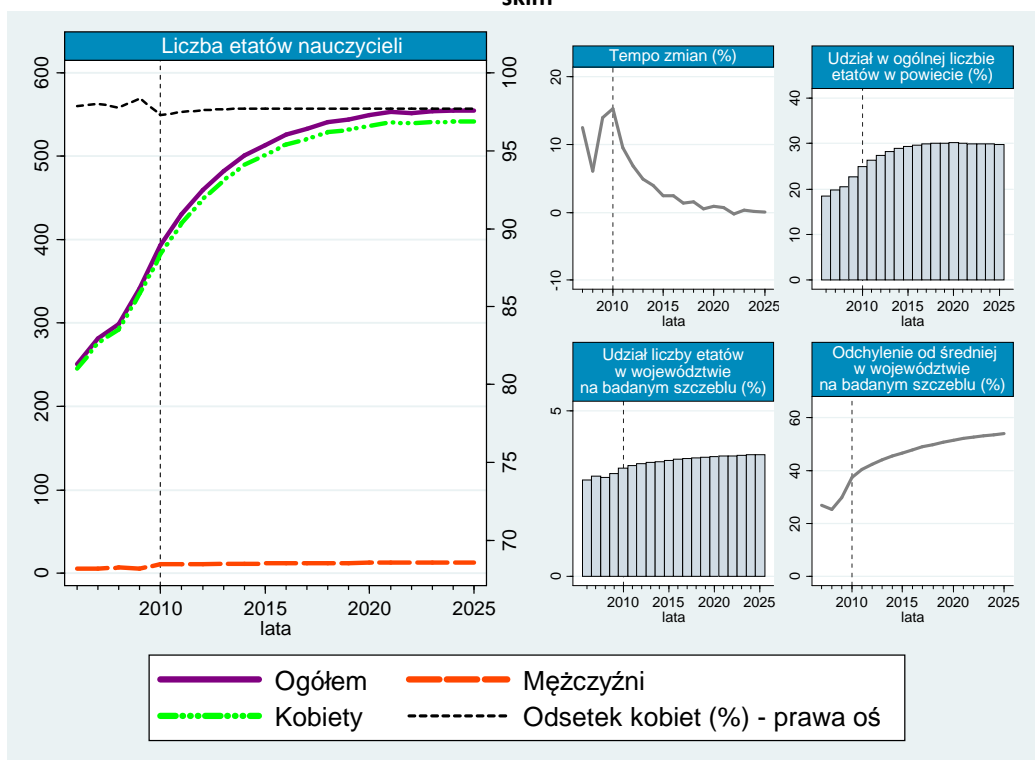
Podsumowując wyniki powyższych prognoz dla 2025 roku warto zaznaczyć, iż zgodnie z przewidywaniami, spośród wszystkich powiatów podregionu warszawskiego zachodniego, badany teren będzie cechował się najwyższym udziałem poziomu zatrudnienia wychowawców przedszkolnych w całkowitej liczbie etatów przysługujących nauczycielom. Jednakże analiza wskaźnika, dotyczącego liczby dzieci przypadających na jeden etat nie wskazuje na to, iż powiat piaseczyński będzie cechował się względnie najwyższym poziomem zatrudnienia w omawianym zawodzie.

7.8. Powiat pruszkowski⁴⁴

Na terenie powiatu pruszkowskiego w 2009 roku umiejscowionych było 50 przedszkoli (171 oddziałów), 24 oddziały przedszkolne działające przy szkołach podstawowych oraz 9 punktów przedszkolnych (11 oddziałów i 202 miejsc). Zgodnie z danymi GUS go powyższych placówek uczęszczało 5023 dzieci w wieku przedszkolnym.

Poddając analizie dane historyczne poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w powiecie pruszkowskim (por. rysunek 7.9) można zauważyć, iż wzrósł on o 56,87% — z poziomu 251 etatów w roku 2006 do poziomu 393 etatów w 2010. Zgodnie z prognozą, rosnąca tendencja liczby etatów w omawianym zawodzie utrzyma się do 2025 roku, kiedy to osiągnie ona poziom 555 etatów. Szacuje się, iż dynamika zmian poziomu zatrudnienia wychowawców przedszkolnych będzie niższa w latach objętych prognozą niż w okresie historycznym. Ponadto roczne tempo zmian badanej wartości będzie maleć w kolejnych latach. W 2010 roku ukształtowało się ono na poziomie 15,29%, zaś w 2025 roku osiągnie ono poziom 0,04%. Warto również nadmienić, iż odnotowany w okresie

Rysunek 7.9. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie pruszkowskim

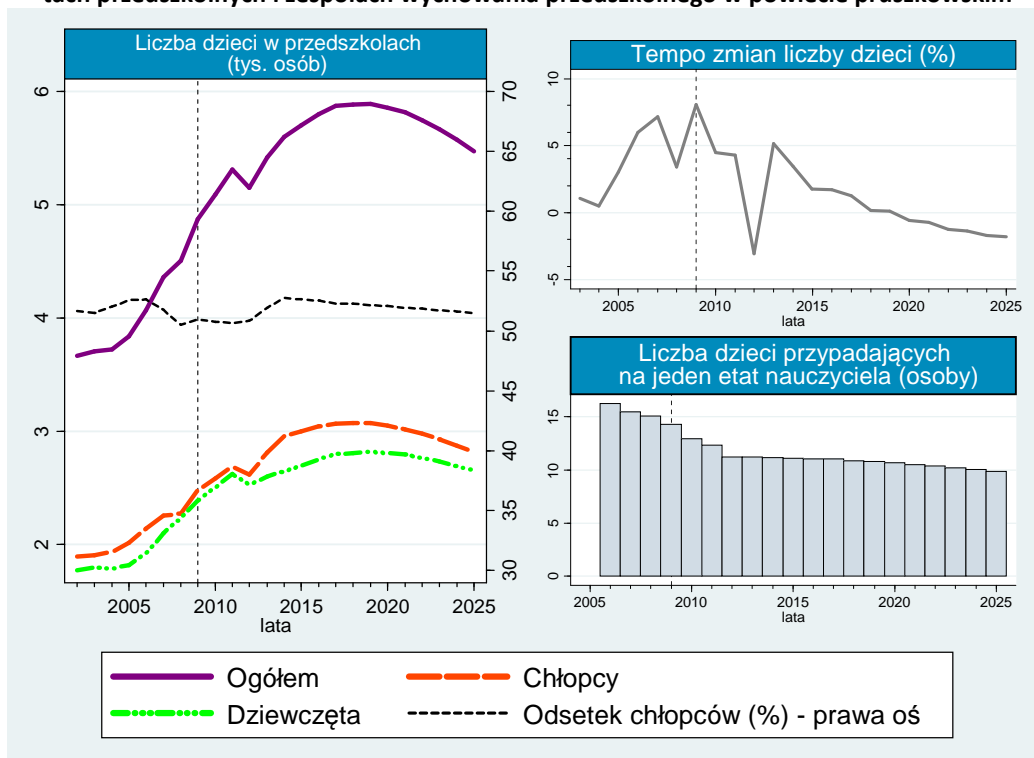

historycznym wzrost liczby etatów przysługujących mężczyznom będzie kontynuowany do końca analizowanego przedziału czasowego. Wyniki predykcji wskazują na jej wzrost z poziomu 11 etatów w 2010 roku do poziomu 13 etatów w 2025 roku. Przewiduje się iż powiat pruszkowski będzie się charakteryzować w latach 2010-2025 relatywnie dużym wzrostem poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym. Jego udział w ogólnej liczbie etatów nauczycieli na badanym terenie ulegnie zwiększeniu z poziomu 24,92% w 2010 roku do poziomu 29,78% w 2025 roku. Także analiza prognoz, dotyczących kształtowania się udziału badanej zmiennej w całkowitym poziomie zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w województwie mazowieckim potwierdza powyższą tezę.

⁴⁴ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

Szacowany jest jego wzrost z poziomu 3,27% w 2010 roku do poziomu 3,67% w 2025 roku. W 2010 roku poziom zatrudnienia w omawianym zawodzie był wyższy w powiecie pruszkowskim o 37,47% od jego wartości przypadającej przeciętnie na jeden powiat województwa mazowieckiego. Bazując na powyższych prognozach można zauważyć, iż powyższe odchylenie ulegnie zwiększeniu, kształtując się w 2025 roku na poziomie 53,98%.

Rysunek 7.10. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie pruszkowskim

Rysunek 7.10 ilustruje liczbę przedszkolaków na terenie powiatu pruszkowskiego. Wzrosła ona z poziomu 3667 dzieci w 2002 roku do 4873 dzieci w 2009 roku. Szacuje się, iż rosnący trend liczby dzieci w przedszkolach utrzyma się do 2019 roku. W międzyczasie jedynie rok 2012 będzie cechować się spadkiem omawianej zmiennej. W kolejnych latach liczba przedszkolaków ulegać będzie redukcji z poziomu 5891 dzieci w 2019 roku do poziomu 5470 dzieci w 2025 roku. Wyniki prognozy wskazują, iż zmiany badanej wartości będą mniej dynamiczne w latach 2010—2025 niż w prezentowanym okresie historycznym. Zgodnie z predykcją najwyższy procentowym wzrostem będzie się charakteryzować rok 2013 (5,17%), zaś najwyższe tempo spadku widoczne będzie w 2025 roku (-1,79%). W całym analizowanym przedziale czasowym do przedszkoli w powiecie pruszkowskim uczęszczać będzie więcej chłopców niż dziewcząt. Ich udział będzie znajdować się w tym czasie pomiędzy poziomem 50,50% (2008 rok) a poziomem 52,75% (2014 rok). Pomimo przewidywanego wzrostu liczebności populacji przedszkolaków w całym horyzoncie czasowym predykcji odnotowany zostanie spadek liczby dzieci przypadających na jeden etat nauczyciela. Zgodnie z prognozą powyższy wskaźnik ulegnie zmniejszeniu z poziomu 14 dzieci w 2009 roku do poziomu 9 dzieci na jeden etat w 2025 roku.

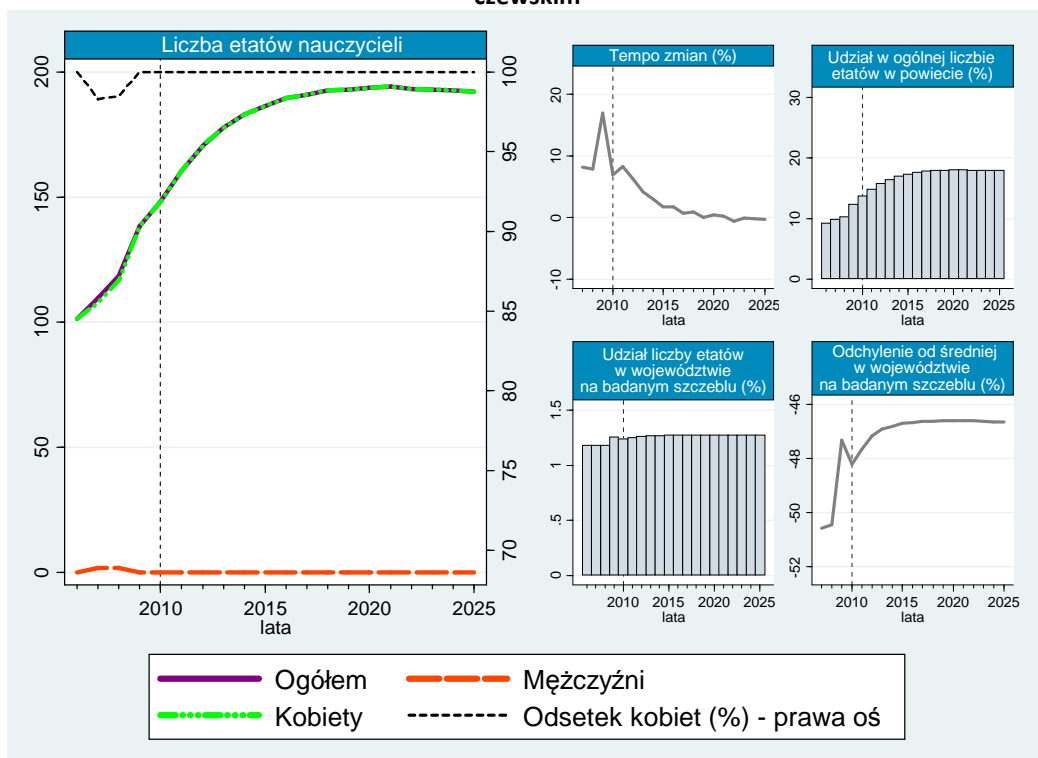
Bazując na wynikach wyżej zaprezentowanych predykcji można stwierdzić, iż w 2025 roku powiat pruszkowski będzie charakteryzować się większym udziałem liczby etatów wychowawców przedszkolnych w ogólnym poziomie zatrudnienia nauczycieli niż cały podregion warszawski zachodni. Jednakże w tym samym czasie liczba przedszkolaków przypadająca na 1 etat nauczyciela przedszkolnego będzie zauważalnie wyższa w powiecie pruszkowskim niż w analizowanym podregionie.

7.9. Powiat sochaczewski⁴⁵

Zgodnie z danymi GUS na terenie powiatu sochaczewskiego w 2009 roku znajdowało się 9 przedszkoli, w skład których wchodziły 44 oddziały. W powyższych placówkach znajdował się w sumie 1049 miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym. Ponadto na omawianym obszarze odnotowano 28 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (48 oddziałów) oraz 1 punkt przedszkolny (15 miejsc).

Dane historyczne oraz prognozy w perspektywie do 2025 roku liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w powiecie sochaczewskim zaprezentowano na rysunku 7.11. W badanym okresie historycznym uległa ona zwiększeniu o 46,09% — z poziomu 101 etatów w 2006 roku do poziomu 148 etatów w 2010 roku. Zgodnie z predykcją wzrost poziomu zatrudnienia w omawianym zawodzie będzie kontynuowany do 2021 roku, kiedy to liczba odpowiadających mu etatów ukształtuje się na poziomie 194. Szacuje się, iż w kolejnych latach badana wartość będzie cechować się niewielkimi spadkami, osiągając poziom 192 etatów w 2025 roku. Roczne tempo powyższych zmian będzie przejawiać malejącą tendencję w okresie prognozy. W 2011 roku wynosiło ono 8,35%, zaś od

Rysunek 7.11. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie sochaczewskim

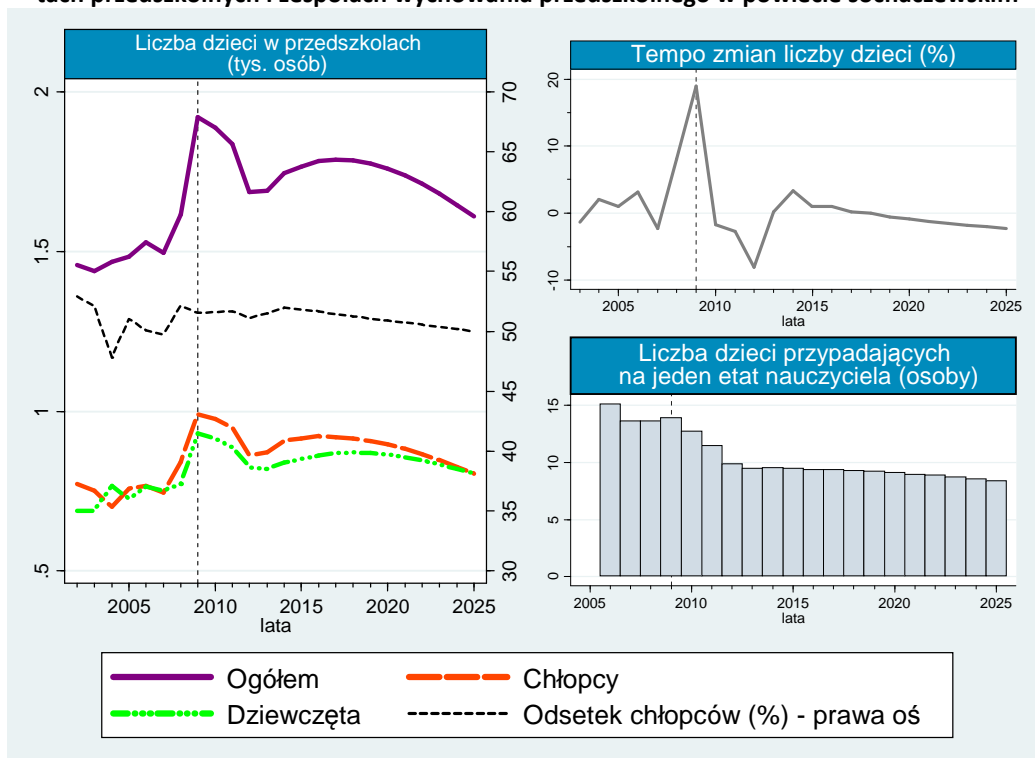

2017 roku jego wartość nie przekroczy 1%. Biorąc pod uwagę okres historyczny, jedynie w latach 2007—2008 udział kobiet w zawodzie wychowawcy przedszkolnego był niższy od 100%. W tym czasie mężczyznom przysługiwały po 2 etaty na badanym stanowisku. Przewiduje się, iż w latach 2010—2025 wszystkie etaty nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w omawianym powiecie zajmowane będą przez kobiety. W 2010 roku udział omawianej wartości w całkowitym poziomie zatrudnienia nauczycieli w powiecie sochaczewskim ukształtował się na poziomie 13,74%. Szacuje się, iż w całym horyzoncie czasowym predykcji wzrośnie on do poziomu 17,95% w 2025 roku. Również udział liczby eta-

⁴⁵ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

tów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym na badanym terenie, w całkowitej ich liczbie znajdującej się w województwie mazowieckim, ulegnie zwiększeniu – z poziomu 1,23% w 2010 roku do poziomu 1,27% w 2025 roku.

Rysunek 7.12. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie sochaczewskim

W okresie historycznym na terenie powiatu sochaczewskiego odnotowano wzrost liczebności populacji przedszkolaków (por. rysunek 7.12) z 1459 dzieci w 2002 roku do 1921 dzieci w 2009 roku. Roczne tempo powyższych zmian cechowało się nieregularnością, najbardziej dynamiczna zmiana badanej wartości widoczna była w latach 2008–2009 – łączny wzrost o 26,97%. Szacuje się, iż w pierwszych latach predykcji rosnąca tendencja zostanie zmieniona. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w powiecie sochaczewskim ulegnie redukcji do 1687 w 2012 roku. Zgodnie z prognozą lata 2013–2017 będą cechować się niewielkim wzrostem badanej zmiennej – do 1786 w 2017 roku. Roczne tempo zmian nie przekroczy w tym czasie poziomu 3,34%. Wyniki prognozy wskazują, iż w kolejnych latach liczba dzieci w przedszkolach obniży się do 1610 dzieci w 2025 roku – w tym 805 chłopców oraz 805 dziewcząt. Biorąc pod uwagę wszystkie lata objęte prognozą, najwyższe roczne tempo spadków szacowane jest dla roku 2012 (8,11%), najniższe zaś dla 2018 roku (0,05%). Przewiduje się, iż w okresie predykcji liczebność populacji przedszkolaków w powiecie sochaczewskim ulegnie zmniejszeniu o 14,77%, co będzie implikować spadek liczby dzieci przypadających na jeden etat nauczyciela – z poziomu 14 dzieci w 2009 roku do poziomu 8 dzieci w 2025 roku.

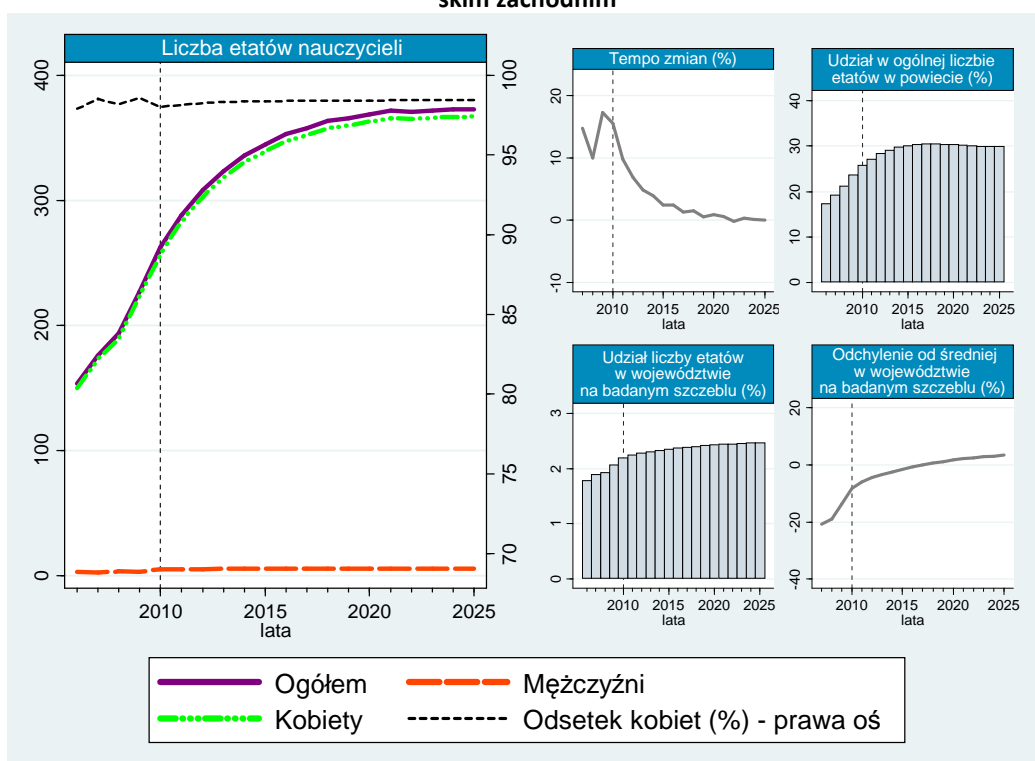
Szacuje się, iż w 2025 roku spośród wszystkich powiatów znajdujących się w podregionie warszawskim zachodnim, powiat sochaczewski będzie charakteryzował najniższym udziałem poziomu zatrudnienia nauczycieli badanego szczebla, w całkowitej liczbie etatów nauczycieli. Jednakże analiza wskaźnika, dotyczącego liczby przedszkolaków przypadających na jeden etat wskazuje, iż badany powiat będzie się cechował dość wysoką liczbą etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym.

7.10. Powiat warszawski zachodni⁴⁶

Według danych z GUS w 2009 roku w powiecie warszawskim zachodnim funkcjonowało 36 przedszkoli, posiadających łącznie 142 oddziały. W powyższych placówkach utworzono 3005 miejsc dla dzieci. Ponadto na badanym terenie odnotowano 11 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (19 grup) oraz 4 oddziały punktów przedszkolnych (115 miejsc). Łącznie przebywało w nich 3432 dzieci w wieku przedszkolnym.

Dane historyczne oraz prognozy liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w powiecie warszawskim zachodnim ilustruje rysunek 7.13. W latach 2006—2010 uległa ona zwiększeniu o 71,36% — z poziomu 153 etatów w 2006 roku do poziomu 263 etatów w 2010 roku. Roczne tempo powyższych zmian utrzymywała się pomiędzy poziomem 17,28% (2009 rok) a poziomem 10,09% (2007 rok). Analiza wyników predykcji wskazuje, iż rosnący trend poziomu zatrudnienia wychowawców przedszkolnych utrzyma się do 2025 roku, jednakże przy malejącej dynamice wzrostów. Przewiduje się, iż w całym horyzoncie czasowym prognozy omawiana zmienna wzrośnie o 41,96%, kształtując się w 2025 roku na poziomie 373 etatów. Profesja ta jest silnie zdominowana przez kobiety. W latach 2006—2009 mężczyznom przysługiwało jedynie około 3 etatów rocznie. Zgodnie z wynikami

Rysunek 7.13. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie warszawskim zachodnim

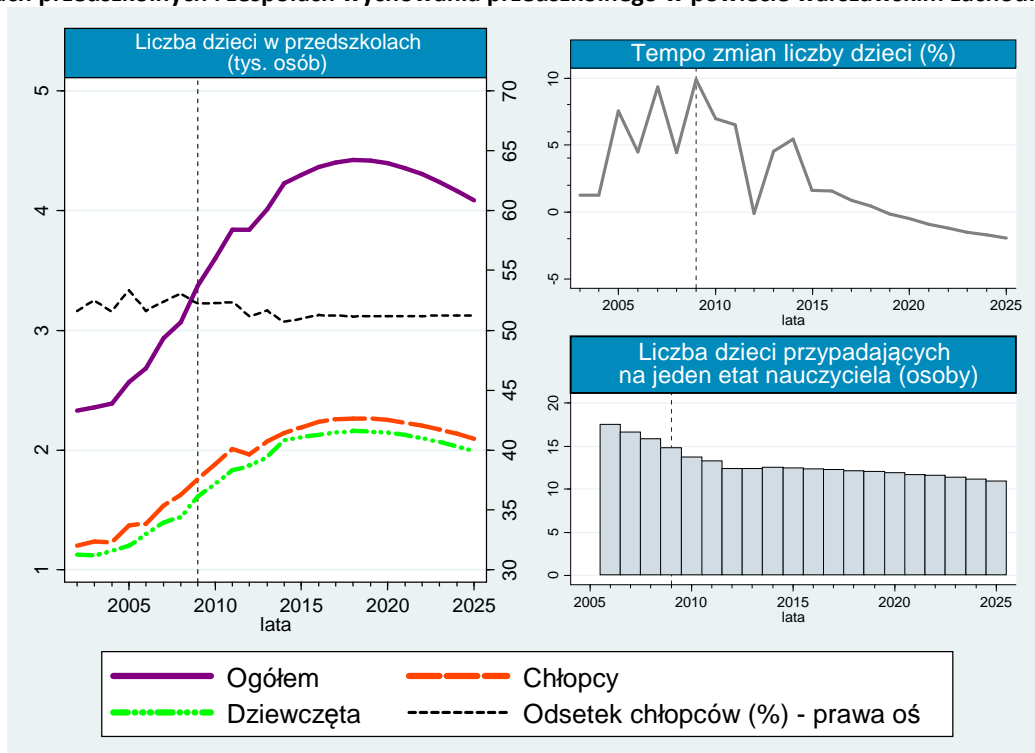
przeprowadzonego badania, poziom zatrudnienia mężczyzn ulegnie zwiększeniu w latach objętych prognozą, a jego wartość będzie utrzymywać się w tym czasie na poziomie około 5-6 etatów. Szacuje się, iż udział etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w całkowitej liczbie etatów nauczycieli w powiecie warszawskim zachodnim wzrośnie z poziomu 25,76% w 2009 roku do poziomu 29,88% w 2025 roku. Na relatywnie dynamiczny wzrost poziomu zatrudnienia w zawodzie wychowawcy przedszkolnego na terenie powiatu warszawskiego zachodniego wskazuje również analiza jego udziału w ogólnej liczbie etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w województwie mazowieckim.

⁴⁶ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

Przewiduje się, iż w latach 2010–2025 jego poziom ulegnie zwiększeniu o 0,41 punkt. proc. – do 2,46% w 2025 roku. W 2009 roku badana zmienna była o 13,57% niższa od ogólnej liczby etatów w omawianym zawodzie, przypadającej przeciętnie na jeden powiat województwa mazowieckiego. Zgodnie z predykcją w 2017 roku powyższe odchylenie osiągnie dodatnią wartość, zaś w 2025 roku ukształtuje się ono na poziomie 3,47%.

Rysunek 7.14 prezentuje dane dotyczące prognoz liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli w powiecie warszawskim zachodnim. W okresie historycznym uległa ona zwiększeniu z poziomu 2330 dzieci w 2002 roku do poziomu 3369 dzieci w 2009 roku. Analiza wyników predykcji wskazuje, iż rosnący trend utrzyma się do 2018 roku, kiedy to liczebność populacji przedszkolaków na badanym terenie osiągnie poziom 4424 dzieci. W kolejnych latach, objętych predykcją, omawiana zmienna będzie cechować się coraz bardziej dynamicznymi spadkami. Pomimo tego szacuje się, iż w całym horyzoncie czasowym predykcji liczba dzieci w przedszkolach wzrośnie o 13,37%, kształtując się w 2025 roku na poziomie 4086 dzieci, w tym 2093 chłopców oraz 1993 dziewcząt. Zgodnie z prognozą

Rysunek 7.14. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie warszawskim zachodnim

roczne tempo zmian omawianej wartości będzie charakteryzować się wyraźnie malejącym trendem w latach 2009–2025. W 2009 roku tempo wzrostu osiągnęło poziom 9,88%, zaś w 2025 roku liczebność populacji przedszkolaków będzie niższa w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,92%. Dynamiczny wzrost liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym będzie implikować spadek liczby dzieci przypadających na jeden etat. Wartość omawianego wskaźnika ulegnie redukcji z poziomu 15 dzieci na etat w 2009 roku do poziomu 11 dzieci na etat w 2025 roku.

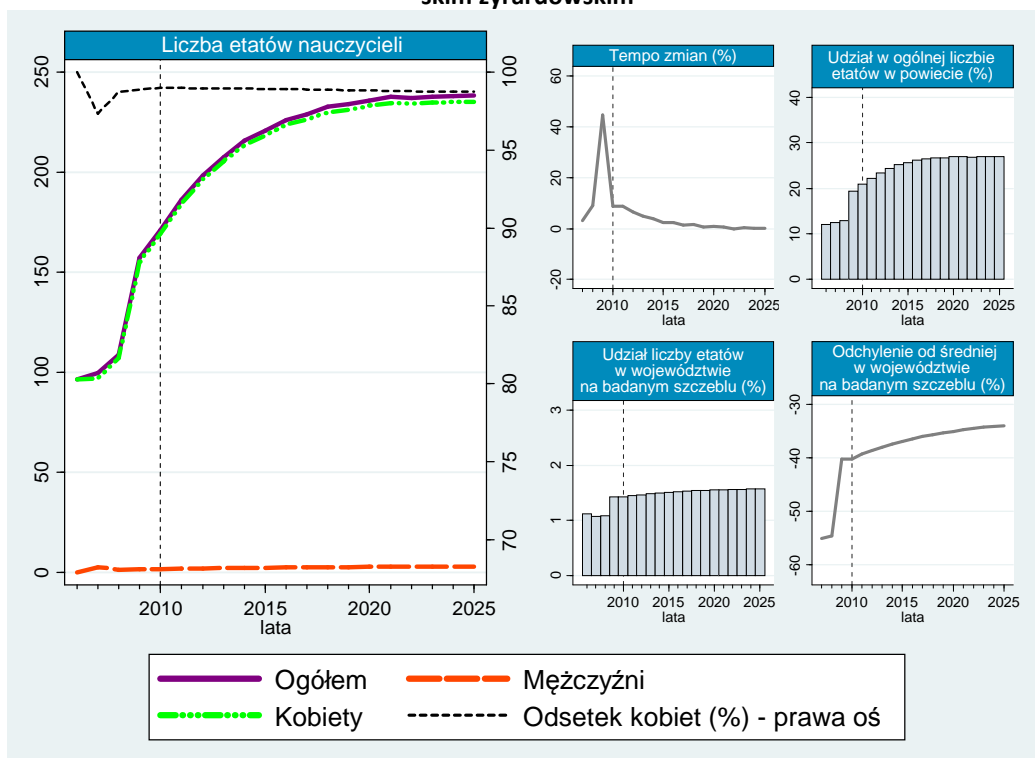
Podsumowując zaprezentowane wyżej prognozy warto nadmienić, iż pomimo szacowanej znaczącej redukcji liczby przedszkolaków na jeden etat nauczyciela w powiecie warszawskim zachodnim, w 2025 roku będzie ona wyższa niż w pozostałych powiatach podregionu warszawskiego zachodniego.

7.11. Powiat żyrardowski⁴⁷

Na terenie powiatu żyrardowskiego znajdowało się w 2009 roku 12 przedszkoli (58 oddziałów), w których łącznie utworzono w tym czasie 1153 miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym. Dodatkowo na badanym terenie umiejscowione były 22 oddziały przedszkolne, funkcjonujące przy szkołach podstawowych. We wszystkich istniejących tego typu placówkach znalazło miejsce w sumie 1872 dzieci w wieku przedszkolnym.

Dane historyczne oraz predykcje poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym (do 2025 roku) w powiecie żyrardowskim ilustruje rysunek 7.15. Jego wartość charakteryzowała się rosnącą tendencją w latach 2006—2010, przy czym dynamika zmian była zróżnicowana. Roczne tempo wahało się w tym czasie pomiędzy poziomem 44,55% (2009 rok) a poziomem 3,18% (2007 rok). W sumie odnotowano wzrost liczby etatów w omawianym zawodzie z poziomu 97 w 2006 roku do poziomu 171 w 2010 roku. Zgodnie z wynikami prognoz analizowana zmienna będzie wykazywać wzrost również w latach 2010—2025, jednakże zmiany będą w kolejnych latach coraz mniej dynamiczne. W całym horyzoncie czasowym predykcji ulegnie ona zwiększeniu o 39,26%, kształtując

Rysunek 7.15. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w powiecie warszawskim żyrardowskim

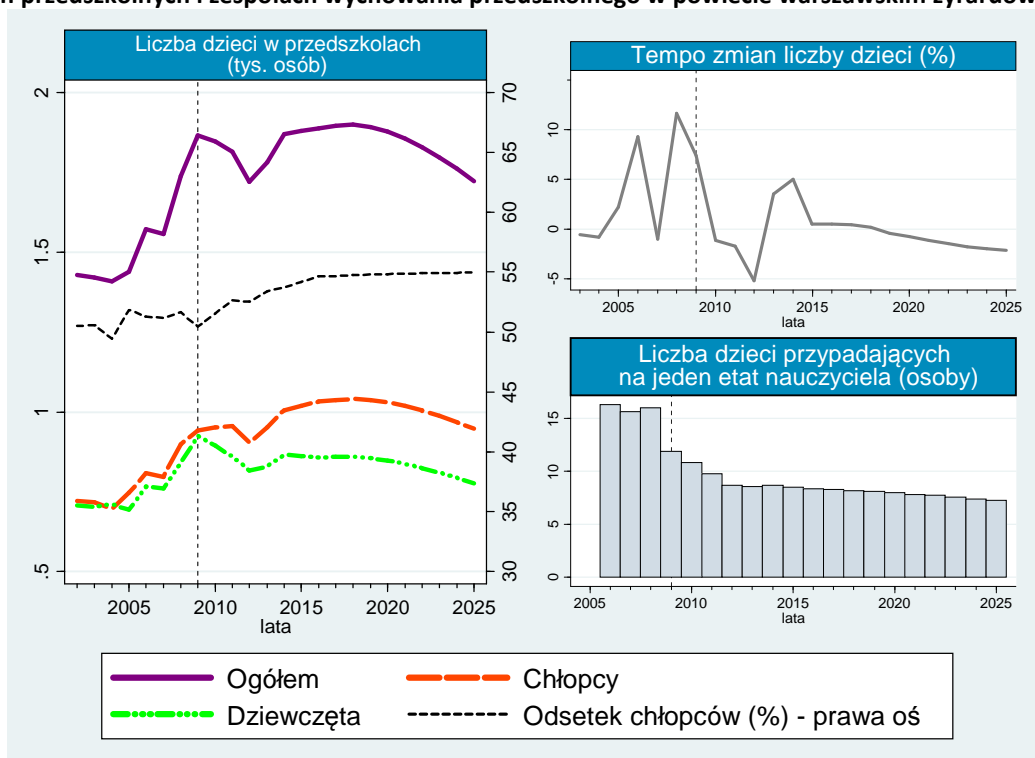
się w 2025 roku na poziomie 238 etatów. Pomimo silnej dominacji liczby kobiet w zawodzie nauczyciela na szczeblu przedszkolnym, w powiecie żyrardowskim szacuje się, iż liczba etatów, przysługujących mężczyznom, wzrośnie z poziomu niecałych 2 etatów w 2010 roku do poziomu ponad 3 etatów w 2025 roku. W 2010 roku 20,84% nauczycieli na badanym terenie stanowili wychowawcy przedszkolni. Zgodnie z przewidywaniami omawiana relacja będzie stopniowo rosnąć, osiągając poziom 26,95% w 2025 roku. Dla horyzontu czasowego prognozy szacowany jest również wzrost badanej wartości w całkowitej liczbie etatów nauczycieli w przedszkolach – z poziomu 1,42% w 2010 roku do poziomu 1,57% w 2025 roku. W 2010 roku poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkol-

⁴⁷ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. wychowania przedszkolnego [data dostępu: 16.07.2011].

nym w powiecie żyrardowskim był 40,18% mniejszy od jego ogólnej wartości w województwie mazowieckim, przypadającej średnio na jeden powiat. Przewiduje się, iż pomimo dynamicznego wzrostu analizowanej zmiennej, powyższe odchylenie będzie ujemne w latach 2010—2025 ulegając redukcji do poziomu -33,89% w 2025 roku.

Na rysunku 7.16 przedstawiono prognozy kształtowania się liczby dzieci w przedszkolach na terenie powiatu żyrardowskiego. Zgodnie z danymi historycznymi ich liczba uległa zwiększeniu w latach 2002—2009 o 30,74%, kształtując się w 2009 roku na poziomie 1867 dzieci. Przewiduje się, iż rozpoczęta w 2010 roku malejąca tendencja liczby dzieci w przedszkolach zostanie utrzymana do 2012 roku, zaś w kolejnych latach liczebność populacji przedszkolaków podlegać będzie rosnącemu trendowi. Szacowany jest wzrost z poziomu 1721 dzieci w 2012 roku do poziomu 1900 dzieci w 2018 roku. Zgodnie z prognozą, w ostatnich jej latach powtórnie będzie można zaobserwować spadek liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli w powiecie żyrardowskim. W 2025 roku ukształtuje się ona

Rysunek 7.16. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego w powiecie warszawskim żyrardowskim

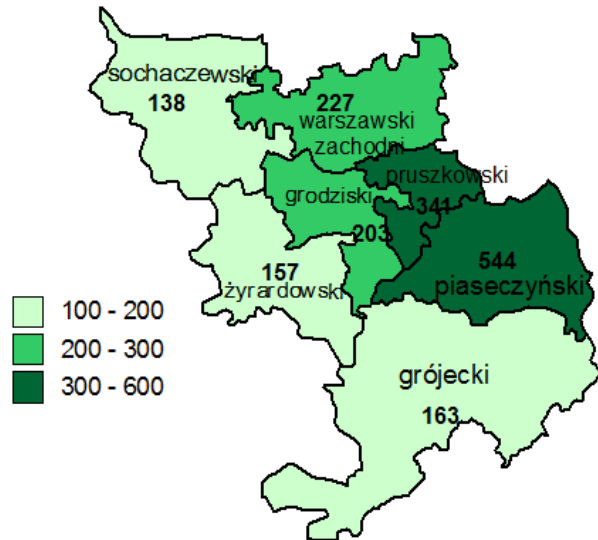

na poziomie 1723 dzieci, będąc tym samym niższa o 7,71% w porównaniu z 2009 rokiem. Wyniki prognozy wskazują, iż w latach 2009—2025 udział chłopców w badanej grupie będzie ulegać zwiększeniu. Szacowany jest jego wzrost z poziomu 50,46% w 2009 roku do poziomu 54,96% w 2025 roku. Dynamiczny wzrost liczby etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym oraz spadek liczby przedszkolaków w powiecie żyrardowskim w znaczący sposób wpłyną na wzajemną relację pomiędzy obiema prognozowanymi wartościami. W całym horyzoncie czasowym predykcji liczba dzieci przypadająca na jeden etat obniży się z poziomu 12 dzieci w 2009 roku do poziomu 7 dzieci na etat w 2025 roku.

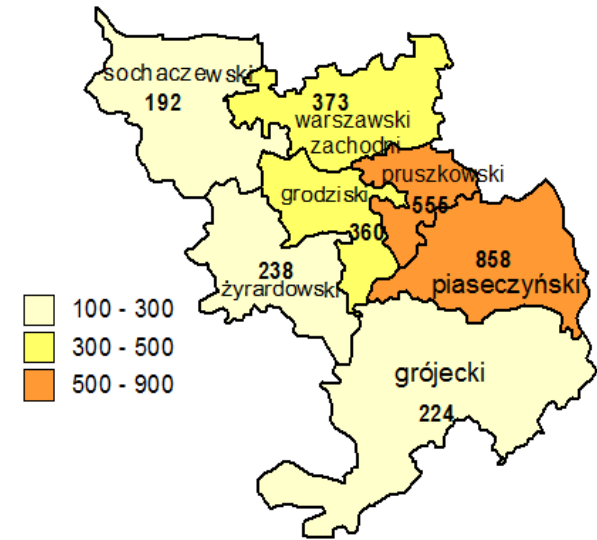
Podsumowując prognozy dla 2025 roku, zaprezentowane powyżej, można stwierdzić, iż badany powiat będzie się cechował relatywnie dużym poziomem zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym. Wskazuje na to zarówno najniższa w całym podregionie warszawskim zachodnim

liczba dzieci przypadająca na jeden etat, jak i względnie duży udział liczby etatów wychowawców przedszkolnych w całkowitym poziomie zatrudnienia nauczycieli w powiecie żyrardowskim.

Rysunek 7.17. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie warszawskim zachodnim w 2009 roku

Rysunek 7.18. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w podregionie warszawskim zachodnim w 2025 roku

Na rysunku 7.17 zaprezentowano liczbę etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym, którą odnotowano w 2009 roku w poszczególnych powiatach podregionu warszawskiego zachodniego. Jego uzupełnienie stanowi rysunek 7.18, który ilustruje predykcje poziomu zatrudnienia w badanym zawodzie dla 2025 roku. Można zaobserwować, iż w 2009 roku najwyższym poziomem liczby etatów, zajmowanych przez wychowawców przedszkolnych, cechowały się podregiony położone najbliżej miasta stołecznego Warszawy. Najwięcej etatów znajdowało się w tym czasie w podregionie piaseczyńskim (544 etaty), najmniej zaś w powiecie sochaczewskim (138 etatów). Zgodnie z prognozą w całym jej horyzoncie czasowym powyższa tendencja nie ulegnie zmianie. W 2025 roku poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w podregionie warszawskim zachodnim będzie się znajdował pomiędzy poziomem 192 etatów (powiat sochaczewski), a poziomem 858 etatów (powiat piaseczyński). Analiza wyników prognozy wskazuje, iż w latach 2009—2025 wszystkie omawiane jednostki administracyjne będą charakteryzować się rosnącą tendencją badanej zmiennej. Jednakże najmniej dynamiczny wzrost szacowany jest dla obszarów, w których liczba etatów wychowawców przedszkolnych w 2009 roku była najniższa. Oprócz ww. powiatu sochaczewskiego, dotyczy to także powiatu grójeckiego (163 etaty w 2009 roku) oraz powiatu żyrardowskiego (157 etatów). W całym przedziale czasowym predykcji poziom zatrudnienia w omawianym zawodzie, na terenie powyższych powiatów, ulegnie zwiększeniu odpowiednio o 38,82%, 37,36% oraz o 51,53%. Analiza predykcji wskazuje, iż dla powiatów, cechujących się w 2009 roku najwyższą liczbą etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym, nie zostanie odnotowana analogiczna tendencja. Najwyższe tempo zmian w latach 2009—2025 szacowane jest dla powiatu grodziskiego. Zgodnie z wynikami prognozy liczba etatów zajmowanych przez wychowawców przedszkolnych na terenie ww. powiatu wzrośnie o 77,23% — z poziomu 203 etatów w 2009 roku do poziomu 360 etatów w 2025 roku. Szacuje się, iż w omawianym przedziale czasowym predykcji relatywnie dynamicznym wzrostem poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym będzie charakteryzował się również powiat warszawski zachodni. Szacowany jest jego łączny wzrost o 64,13% — z poziomu 227 etatów w 2009 roku do poziomu 373 etatów w 2025 roku.

Podsumowanie

Analiza wyników prognoz, zaprezentowanych powyżej, wskazuje, iż w całym horyzoncie czasowym predykcji widoczny będzie wzrost poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym we wszystkich podregionach należących do województwa mazowieckiego. Na terenie ww. jednostek administracyjnych spodziewana jest malejąca dynamika zmian liczby etatów w rozpatrywanej profesji, ponadto na niektórych obszarach widoczna będzie nieznaczna tendencja malejącą w ostatnich latach objętych badaniem. Od 2019 roku redukcja badanej wartości wystąpi w podregionie ostrołęcko-siedleckim oraz w podregionie radomskim, zaś od 2021 roku w podregionie ciechanowsko-płockim. W podregionie miasta Warszawa spadkowy trend rozpocznie się w 2022 roku, zaś zgodnie z przewidywaniami nie zostanie on odnotowany w podregionie warszawskim zachodnim oraz w podregionie warszawskim wschodnim.

Najniższa dynamika omawianej zmiennej szacowana jest dla podregionów, charakteryzujących się względnie niewielką liczbą etatów wychowawców przedszkolnych. Najmniejsza procentowa zmiana poziomu zatrudnienia w latach 2009—2025 wystąpi w podregionie ostrołęcko-siedleckim – o 15,16%. W 2025 roku liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym ukształtuje się w powyższym podregionie na poziomie 1436. Również relatywnie niewielki wzrost odnotowany zostanie w podregionie radomskim (o 22,73%) – do poziomu 1087 etatów – oraz w podregionie ciechanowsko-płockim (24,27%) – do poziomu 1307 etatów. Analizując wyniki predykcji można zaobserwować, iż w badanym przedziale czasowym najwyższe tempo zmian etatów na tym szczeblu edukacji wystąpi w powiecie warszawskim zachodnim (o 57,83%) oraz w podregionie warszawskim wschodnim (o 48,29%). Powyższa tendencja będzie determinować wzrost udziału liczby etatów w województwie jedynie na terenie powyższych podregionów. Warszawa cechuje się najwyższym poziomem zatrudnienia w analizowanej profesji, co zgodnie z prognozą nie powinno ulec zmianie do 2025 roku (5871 etatów).

Zawód nauczyciela na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym w województwie mazowieckim charakteryzuje się dominacją liczby etatów zajmowanych przez kobiety. W 2009 roku udział etatów zajmowanych przez kobiety we wszystkich wyszczególnionych wyżej podregionach znajdował się pomiędzy poziomem 98%—99%. Zgodnie z wynikami predykcji sytuacja nie powinna ulec widocznej zmianie w całym horyzoncie czasowym badania.

Przewiduje się, iż bardziej zróżnicowana sytuacja będzie miała miejsce w przypadku kształtowania się liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli w poszczególnych podregionach województwa mazowieckiego. Redukcja badanej wartości w okresie prognozy wystąpi w podregionie ciechanowsko-płockim (o 18,31%), podregionie ostrołęcko-siedleckim (o 16,63%) oraz w podregionie radomskim (o 18,45%). Wzrost liczebności populacji przedszkolaków w latach 2009—2025 szacowany jest natomiast dla Warszawy (o 20,06%), podregionu warszawskiego wschodniego (o 5,38%), oraz dla podregionu warszawskiego zachodniego (o 8,54%). Pomimo powyższych dysproporcji, dla każdego z badanych obszarów odnotowany zostanie spadek liczby dzieci przypadających na jeden etat wychowawcy przedszkolnego, co implikować będzie przede wszystkim dynamiczny wzrost poziomu zatrudnienia w omawianym zawodzie. W 2009 roku najniższym poziomem analizowanej relacji charakteryzowała się Warszawa, w której przeciętnie na jeden etat przypadają 12,80 dzieci. Zgodnie z predykcją do 2025 roku sytuacja ulegnie odwróceniu, gdyż na terenie ww. podregionu omawiany wskaźnik osiągnie wyższy poziom (11,27 dzieci na etat) niż w pozostałych podregionach województwa mazowieckiego. Analiza wyników prognozy wskazuje, iż w ostatnim jej roku najmniej przedszkolaków przypadających będzie przeciętnie na jeden etat nauczyciela w podregionie ciechanowsko-płockim.

Badany wskaźnik osiągnię na tym terenie wartość 8,72 dzieci na etat. W tym samym czasie niższym jego poziomem, od wartości szacowanej dla całego województwa mazowieckiego, będą się cechować podregion warszawski wschodni (9,32 dzieci przypadających średnio na etat w 2025 roku) oraz podregion warszawski zachodnim (8,93 dzieci na etat).

Metodologia

Metodologia opracowania prognoz uwzględniła znaczenie przewidywanych trendów demograficznych oraz zmian sytuacji gospodarczej w województwie mazowieckim i w poszczególnych powiatach. W celu przeprowadzenia szczegółowych analiz i prognoz zmiennych charakteryzujących zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych na szczeblu przedszkolnym i wczesnoszkolnym zastosowano zaawansowane narzędzia statystyczno--ekonometryczne oraz profesjonalne oprogramowanie ekonometryczne STATA.

Opracowana metodologia została oparta na Systemie Badań i Prognoz Regionalnych Regionstat. Prognozy sytuacji na rynku pracy bazowały na technikach modelowania i prognozowania szeregów czasowych, m.in.: VAR, VEqCM, ARIMA, ARIMAX. W celu określenia przyszłych tendencji na rynku pracy wykorzystano dodatkowo metodę długookresowego prognozowania na podstawie ultrakrótkich szeregów czasowych⁴⁸. Metoda zaproponowana na potrzeby prognoz czerpała ze znanych sposobów analizy szeregów czasowych, takich jak: wygładzanie wykładnicze, metoda średniej ruchomej, modele trendu czy model autoregresyjny.

Przygotowanie prognoz zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych poprzedzone zostało wielowymiarową, szczegółową analizą trendów charakteryzujących szeregi czasowe, opisane m.in. przez poziomy bezwzględne zmiennych, tempa wzrostu oraz zróżnicowane wskaźniki struktury. Celem tego rodzaju analizy było wyodrębnienie charakterystyk danych o największej stabilności, które zminimalizują błędy prognozy.

Na podstawie otrzymanych charakterystyk stworzony został system prognostyczny składający się z bilansujących się wskaźników, charakteryzujących kategorie rynku pracy oraz koniunktury na szczeblu ogólnopolskim oraz regionalnym. Aby zapewnić spójność prognoz w ramach systemu, prognozy wykonano na kilku powiązanych ze sobą poziomach szczegółowości. W ramach każdego z nich zastosowano metodę prognozowania długookresowego na podstawie szeregów ultrakrótkich. Pierwszy poziom systemu prognostycznego wiązał się z opracowaniem prognoz wielkości w najszerszym ujęciu (np. liczby nauczycieli w województwie). Kolejne poziomy tworzyły predykcje sytuacji w poszczególnych podgrupach danej zmiennej (np. liczba nauczycieli w poszczególnych powiatach). Spójność wykonanych na tym etapie predykcji uzyskano za pomocą bilansujących się wskaźników, z których każdy wyrażał udział zmiennej szczegółowej w wartości ogólnej. Oprócz specjalnie przygotowanej metody prognozowania wszystkie wykonane na tym poziomie predykcje poddane zostały korektom eksperckim. Efektem końcowym systemu prognostycznego było uzyskanie długookresowych prognoz dla każdej zmiennej z uwzględnieniem podziału geograficznego i przedmiotowego.

Prognozy mają charakter bazowy, czyli zakładają wydłużenie w czasie istniejących tendencji panujących w gospodarce regionu. Bazowy typ przygotowywanych prognoz oznacza m.in., że prognozowane wartości zmiennych nie uwzględniają nadzwyczajnych, dotychczas nie podejmowanych działań ukierunkowanych na kształtowanie sytuacji ekonomicznej podmiotów. Takie podejście podyktowane jest niedostępnością informacji dotyczących zestawu działań wybranych przez decydentów z rekomendowanej palety możliwych narzędzi, jak również trudnością odpowiednio wiarygodnego, spełniającego standardy naukowe oszacowania ilościowych skutków poszczególnych rozwiązań.

⁴⁸ Opracowana metoda zaprezentowana została w czasopiśmie Głównego Urzędu Statystycznego i Polskiego Towarzystwa Statystycznego (Mackiewicz M., Krajewski P., Kuchta Z., Mazurek M., Nowakowski M., *Długookresowe prognozowanie zmiennych ekonomicznych na podstawie bardzo krótkich szeregów czasowych*, Wiadomości Statystyczne, Nr 9/2009, s. 33-41.

Bibliografia

- Abelson P.W., Joyeux R., *Economic Forecasting*, Allen & Unwin, 2000.
- Barreto H., Howland F.M., *Introductory econometrics*, Cambridge University Press, 2006
- Barro R., *Makroekonomia*, PWE, Warszawa 1997.
- Barteczko K., Bocian A., *Modele prognozowania i symulacji gospodarczych*, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2006.
- Bartosiewicz S., *Estymacja modeli ekonometrycznych*, PWE, Warszawa 1990.
- Bielińska E., *Metody prognozowania*, Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2003.
- Charemza W., Deadman D., Syczewska E.M., *Nowa ekonometria*, PWE, Warszawa 1997
- Chatfield C., *Time-series forecasting*, Chapman & Hall/CRC, 2000.
- Cieślak M. (red.), *Prognozowanie gospodarcze. Metody i zastosowania*, PWN, Warszawa 2005.
- Clements M. P., Hendry D. F., *Forecasting Economic Time Series*, Cambridge University Press, 1988.
- Clements M. P., Hendry D. F., *Forecasting Non-stationary Economic Time Series*, Zeuthen Lecture Book Series, 2001.
- Diebold F. X., Mariano R. S., *Comparing Predictive Accuracy*, [w:] „Journal of Business & Economic Statistics”, 1995.
- Gajda J., *Ekonometria praktyczna*, Przedsiębiorstwo Specjalistyczne "Absolwent", Łódź 2002.
- Gajda J., *Prognozowanie i symulacja a decyzje gospodarcze*, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 2001.
- Ghysels E., Osborn D.R., *The econometric analysis of seasonal time series*, Cambridge University Press, 2001.
- Granger C. W. J., Newbold P., *Spurious Regression in Econometrics*, [w:] „Journal of Econometrics”, 1974.
- Grudkowska S., Paśnicka E., *X-12-ARIMA i TRAMO/SEATS : empiryczne porównanie metod wyrównania sezonowego w kontekście długości próby*, NBP Departament Komunikacji Społecznej, Warszawa 2007.
- Guzik B., Jurek W., *Podstawowe metody ekonometrii*, Wydawnictwa AE w Poznaniu, Poznań 2003.
- Hall R., Taylor J., *Makroekonomia*, PWN, Warszawa 2005.
- Hendry D. F., *Dynamic Econometrics*, Oxford University Press, 1995.
- Hozer J., *Metody ilościowe w ekonomii*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2007.
- Jajuga K., *Ekonometryczna analiza problemów ekonomicznych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 1994.
- Jajuga K., Kowalewski G., *Ekonometria : metody i analiza problemów ekonomicznych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 1998.
- Krajewski S., Kaczorowski P., *Wzrost gospodarczy, restrukturyzacja i rynek pracy w Polsce : ujęcie teoretyczne i empiryczne*, WUŁ, Łódź 2006.
- Kryńska E., *Dylematy polskiego rynku pracy*, IPiSS, Warszawa 2001.
- Kryńska E., *Wybrane teorie rynku pracy o prognozowaniu*, [w:] Kryńska E.,

Suchecka J., Suchecki B, *Prognoza podaży i popytu na pracę w Polsce do roku 2010*, IPiSS, Warszawa 1998.

- Kupczyk T. (red.), *Prognozy rynku pracy i zapotrzebowania na kwalifikacje*, Politechnika Wroclawska – Centrum Kształcenia Ustawicznego, Wrocław 2005.
- Kwiatkowska W., *Zmiany strukturalne na rynku pracy w Polsce*, WUŁ, Łódź 2007.
- Li W.K., *Diagnostic checks in time series*, Chapman & Hall/CRC, 2004.
- Llewellyn G.E., Samuelson S.P., *Economic Forecasting and Policy. The international dimension*, Routledge & Kegan Paul plc, 1985.
- Lütkepohl H., Kräzig M., *Applied time series econometrics*, Cambridge University Press, 2004.
- Lütkepohl H., *New introduction to multiple time series analysis*, Springer, 2005
- Mackiewicz M., Krajewski P., Kuchta Z., Mazurek M., Nowakowski M., *Długookresowe prognozowanie zmiennych ekonomicznych na podstawie bardzo krótkich szeregów czasowych*, [w:] "Wiadomości Statystyczne" nr 9, 2009.
- Maddala G.S., Kim I.M., *Unit roots, cointegration and structural change*, Cambridge University Press, 1998.
- Maddala, G. S., *Ekonometria*, PWN, Warszawa 2008.
- Majsterek M., *Wielowymiarowa analiza kointegracyjna w ekonomii*, WUŁ, Łódź 2008.
- Makać W., *Podstawowe metody statystyczne w analizie rynku pracy*, Krajowy Urząd Pracy, Warszawa 1996.
- Michie J., Smith J.G., *Employment and economic performance. Jobs, inflation and growth*, Oxford University Press, 1997.
- Milo W., *Prognozowanie i symulacja*, WUŁ, Łódź 2002.
- Miszczak W., *Wielowymiarowe szeregi czasowe*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 2006.
- Nowiński M., *Nieliniowa dynamika szeregów czasowych w badaniach ekonomicznych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 2007.
- Staszewska-Bystrova A., *Wektorowe modele autoregresyjne w analizie makroekonomicznych szeregów czasowych*, TNOiK „Dom Organizatora”, Toruń 2009.
- Tokarski T., *Statystyczna analiza regionalnego zróżnicowania wydajności pracy, zatrudnienia i bezrobocia w Polsce*, PTE, Warszawa 2005.
- Unolt J., *Ekonomiczne problemy rynku pracy*, BPS, Katowice 1999.
- Verbeek M., *A Guide to Modern Econometrics*, John Wiley & Sons, New Jersey 2008.
- Welfe A., *Ekonometria : metody i ich zastosowanie*, PWE, Warszawa 2003.
- Welfe A., *Gospodarka Polski w okresie transformacji: zasady modelowania ekonometrycznego*, PWE, Warszawa 2000.
- Welfe W., *Ekonometria stosowana*, PWE, Warszawa 2004.
- Welfe W., *Ekonometryczne modele gospodarki narodowej Polski*, PWE, Warszawa 1992.
- Zeliaś A., Pawełek B., Wanat S., *Prognozowanie ekonomiczne. Teoria, przykłady, zadania*, PWN, Warszawa 2004.